

Bestuursrapportage

uitvoering begroting 2025

(januari t/m mei 2025)

Inhoudsopgave

		Pagina
1	Inleiding	3
2	Samenvatting	4
3	Verwachte uitvoering beleidsbegroting 2025	
3.1	Beleidsprogramma 1 – Bestuur	8
3.2	Beleidsprogramma 2 – Infrastructuur	16
3.3	Beleidsprogramma 3 – Natuur en Landbouw	23
3.4	Beleidsprogramma 4 – Ruimte en Klimaat	31
3.5	Beleidsprogramma 5 – Economie en Mienskip	38
3.6	Beleidsprogramma 6 – Bedrijfsvoering	47
3.7	Beleidsprogramma 7 – Provinciefinanciën	51
4	Paragrafen	
4.1	Grondbeleid	53
4.2	Bedrijfsvoering	56
4.3	Grote projecten	64
5	Financiën	
5.1	Voorstel begrotingswijzigingen PS	87
5.2	Rapportage wijzigingen onder mandaat GS	88
5.3	Ontwikkeling financieel kader	96
5.4	Ontwikkeling treasury	99
	Bijlagen	
Bijlage 1	Begrotingswijzigingen PS	101
Bijlage 2	Begrotingswijzigingen GS	144
Bijlage 3	Aanvullingen op de subsidiestaat	152
Bijlage 4	Overzicht investeringen	165
Bijlage 5	Moties en toezeggingen	171
Bijlage 6	Afgehandelde aanbevelingen	285

Inleiding

Inleiding

In deze bestuursrapportage (berap) van 2025 leggen wij verantwoording af door het schetsen van de ontwikkelingen en het geven van inzicht in de voortgang van het beleid na vaststelling van de begroting 2025.

We leveren veel inspanningen om de gewenste resultaten, zoals opgenomen in de begroting 2025, te realiseren. We liggen voor het merendeel op koers.

Het verbeteren van het voorspellend vermogen van de provincie heeft nadrukkelijk de aandacht van de directie. Het is onderwerp van gesprek bij de maandrapportages en de berap/autorisatiemoment december. Hierbij is niet alleen van belang dat de budgetten in het juiste bestedingsritme in de begroting komen te staan, maar nog meer dat duidelijk wordt wat we dit jaar daadwerkelijk kunnen realiseren qua uitvoering van de begroting. Dit doen we door de werkwijze van resultaatgericht werken. Dit anders aankijken tegen de problematiek van het voorspellend vermogen vergt een cultuuromslag bij zowel de organisatie als het bestuur.

Het verschuiven van budgetten over de jaren heen is iets wat al jaren gedaan wordt en dat is nu dan ook niet binnen een jaar opgelost. Voor wat betreft de investeringen is vorig jaar extra aandacht gevraagd voor het bestedingsritme waarbij bedragen met name naar 2025 zijn doorgeschoven. Dit leidt ertoe dat ook bij deze berap aanzienlijke bedragen doorgeschoven worden waarbij deze nu wel zoveel mogelijk in het juiste bestedingsritme over de jaren zijn verspreid. Wel zien we dat er binnen de organisatie steeds meer bewustzijn ontstaat voor de nut en noodzaak van het in het juiste bestedingsritme zetten van de budgetten (exploitatie en investeringen).

Het doorschuiven van de budgetten heeft tot gevolg dat sommige resultaten later in de tijd worden gerealiseerd en dit is terug te zien in oranje scores op de indicator 'Tijd'.

Er worden in deze berap een aantal voorstellen/begrotingswijzigingen ingediend die ten gunste (+) dan wel ten laste (-/-) van het begrotingssaldo komen. Het betreft hier ook aanpassingen van bestedingsritme van budgetten waarbij dit via het begrotingssaldo verloopt. Over de jaren heen verlopen deze wijzigingen budgettair neutraal. Voor de jaren 2025 t/m 2029 worden per saldo de volgende bedragen aan het begrotingssaldo toegevoegd c.q. onttrokken (x € 1 miljoen).

2025	2026	2027	2028	2029
-9,7	4,9	6,5	1,8	0,9

Bovenstaande toevoegingen en onttrekkingen aan het begrotingssaldo betreffen zowel de begrotingswijzigingen PS als begrotingswijzigingen onder mandaat GS.

Voor een nadere toelichting op de PS-begrotingswijzigingen wordt verwezen naar bijlage I "Begrotingswijzigingen PS", zoals opgenomen in deze bestuursrapportage. Naast de begrotingswijzigingen die van invloed zijn op het begrotingssaldo, zijn in deze bijlage ook de overige begrotingswijzigingen opgenomen, zoals bijvoorbeeld voorstellen tot aanpassing van het bestedingsritme tijdelijke budgetten en reserves.

Naast de begrotingswijzigingen PS zijn ook een aantal wijzigingen onder het mandaat van GS verwerkt. De wijzigingen onder mandaat GS worden nader toegelicht in de financiële begroting 'Rapportage wijzigingen onder mandaat GS'.

Samenvatting

Samenvatting financieel

Per beleidsprogramma wordt in deze bestuursrapportage een toelichting gegeven op zowel de verwachte beleidsmatige als de verwachte financiële afwijkingen aan het eind van 2025 ten opzichte van de begroting 2025. Onderstaande tabel toont per beleidsprogramma de totale begroting, de voorgestelde begrotingswijzigingen, de totale bestedingen tot 1 juni en de vastgelegde verplichtingen die in 2025 tot betaling leiden.

Het getoonde saldo kan voor het merendeel worden verklaard doordat:

- periodieke verplichtingen ná de maand mei zijn niet als verplichting meegenomen. Denk hierbij bijv. ook aan de verplichtingen voor de salarissen voor het ambtelijk personeel, boekjaarsubsidies, OV concessies e.d.
- uitstaande subsidieplafonds zijn niet meegenomen als verplichting. Pas wanneer er een beschikking is afgegeven wordt deze administratief als verplichting opgenomen.
- er is een aantal administratieve boekingen nog niet meegenomen als verplichting, zoals de afschrijvingen en de vorming en/of beschikking van reserves. Deze worden conform de bestaande werkwijze administratief aan het einde van het boekjaar verwerkt.
- aan de batenkant zijn de inkomsten ná mei niet als nog te verwachten inkomsten meegenomen. Het gaat dan onder andere om de inkomsten uit het provinciefonds en de motorrijtuigenbelasting.

Ergo: de verwachting c.q. prognose op basis van de huidige inzichten is dat zowel lasten als baten conform de bijgestelde begroting worden gerealiseerd. De praktijk leert echter dat door gewijzigde omstandigheden, onvoorziene zaken en voortschrijdend inzicht de verwachtingen bijgesteld moeten worden. Het autorisatiemoment in december kan nog worden gebruikt voor het indienen van begrotingswijzigingen om de begrotingsrechtmatigheid te borgen. De bedoeling is om hier terughoudend mee om te gaan; de begroting en de bestuursrapportage zijn de documenten waarbij de budgetten zoveel als mogelijk in het goede bestedingsritme moeten worden gezet.

<i>Exploitatie- Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2025 incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen 2025 per 1-6	Saldo
Lasten					
Programma 1 - Bestuur	25.140	-632	9.046	5.282	10.180
Programma 2 - Infrastructuur	166.885	-28.183	45.714	27.658	65.330
Programma 3 - Natuur en Landbouw	143.164	5.877	40.405	50.010	58.625
Programma 4 - Ruimte en Klimaat	58.252	-9.883	8.844	18.530	20.995
Programma 5 - Economie en Mienskip	114.198	4.270	37.884	15.388	65.196
Programma 6 - Bedrijfsvoering	97.433	3.021	44.255	12.892	43.307
Programma 7 - Provinciefinanciën	15.521	-2.054	-1.488	6.569	8.386
Totaal Lasten	620.592	-27.582	184.660	136.330	272.020
Baten					
Programma 1 - Bestuur	1.813	0	415	0	1.398
Programma 2 - Infrastructuur	17.324	352	1.281	0	16.395
Programma 3 - Natuur en Landbouw	58.454	-6.200	802	0	51.452
Programma 4 - Ruimte en Klimaat	18.458	-829	2.580	0	15.049
Programma 5 - Economie en Mienskip	16.632	-60	2.107	0	14.464
Programma 6 - Bedrijfsvoering	1.798	0	2.146	0	-348
Programma 7 - Provinciefinanciën	379.212	166	163.946	0	215.432
Totaal Baten	493.690	-6.571	173.277	0	313.842
Baten-Lasten	-126.902	21.011	-11.383	-136.330	41.822
Vorming van reserves (lasten)	30.521	18.033			
Beschikking over reserves (baten)	163.805	-12.860			
Begrotingssaldo	6.383	-9.881			

Voorspellend vermogen

Onderdeel van deze bestuursrapportage is het bijstellen van de bestedingsritmes van de diverse budgetten zodat daarmee een realistische begroting 2025 en verder ontstaat. Hieronder is een overzicht opgenomen van het doorschuiven van de diverse budgetten zowel bij de lasten als baten. De reden van doorschuiven is opgenomen bij de begrotingswijzigingen die bij deze berap worden voorgelegd. Daarnaast heeft u een aanvullende brief ontvangen met een nadere toelichting hierop.

uitgaven x € 1 mln.					
Onderdeel	2025	2026	2027	2028	2029
PS mandaat:					
Reserves	-15,1	30,3	14,6	3,9	3,0
Structurele budgetten	4,5	-1,9	-2,2	-0,2	-0,1
Tijdelijke budgetten	-16,8	11,2	-3,4	6,5	2,5
GS mandaat:					
Overlopende passiva (spuk's)	-48,3	64,1	51,1	147,5	1,5
Reserves	-2,7	0,0	2,7	0,0	0,0
Lastneming subsidies	-7,1	-0,4	0,9	2,9	4,9
Tijdelijke budgetten	-0,9	0,9	0,0	0,0	0,0
<i>Subtotaal beleidsprogramma's</i>	<i>-86,3</i>	<i>104,1</i>	<i>63,6</i>	<i>160,5</i>	<i>11,8</i>
Investerings	-69,9	33,3	20,7	1,2	19,5
Totaal bestedingsritme	-156,3	137,3	84,3	161,7	31,3

inkomsten x € 1 mln.					
Onderdeel	2025	2026	2027	2028	2029
PS mandaat:					
Reserves	-7,2	8,7	0,0	0,0	0,0
Structurele budgetten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tijdelijke budgetten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GS mandaat:					
Overlopende passiva (spuk's)	-48,3	64,1	51,1	147,5	1,5
Reserves	-2,7	0,0	2,7	0,0	0,0
Lastneming subsidies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tijdelijke budgetten	-0,9	0,9	0,0	0,0	0,0
<i>Subtotaal beleidsprogramma's</i>	<i>-59,1</i>	<i>73,7</i>	<i>53,8</i>	<i>147,5</i>	<i>1,5</i>
Investerings	-47,7	44,7	3,3	0,8	0,0
Totaal bestedingsritme	-106,8	118,3	57,1	148,3	1,5

Ontwikkeling begrotingssaldo

De berap heeft als peildatum 1 juni 2025. Op dat moment was er nog geen besluitvorming over de Jaarstukken 2024 en de Kadernota 2026. Daarnaast was de meicirculaire 2025 provinciefonds nog niet geanalyseerd en verwerkt. Op 18 juni 2025 bent u via een brief geïnformeerd over de gevolgen van de meicirculaire voor onze begroting en daarbij is ook een actueel begrotingssaldo gepresenteerd waarbij ook de besluitvorming van eind juni in Provinciale Staten is meegenomen. Onderstaand overzicht is het vervolg hierop.

Een nadere toelichting op de ontwikkeling van het begrotingssaldo is opgenomen bij het onderdeel ontwikkeling financieel kader.

Ontwikkeling begrotingssaldo	2025	2026	2027	2028	2029
Bedragen x € 1 mln.					
Begrotingssaldo bij begroting 2025	4,9	8,8	9,3	10,0	8,4
GS septembercirculaire 2024 provinciefonds	-0,5	3,4	3,5	4,2	3,4
GS dividenduitkering FHW BV	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
PS 23-10-2024 ontwerp programma erfgoed 2025-2028	-0,8	0,3	0,3	0,3	0,0
GS mandaat autorisatiemoment december 2024	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
PS 18-12-2024 Autorisatiemoment december 2024	1,1	0,9	0,6	-0,2	-0,2
Begrotingssaldo bij autorisatiemoment december 2024	6,7	14,1	14,5	15,1	12,4
GS decembercirculaire 2024 provinciefonds	-0,5	0,7	0,9	1,1	1,6
Begrotingssaldo bij jaarrekening 2024	6,1	14,8	15,4	16,2	14,0
PS 25-06-2025 Kadernota 2026 actualisatie financieel kader	16,3	11,5	11,0	9,8	10,1
Begrotingssaldo bij kadernota 2026 voor kadernotavoorstellen	22,5	26,3	26,4	26,0	24,1
PS 25-06-2025 Jaarstukken 2024 resultaatbestemming	-7,9	-0,4	0,0	0,0	0,0
PS 25-06-2025 Kadernota 2026 voorstellen	0,1	-9,2	-6,1	-0,3	-0,1
GS wijziging meicirculaire provinciefonds 2025	17,2	2,9	1,3	2,8	0,7
Begrotingssaldo actueel na meicirculaire 2025	31,8	19,7	21,6	28,5	24,7
GS mandaat berap 2025	0,2	1,0	0,9	1,0	0,9
PS 24-09-2025 berap 2025	-9,9	3,9	5,6	0,8	-0,0
Begrotingssaldo bij berap 2025	22,2	24,6	28,0	30,3	25,6

Inzicht in vrijval en voorstellen ten laste van begrotingssaldo

Hieronder wordt inzicht gegeven in enerzijds de vrijval en anderzijds de voorstellen ten laste van het begrotingssaldo. Hierin is niet meegenomen de begrotingswijzigingen van aanpassing bestedingsritme via het begrotingssaldo aangezien deze budgettair neutraal verlopen over de jaren heen.

(bedragen x € 1 mln.)	2025	2026	2027	2028	2029
Vrijval	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Voorstellen tlv begrotingssaldo	-0,6	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

Totaaloverzicht begrotingswijzigingen

Het totaaloverzicht van de begrotingswijzigingen is opgenomen bij het onderdeel financiën, “voorstel begrotingswijzigingen PS”. De wijzigingen zelf, inclusief een nadere toelichting op de nummering van de begrotingswijzigingen, is opgenomen in bijlage I “begrotingswijzigingen PS”.

Bij de begrotingswijzigingen die onder het mandaat van Gedeputeerde Staten vallen kan ook sprake zijn van vrijval of kunnen kosten ten laste van het begrotingssaldo worden gebracht.

Bij het onderdeel financiën “rapportage wijzigingen onder mandaat GS” zijn deze begrotingswijzigingen, inclusief toelichting, opgenomen.

Programma 1: Bestuur

Portefeuillehouders

Commissaris van de Koning Arno Brok en gedeputeerden Eke Folkerts, Matthijs de Vries en Friso Douwstra.

Inzet beschikbare middelen programma 1 Bestuur

<i>Exploitatie- bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	25.140	-632	9.046	5.282	10.180
Totaal baten	1.813	0	415	0	1.398
Saldo van lasten en baten	23.327	-632	8.631	5.282	8.782

Uitgebreide financiële tabel

<i>Beleidsveld - bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
1.1 Provinciale Staten en Statengriffie	5.203	10	2.673	0	2.540
1.2 Gedeputeerde Staten	2.089	0	667	27	1.395
1.3 Commissaris van de Koning	826	-310	131	0	384
1.4 Kwaliteit bestuur	738	-351	65	87	235
1.5 Bestuurlijke samenwerking	16.284	19	5.509	5.168	5.626
Totaal lasten	25.140	-632	9.046	5.282	10.180
Baten					
1.1 Provinciale Staten en Statengriffie	85	0	13	0	72
1.2 Gedeputeerde Staten	5	0	2	0	3
1.3 Commissaris van de Koning	0	0	0	0	0
1.4 Kwaliteit bestuur	0	0	0	0	0
1.5 Bestuurlijke samenwerking	1.723	0	399	0	1.324
Totaal baten	1.813	0	415	0	1.398
Saldo van lasten en baten	23.327	-632	8.631	5.282	8.782

Voorstel begrotingswijzigingen

- I 1 Regionale samenwerking
- I 2 Instellen budget Steatekomitee Frysk
- VC 1 Verlenging tijdelijk budget Spreidingswet
- VC 2 Verlenging tijdelijk budget Bestuurlijke vernieuwing
- VC 3 Verlenging tijdelijk budget Weerbaar bestuur

Beleidsveld 1.1. Provinciale Staten en Statengriffie

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 1.1.

1. Provinciale Staten en de Statenleden zijn in staat om hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol zo goed mogelijk uit te voeren. De Statengriffie ondersteunt, adviseert en informeert Provinciale Staten hierbij.
2. De drempel tussen Provinciale Staten en de inwoners van Fryslân wordt lager en het werk van Provinciale Staten krijgt meer bekendheid in Fryslân.
3. Er is een evenwichtig samenspel tussen PS en GS, waarbij de griffie en de ambtelijke organisatie (met respect voor elkaars rollen) Provinciale Staten optimaal bedienen. Hierbij is in de cultuur van werken manifest is dat de politiek het primaat heeft.

Voor deze doelen zijn geen doelindicatoren beschikbaar.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. We versterken het kwaliteitskader voor Statenstukken verder (zie ook evenwichtig samenspel tussen PS en GS).	■	■	■
2. We maken gebundelde kennis toegankelijk door het verkennen van mogelijkheden voor een kennisbank (zie ook evenwichtig samenspel tussen PS en GS).	■	■	■
3. We maken alle relevante Stateninformatie digitaal toegankelijk en verbeteren continu de digitale dienstverlening.	■	■	■
4. We verbeteren de introductie voor tussentijdse instromers van de Staten.	■	■	■
5. We brengen provinciale politiek onder de aandacht en laten inwoners en met name jongeren kennismaken met de politiek.	■	■	■
6. We laten inwoners kennis maken met de politiek, door diverse activiteiten te organiseren zoals het statenspel, het Fries jeugdparlement en de Gast van de Staten.	■	■	■
7. We betrekken jongeren actief bij de politiek vanuit een integraal plan rondom jongerenparticipatie.	■	■	■
8. Wanneer dit passend is bij het hoofdonderwerp op de agenda vergaderen de Staten ook buiten het provinciehuis.	■	■	■
9. Wij streven in samenspraak met de dienst naar het steeds beter voorzien in de vraag naar relevante informatie van de Staten, bijvoorbeeld door het blijven doorontwikkelen van het format voor de Statenstukken.	■	■	■
10. Wij bevorderen een cultuur van werken waarin het samenspel tussen PS en GS helder is en waarbij het manifest is dat Provinciale Staten het primaat hebben.	■	■	■

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
Uitvoeren kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van PS	Bij besprekstukken van PS is een dossier digitaal beschikbaar met de relevante (achterliggende) stukken	50%	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
Drempel verlagen tussen PS en inwoners Fryslân	Aantal jongeren activiteiten op het provinciehuis	10	
Evenwichtig samenspel tussen PS en GS	Evenwichtige lange termijn agenda PS, bandbreedte 3 tot 6 bespreekpunten per Statenvergadering	90%	

Beleidsveld 1.2. Gedeputeerde Staten

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 1.2.

1. Gedeputeerde Staten functioneren doelmatig.
2. Gedeputeerde Staten hebben goede contacten met de mienskip en mede overheden.
3. Gedeputeerde Staten stellen Provinciale Staten in staat hun rol goed te vervullen.

Voor deze doelen zijn geen doelindicatoren beschikbaar.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. In 2025 wordt de Tussenbalans gemaakt van het Bestuursakkoord 2023- 2027 Oparbeidzje foar Fryslân.			
2. GS vergadert op externe locaties, gekoppeld aan werkbezoek of bestuurlijk overleg.			
3. PS-voorstellen worden zes weken voor de PS-vergadering toegezonden.			
4. Schriftelijke vragen van PS worden binnen 30 dagen beantwoord.			

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1.. Doelmatig functioneren	Opstellen tussenbalans bestuursakkoord	100%	
2. Contacten met de mienskip en mede overheden	GS vergadert op externe locaties	8	
3. PS in staat stellen hun rol goed te vervullen	PS voorstellen zes weken voor de PS vergadering toezenden	90%	
	Schriftelijke vragen PS binnen 30 dagen beantwoorden	85%	

Beleidsveld 1.3. Commissaris van de Koning als rijksorgaan

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 1.3.

1. We willen bereiken dat de CvdK zijn taken als rijksorgaan goed kan uitvoeren.
2. De CvdK zet zich in voor het versterken van de weerbaarheid van het decentraal bestuur, het bevorderen van de integrale preventieve aanpak van ondermijning en het beperken van integriteitsrisico's.
3. De CvdK zet zich in voor het bevorderen van interbestuurlijke samenwerking, waarbij 'horizontaal besturen' en het benadrukken van de kracht van Fryslân als regioprovincie centraal staan.

Omdat de CvdK over de uitvoering van zijn rijkstaken enkel verantwoording aflegt aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, volgen hieronder geen specifieke doel- en resultaatindicatoren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. De CvdK bevordert, met als uitgangspunt de in 2022 ondertekende Intentieverklaring Friese Norm, de samenwerking met gemeenten en ketenpartners in de aanpak van ondermijning. Zie voor de verdere invulling van de aanpak ondermijning paragraaf 1.4			
2. De CvdK stimuleert de Friese samenwerking middels de bestuurlijke overleggen tussen provincie, Wetterskip Fryslân, Vereniging van Friese Gemeenten (VFG) en gemeente Leeuwarden.			
3. De CvdK stimuleert de samenwerking buiten Fryslân o.a. middels het bestuurlijk arrangement met de provincie Zeeland en het ministerie van BZK.			

Resultaatindicatoren

Omdat de CvdK over de uitvoering van zijn rijkstaken enkel verantwoording aflegt aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, volgen hieronder geen specifieke resultaatindicatoren.

Beleidsveld 1.4. Kwaliteit bestuur

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 1.4.

1. Een toekomstbestendige overheidsorganisatie zijn die weerbaar, vernieuwend en toegankelijk is.
2. Onze Friese medeoverheden zijn toekomstbestendig, financieel gezond en weerbaar.
3. Publiek vertrouwen in de overheid vergroten door maatschappelijke betrokkenheid, participatie en gezagwaardig handelen te versterken.

Veel van de doelstellingen rond Bestuur zijn niet in cijfers (en dus doelwaarde) uit te drukken. Een aantal overigens wel en waar dat kan is dit zo opgenomen in de resultaatomschrijvingen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. We richten ons op verdere bewustwording van de medewerkers en het versterken van processen, o.a. op het gebied van het verstrekken van vergunningen en subsidies, vastgoed- en grondtransacties en aanbestedingen.			
2. We zetten ons in voor het mede vormgeven van een vernieuwde 'Intentieovereenkomst De Friese Norm' voor de gezamenlijke aanpak van georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit en blijven werken aan het realiseren van de geformuleerde ambities.			
3. We werken aan het intensiveren van de inzet van het bestuursrechtelijk instrument Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur).			
4. We verminderen het risico op het onbewust faciliteren van ondermijnende activiteiten door de informatiepositie te versterken. Dit doen we middels het werken met een provinciaal informatie overleg en een intern meldpunt.			
5. Middels het toezicht op de gemeenten en Wetterskip Fryslân zijn we in 2025 nauw aangesloten op de financiële gezondheid van gemeenten en zorgen wij dat gemeenten en Wetterskip Fryslân goed op de hoogte zijn van de financiële wetgeving.			
6. We voeren toezichtgesprekken met gemeenten en Wetterskip om risico's te identificeren bij de uitvoering van medebewindstaken. Hierdoor kunnen zij hun taken goed blijven uitvoeren en kan de mienskip erop vertrouwen dat dit beschermd en geborgd is.			
7. Provincie, Friese medeoverheden en VFG stemmen gezamenlijke inzet op de interbestuurlijke opgaven optimaal op elkaar af.			
8. We hebben een nieuw beleid Kwaliteit van het Openbaar Bestuur in Fryslân en hebben dit ontwikkeld met onze mede overheden			
9. Minimaal twee pilots/experimenten realiseren op het terrein van (digitale) participatie, gericht op het vergroten van maatschappelijke betrokkenheid, invloed en eigenaarschap van inwoners.			
10. We bouwen en onderhouden een gezamenlijk kennisnetwerk democratie & participatie in Fryslân, aansluiten bij bestaande netwerken. We organiseren een serie dialoogsessies voor medeoverheden en andere partners.			
11. Meer jongeren zijn in 2025 betrokken bij de provinciale politiek.			
12. We hebben een geactualiseerd provinciaal participatiebeleid			

Toelichting

2. *Beleid*: Er komt geen vernieuwde intentieovereenkomst. De huidige intentieovereenkomst blijft de basis met aanvullend twee nieuwe onderwerpen, zie toelichting bij de resultaatindicatoren. Het na te streven doel blijft hiermee onveranderd, maar het middel en de werkwijze zijn gewijzigd.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Toekomst-bestendige overheidsorganisatie	De vernieuwde intentieovereenkomst 'De Friese Norm', voor de gezamenlijke aanpak van georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit wordt ondertekend door de provincie en mede-overheden.	100%	
	Inzet van het instrument Wet Bibob.	125% ten opzichte van 2024	
2. Toekomst-bestendige Friese medeoverheden	Toezichtgesprekken met mede-overheden vanuit het Interbestuurlijk Toezicht	19	
	Nieuwe beleidsnota Kwaliteit Openbaar Bestuur wordt vastgesteld in PS	100%	
3. Publiek vertrouwen in de overheid	Pilots op het terrein van digitale participatie	> 2	
	Geactualiseerd provinciaal participatiebeleid wordt vastgesteld in PS	100%	

Toelichting

Samenwerking Friese Norm. De Friese overheden hebben in 2022 een intentieverklaring getekend, de zogenaamde Friese Norm. In deze Friese norm zijn ambities beschreven om te komen tot een eenduidige en effectieve aanpak van ondermijning in Fryslân. Veel deze ambities zijn behaald. Per 1 januari 2025 is een nieuwe structuur ingericht waarbij de projectgroep de taken van de externe projectleider overneemt en daarnaast fungeren twee gemeentesecretarissen als portefeuillehouders voor de Friese secretarissen. Burgemeester Van de Nadort is één van de twee bestuurlijk portefeuillehouders; door het vertrek van burgemeester Waanders is de tweede positie momenteel nog vacant. Voor de inhoud van de regionale aanpak blijft de intentieverklaring 'De Friese Norm' een basis. De daarin beschreven ambities zijn nog niet (volledig) behaald. De portefeuillehouders en de projectgroep zullen daarom deze ambities nog steeds aanjagen en gaan op zoek naar mogelijkheden om de samenwerking op deze onderwerpen te verstevigen. De bestuurlijk portefeuillehouders hebben besloten dat er om die reden geen vernieuwde intentieovereenkomst komt. Daarbovenop worden de thema's vastgoedfraude en zorgfraude als nieuwe onderwerpen opgepakt.

Beleidsveld 1.5. Bestuurlijke samenwerking

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 1.5.

1. We streven naar een duurzame bescherming en ontwikkeling van het Waddengebied. We stimuleren daartoe de bestuurlijke samenwerking en spelen hierin een proactieve, verbindende rol.
2. We brengen samen met gemeenten, waterschap, regio's, in landsdelig en interprovinciaal verband en met het Rijk beleidsdoelen tot uitvoering.
3. We versterken de ambtelijke en bestuurlijke contacten tussen Fryslân, Noord-Nederland, de provincies, het Rijk en Europa. Dit doen we om de Friese belangen te behartigen en Fryslân te profileren.
4. Wij streven naar een veilig en doelmatig gebruik van de diepe ondergrond, met de inzet om gezamenlijk met de lokale bestuurders, de gaswinning te voorkomen in Fryslân vanuit de kleine velden.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. Het interprovinciaal Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied 2024-2026 is in uitvoering. Het heeft geleid tot Waddenfonds-aanvragen voor de financiering van majeure projecten en programma's gericht op duurzame ontw. van het Waddengebied.			
2. Het BO Waddengebied heeft (tussen)besluiten genomen over complexe opgaven in het Waddengebied. Ook is er een vervolgbesluit genomen over de bekostiging van de opgaven in het Waddengebied op lange termijn.			
3. We werken vanuit bestuurlijke samenwerking aan uitvoering van de Samenwerkingsagenda Leeuwarden, de Regio Deals voor de regio's ZO, NO, NW en Wadden en de gebiedsagenda/aanvraag Regio Deal voor de regio ZW.			
4. We ontwikkelen een strategische public affairs agenda voor onze belangenbehartiging in Den Haag en Brussel.			
5. We nemen deel aan de European Week of Regions and Cities (EWRC) in Brussel. Dit doen we om beter zichtbaar te maken met welke sterke punten we Europa iets te bieden hebben en om onze Europese contacten te onderhouden en uit te breiden.			
6. We nemen deel aan de Grensoverschrijdende Samenwerking Niedersachsen-Nederland. Fryslân richt zich daarbij op betere afstemming en samenwerking rond de grens op het terrein van Circulaire Economie. Het biedt een basis voor onze Duitsland agenda			
7. We organiseren jaarlijks de Fryske borrel, een netwerkbijeenkomst voor Friese ambtenaren en bestuurders in Den Haag. We organiseren jaarlijks de Fryslân-dei in Brussel.			
8. We optimaliseren de coördinatie en de uitvoering van de (interne) IPO-advisering, om de verwezenlijking van onze provinciale doelen en belangen te waarborgen.			
9. We nemen deel aan de bestuurlijke mijnbouwtafel van Friese overheden en het ministerie van EZK, met als doel om de winning uit de kleine gasvelden in de ondergrond van Fryslân een halt toe te roepen.			

Toelichting

4. *Beleid:* Het vormen van een Public Affairs strategie voor Den Haag is vergevorderd, maar (nog) niet gekoppeld aan Europese doelstellingen.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Samenwerking in het Waddengebied	Vervolgbesluit van Rijk en regio over bekostiging opgaven Waddengebied periode 2027-2050	1	
2. Regionale samenwerking			
3. Belangenbehartiging	Organiseren Fryske borrel	1	
	Organiseren Fryslân-dei in Brussel	1	
4. Veilig en doelmatig gebruik diepe ondergrond	Organiseren van de Friese Mijnbouwtafel	4	

Programma 2: Infrastructuur

Portefeuillehouder

Gedeputeerde Matthijs de Vries

Inzet beschikbare middelen programma 2 infrastructuur

<i>Exploitatie- bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	166.885	-28.183	45.714	27.658	65.330
Totaal baten	17.324	352	1.281	0	16.395
Saldo van lasten en baten	149.561	-28.535	44.433	27.658	48.935

Uitgebreide financiële tabel

<i>Beleidsveld - bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
2.1 Algemeen beleid en verkeersveiligheid	8.276	0	1.740	730	5.807
2.2 Verbetering infrastructuur	28.367	-18.519	3.861	6.405	-418
2.3 Instandhouding provinciale infrastructuur	41.953	-2.107	9.550	16.396	13.900
2.4 Openbaar vervoer	88.289	-7.557	30.563	4.128	46.042
Totaal lasten	166.885	-28.183	45.714	27.658	65.330
Baten					
2.1 Algemeen beleid en verkeersveiligheid	5.485	0	0	0	5.485
2.2 Verbetering infrastructuur	2.622	0	0	0	2.622
2.3 Instandhouding provinciale infrastructuur	1.436	352	1.275	0	513
2.4 Openbaar vervoer	7.782	0	6	0	7.777
Totaal baten	17.324	352	1.281	0	16.395
Saldo van lasten en baten	149.561	-28.535	44.433	27.658	48.935

Voorstel begrotingswijzigingen

II 1 Verkoop woning, toevoeging aan begrotingssaldo

VC 4 Verlenging tijdelijk budget verbeteren toegankelijkheid OV

Beleidsveld 2.1. Algemeen beleid & verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 2.1.

Vanuit de landelijke doelstellingen, die weer vertaald zijn in het RMP, streven we vanuit **verkeersveiligheid** naar nul verkeersdoden in 2040. Voor het jaar 2025 is deze doelstelling te concretiseren op grond van de (nu nog vigerende) Friese Strategie Verkeersveiligheid 2010-2025.

Verder zetten we in op een passende mobiliteit voor **iedereen**. Mobiliteit moet voor een ieder fysiek en digitaal toegankelijk en betaalbaar zijn. Bij toegankelijke mobiliteit streven we naar een mobiliteitssysteem waarin iedereen zich welkom en comfortabel voelt en doelgericht op pad kan gaan. Een systeem waarin de (financiële en fysieke) afstand tussen landelijk gebied/dorpen en centrumgebieden kleiner wordt. Hier zijn geen concrete doelstellingen voor 2025, wel vraagt dit het plegen van inzet.

Om te komen tot een duurzaam (**fossielvrij**) mobiliteitssysteem, is de doelstelling voor 2030 is om te komen tot een reductie van 49% tov 2020 (oftewel een reductie naar 0,72 miljoen ton). Hoewel voor 2025 geen concrete tussendoelstelling gesteld is, dienen we hier in 2025 wel inzet voor te plegen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. We stellen een eerste meerjarenprogramma Verkeersveiligheid op voor de periode 2026 - 2030, inclusief een ROF werkplan 2026.			
2. We geven uitvoering aan het Werkplan 2025 van het Regionaal Orgaan verkeersveiligheid Fryslân (ROF). Denk hierbij aan praktische verkeerslessen in het onderwijs, gedragscampagnes op risicogedragingen en langlopende doelgroepgerichte aanpakken.			
3. We voeren een integrale netwerkanalyse uit, inclusief het opstellen van een hub-strategie om deelmobiliteit te bevorderen			
4. We stimuleren de grotere bedrijven (meer dan 50 werknemers) om te werken aan een duurzamer vervoersbeleid voor hun organisatie (werkgeversaanpak) en we benaderen onderwijsorganisaties om hun vervoersbehoefte positief te beïnvloeden (onderwijsaanpak).			
5. We stellen in 2024 een nieuw Actieplan Geluid op.			

Toelichting

2. *Tijd*: Er dienen prioriteiten gesteld te worden binnen de activiteiten (zoals zijn opgenomen zijn in het Werkplan 2025), die we vanuit de provincie uit kunnen voeren. Dit betreffen hoofdzakelijk campagnes

5. *Tijd*: De verwachting is dat we dit jaar niet alle laadpalen kunnen plaatsen (zie resultaatindicator 3 voor een uitgebreide toelichting). Een deel zal begin volgend jaar geplaatst worden.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Verkeersveiligheid	Meerjarenprogramma Verkeersveiligheid 2026 - 2030 is vastgesteld	100%	
	ROF Werkplan 2025 is uitgevoerd	100%	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
2. Mobiliteit voor iedereen	Hub-strategie is vastgesteld	100%	
3. Duurzame mobiliteit	Aantal geplaatste laadpalen	Toename van 300 laadpalen t.o.v. 2024.	

Toelichting

ROF Werkplan 2025 is uitgevoerd

Doordat er prioriteiten gesteld dienen te worden in de provinciale werkzaamheden op het vlak van verkeersveiligheid, is het onwaarschijnlijk dat alle activiteiten conform het ROF Werkplan in 2025 uitgevoerd kunnen worden (denk met name aan campagnes).

Aantal geplaatste laadpalen

De verwachting is dat we dit jaar niet alle 300 laadpalen kunnen plaatsen. Dat komt onder andere omdat er problemen zijn met het verkrijgen van aansluitingen op het elektriciteitsnet en een tekort aan personeel (bij aannemers/installateurs) om deze laadpalen te plaatsen.

Beleidsveld 2.2. Verbetering infrastructuur

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 2.2.

1. Onze eigen infrastructuur is veilig voor verkeersdeelnemers
2. Vlotte doorstroming op Friese wegen, vaarwegen en het spoor

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. We realiseren de infrastructurele projecten zoals die volgens het Uitvoeringsprogramma RMP geprogrammeerd staan voor het jaar 2025			
2. Samen met de gemeenten werken we verder aan het netwerk aan doorfietsroutes.			
3. We overleggen met het Rijk en andere overheden over het (goed) functioneren van het gehele infrastructurele netwerk in onze provincie. Indien nodig maken we hier afspraken over in het Bestuurlijk Overleg MIRT.			
4. We geven in 2025 uitvoering aan het Actieplan Geluid t.b.v. geluidsanering gebouwen langs provinciale wegen			
5. We doen een aantal onderzoeken ten bate van de verbetering van de spoorinfrastructuur in Fryslân			

Toelichting

2. *Tijd*: Een aantal gemeenten loopt tegen vertraging op bij het realiseren van trochfytsrûtes. Oorzaak van deze vertraging is onder meer de grondverwerving die benodigd is.

3. *Geld*: De eerder met het Rijk gemaakte afspraken rondom de Lelylijn zijn nav de Voorjaarsnota in een ander daglicht komen te staan. Ook op andere dossiers (o.a. spooraquaduct HRMK) merken we dat de zoektocht naar financiële middelen vanuit het Rijk niet eenvoudig is.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Verkeersveiligheid	Realisatie van de programmering 'reguliere wegenprojecten' conform uitvoeringsprogramma RMP 2025	100%	
2. Vlotte doorstroming	Op het Van Harinxmakanaal zijn de wachtplaatsen gerealiseerd, is gestart met de uitvoering van de bochtverruiming Langdeel en Froskepolle en de planologische procedure voor de bochtverruiming Franeker	100%	
	Uitvoering van acties uit het Actieplan Geluid voor het jaar 2025	100%	
	We realiseren (delen van) hoofdfietsroutes	1	
	We hebben met het Rijk afspraken gemaakt over de oplossingsrichtingen voor een aantal bruggen in het Prinses Margriet Kanaal	5	
	We doen onderzoek naar verbetering van het bestaande spoornet in Noord-Nederland	100%	
	We laten door ProRail het spooreplacement van Leeuwarden ombouwen voor de capaciteitsuitbreiding van 4 treinen op het traject Leeuwarden - Sneek	100%	
	We voeren onderzoek uit om de HRMK-spoorbrug in Leeuwarden te vervangen door een spooraquaduct	100%	
	We laten een verkenningsstudie uitvoeren voor de realisatie van het nieuwe station Leeuwarden Werpsterhoeke	90%	

Toelichting

Van Harinxmakanaal

De realisatie van de bochtverruiming starten later dan verwacht. Het ontwerpproces vraagt meer tijd. Dat komt o.a. door kostenstijgingen, verkrijgen van de benodigde vergunningen, onderhandelingen over grondverwerving en afhankelijkheden van nutsbedrijven (kabels en leidingen).

Bruggen Prinses Margriet Kanaal

Op 4 maart j.l. hebben wij u geïnformeerd over het gezamenlijke besluit van de provincie en het Rijk om de onderhandelingen inzake de vervanging van de bruggen door aquaducten te beëindigen. Het Rijk zal zorgdragen voor de vervanging van de bruggen door nieuwe, volwaardige bruggen. We blijven daar bij betrokken.

HRMK-spoorbrug

In het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) van november 2024 hebben Rijk en regio afgesproken om gezamenlijk op zoek te gaan naar aanvullende financiering voor het spooraquaduct, voordat vervolgonderzoek (een MIRT-verkenning) gestart kan worden. Tot op heden is er nog geen zicht op aanvullende financiering. Rijk en regio zijn hierover met elkaar in gesprek.

Beleidsveld 2.3. Instandhouding provinciale infrastructuur

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 2.3.

1. De instandhouding van onze provinciale infrastructuur is op orde
2. Onze wegen en vaarwegen zijn optimaal beschikbaar en veilig, ook onder winterse omstandigheden

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. We beheren, programmeren en onderhouden de provinciale infrastructuur (wegen en vaarwegen en kunstwerken) conform het door PS vastgestelde onderhoudsniveau (6)			
2. Onze steunpuntenstructuur is geoptimaliseerd en wordt energieneutraal			
3. Er is een afspraak gemaakt met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over de vervanging van de Tsjerk-Hiddessluizen			
4. We bestrijden gladheid op onze wegen			
5. Het aantal bruggen dat wordt aangesloten op de al in bedrijf genomen bediencentrale is uitgebreid			
6. We zorgen voor nautisch toezicht op onze vaarwegen en professionaliseren de integrale samenwerking met politie en andere handhavende diensten.			
7. We zorgen voor een veilige en vlotte doorvaart door middel van het op professionele wijze bedienen van provinciale bruggen en sluizen gelegen over de vaarwegen in Fryslân			

Toelichting

1. *Geld:* Voor vaarwegen geldt dat vanwege externe omstandigheden, zoals grondaankoopprocedures, het verleggen van kabels en leidingen, het niet mogelijk is om alle geprogrammeerde onderhoudsprojecten dit jaar tot uitvoering te brengen. Met name de trajecten rondom grondaankoop vergen in sommige gevallen meer tijd dan vooraf voorzien. Daarom wordt voorgesteld de programmering aan te passen.

2. *Tijd:* Over de realisatie van een nieuw steunpunt in Bolsward zijn we nog in gesprek met de gemeente. Ook speelt nog dat we onze route voor gladheidbestrijding willen optimaliseren. Daarom stellen we een aantal energiemaatregelen bij Bolsward en Wolvega uit om eventuele desinvesteringen te voorkomen. Twee andere locaties, bij Uitwellingerga en Donkerbroek, zijn dit jaar wel gereed. De overige drie locaties zijn eerder al opgeleverd.

4. *Geld:* Het budget voor gladheidbestrijding is volledig besteed. De eerste maanden van dit jaar is er relatief veel zout gestrooid. De kans is reëel dat er dit jaar nog meer gestrooid moet worden, wat een overschrijding op deze post zal veroorzaken.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Instandhouding provinciale infrastructuur	Uitvoering (groot) onderhoud conform uitvoeringsprogramma 2025	100%	
	Verzorgings- en technische score dagelijks onderhoud wegen dat voldoet aan niveau 6	97%	
2. Beschikbaarheid en veiligheid	Aantal bruggen wat aangesloten wordt op de bedienentrale	2	
	Preventieve gladheidsbestrijding op onze wegen	100%	

Toelichting

Instandhouding provinciale infrastructuur

Voor vaarwegen geldt dat vanwege externe omstandigheden, zoals grondaankoopprocedures, het verleggen van kabels en leidingen, het niet mogelijk is om alle geprogrammeerde onderhoudsprojecten dit jaar tot uitvoering te brengen. Met name de trajecten rondom grondaankoop vergen in sommige gevallen meer tijd dan vooraf voorzien.

Beleidsveld 2.4. Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 2.4.

1. Het OV in Fryslân is voor iedereen toegankelijk
2. Het OV is volledig duurzaam
3. Het OV is betrouwbaar

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. We beheren de regionale OV-concessie voor trein en bus.			
2. We voeren het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Toegankelijkheid Openbaar Vervoer 2024-2028 uit.			
3. Wij werken aan de realisatie om alle busstallingen in Fryslân vanuit strategisch oogpunt in eigendom te nemen, zodat er bij aanbestedingen een gelijk speelveld is voor marktpartijen om in te schrijven en om desinvesteringen te voorkomen.			
4. Wij starten in 2025 met een verkenningsstudie batterijtreinen voor de trajecten Leeuwarden - Harlingen Haven en Leeuwarden - Stavoren.			
5. We plaatsen Dynamisch Reizigers Informatie Systeem (DRIS)-panelen op belangrijke bushaltes om reizigers van actuele vertrektijden en informatie te voorzien.			

Toelichting

2. *Tijd*: De inzet van beschikbare Rijksmiddelen vergt het aanpassen van de bestaande subsidieregeling. Dit duurt langer dan verwacht. Realisatie vindt plaats in de periode 2026-2027.

3. *Geld*: In het beschikbare budget voor de realisatie van de busremises is rekening gehouden met compensatie van de kosten voor BTW. Deze BTW compensatie blijkt echter niet mogelijk. Daarnaast zijn de kosten voor het realiseren van aansluitingen op de remises voor het laden van bussen fors duurder geworden. Het is daardoor onzeker of de extra kosten kunnen worden opgevangen binnen het beschikbare budget.

4. *Geld*: Het uitvoeren van een verkenningstudie door ProRail kost circa 2,2 miljoen euro. Het Rijk en de provincie zijn met elkaar in gesprek over de financiering van deze studie.

5. *Tijd*: De aanbesteding voor het plaatsen van 25 nieuwe DRIS-panelen in 2025 start later dan beoogd. Daarom zal een deel van de DRIS panelen ook in 2026 gerealiseerd worden.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Toegankelijk OV	Toename aandeel toegankelijke bushaltes	40	
2. Duurzaam OV	Overname en realisatie bus stallingen in Fryslân	5	
	Uitvoeren verkenningstudie batterijtreinen voor de trajecten Leeuwarden - Harlingen Haven en Leeuwarden - Stavoren	25%	
3. Betrouwbaar OV	Realisatie DRIS-panelen op strategisch locaties	25	

Toelichting

Toegankelijkheid OV

De inzet van beschikbare Rijksmiddelen vergt het aanpassen van de bestaande subsidieregeling. Dit duurt langer dan verwacht. Realisatie vindt plaats in de periode 2026-2027.

Verkenningstudie batterijtreinen

Het uitvoeren van een verkenningstudie door ProRail kost circa € 2,2 miljoen. Het Rijk en de provincie zijn met elkaar in gesprek over de financiering van deze studie.

Realisatie DRIS-panelen

De afgelopen jaren zijn 37 DRIS-panelen geplaatst, o.a. in Leeuwarden, Drachten en Joure. De aanbesteding voor het plaatsen van 25 nieuwe DRIS-panelen in 2025 start later dan beoogd. Daarom zal een deel van de DRIS panelen ook in 2026 gerealiseerd worden.

Programma 3: Natuur en Landbouw

Portefeuillehouders

Gedeputeerden Matthijs de Vries en Abel Kooistra

Inzet beschikbare middelen programma 3 Natuur en Landbouw

<i>Exploitatie- bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	143.164	5.877	40.405	50.010	58.625
Totaal baten	58.454	-6.200	802	0	51.452
Saldo van lasten en baten	84.709	12.077	39.603	50.010	7.173

Uitgebreide financiële tabel

<i>Beleidsveld - bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
3.1 Natuur	132.532	5.935	37.796	49.572	51.099
3.2 Landbouw	10.632	-58	2.609	438	7.526
Totaal lasten	143.164	5.877	40.405	50.010	58.625
Baten					
3.1 Natuur	58.343	-6.200	798	0	51.345
3.2 Landbouw	111	0	4	0	108
Totaal baten	58.454	-6.200	802	0	51.452
Saldo van lasten en baten	84.709	12.077	39.603	50.010	7.173

Beleidsveld 3.1. Natuur

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 3.1.

1. We willen natuur en biodiversiteit herstellen en bevorderen, d.m.v.:
 1. Het realiseren van een robuust en kwalitatief hoogwaardig Natuurnetwerk (NNN), incl. 20 Natura 2000-gebieden en 4 Nationale Parken.
 2. Het realiseren van een goede basiskwaliteit Natuur, ook in het landelijke gebied en binnen de bebouwde kom.
 3. Het beschermen van kwetsbare, bedreigde en beschermde soorten en stoppen van de achteruitgang van de biodiversiteit en het realiseren van een opgaande trend voor soorten (bijvoorbeeld weidevogels).
 4. Het beperken van schade en overlast (zoals vraatschade door ganzen) d.m.v. faunabeheer en de aanpak van invasieve exoten.
 5. Stikstofvergunningen verlenen die er voor zorgen dat er uitvoering gegeven kan worden aan het FPLG en het uitvoeringsprogramma stikstof.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. Nationale parken: Het nieuwe – landelijke – beleidsprogramma voor de Nationale Parken uitwerken voor de Nationale Parken Alde Feanen, Schiermonnikoog, Lauwersmeer (samen met de provincie Groningen) en Drents-Friese Wold (samen met de prov. Drenthe).	■	■	■
2. Natura 2000: Er zijn drie evaluaties ten behoeve van nieuwe beheerplannen (Alde Feanen, Deelen, Rottige Meenthe) opgesteld.	■	■	■
3. Natura 2000: Er is een begin gemaakt met het actualiseren van vier beheerplannen (Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog).	■	■	■
4. Natura 2000: Er worden onderzoeken uitgevoerd en gegevens verzameld waarmee kennisleemtes uit de natuurdoelanalyses worden opgelost.	■	■	■
5. Natura 2000: Er zijn herstelmaatregelen uitgevoerd in de Natura 2000 gebieden (opgenomen in de beheerplannen).	■	■	■
6. Realisatie NNN door minimaal 100 ha verwerving/functiewijziging en minimaal 200 ha inrichting.	■	■	■
7. Uitvoeren Friese bomen- en bossenstrategie door minimaal 30 ha bosuitbreiding, 150 ha bosrevitalisatie, 10 ha uitbreiding landschapselementen en 40 ha revitalisering landschapselementen.	■	■	■
8. Uitvoering Programma Natuur: Er zijn maatregelen in de SPUK Programma Natuur uitgevoerd.	■	■	■
9. Uitvoeren strategie Grip op kwaliteit; actualisatie begrenzing en verbeteren kwaliteit.	■	■	■
10. Uitvoering herstelprogramma biodiversiteit.	■	■	■
11. Uitvoeren Nota Faunabeleid Fryslân, uitvoeren Beleidsnota Invasieve Exoten Fryslân, actualisatie en uitvoeren Interprovinciaal Wolvenplan, opstellen en uitvoeren Friese Beverbeleidsregels en actualiseren en uitvoeren beleid hoefdieren (damhert en ree).	■	■	■
12. Uitvoeren Nota Weidevogels 2021-2030, inclusief de LIFE IP GrassBirdHabitats, maatregelenpakket weidevogels en het Aanvalsplan Grutto.	■	■	■
13. Ontwikkelen actief soortenbeschermingsbeleid/ gemeenten adviseren en faciliteren bij het opstellen van soortenmanagementplannen (SMP's).	■	■	■
14. De PAS-melders dossiers zullen in meerdere jaren worden afgerond.	■	■	■

Toelichting

6. *Tijd*: De inzet is om dit jaar 100 ha functiewijziging en 200 ha inrichting NNN te realiseren. We lopen momenteel iets achter in de realisatie en we zijn afhankelijk van derden of we deze resultaten gaan halen. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf grote projecten onderdeel Natuurpact: uitvoering natuurontwikkelingsopgave.

7. *Tijd*: Het budget t.b.v. de maatregelpakketten is in het najaar 2024 ontvangen. De organisatie is inmiddels ingericht en het accent ligt nu op uitvoering. De doelwaarden zijn in 2025 in voorbereiding en uitvoering waarbij deze doelwaarden in voorjaar 2026 worden gerealiseerd.

14. *Beleid*: Er is afgesproken dat voor 1 juli 2025 alle PAS-meldingen zijn geverifieerd en dat de PAS-melders hierover bericht hebben ontvangen. We liggen op koers. De laatste meldingen worden in juni 2025 afgehandeld. De stappen daarna zijn onzeker door de gerechtelijke uitspraken en het nog niet hebben van een geborgd maatregelenpakket om de staat van de natuur te verbeteren.

14. *Tijd*: De verificatie loopt op koers. Door gerechtelijke uitspraken en het nog niet hebben van een geborgd maatregelenpakket om de staat van de natuur te verbeteren kunnen er geen vergunningen op PAS-melders afgegeven worden.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Herstel en bevorderen biodiversiteit.	Agrarisch natuur- en landschapsbeheer: Beheerde ha via de Subsidiestelsel Natuur en Landschap – onderdeel agrarisch natuurbeheer.	25.395 ha totaal in 2025	
	Natuurbeheer: beheerde ha via het Subsidiestelsel Natuur en Landschap – onderdeel natuurbeheer.	67.430 ha totaal in 2025	
	Natura 2000: Evaluaties ten behoeve van nieuwe beheerplannen.	3	
	Natura 2000: Start actualisatie beheerplannen voor de eilanden (met een gebiedsproces), definitieve vaststelling uiterlijk 2028.	4	
	Realisatie NNN: aantal ha. verwerving/functiewijziging. aantal ha. inrichting.	100 ha. 200 ha.	
	Natuurkwaliteit: Uitvoering Grip op Kwaliteit door beheerevaluaties van gebieden samen met beheerders.	6	
	Uitvoeren bossenstrategie.	30 ha bosuitbreiding 150 ha bosrevitalisering 10 ha uitbreiding landschapselementen	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
		40 ha revitalisering landschapselementen	
3. Soorten.	Toename van het aantal broedparen grutto.	doel (2030): 10.000 broedparen grutto-huidig (2024) circa 8.350 broedparen grutto	
5. Stikstof vergunningen.	Aantal afgeronde PAS-melders dossiers.	220	
	Percentage tijdig verleende vergunningen en ontheffingen in het kader van de natuurtaken in de omgevingswet.	95%	

Toelichting

De inzet is om dit jaar 100 ha functiewijziging en 200 ha inrichting NNN te realiseren. We lopen momenteel iets achter in de realisatie en we zijn afhankelijk van derden of we deze resultaten gaan halen. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf grote projecten onderdeel Natuurpact: uitvoering natuurontwikkelingsopgave.

Het budget t.b.v. de maatregelpakketten is in het najaar 2024 ontvangen. De organisatie is inmiddels ingericht en het accent ligt nu op uitvoering. De doelwaarden zijn in 2025 in voorbereiding en uitvoering waarbij deze doelwaarden in voorjaar 2026 worden gerealiseerd

Aantal afgeronde Pas melders: Voor het legaliseren van PAS melders zijn de stappen onzeker door de gerechtelijke uitspraken en het nog niet hebben van een geborgd maatregelenpakket om de staat van de natuur te verbeteren.

Percentage tijdige verleende vergunningen en ontheffingen: In verband met complexiteit van de aanvragen, is niet op alles tijdig beslist. Tevens kan er door gerechtelijke uitspraken niet tijdig beslist worden op stikstof aanvragen. Tenslotte is met de invoering van de Omgevingswet nog niet mogelijk om alle aanvragen goed weer te geven met betrekking tot tijdigheid. Aanvragen die via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) zijn binnengekomen vanaf 1 januari 2024 zijn niet verwerkt in deze gegevens.

Beleidsveld 3.2. Landbouw

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 3.2.

We streven naar een toekomstbestendige landbouw in Fryslân.

1. Fryslân blijft de landbouwprovincie van Nederland.
2. Wij zorgen voor een goede balans tussen landbouw en natuur. Landbouw en natuur kunnen en moeten elkaar versterken in een toekomstbestendige landbouw.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. Wij ondersteunen ondernemers die zoeken naar nieuwe verdienmogelijkheden en zetten ons, ook in Den Haag en Brussel, in voor een goed verdienmodel voor de boeren.	■	■	■
2. In hoe wij met de landbouwsector omgaan, staat het ondernemerschap en vakmanschap van de landbouwsector centraal	■	■	■
3. Landbouwgrond blijft zoveel mogelijk behouden voor de sector.	■	■	■
4. Wij bevorderen lokale voedselproductie en -ketens.	■	■	■
5. Meewerken aan één economische agenda voor Fryslân voor wat betreft de agrofoodsector.	■	■	■
6. Het creëren van en zoeken naar vergunningsruimte, in het bijzonder voor de PAS-melders.	■	■	■
7. Het integreren van bovenstaande punten in een beleidsnotitie en bijbehorende, realistische uitvoeringsagenda (Landbouwagonder).	■	■	■
8. Optimale inzet van de niet-grondgebonden instrumenten van het GLB via de regeling Europese landbouwsubsidies provincie Fryslân 2023-2027.	■	■	■
9. Aantrekkelijke vergoedingen voor natuurbeheer en natuurdoelen (zoals ANLb, weidevogels) motiveren boeren om deel te nemen.	■	■	■
10. De nieuwe POVI bevat een visie op de ruimtelijke aansluiting van verschillende typen landbouw en natuur bij de water-, bodem- en ecosystemen van Fryslân. Daaraan wordt beleid gekoppeld.	■	■	■
11. Landbouwbodems worden duurzaam beheerd.	■	■	■
12. Kringlopen van mest, mineralen en grondstoffen worden mogelijk gesloten, inclusief die uit menselijke plas en poep.	■	■	■
13. T.a.v. de wettelijke doelen voor klimaat, natuur en water van het FPLG: inhoudelijk meedenken en -werken aan de uitvoering van de relevante maatregelpakketten, zodat een goede afstemming met het landbouwbeleid gewaarborgd blijft.	■	■	■
14. Uitvoering geven aan de Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw	■	■	■
15. Het integreren van bovenstaande punten in een beleidsnotitie en bijbehorende, realistische uitvoeringsagenda (Landbouwagonder).	■	■	■

Toelichting

6. *Beleid*: In eerste instantie zou de ministeriële commissie ME&N eind maart begin april met een pakket aan maatregelen komen. Dit komt nu pas op zijn vroegst in augustus. Daarna kan de provincie beoordelen of er nog aan aanvullende maatregelen nodig zijn om vergunningverlening weer mogelijk te maken. Dit is spoor 2 vanuit de ministeriële commissie. Vanuit de provincie zijn we aan het inventariseren welke acties de provincie voor dit aanvullend spoor kunnen doen.

Vanuit spoor 1 wordt gekeken naar maatregelen vanuit wettelijke kaders. Hiervan is de rekenkundige ondergrens een voorbeeld. In mei 2025 heeft de Raad van State hierover advies uitgebracht. De minister gaat nu kijken hoe de rekenkundige ondergrens op een verantwoorde wijze kan worden ingevoerd. Mocht dit gebeuren dan kunnen daarmee naar verwachting circa 40% van de PAS-melders worden gelegaliseerd.

Gezien de grotere kans om een handhavingsverzoek is er geen bedrijf dat op dit moment het risico wil nemen voor de aanvraag om een vergunning. Via diverse overlegstructuren is ambtelijk naar het ministerie van LVVN inzet gepleegd over mogelijkheden om vergunningverlening weer op gang te krijgen. Dit blijven we doen.

6. *Tijd*: De datum waarop PAS melders gelegaliseerd hadden moeten zijn is inmiddels verstreken.

6. *Geld*: Als er een plan is hoe de PAS melders gelegaliseerd kunnen worden, zijn hier nog geen uitvoeringsmiddelen voor beschikbaar.

10. *Beleid*: POVI is nog in ontwikkeling

10. *Tijd*: POVI is nog in ontwikkeling

10. *Geld*: POVI is nog in ontwikkeling

11. *Beleid*: De context hiervan zal nader worden verkend in de uitvoeringsagenda Landbouw, e.e.a in relatie met de maatregelpakketten/ANLb.

11. *Tijd*: De context hiervan zal nader worden verkend in de uitvoeringsagenda Landbouw, e.e.a in relatie met de maatregelpakketten/ANLb.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Fryslân blijft de landbouwprovincie van Nederland	Het aantal ondernemers en veelbelovende nieuwe verdienmogelijkheden dat ondersteund wordt en het aantal lobbyacties richting Den Haag en Brussel.	De mate van ondersteuning van initiatieven in de praktijk is afhankelijk van nog te herijken landbouwbeleid en Landbouwagonderwerpen en daarmee het beschikbare budget voor dit thema (2025). In 2025 minimaal één concrete lobbyactie richting Den Haag en één richting Brussel.	
	Aantal pilots op het gebied van doelsturing (in plaats van sturen met maatregelen) en belonen van goede scores van boerenbedrijven op basis van KPI's.	Binnen de Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw worden twee pilots met doelsturing uitgevoerd. Vanuit SPUK-gelden van LVVN wordt verder gewerkt aan het ontwikkelen van instrumentarium.	
	Bij iedere functieverandering van landbouwgrond wordt afgewogen of de	Een afwegingskader geformuleerd	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
	nieuwe bestemming daadwerkelijk prioriteit verdient.	beleid t.a.v. geldige redenen voor functieverandering van landbouwgrond en een visie daarop en op het principe "Water en Bodem Sturend" in Fryslân in het nieuwe landbouwbeleid.	
	Het aantal nieuwe lokale voedselketens en ondernemers dat ondersteund wordt.	Afhankelijk van Landbouwagonderwerpen en daarmee het beschikbare budget voor dit thema (2025).	
	Aantal initiatieven dat ontplooid is om legalisatie van PAS-melders dichterbij te brengen, hoewel dit de verantwoordelijkheid van het Rijk is.	Minimaal één lopende pilot voor legalisatie en een effectieve lobbyactie richting Den Haag.	
2. Landbouw en natuur versterken elkaar	Het aantal openstellingen in het kader van het niet-grondgebonden deel van het GLB en de mate waarin deze openstellingen ondersteunend zijn naan het landbouwbeleid van provincie Fryslân.	In 2024 vier openstellingen in het kader van het niet-grondgebonden deel van het GLB; t/m 2027 in totaal zeven. Deze zijn zoveel mogelijk ook ondersteunend aan het landbouwbeleid van provincie Fryslân.	
	Deelname aan ANLb en/of de daarvoor verstrekte som aan subsidies.	Deelname aan ANLb en/of de daarvoor verstrekte subsidies stijgen minimaal mee naar rato van de extra	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
		beschikbaar komende gelden.	
	Het aantal initiatieven en/of deelnemende boeren dat bijdraagt aan een betere benutting van dierlijke mest en het beter sluiten van kringlopen.	Minimaal twee	

Programma 4: Ruimte en Klimaat

Portefeuillehouders

Gedeputeerden Friso Douwstra, Sijbe Knol en Matthijs de Vries

Inzet beschikbare middelen programma 4 Ruimte en Klimaat

<i>Exploitatie- bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	58.252	-9.883	8.844	18.530	20.995
Totaal baten	18.458	-829	2.580	0	15.049
Saldo van lasten en baten	39.794	-9.054	6.264	18.530	5.946

Uitgebreide financiële tabel

<i>Beleidsveld - bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
4.1 Ruimtelijke ordening en wonen	4.868	-742	530	646	2.950
4.2 Water en Bodem	32.188	-8.760	2.806	6.687	13.935
4.3 Milieu	8.796	0	3.628	4.098	1.070
4.4 Energietransitie	12.399	-381	1.881	7.097	3.040
Totaal lasten	58.252	-9.883	8.844	18.530	20.995
Baten					
4.1 Ruimtelijke ordening en wonen	1.446	0	0	0	1445700
4.2 Water en Bodem	12.054	0	1.797	0	10.257
4.3 Milieu	589	0	38	0	551
4.4 Energietransitie	4.369	-829	745	0	2.795
Totaal baten	18.458	-829	2.580	0	15.049
Saldo van lasten en baten	39.794	-9.054	6.264	18.530	5.946

Voorstel begrotingswijzigingen

- IV 1 Programma Wetterwaarmte 2025
- IV 2 Kosten externe advisering Windpark Fryslân
- IV 3 Financiering project PROSIT (Tidalkite)

Beleidsveld 4.1. Ruimtelijke ordening en wonen

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 4.1

1. Via voorkantsamenwerking met onze partners, borgen wij de uitvoering van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. Wij zetten indien nodig of wenselijk ons wettelijk ruimtelijk instrumentarium in. Daarnaast werken wij samen met gemeenten en Wetterskip en maatschappelijke partners aan de omslag als gevolg van de Omgevingswet.
2. Wij houden het omgevingsbeleid actueel. We doen dit door de vernieuwing van de POVI met de bijbehorende keuzes voor de ruimtelijke inpassing van diverse urgente opgaven (zoals klimaatadaptatie, energietransitie, landbouwtransitie, herstel biodiversiteit, woningbouw en circulaire bedrijven). De POVI wordt uitgewerkt in programma's. Daarnaast actualiseren we de Omgevingsverordening jaarlijks.
3. Wij werken aan een toekomstbestendige woningvoorraad met voldoende betaalbare woningen, aansluitend op de (toekomstige) (zorg)vraag van inwoners en van mensen die zich in Fryslân willen vestigen, waarbij de doorstroom wordt bevorderd en de beschikbare ruimte optimaal en zorgvuldig wordt benut.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. We werken via voorkantsamenwerking samen met partners en zetten waar nodig wettelijke instrumenten in zoals advies en instemming, zienswijzen of een reactieve interventie.			
2. T.b.v. de actualisatie van de POVI wordt een contourenschets aan PS voorgelegd.			
3. De jaarlijkse actualisatie van de Omgevingsverordening wordt ter vaststelling aan PS voorgelegd.			
4. Ter voorbereiding op het programma landschap wordt Grutsk op 'e Romte geactualiseerd			
5. Samen met de Friese gemeenten en andere belanghebbenden maken we een Fries Volkshuisvestingsprogramma waarbij we aansluiten op het proces van de Provinciale Omgevingsvisie.			
6. In samenwerking met de gemeenten zorgen voor een pool van experts, Frysk Faasje team, die gemeenten helpen om realisatie van plannen te versnellen.			

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Voorkantsamenwerking	Samenwerking en betrokkenheid bij strategische complexe projecten	100%	
2. Actueel Omgevingsbeleid	Contourenschets voorgelegd aan PS	100%	
	geactualiseerde Omgevingsverordening	100%	
	geactualiseerd Grutsk op 'e Romte	100%	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
3. Toekomstbestendige woningvoorraad	De afgesproken nieuwbouwopgave voor 2025 is gerealiseerd	2.780 nieuwe woningen	
	Afspraken met het Rijk over een Herstructureringsfonds	1	
	Aantal actuele regionale woondeals	6	
	De contouren van het Frysk Wenplan zijn met PS besproken	100%	

Toelichting

De verwachting is dat er dit jaar geen afspraken met het rijk gemaakt kunnen worden over een herstructureringsfonds.

Beleidsveld 4.2. Water en Bodem

Wat willen we bereiken?

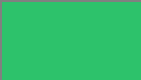
Doelstelling beleidsveld 4.2

1. Waterveiligheid en klimaatadaptatie: De inwoners van Fryslân en de Friese economie zijn goed beschermd tegen overstromingen en wateroverlast.
2. Voldoende water: Het watersysteem is in balans waarbij droogte en verzilting zoveel mogelijk beperkt zijn en de voeten droog blijven.
3. Schoon water: Het bewaken en herstellen van kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater, zoals verwoord in het Regionaal Waterprogramma en de KRW-nota.
4. Bodem: Een duurzaam en efficiënt bodembeheer gericht op gezonde en veilige leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. Met Wetterskip Fryslân vertalen we de resultaten van de veiligheidstoetsing in afspraken over duurzaam beheer en onderhoud van regionale keringen.			
2. We informeren PS over de voortgang van het boezemplan dat Wetterskip Fryslân opstelt.			
3. Met andere partijen voeren we een project (FRESHEM) uit dat meer inzicht geeft in de risico's van verzilting in grondwaterlagen voor de landbouw, natuur en drinkwatervoorziening.			
4. We borgen de aanvullende strategische grondwatervoorraden in de Omgevingsverordening (MER-procedure in 2025, uiteindelijke vaststelling in 2026)			
5. We stellen een midterm review op van de KRW nota Fryslân en actualiseren de nota op basis hiervan.			
6. We stimuleren en faciliteren de uitvoering van het prioritaire maatregelenpakket KRW.			
7. We voeren onze wettelijke taken voor zwemwaterlocaties uit.			
8. We stellen een Bodemagenda op die nadere invulling geeft aan de startnotitie bodembeleid (PS 2022).			

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
Waterveiligheid en klimaatadaptatie	De acties ten aanzien van meerlaagsveiligheid (preventie van overstromingen en wateroverlast, ruimtelijke inrichting en locatiekeuze en calamiteitenbeheersing) zijn uitgevoerd.	100%	
Voldoende water	Aanvullende strategische grondwatervoorraden geborgd in Omgevingsverordening.	MER uitgevoerd	
Schoon water	Geactualiseerde KRW nota Fryslân vastgesteld.	100%	
	Aantal zwemwaterlocaties dat in de klasse uitstekend of goed valt.	100%	
Bodem	Bodemagenda vastgesteld	100%	

Toelichting

Van de 55 zwemlocaties scoren per startdatum zwemseizoen (1 mei) 45 goed of uitstekend, 6 aanvaardbaar en 4 slecht.

Beleidsveld 4.3. Milieu

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 4.3

Goede uitvoering van de wettelijke taken vergunningverlening, toezicht en handhaving en bijdragen aan een schone, gezonde en veilige leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. We voeren onze wettelijke taken uit op grond van o.a. de Omgevingswet en Algemene wet bestuursrecht.			
2. Voor de uitvoering van de VTH-taken wordt een VTH-jaarprogramma en een VTH-jaarverslag opgesteld.			
3. We geven uitvoering aan het opdrachtgeverschap voor de VTH-taken die bij de FUMO en de ODG zijn neergelegd.			
4. De aanbevelingen uit het onderzoek van de Noordelijke rekenkamer naar de effectiviteit van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht en CO2reductie worden opgevolgd.			
5. De vergunningverlening, toezicht en handhavingstaken voldoen aan de gestelde generieke kwaliteitseisen.			

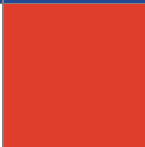
Toelichting

3. *Geld*: In het tertaalbericht van de FUMO over de periode januari-april 2025 is aangegeven dat de FUMO een tekort van ca. € 1,3 miljoen (ten nadele van alle deelnemers) verwacht over 2025. Belangrijke oorzaak is het niet behalen van de productiviteitsnorm voor medewerkers in het primaire proces. Dit komt vooral doordat extra scholingsuren nodig zijn voor nieuw aangetrokken, vooral jonge, medewerkers van de FUMO onder meer om voldoen aan de kwaliteitscriteria. Ook worden kosten voor bedrijfsvoering overschreden (personele en materiele kosten voor inhuur en ICT-kosten). Wat exact de financiële gevolgen voor de provincie zijn is op dit moment nog niet bekend. In 2022 is de huidige sturing- en financieringssysteem van de FUMO ingegaan, een belangrijk element daarvan is dat afrekening plaats vindt op basis van nacalculatie.

4. *Beleid*: Het rapport van de Noordelijke Rekenkamer is later verschenen dan verwacht waardoor de uitvoering van de aanbevelingen pas in het VTH-uitvoeringsprogramma 2026 kan worden vertaald en in samenwerking met gemeenten wordt opgepakt.

4. *Tijd*: Zie toelichting bij beleid.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Kwaliteit uitvoering VTH-taken	Percentage opgevolgde aanbevelingen uit onderzoek Noordelijke Rekenkamer naar effectiviteit TH op de energiebesparingsplicht en CO2 reductie	100%	
	Beschikkingen zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld	90%	
	Handhavingsbeschikkingen blijven in stand na gerechtelijke toetsing	90%	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
2. Inzet VTH instrumenten om beleidsdoel te bereiken			

Toelichting

Het rapport van de Noordelijke Rekenkamer Toezicht op energiebesparingsplicht is later verschenen dan verwacht (eind 2024) waardoor de uitvoering van de aanbevelingen pas in het VTH-uitvoeringsprogramma 2026 kan worden vertaald.

Beleidsveld 4.4. Energietransitie

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 4.4.

Binnen het programma Energie werkt de Provincie Fryslân aan drie doelen:

1. in 2030 wekken we 33% van de energie die we gebruiken zelf op
2. in 2030 besparen we 25% energie t.o.v. 2010
3. in 2050 zijn we onafhankelijk van fossiele brandstoffen

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. Samen met de gemeenten zoeken we naar geschikte pilots voor energiehubs			
2. Samen met gemeenten stellen we beleid voor batterijopslag op			
3. We stimuleren de productie van groen gas			
4. We voeren de Missy Wetterwaarmte uit en ondersteunen projecten			
5. We voeren de Friese plus op de isolatieregeling uit met extra gelden uit Windpark Fryslân (WPF)			
6. We voeren de landelijke SPUK regeling verduurzaming bedrijfsmatig vastgoed uit. We zetten een ondersteuningsstructuur voor het MKB op o.a. via het bedrijvenloket Ynbusiness.			
7. We ondersteunen lokaal eigendom bij energie-initiatieven			

Toelichting

2. *Beleid*: in plaats van beleid is een richtlijn opgesteld.

3. *Tijd*: Vergunningverlening blijft achter omdat er geen natuurvergunningen kunnen worden verleend ivm stikstofproblematiek.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Energie opwekking	Aantal pilots Energiehubs	2	
	Opgesteld batterijbeleid	1	
	Aantal gerealiseerde monomestvergisters	25	
	Aantal pilots biogas/groengas productie met monitoring reductie emissies	3	
	Aantal warmte-initiatieven (warmtenetten in ontwikkeling)	20	
2. Energiebesparing	Aantal woningen dat m.b.v. WPF gelden is geïsoleerd	1.000	
	Aantal bedrijven dat advies van energicoach heeft gekregen	50	
3. Onafhankelijk van fossiele brandstoffen	Aantal aanvragen via het Friese Energiehuis voor lokale energie initiatieven	25	

Toelichting

Monomestvergisters en pilots biogas/groengas

Vergunningverlening mestvergisters ligt stil omdat er geen natuurvergunningen kunnen worden verleend ivm stikstofproblematiek. In afwachting daarvan kunnen voor ruimtelijke initiatieven wel alvast de benodigde planologische procedures worden doorlopen. Hiermee faciliteren we gemeenten maximaal. Dit geldt ook voor de voorgenomen pilots biogas/groengas.

Programma 5: Economie en Menskip

Portefeuillehouders

Gedeputeerden Friso Douwstra, Eke Folkerts, Sijbe Knol, Matthijs de Vries en Abel Kooistra

Inzet beschikbare middelen programma 5 Economie en Menskip

<i>Exploitatie- bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	114.198	4.270	37.884	15.388	65.196
Totaal baten	16.632	-60	2.107	0	14.464
Saldo van lasten en baten	97.566	4.330	35.777	15.388	50.732

Uitgebreide financiële tabel

<i>Beleidsveld - bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
5.1 Economie	18.638	1.417	4.784	4.951	10.319
5.2 Gastvrijheid	7.716	65	2.897	2.344	2.539
5.3 Taal, cultuur, erfgoed en sport	46.505	3.822	26.645	924	22.759
5.4 Leefbaarheid	41.339	-1.033	3.557	7.169	29.579
Totaal lasten	114.198	4.270	37.884	15.388	65.196
Baten					
5.1 Economie	6.866	-60	1.224	0	5.581
5.2 Gastvrijheid	540	0	236	0	305
5.3 Taal, cultuur, erfgoed en sport	17	0	25	0	-9
5.4 Leefbaarheid	9.209	0	622	0	8.587
Totaal baten	16.632	-60	2.107	0	14.464
Saldo van lasten en baten	97.566	4.330	35.777	15.388	50.732

Voorstel begrotingswijzigingen

- I 3 Bestedingsritme subsidies MIT regeling
- I 4 Bestedingsritme Ryk BFTK Taal literatuer/podiumkeunsten
- I 5 Bestedingsritme Interreg projecten Nessie en Plastix
- I 6 Bestedingsritme Ryk BFTK Meartaligenskoordinator gemeenten
- I 7 Bestedingsritme Cofinanciering Regio Deals
- I 8 Verlenging en lastneming subsidie tijdelijk budget 2026 Netwerk mienskipsinisiatieven
- IV 4 Correctie bijdrage cofinanciering Regiodeal Wadden

- IV 5 Ophoging budget Realisatie Meer van Oudega (onderdeel van RSP investeringsagenda Drachten – Heerenveen)
- IV 6 Cofinanciering IKW-programma Wad gaat Om
- VC 5 Verlenging tijdelijke budgetten Leefbaarheid

Beleidsveld 5.1. Economie

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 5.1.

We hebben de volgende ambities c.q. doelstellingen:

1. Fryslân is en blijft de 'rijkste' brede welvaartsregio van Nederland.
2. Fryslân behoort in 2030 tot de top 3 van Europese regio's in de transitie naar circulaire economie
3. Fryslân verandert van krimp- naar kansregio
4. De wendbaarheid en weerbaarheid van de Friese ondernemers vergroten.

Op basis van deze ambities en de hierboven beschreven ontwikkelingen zijn onderstaande doelindicatoren geformuleerd. Het beleid is gericht op het bevorderen van samenwerking in het ecosysteem. We blijven daarbij onze partners InnovatiePact Fryslân, Innovatie Cluster Drachten, Ynbusiness, Vereniging Circulair Fryslân, de NOM en Wetsus/Watercampus ondersteunen. Brede welvaart en de transitie naar een circulaire economie zijn daarbij de uitgangspunten. Fryslân wil de rijkste brede welvaartsregio van Nederland zijn en blijven en daarnaast in de top 3 van Europese regio's staan in de transitie naar een circulaire economie.

Wij werken aan één economische agenda voor Fryslân. Aan een schoon, gelukkig en gezond Fryslân. Door op de koers die met bedrijven, onderwijs en gemeenten is ingezet. Net als met het onderwijsakkoord. Wij zetten verder in op vijf sectoren met de bijbehorende campussen: agrarische producten, watertechnologie, herbruikbare materialen, hoogwaardige systemen en materialen en maritieme technologie. Daarin ondersteunen wij vernieuwingen en het aantrekken van bedrijven.

Voor de speerpunten worden investeringsagenda's uitgevoerd om de duurzame economie aan te jagen. Door samenwerking in de Friese mienskip te bevorderen wordt het ecosysteem sterker en onderling beter verbonden, om zo Europese middelen naar Fryslân te halen ter versterking van de Friese economie. Aansluitend op ons beleid voor het Rijk en Europa maken wij een agenda voor economische samenwerking met Duitsland

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. In 2025 willen we in de Top 3 van de provincies blijven staan (is nu o.b.v. 20 van de 45 indicatoren).			
2. In 2025 organiseren we het jaar van de Circulaire economie en halen we 25 Europese regio's naar Fryslân om kennis te delen over circulair ondernemen.			
3. In 2025 stellen we onze bijdrage vast aan de zes te ontwikkelen investeringsagenda's van de speerpunten die bijdragen aan het verdienvermogen van Fryslân.			
4. We starten in 2025 het startup programma Founded in the north op.			
5. We stellen calls binnen EFRO open die aansluiten bij de vraag van het bedrijfsleven.			

Toelichting

3. *Beled*: De investeringsagenda's zijn allemaal nog niet even ver ontwikkeld.
4. *Geld*: De bijdrage van de provincie Groningen is nog niet geborgd

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Fryslân is en blijft de 'rijkste' brede welvaartsregio	Lijst provincies brede welvaartsregio	Top 3 van provincies	
2. Fryslân behoort in 2030 tot de top 3 van Europese regio's in de transitie naar circulaire economie	Aantal bedrijven dat potentieel bijdraagt aan circulaire economie.	Stijging van 5% t.o.v. 2022.	
3. Van krimp- naar kansregio.	Toegevoegde waarde per fte	Stijging van 5% t.o.v. 2022	
4. Wendbaarheid en weerbaarheid van de ondernemers	Openstelling calls binnen EFRO die aansluiten bij de vraag van het bedrijfsleven	2	
	Vergroten van de wendbaarheid en weerbaarheid van de ondernemers in Fryslân via Regionale Innovatie Index (RII).	Boven Europees gemiddelde blijven.	

Beleidsveld 5.2. Gastvrijheid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 5.2.

Met als missie *"In 2028 hebben Friese inwoners profijt van een slimme groei van het toerisme in onze provincie"* werken we aan een **slimme groei van toerisme** door samen met de partners in ons ecosysteem in te zetten op bestemmingsmanagement.

Onder bestemmingsmanagement verstaan we alle maatregelen en instrumenten die bijdragen aan een ontwikkeling van de sector die de balans tussen bezoekers, bedrijven en bewoners in stand houdt. Hierbij is het belangrijk om te (blijven) laten zien dat de sector er voor elke inkomensgroep is. Door in te zetten op slimme groei en een goede balans dragen we bij aan een gezond, schoon en gelukkig Fryslân.

Twee onderwerpen vragen daarbij specifiek aandacht:

- Een **prettige & gezonde woon- en leefomgeving voor iedereen**, doordat de recreatieve belangen & kansen meegewogen worden in de ruimtelijke transitie
- Een **vitale & duurzame sector**, die zorgt voor toekomstbestendige banen

Op basis van deze ambities en de hierboven beschreven ontwikkelingen zijn onderstaande doelindicatoren geformuleerd. Het beleid is gericht op het faciliteren en uitvoering geven aan deze ambities via samenwerking in het ecosysteem.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. We verlenen subsidie aan Merk Fryslân voor het verzorgen van (marketing) activiteiten binnen bestemmingsmanagement die bijdragen aan slimme groei			
2. We dragen (financieel) bij aan het beheer en onderhoud van de wandel- en fietsinfrastructuur (incl. routes) in Fryslân door deel te nemen aan samenwerkingsverbanden zoals Wandelnet en stichting Landelijk Fietsplatform.			
3. We ontwikkelen een ruimtelijke bouwsteen voor recreatie en toerisme in Fryslân als input voor de Prov. Omgevingsvisie en als instrument voor (provinciale en lokale) overheden om de recreatieve belangen mee te wegen in ruimtelijke ontwikkelingen.			
4. We dragen bij aan een digitale infrastructuur voor toeristische informatie over het (dagrecreatieve) aanbod in Fryslân, als basisvoorziening voor ondernemers om hun gasten te kunnen informeren.			

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Slimme groei van Toerisme	Aantal activiteiten/projecten binnen bestemmingsmanagement die bijdragen aan slimme groei	3	
2. Prettige & gezonde woon- en leefomgeving voor iedereen	Aantal samenwerkingsverbanden waarin we (financieel) deelnemen, zoals wandelnet en fietsplatform tbv wandel- en fietsinfrastructuur in Fryslân	2	
	Aantal gemeenten dat kennis heeft van en is aangehaakt op de ruimtelijke bouwsteen Recreatie & Toerisme	18	
3. Vitale & duurzame sector met toekomstbestendige banen	Aantal actieve gebruikers, dat gebruik maakt van het platform voor toeristische informatie (ODP)	3.300	

Beleidsveld 5.3. Taal, cultuur, erfgoed en sport

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 5.3.

De ambities en doelstellingen voor 2025 zijn vastgelegd in verschillende beleidsnota's. Voor de langere termijn beoogt het beleid het volgende:

Taal

De provincie wil de vitaliteit van het Fries versterken. Door de afspraken en ambities uit de BFTK 2024-2028, de Taalnota Fansels Frysk en Taalplan Frysk 2030 na te komen gaat dat lukken. Het gebruik van het Fries neemt toe en in 2030 bieden alle scholen in het Friese taalgebied de kerndoelen verstaan, spreken, lezen en schrijven op voldoende niveau aan. De doorgaande leerlijn Frysk *fan pjut oant promovendus* is gecreëerd. Fryslân heeft een bloeiend meertalig literair klimaat en is internationaal een inspirerend voorbeeld voor andere meertalige regio's. Door een aantrekkelijk literair aanbod voor jong tot oud in traditionele en nieuwe vormen te stimuleren willen we laaggeletterdheid en ontleding tegengaan.

Cultuur

De provinciale cultuurnota *Tosken yn in nije tiid* heeft als overkoepelend uitgangspunt dat het beleven en maken van kunst en cultuur voor iedereen in Fryslân toegankelijk moet zijn en dat ons cultuuraanbod aantrekkelijk moet zijn voor inwoners en bezoekers. Alleen dan kan de toegevoegde waarde van cultuur voor individuen en voor de *mienskip* tot zijn recht komen. We zetten daarom in op toegankelijkheid, een kwalitatief hoogwaardig aanbod, talentontwikkeling, en op musea die het verhaal van Fryslân aansprekend en actueel vertellen.

In 2023 is een nulmeting opgeleverd voor een Fryske Kultuermonitor. Een vervolg wordt in 2025 gepubliceerd, in samenwerking met Planbureau Fryslân. Met dit meetinstrument willen we belangrijke trends in het Friese cultuurveld inzichtelijk maken. Dat moet het ook makkelijker maken om gevolgen van gevoerd beleid te meten.

Erfgoed

Wij zorgen voor het beheer en behoud en doorontwikkeling van ons erfgoed (archeologie, monumenten en cultuurhistorische landschappen). We doen dat via de verankering van erfgoed in de omgevingsverordening en -visie, via onze afspraken met instellingen en netwerken op het gebied van erfgoed en via diverse regelingen.

Sport

We willen dat iedereen die dat wil de mogelijkheid heeft om te bewegen en sporten. Het gaat erom dat een ieder met plezier mee kan doen, zich welkom voelt, zich geaccepteerd voelt en eigen sportkeuzes kan maken.

We willen de toekomstbestendigheid van de Fryske sporten een impuls geven. We richten ons op de verdere ontwikkeling en beoefenen van talentontwikkeling en topsport.

We werken verder aan het behoud van Thialf als (top)sportaccommodatie voor het schaatsen en andere ijsporten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. Met het Rijk en gemeenten maken we afspraken om meertaligheidscoördinatoren aan te stellen en in te zetten om het decentraal taalbeleid te versterken.			
2. We voeren structureel overleg met de betrokken organisaties rondom Taalplan Frysk 2030 om het aanbod Frysk in het onderwijs te verbeteren. M.b.v. skoalstipers ondersteunen we scholen om een goed aanbod voor de Fryske taal en cultuur lessen te bieden.			
3. Actie 1: We ondersteunen instellingen en initiatieven met structurele en incidentele subsidies op het gebied van Fryske literatuur die gericht zijn op innovaties en samenwerking met podiumkunsten, performance en andere creatieve uitingen.			
4. Actie 2: We stellen regelingen open om het schrijven, uitgeven, vertalen, promoten en herdrukken van Fryske literatuur te stimuleren en mogelijk te maken.			
5. Als provincie nemen wij het initiatief om het gebruik van het Fries in de openbare ruimte te vergroten. Naast onze eigen verantwoordelijkheid stellen wij ook budget beschikbaar om gemeenten en initiatieven van derden te ondersteunen.			
6. Via subsidies ondersteunen we organisaties die cultuurparticipatie bevorderen. Daarbij horen bijvoorbeeld Keunstwurk als steuninstelling voor de amateurkunsten, iepenloftspullen, en andere culturele instellingen waar deelnemers actief kunnen participeren.			
7. We voeren de regelingen Musea 2026-2028 en Kunstinstituten 2026-2028 uit. Daarnaast stellen we voor afzonderlijke projecten een nieuwe subsidieregeling Culturele Producties open.			
8. Stimuleren van de basisinfrastructuur erfgoed en het opzetten van diverse subsidieregelingen en projecten.			
9. Wij stimuleren het project "Fryske Sport yn dyn Klasse".			
10. Wij hebben een breed Sportfonds in het leven geroepen.			
11. Wij subsidiëren het project "Schoolschaatsen".			

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Beschermen en bevorderen Friese taal	In 2025 werken we aan Fryslân als taalproduksjehûs met een aantal ondersteunde instellingen en initiatieven.	Minstens 5 verschillende instellingen en initiatieven	
2. Taalplan Frysk 2030	Aantal bezoeken van <i>skoalstipers</i> om scholen te ondersteunen hun aanbod voor de lessen Friese taal en cultuur te verbeteren en vergroten.	Gemiddeld 2 schoolbezoeken per jaar en verdere professionalisering in het logboek	
3. Friese literatuur	In 2025 stimuleren we de Friese literatuur door het openstellen van de regelingen en honorering van	Toekennen van 75 aanvragen	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
	aanvragen voor 'uitgeven, schrijven, promotie en vertalen van Friese literatuur, boeken en producties'.		
4. Sichtberens fan it Frysk	Het Fries is meer zichtbaar in de openbare ruimte.	Minstens 10 extra organisaties gebruiken het Fries in hun uitingen. Er ligt een plan van aanpak wat er nodig is om verkeersborden in Fryslân meertalig te maken waar meertaligheidspakketten voor gemeenten onderdeel van uitmaken.	
5. Actieve cultuurbeoefening	Door de provincie ondersteunde organisaties die bijdragen aan de toegankelijkheid van actieve cultuurparticipatie.	Minstens 10 organisaties	
6. Een toegankelijke cultuursector met kwalitatief hoogwaardig aanbod.	Aantal subsidies verleend binnen de regelingen Musea 2026-2028 en Kunstinstellingen 2026-2028	Minsten 25 verleende subsidies	
	Aantal subsidies verleend aan culturele initiatieven binnen de subsidieregeling Culturele Producties	Minstens 10 verleende subsidies	
7. Beheer en behoud en doorontwikkeling van ons erfgoed	Culturele waarden worden beschermd en afgewogen in ruimtelijke plannen en controle hierop via het IBT, per jaar 4 gemeenten	4	
	Aantal basisinstellingen erfgoed	6	
	Aantal gerestaureerde en herbestemde monumenten (subsidieregeling)	30	
	Aantal bij te houden waardenkaarten archeologisch erfgoed	3	
	Aantal archeologische steunpunten	11	
8. Fryske Sporten	Aantal scholen dat gebruik maakt van het aanbod van "Fryske sport yn dyn Klasse".	100	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
9. Breedtesport	Aantal projecten via Sport Fryslân bij sportverenigingen gericht nieuwe activiteiten waarbij iedereen mee kan doen.	50	
	Aantal basisscholen dat gebruik maakt van de mogelijkheid schoolschaatsen.	180	

Beleidsveld 5.4. Leefbaarheid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 5.4.

1. Slim inspelen op demografische ontwikkelingen in Fryslân.
2. Spreidingsniveau (basis)voorzieningen hoog houden.
3. Elke Fries heeft toegang tot betaalbare en bereikbare zorg.
4. De leefbaarheid bevorderen/vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. Prognoses over bevolkingsontwikkeling, huishoudenssamenstelling en migratie uit laten voeren, als input voor beleid en het delen van kennis in de inspiratiesessies.			
2. Het organiseren van een aantal inspiratiesessies, met als doel om gezamenlijk een stip op de horizon te zetten om Fryslân als kansrijke regio te ontwikkelen.			
3. Op basis van de demografische gegevens van het CBS en Planbureau Fryslân brengen we in kaart wat de huidige situatie is en waar die kan worden verbeterd. Vervolgens verwerken we dit in nieuw te ontwikkelen beleid (en instrumenten).			
4. Om onze wettelijke taak uit te voeren op het gebied van volksgezondheid organiseren we zogenaamde bestuurstafels Seker en Sûn waarin we het gesprek over toegankelijke en betaalbare zorg faciliteren.			
5. Per regio ontwikkelen we een netwerk voor ondersteuning van initiatieven. We ontwikkelen het netwerk in de 2 pilot regio's verder door en breiden het netwerk uit met tenminste 2 nieuwe regio's.			
6. Uitvoeren LEADER-programma en ondersteunen van LEADER-waardige projecten in de gebieden Noordwest, Zuidoost en Zuidwest.			
7. Uitvoeren van de subsidieregeling Iepen Mienskipsfûns (IMF).			
8. Uitvoeren van de subsidieregeling DOM.			

Toelichting

8. *Beleid*: Er is nog geen regeling voor de Dorpsontwikkelmaatschappijen (DOM's) vastgesteld. Op dit moment wordt de beleidsbrief Leefberens opgesteld, waar de DOM's in meegenomen worden. Een definitief besluit over de DOM's wordt daarmee genomen bij de vaststelling van deze beleidsbrief, voorzien in het laatste kwartaal van 2025.

8. *Tijd*: Er is nog geen regeling voor de Dorpsontwikkelmaatschappijen (DOM's) vastgesteld. Op dit

moment wordt de beleidsbrief Leefberens opgesteld, waar de DOM's in meegenomen worden. Een definitief besluit over de DOM's wordt daarmee genomen bij de vaststelling van deze beleidsbrief, voorzien in het laatste kwartaal van 2025.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Slim inspelen op demografische ontwikkelingen in Fryslân	Prognoses uitvoeren over bevolking, huishoudens en migratie	3	
	Organiseren inspiratiesessie en masterclasses	3	
2. Spreidingsniveau (basis)voorzieningen hoog houden	Prognose uit laten voeren over spreidingsniveau	1	
3. Betaalbare en bereikbare zorg	Aantal bestuurstafels Seker en Sûn	5	
4. De leefbaarheid bevorderen/vergroten	Per regio een netwerk voor ondersteuning voor initiatieven (door)ontwikkelen	4	
	Grote Maatschappelijke Initiatieven op basis van maatwerk ondersteunen	2	
	Aantal gehonoreerde LEADER-aanvragen	18	
	Aantal uitgewerkte DOM-plannen	16	
	Aantal mienshipsgebouwen die met IMF-subsidie worden geholpen bij het verduurzamen	28	
	Aantal initiatieven dat IMF-subsidie heeft gekregen	100	
	Aantal initiatieven Fryslân Ferbynt dat IMF-subsidie heeft gekregen	500	

Toelichting

Er is nog geen regeling voor de Dorpsontwikkelmaatschappijen (DOM's) vastgesteld. Op dit moment wordt de beleidsbrief Leefberens opgesteld, waar de DOM's in meegenomen worden. Een definitief besluit over de DOM's wordt daarmee genomen bij de vaststelling van deze beleidsbrief, voorzien in het laatste kwartaal van 2025.

Aantal initiatieven Fryslân Ferbynt dat IMF-subsidie heeft gekregen. Het college heeft u met een brief geïnformeerd over Fryslân Ferbynt.

Programma 6: Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder

Gedeputeerde Eke Folkerts

Inzet beschikbare middelen programma 6 bedrijfsvoering

<i>Exploitatie- bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	97.433	3.021	44.255	12.892	43.307
Totaal baten	1.798	0	2.146	0	-348
Saldo van lasten en baten	95.635	3.021	42.109	12.892	43.655

Uitgebreide financiële tabel

<i>Beleidsveld - bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
6.1 Mensen	73.031	3.670	35.168	7.261	34.272
6.2 Middelen	24.402	-649	9.088	5.631	9.035
Totaal lasten	97.433	3.021	44.255	12.892	43.307
Baten					
6.1 Mensen	1.233	0	2.018	0	-786
6.2 Middelen	566	0	128	0	437
Totaal baten	1.798	0	2.146	0	-348
Saldo van lasten en baten	95.635	3.021	42.109	12.892	43.655

Voorstel begrotingswijzigingen

I 9 Bestedingsritme formatiebudget bestuursakkoord

Beleidsveld 6.1. Mensen

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 6.1.

1. Er is voldoende en goed personeel voor het realiseren van de ambities en doelen van het provinciaal bestuur en de uitvoering van de wettelijke taken.
2. De provincie is een goed werkgever, met aandacht voor zaken als leiderschap, diversiteit, leren & ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. De inzet van personeel (vast, tijdelijk en inhuur) gebeurt binnen het beschikbare capaciteitsbudget.			
2. We nemen mensen in dienst met een afstand tot de arbeidsmarkt.			
3. We voeren een medewerkersonderzoek uit			

Toelichting

2. *Tijd*: In de begroting 2025 gaan we uit van de doelstelling om 30 fta (1 fta is 25.5 uur /p/week), te realiseren. Deze doelstelling is gebaseerd op de Banenafpraak.

Op dit moment hebben wij ten opzichte van de jaarstukken een lichte stijging gerealiseerd naar 27.82 fta (jaarstukken 2024: 26.6 fta). De inzet is om, door vervanging van medewerkers die uitgestroomd zijn en nieuwe plaatsingen, in 2025 de doelstelling te realiseren.

Naast de plaatsingen conform de Banenafpraak, werkt een aantal medewerkers (2.9 fta) via dienstverleningscontracten voor de provincie.

Resultaatindicatoren

Ambitie	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Voldoende en goed personeel	We lichten dit toe in de paragraaf bedrijfsvoering		
2. Goed werkgever	Aantal wettelijk verplichte participatiebanen (in fta)	30	
	Bevlogenheid en betrokkenheid medewerkers	Score minimaal een 7	
	Ziekteverzuim	Maximaal 4,5%	

Toelichting

Onze wens is dat iedere medewerker binnen de provinciale organisatie zich fit en gezond voelt en met plezier de werkzaamheden verricht. Desondanks zal er helaas altijd sprake zijn van ziekteverzuim. Wij

richten ons, met inzet van het goede gesprek, op het voorkomen en minimaliseren van verzuim. Ons streefpercentage voor ziekteverzuim hebben we vastgesteld op maximaal 4,5%.

Binnen de organisatie wordt per kwartaal een verzuimanalyse gemaakt. Tussen januari 2025 en april 2025 zien we een stijging van 5,3% naar 5,7%. De oorzaak van deze stijging is niet direct te herleiden tot bepaalde oorzaken. Het thema (ziekte)verzuim zal in de tweede helft van 2025 worden geagendeerd in alle Management Team overleggen, met als doel om te bepalen wat er mogelijk en nodig is om het streefpercentage te bereiken en vast te houden.

Beleidsveld 6.2. Middelen en digitalisering

Wat willen we bereiken?

Doelstelling beleidsveld 6.2.

1. Medewerkers in de organisatie zijn digitaal fitter
2. De provincie voldoet aan de eisen van nieuwe Wetgeving op het gebied van digitalisering.
3. De provinciale organisatie werkt 'energie-neutraal'

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1. Ontwikkelen en aanbieden van programma 'bewustzijn Informatiebeveiliging en privacy' aan alle medewerkers			
2. Wmebv: Uitvoering van inventarisatie van producten / diensten / berichtenverkeer; Identificeren van de betrokken teams en partijen; Opleveren van een aanwijsbesluit; Beschrijven van de zorgplicht.			
3. Digitale Toegankelijkheid (onderdeel Wdo): Aanbieden van trainingen voor specifieke doelgroepen; Toegankelijkheidsverklaringen faciliteren en actualiseren.			
4. BIO: Er is invulling en opvolging gegeven aan alle acties zoals opgenomen in het informatiebeveiligingsplan 2023 – 2024.			
5. De (eerder in gang gezette) energiebesparende maatregelen in het provinciehuis en de steunpunten zijn afgerond en opgeleverd			

Toelichting

2. *Beleid:* De Wmebv (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer) geeft inwoners het recht om officiële berichten digitaal te versturen naar overheidsorganisaties.

De uitvoerbaarheid van de wet is complex en is daarom landelijke al meerdere keren uitgesteld; de definitieve ingangsdatum is vastgesteld op 1 januari 2026.

De complexiteit wordt veroorzaakt doordat het verschillende onderdelen van de organisatie raakt, hoge eisen stelt aan processen, samenwerking en technologie.

2. *Tijd:* Vanwege de complexiteit van de wet is gebleken dat dat slechts een beperkt aantal organisaties in staat was om vóór 1 januari 2025 volledig te voldoen aan de nieuwe eisen. Daarop is besloten de inwerkingtreding van de Wmebv uit te stellen tot 1 januari 2026.

Dit geeft ons de ruimte om de implementatie binnen onze organisatie gefaseerd en realistisch aan te pakken. In lijn met de landelijke kaders voeren we momenteel een impactanalyse uit. Die vormt de basis voor een vernieuwd en uitvoerbaar implementatieplan. Onze koers blijft daarbij ongewijzigd: we benutten de extra tijd om de voorbereidingen zorgvuldig uit te voeren, in samenhang met andere digitaliseringsinitiatieven.

3. *Beleid:* Sinds de centrale aansturing van digitale toegankelijkheid, op basis van de Wdo (wet digitale overheid), in september 2024 is een duidelijke structuur ingericht met een strategische verankering in het team Strategie IV en Innovatie en een tactisch-operationele rol bij Communicatie. Tegelijkertijd is er sprake van een ontwikkelopgave op het gebied van eigenaarschap en integrale borging binnen de organisatie. Deze wordt momenteel structureel opgepakt binnen het bredere traject rondom governance van informatiewetten, waarmee we de basis leggen voor duurzame beleidskeuzes en heldere afspraken.

3. *Tijd*: De uitvoering van digitale toegankelijkheid is in gang gezet en kent concrete stappen, zoals het aanbieden van trainingen en het faciliteren van toegankelijkheidsverklaringen. Tegelijkertijd loopt de implementatie op onderdelen vertraging op door de noodzakelijke afstemming op processen, tooling en draagvlak binnen teams. De herinrichting van verantwoordelijkheden biedt een solide basis voor versnelling, maar vraagt tijd om breed door te werken in de organisatie. In de tussentijd zetten we planmatig in op optimalisatie, met oog voor kwaliteit en realisme.

Resultaatindicatoren

Ambitie	Indicator	Doelwaarde 2025	Prognose 2025
1. Digitaal fitte organisatie	Leer- en volgsysteem Digitale vaardigheid	plan van aanpak is gereed en in uitvoering	
	Digitale leermiddelen	Voor ten minste 2 'thema's' zijn digitale leermiddelen beschikbaar	
2. Digitale wetgeving	Wetgeving Wmebv en WDO	100% Compliant (op basis van jaarlijkse interne audit en externe nalevingscontrole)	
	Eisen voor publiek toegankelijke websites en apps	100% Compliant op publiek toegankelijke apps en websites	
3. Energieneutrale organisatie	Het Provinsjehûs en de steunpunten hebben een nieuw, zuinig energielabel.	Energielabel A	

Toelichting

Zie voor het onderwerp digitale wetgeving de toelichting bij de resultaten.

Programma 7: Provinciefinanciën

Portefeuillehouder

Gedeputeerde Eke Folkerts

Inzet beschikbare middelen programma 7 Provinciefinanciën

<i>Exploitatie- bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	15.521	-2.054	-1.488	6.569	8.386
Totaal baten	379.212	166	163.946	0	215.432
Saldo van lasten en baten	-363.690	-2.220	-165.434	6.569	-207.046

Uitgebreide financiële tabel

<i>Exploitatie- Bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
7.1 Provinciefonds	0	0	0	0	0
7.2 Opcnten motorrijtuigenbelasting	0	0	0	0	0
7.3 Dividenden	80	0	79	0	1
7.4 Financieringsrente en interne financiering	810	450	0	0	1.260
7.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	12.278	-1.470	0	6.295	4.513
7.6 Werken voor derden	2.354	0	528	275	1.551
7.7 Onvoorzien	0	-1.034	-2.095	0	1.061
Totaal lasten	15.521	-2.054	-1.488	6.569	8.386
Baten					
7.1 Provinciefonds	275.922	0	116.805	0	159.116
7.2 Opcnten motorrijtuigenbelasting	76.911	0	28.671	0	48.240
7.3 Dividenden	8.902	125	14.826	0	-5.798
7.4 Financieringsrente en interne financiering	12.293	0	3.306	0	8.986
7.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	2.830	0	4	0	2.827
7.6 Werken voor derden	2.354	0	293	0	2.060
7.7 Onvoorzien	0	41	41	0	0
Totaal baten	379.212	166	163.946	0	215.432
Saldo van lasten en baten	-363.690	-2.220	-165.434	6.569	-207.046

Tabel overige algemene dekkingsmiddelen

<i>Exploitatie - Bedragen x € 1.000</i>	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
Bijdrage aan provincie Zeeland	500	0	0	0	500
Exploitatiebijdrage Thialf	590	0	0	0	590
Stelpost nominaal	1.222	0	0	0	1.222
Voorwaardelijk budget GS Breed cofinancieringsbudget	9.966	-1.470	0	6.295	2.201
Totaal lasten	12.278	-1.470	0	6.295	4.513
Baten					
BTW compensatiefonds	49	0	0	0	49
Rendementsderving inzet vermogen	9	0	0	0	9
Risicobuffer breedband	1.155	0	0	0	1.155
Risicobuffer revolverende middelen	1.035	0	4	0	1.032
Voorwaardelijk budget GS Breed cofinancieringsbudget	582	0	0	0	582
Totaal baten	2.830	0	4	0	2.827
Saldo van lasten en baten	9.448	-1.470	-4	6.295	1.687

Voorstel begrotingswijzigingen

- I 10 IBOI vergoeding ten behoeve van RSP
- II 2 Toevoeging onvoorzien aan begrotingssaldo
- VA Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie A
- VB Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie B
- VI Bestedingsritme reserves
- VII Lastneming subsidiebeschikkingen

Paragraaf 1. Grondbeleid

1.1 Samenvatting grondbezit

Grondbezit is geen provinciaal doel op zichzelf, maar onze opgaven in het landelijk gebied, vragen om ruil- en compensatiegronden. Er ligt in dat kader voor de provincie een aanzienlijke verwervingsopgave, voor deze verwervingsopgave zetten wij naast de specifiek voor gebiedsopgaves beschikbaar gestelde middelen, het Investeringskrediet Grond (IKG), investeringskrediet Strategische Grondvoorraad (SGV) en de Nationale Grondbank (NGB) in.

De Fryske Grûntafel

De Fryske Grûntafel (FGT), eerder ook wel aangehaald als Fryske Grûnbank, is een samenwerking met de deelnemers uit de Landbouw, Fries particulier grondeigendom, Natuur, Natuurbeheer en overheden. De FGT bevat geen geld- en eigen grondvoorraad, maar levert de provincie gevraagd en ongevraagd advies op inzet van beschikbare middelen. De FGT is opgericht, ter bevorderen van grondmobiliteit en richt zich, na het vervallen van het FPLG met name op de ondersteuning van lopende gebiedsprocessen. De leden van de FGT zien dat concrete vragen uit gebiedsprocessen uitblijven en hebben dit aangekaart bij het college. Het college beraadt zich op het moment van schrijven van de BERAP op het functioneren en de toekomst van de FGT.

De Provinciale grondbank

In de provinciale grondbank zijn alle gronden opgenomen die bij de provincie in bezit zijn. Dit zijn gronden voor onze (vaar) wegen, gronden voor de aanleg van natuur, veenweide en infrastructuur, ruil- en restgronden. De provincie heeft ruim 15.000 ha grond, waarvan ruim 12.000 ha structureel bezit (wegen, meren, vaarwegen, etc.). De resterende gronden zijn gronden die in tijdelijk bezit zijn ten bate van de provinciale opgaven.

Naast infrastructurele werken hebben wij grote opgaven ten aanzien van de landbouw, natuur, veenweide en stikstof. Voor deze opgaves maken we gebiedsgerichte plannen die al uitgewerkt of nog in voorbereiding zijn. Bij deze vraagstukken is de inzet van grond vaak één van de bepalende factoren. Bij de vaststelling van plannen wordt daarin ook het mandaat tot aankoop van gronden voor Gedeputeerde Staten opgenomen. Indien een plan nog in voorbereiding is dan is dit mandaat er nog niet, terwijl het wel wenselijk kan zijn om een strategische aankoop te doen. Er doen zich soms kansen voor die een bijdrage kunnen leveren aan bestaande of in voorbereiding zijnde plannen.

Strategische Grondvoorraad

Provinciale Staten heeft hiervoor een investeringskrediet van € 23,5 mln. beschikbaar gesteld, De Strategische Grondvoorraad (SGV) om snel op deze kansen te kunnen inspringen. Deze kansen hebben zich sinds het beschikbaar stellen van het krediet zeker voorgedaan. Er is op dit ogenblik voor € 19,09 mln. (april 2025) strategische voorraad aangekocht. Voor lopende onderhandelingen is op dit moment € 1,9 mln. gereserveerd.

Aankopen zijn gedaan met een beheersbaar risicoprofiel omdat alleen courante gronden worden aangekocht. De risicoreserve van € 1,2 mln. is dan ook nog niet aangesproken. Daarnaast is er een aantal potentiële aankopen aangewezen waarover momenteel marktconsultatie plaatsvindt.

Rijksbeleid en recente ontwikkelingen op het gebied van natuur en stikstof ontwikkeling leiden tot de groeiende omvang van provinciale opgaven. Tegelijkertijd doen zich als gevolg van ontwikkelingen op de markt met enige regelmaat kansen voor die mogelijk passend zijn bij deze opgaven waarvoor de provincie komt te staan. De kans is reëel dat hiermee het budget dat beschikbaar is voor strategische grondaankopen, op enig moment ondanks het revoluerende karakter uitgeput zal raken.

Nationale Grondbank

Als alternatief voor de SGV zet het college daarom in voorkomende gevallen de Nationale Grondbank (NGB) in. Het Rijk en het ministerie van LNV hebben de NGB ingesteld als aanvulling op het provinciaal

grondinstrumentarium (grondbanken, grondvoorraden, etc.). Het doel van de NGB is het faciliteren van de gebiedsprocessen in het kader van de transitie landelijk gebied (realisatie opgaven Nationaal Programma Landelijk Gebied – NPLG) en de transitie van de landbouw. De NGB kan door provincies worden ingezet voor aan- en verkoop van agrarische gronden en bedrijven. Aankopen door de NGB komen op naam en de balans van de Staat en rusten niet op de provinciale begroting. De eerste aankoop van de NGB is in het voorjaar van 2025 geëffectueerd. Het college heeft op dit moment zes actuele aankoopverzoeken bij de NGB ingediend waarvoor een aankooptraject loopt.

1.2 Grondaankopen per beleidsprogramma

Programma 2 Infrastructuur

De Haak, De Centrale As, N381, N395 3 tunnels Wommels-Bolsward zijn gerealiseerd en de auto's rijden over de weg echter nog niet alle werkzaamheden zijn afgerond. Zeker voor De Centrale As ligt er nog een behoorlijke opgave om de laatste dossiers af te ronden, dit betreft vooral verkopen, grenscorrecties of het regelen van zakelijke rechten. De Haak om Leeuwarden zal naar verwachting in 2026 worden afgerond.

De projecten N358 De Skieding en N358 Uterwei komen in de uitvoerende fase. De grondverwerving voor deze projecten is afgerond. Er loopt nog een onteigeningsprocedure.

Programma 3 – Natuur en landbouw

Natuur

Voor de natuurontwikkeling worden via diverse lopende gebiedsprocessen diverse (grond)verwervingen en bedrijfsverplaatsingen uitgevoerd. De belangrijkste opgave voor de natuur is de realisatie van het Natuur Netwerk Nederland (NNN).

Door het besluit van provinciale staten op 22 november 2022 kunnen de beschikbare middelen binnen het natuурpact nu ook voor alle prioriteiten worden ingezet. Wij gaan een maximale inspanning leveren om de doelen binnen NNN tijdig te realiseren, samen met Natuer mei de Mienskip (NmdM). Voor de natuurontwikkeling werken wij via vrijwillige verwerving in de gebieden De Mieden, Beekdal-Line, Alde Feanen en Koningsdiep. Hierin wordt nauw samengewerkt met de gebiedscommissies. In de overige gebieden wordt samen met NmdM de natuurontwikkeling opgepakt. Burgumermar-De Leijen is een gebiedsplan van NmdM in voorbereiding en een voorloper voor de overige gebieden. De verkenningen in de deelgebieden zijn in 2023 en 2024 uitgevoerd en leiden tot uitvoering in 2025-2027.

De aangekochte percelen buiten het NNN, de ruilgronden, die niet voor voor uitruil met NNN gronden worden ingezet, worden verkocht of ingezet voor andere doelen. De doelstelling is om NNN gronden die zijn ingericht via een openbare procedure te verkopen aan een eindbeheerder.

Uitgaande van inzet op de verwerving/realisatie van de NNN gronden met prioriteit 1, 2, het plan "Mieden op zijn mooist" en de kansen binnen prioriteit 3 en 4 wordt de realisatie van ca. 200 hectare begroot met behulp van de subsidie Kwaliteitsimpuls Natuur en en Landschap, het afspreken van kwalitatieve verplichtingen en grondverwerving. De verkoop van ingerichte natuurgonden wordt begroot op ca. 100 hectare per jaar, waarvan de verkoop van ingerichte natuur binnen Oude Willem, Twijzelmieden en Hemrikkerscharren wordt voorbereid.

In voorjaar 2025 is Healweis Weromsjen NNN over de voortgang van de realisatie van het NNN voorgelegd aan Provinciale Staten.

Stikstof

Er is op dit ogenblik geen actief op- of aankoopprogramma gaande voor wat betreft stikstof. Wij overwegen een bestaande subsidieregeling van het rijk, de Maatregel Gebiedsgerichte Beëindiging, dit jaar in te zetten. Eventuele aankopen (nationale grondbank) en (vrijwillige) beëindigingsregelingen worden gedaan door het Rijk. De provincie zal hierin participeren via de gebiedsprocessen.

Programma 4 Ruimte en Klimaat: Veenweide

Binnen de aangewezen gebieden Hegewarren en Aldeboarn De Deelen vinden een diverse aankopen plaats. Tevens vinden er verkenningen plaats voor het gebied Idzegea. Wij werken binnen de kaders van het door Gedeputeerde Staten vastgestelde aankoopstrategieplan. Vooruitlopend op het gebiedsplan Aldeboarn De Deelen wordt door de ingestelde gebieds- en grondtafel reeds aankopen gedaan ten behoeve van een grondvoorraad die later in het gebiedsproces kan worden ingezet.

Programma 5 Economie en Mienskip: Terpenproject.

Er zijn geen nieuwe aankopen gedaan. Zoals aangegeven wordt er onderzocht wat met flankerend beleid (kwalitatieve verplichting of verpachting onder beperkingen) nog aanvullend kan worden bereikt om de archeologische waarden van de terpercelen voor de toekomst beter te beschermen.

Overig vastgoedbezit

De provincie heeft ca. 12.000 ha structureel bezit, waarvan het grootste deel bestemd is voor (vaar)wegen en de Friese meren. Daarnaast hebben wij diverse eigendommen die wij zelf gebruiken of verhuren. Het gaat bijvoorbeeld om:

- Brug- en sluiswachterswoningen
- Huisvesting (steunpunten) voor weg- en waterbeheer door de hele provincie
- Verhuur van oeverstroken, ligplaatsen voor recreatie arken/boten en steigers
- Tijdelijk verworven gronden die wij verpachten
- Een toenemend aantal busstations/remises
- Het Afsluitdijk Waddencentrum
- Diverse gronddepots

Daarnaast zijn wij actief met de verkoop van restpercelen die onder het overige vastgoedbezit vallen. Deze worden eerst aan andere overheden aangeboden, voordat zij in de openbare verkoop gaan.

Diverse particulieren en bedrijven gebruiken stukjes van ons water en grond zonder dat hiervoor een passende vergoeding wordt betaald. Wij benaderen deze gebruikers zodat ze deze gronden kunnen huren, kopen of ontruimen.

1.3 Risico's

De agrarische grondprijs in onze provincie stijgt nog steeds. Dit betekent dat de verwerving van benodigde gronden duurder wordt, maar dat ons huidige grondbezit over het algemeen meer waard is geworden. Wij achten de risico's op basis van deze ontwikkelingen beperkt.

Eventuele afwaarderingen voor natuur, stikstof of veenweide opgaven worden vanuit deze opgaven bekostigd. Deze afwaarderingen of het leggen van kwalitatieve verplichtingen zijn alleen mogelijk indien er ook daadwerkelijk budgetten voor gereserveerd zijn.

Paragraaf 2. Bedrijfsvoering

Inleiding

In het programma bedrijfsvoering staan de doelen en resultaten voor 2025. In de paragraaf bedrijfsvoering geven we een nadere toelichting op de volgende onderdelen:

- A. De inzet van personeel, de ontwikkeling van het capaciteitsbudget, inclusief bezetting (vast en tijdelijk personeel) en inhuur
- B. Het programma organisatieontwikkeling (O&O), de uitvoering van het HR-beleid (human resources) en ziekteverzuim
- C. Het programma digitaliseringstrategie
- D. De Energie-neutrale organisatie.
- E. De herinrichting van het provinciehuis en het hybride werken
- F. De rechtmatige organisatie
- G. Wetgeving
- H. Fraude en onregelmatigheden
- I. Opvolging aanbevelingen

Financiën

Het bedrijfsvoeringsbudget is opgebouwd uit personele en materiële kosten. Een deel van deze kosten wordt gedekt door bijdragen van derden en vanuit tijdschrijven op met name projecten. In de volgende paragraaf gaan we nader in op de inzet van personeel, het capaciteitsbudget.

Vooraf: op begrotingsbasis wordt het capaciteitsbudget niet gesplitst in salarissen en inhuur. Het totale capaciteitsbudget is kaderstellend voor de totale besteding van zowel de salarissen (ambtelijk personeel) als de externe inhuur.

Inzet beschikbare middelen					
Exploitatie Bedragen x € 1.000	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijzigingen	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Uitgaven					
Capaciteitsbudget					
- salarissen			33.682	0	
- inhuur			4.126	6.657	
Subtotaal capaciteitsbudget	90.672	3.670	37.809	6.657	49.877
Overige personeelskosten	1.829	0	560	605	664
Kosten automatisering	7.980	0	3.831	2.674	1.474
Kosten huisvesting	7.959	0	2.493	1.643	3.823
Overig	8.143	-649	2.763	1.314	3.417
Totaal bedrijfsvoeringskosten (A)	116.584	3.021	47.457	12.892	59.256
Dekking					
Dekking capaciteit	19.150	0	4.185	0	14.965
Bijdrage van derden	1.798	0	1.163	0	635
Totaal dekking (B)	20.948	0	5.348	0	15.601
Saldo van lasten en baten (A-B)	95.635	3.021	42.109	12.892	43.655

A. De inzet van personeel

Capaciteitsbudget

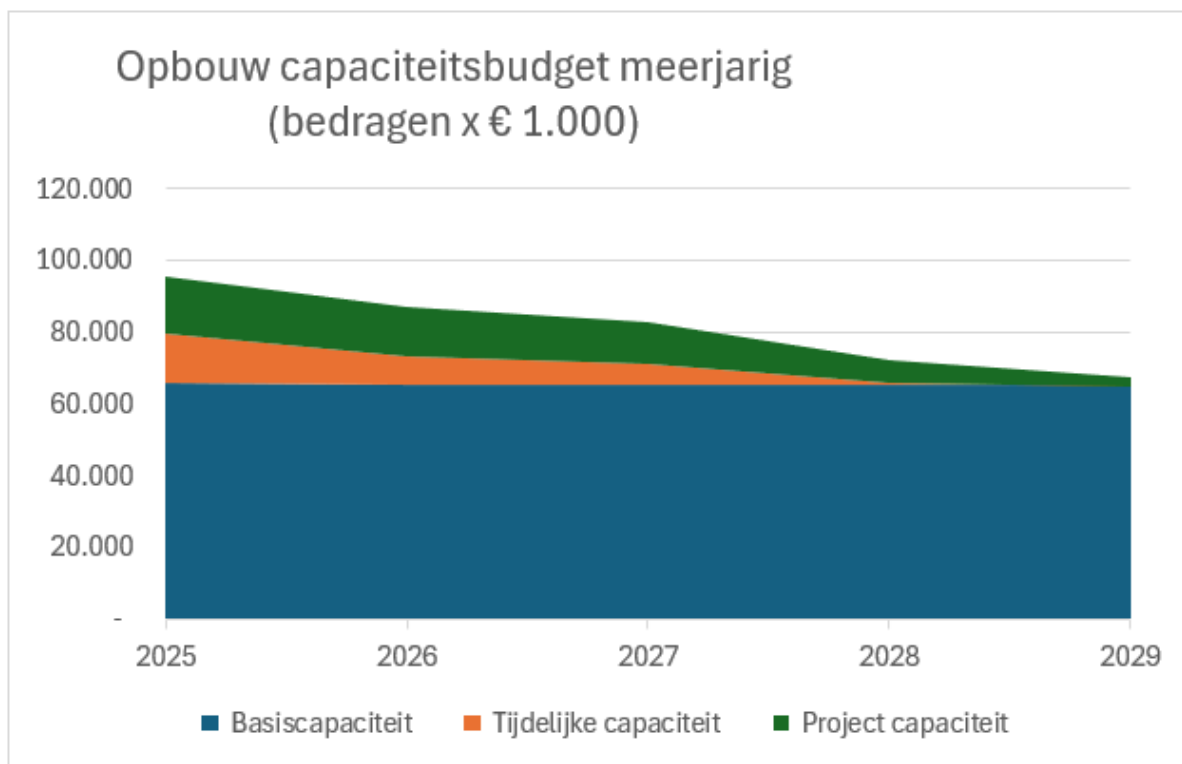
Onderstaand is het verloop van het capaciteitsbudget van de jaarstukken 2024 naar nu de berap 2025 weergegeven. Dit totaal sluit aan op het subtotaal capaciteitsbudget waarbij géén rekening is gehouden met dekking vanuit tijdschrijven dan wel bijdragen van derden. In het overzicht is aangegeven of de uitbreiding van capaciteit wordt gedekt uit bijdragen derden of uit middelen van de provincie zelf. Tevens is aangegeven onder welk mandaat de wijzigingen zijn doorgevoerd.

Het budget voor tijdelijke formatie uit het bestuursakkoord wordt bij deze berap naar voren gehaald om daarmee het jaar 2025 te overbruggen. Bij de kadernota 2026 die op 25 juni 2025 in PS is behandeld, is het voorstel meegenomen om extra middelen voor de jaren 2026 en 2027 beschikbaar te stellen voor de organisatie. Daarnaast is een bedrag van € 1,96 mln. uit het digitaliseringsplan omgezet naar formatie. Bij het beschikbaar stellen van deze middelen door PS is aangegeven dat de capaciteitscomponent nog niet uit het budget was gehaald, dit gebeurt op jaarbasis. Vanuit detacheringen hebben wij € 1 mln. ontvangen. In het voorjaar zijn de teamplannen 2025 vastgesteld, daarbij heeft tevens een actualisatie plaatsgevonden van de bijdragen die wij van derden ontvangen voor de inzet van personeel. Dit betreft zowel tijdelijke als project formatie. Tenslotte zijn bij de vaststelling van de jaarstukken 2024 op 25 juni 2025 het bedrag voor de indirecte uitvoeringskosten landelijk gebied weer beschikbaar gesteld door PS. Deze middelen waren eind 2024 ontvangen bij de decembercirculaire provinciefonds 2024.

Ontwikkeling capaciteitsbudget (bedragen x € 1.000)		Budget	Dekking	2025	2026	2027	2028	2029
jaarstukken 2024				87.105	81.133	77.867	70.920	69.675
Wijzigingen onder GS mandaat	afrondingsverschil	Basis		-1	-1	-1	-1	-1
PS 25-6-2025 kadernota 2026	Kadernotavoorstel	Tijdelijk			2.380	3.720	200	0
PS 24-9-2025 Berap 2025	Bestedingsritme	Tijdelijk		3.670	-1.670	-2.000	0	0
Wijzigingen onder GS mandaat	Digitaliseringsplan	Tijdelijk		1.961				
Wijzigingen onder GS mandaat	Actualisatie nav teamplannen 2025	Tijdelijk	Derden	1.611	1.272	728	-307	25
Wijzigingen onder GS mandaat	Detacheringen	Tijdelijk	Derden	997				
PS 25-6-2025 Jaarstukken 2024	Indirecte uitvoeringskosten landelijk gebied	Projecten	Derden	1.216	1.460	1.381	1.381	0
Wijzigingen onder GS mandaat	Actualisatie nav teamplannen 2025	Projecten	Derden	-939	2.677	1.009	90	-2.209
Berap 2025				95.620	87.252	82.704	72.283	67.489

Ontwikkeling capaciteitsbudget meerjarig

Het capaciteitsbudget is meerjarig opgebouwd in de ruimte voor salarissen (vast en tijdelijk personeel) en inhuur. Een deel van dit budget is structureel. Het tijdelijke deel bestaat deels uit middelen die wij ontvangen van derden voor bijvoorbeeld de uitvoering van taken en projecten en deels uit middelen die Provinciale Staten beschikbaar stellen. Dit maakt dat het capaciteitsbudget flexibel is en fluctueert. Dit leidt tot het volgende overzicht van het capaciteitsbudget waarin op hoofdlijnen zichtbaar wordt hoe het capaciteitsbudget zich meerjarig ontwikkelt op begrotingsbasis. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de basis formatie (voor onze basis/structurele taken), tijdelijke formatie (budget voor extra taken met een bepaalde looptijd) en project formatie (verantwoording via tijdschrijven).

Toelichting

De afname van tijdelijke formatie (rode balk in bovenstaand overzicht) komt met name door de afloop van het aanvullende capaciteitsbudget voor uitvoering van het vigerende bestuursakkoord (tijdelijke formatie, beschikbaar gesteld door Provinciale Staten). De afname project formatie komt met name door het aflopen van SPUKs in de komende jaren. De tijdelijke en project formatie fluctueren.

Bezetting

In onderstaand overzicht staat de ontwikkeling van het aantal fte met een provinciaal dienstverband (vast en tijdelijk).

Bezetting provincie Fryslân	2025		2026	2027	2028	2029
(aantal fte, peildatum juni 2025)	Januari	Juni	Januari	Januari	Januari	Januari
Vast	714	722	715	704	685	671
Tijdelijk	92	79	45	5	2	1
Totaal	806	802	761	710	687	672

Bezettingsoverzicht met meerjarige prognose uitgaande van de arbeidsovereenkomsten, stand juni 2025, inclusief pensionering en afloop van tijdelijke contracten.

Ten opzichte van de begroting 2025 en de jaarstukken 2024, zien we geen opvallende verschillen in de bezetting.

B. Programma O&O (organisatieontwikkeling) en de uitvoering van het HR-beleid

Programma O&O

De ambitie van de organisatie is optimaal bij te dragen aan het uitvoeren van de wettelijke taken van de provincie en de realisatie van de ambities van het provinciaal bestuur. Het organisatieplan 2023-2027 is hierin leidend voor de organisatie.

De prioriteiten voor 2025 lopen volgens planning. Het medewerkersonderzoek staat gepland voor het 3e kwartaal van 2025.

In het kader van resultaatsturing is in de kadernota 2026 het voorstel 'Rijchting en stabiliteit foar de organisaasje' opgenomen'. Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan een belangrijke randvoorwaarde voor het realiseren van de bestuurlijke ambities én het sturen op het financiële kader voor de organisatie. De implementatie van dit voorstel zal de komende jaren prioriteit krijgen binnen de organisatie. Over de voortgang informeren we Provinciale Staten in deze paragraaf bedrijfsvoering.

HR beleid

De organisatie werkt gestructureerd en integraal met verschillende HR instrumenten. We lichten hieronder een aantal van deze instrumenten toe.

Werving en Selectie

Van januari tot en met mei (peildatum 19 mei) zijn 80 vacatures opengesteld. Daarvan zijn 51 vacatures succesvol vervuld. Het merendeel van de overige vacatures bevindt zich in de interne of externe selectiefase. We merken dat onze inspanningen op het gebied van werving en selectie positieve resultaten laten zien. Door gerichte arbeidsmarktcommunicatie, zoals LinkedIn-campagnes, het gebruik van jobslots en onze 'Werken bij Provincie Fryslân'-pagina, vergroten we onze zichtbaarheid onder potentiële kandidaten. Ook nemen we actief deel aan banenbeurzen en proberen we steeds vaker zichtbaar te zijn op (hoge)scholen en universiteiten. De samenwerking met Friese partners, zoals gemeenten en Wetterskip Fryslân, loopt door en blijkt van waarde te zijn bij het aanpakken van gezamenlijke wervingsuitdagingen. Deze activiteiten dragen bij aan het aantrekken van jong talent en het opbouwen van een netwerk van toekomstige medewerkers.

De respons op onze uitingen is positief en draagt bij aan een stabiele instroom van gekwalificeerde medewerkers. Tegelijkertijd blijven we alert en flexibel: een aantal functies blijft moeilijk in te vullen en het vervullen van vacatures blijft maatwerk en creativiteit vragen.

Banenafpraak/participatiebanen

Op basis van de Participatiewet 2015 is afgesproken dat werkgevers die meer dan 25 fte in dienst hebben, een aantal medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen (arbeidsbeperkten, geregistreerd in het doelgroepenregister). Het percentage wordt jaarlijks bepaald en dit is voor 2025 vastgesteld op 2.68%. Voor 2025 gaan we nu uit van een doelwaarde van 30,5 fta voor 2025 (1 fta is 25,5 uur per week).

Op dit moment hebben we 27.82 fta aan medewerkers geplaatst op een participatiebaan. Dat is een stijging ten opzichte van voorgaande jaren en het resultaat van een combinatie van het aanbod aan kandidaten, beschikbare plekken in de organisatie en de benodigde begeleiding. Dat is een proces dat vraagt om zorgvuldigheid om ervoor te zorgen dat plaatsingen duurzaam succesvol zijn. De inzet is om in 2025 de doelwaarde te realiseren.

Succesfactoren om de doelwaarde te halen zijn onder anderen; goede afspraken met de sociale werkvoorzieningen, gemeenten, jobcoaches en informatievoorziening naar leidinggevend en teams. Daarnaast is er goede informatie uitwisseling binnen de verschillende provincies door middel van platform overleggen en themadagen.

Leren en ontwikkelen

In 2025 wordt, op basis van het beleid Leren en Ontwikkelen, verder invulling gegeven aan de ontwikkeling van medewerkers (inclusief management) en teams.

Managers gaan actief met hun leiderschapsvaardigheden aan de slag in het kader van het cultuur- en leiderschapstraject. Zij zullen deze vaardigheden inzetten in hun coachende, verbindende en inspirerende rol richting medewerkers.

Er wordt geïnvesteerd in (digitale) ondersteuning op het gebied van Leren en Ontwikkelen, zodat dit optimaal ingezet kan worden om de doelstellingen van de Provincie te realiseren. Dit door vorm te geven aan een LMS (Learning Management System).

In het cultuur- en leiderschapstraject zal er tevens focus liggen op teamontwikkeling. In samenhang met de strategische personeelsplanning (SPP) worden gewenste en noodzakelijke opleidingen en trainingen gericht ingezet.

Traineeprogramma's

Al een aantal jaren wordt succesvol een traineeprogramma uitgevoerd, waarin jaarlijks gemiddeld in totaal 10 a 15 trainees instromen. Afhankelijk van de behoefte wordt er geworven op generieke trainees die binnen de organisatie in de diverse domeinen aan het werk gaan. Op dit moment zijn nog geen nieuwe trainees geworven. Het is de intentie dat in ieder geval vanaf 2026 weer op te starten en deze tijd vooral te benutten om te bepalen waar toekomstige trainees optimaal kunnen worden ingezet.

Nieuw is dat in 2023 is gestart met een traineesprogramma voor statushouders in een pilot fase. In 2025 nemen 6 trainees deel aan dit programma. De trainees gaan in 2025 aan de slag met hun tweede opdracht binnen een team waar de match is gevonden op het gebied van competenties, ontwikkeling en toekomstige ambities. In december 2025 eindigt het traineeship en kunnen de trainees solliciteren op interne of externe vacatures. De organisatie biedt zowel begeleiding bij de ontwikkeling als ondersteuning bij de uitstroom.

We onderzoeken in 2025 de mogelijkheden om dit traineeship voort te zetten binnen de organisatie of in samenwerking met andere bedrijven of organisaties.

CAO

In april 2025 is er een onderhandelingsresultaat voor de cao provinciale sector bereikt voor de periode 1 juli 2025 – 30 juni 2026.

Ziekteverzuim

Onze wens is dat iedere medewerker binnen de provinciale organisatie zich fit en gezond voelt en met plezier de werkzaamheden verricht. Desondanks zal er helaas altijd sprake zijn van ziekteverzuim. Wij richten ons, met inzet van het goede gesprek, op het voorkomen en minimaliseren van verzuim. Ons streefpercentage voor ziekteverzuim hebben we vastgesteld op maximaal 4,5%.

Binnen de organisatie wordt per kwartaal een verzuimanalyse gemaakt. Tussen januari 2025 en april 2025 zien we een stijging van 5,3% naar 5,7%. De oorzaak van deze stijging is niet direct te herleiden tot bepaalde oorzaken. Het thema (ziekte)verzuim zal in de tweede helft van 2025 worden geagendeerd in alle MT's, met als doel om te bepalen wat er mogelijk en nodig is om het streefpercentage te bereiken en vast te houden.

C. Het programma digitaliseringsstrategie

In 2025 zetten we de volgende stap in de digitale transformatie van onze organisatie. Waar 2023 in het teken stond van het opbouwen van structuur en governance, en 2024 van het verstevigen van fundamenteën, ligt in 2025 de focus op het realiseren van zichtbare resultaten binnen een helder afgebakende roadmap.

Het Programma Digitale Transformatie richt zich op het bouwen van een moderne, efficiënte en toekomstgerichte informatievoorziening. Digitalisering is daarbij geen doel op zich, maar een instrument om onze dienstverlening aan de mienship te verbeteren, de organisatie wendbaarder te maken en te voldoen aan wet- en regelgeving. Onze aanpak brengt technologie, processen en mensen in samenhang, met oog voor duurzame uitvoerbaarheid en continue ontwikkeling.

Samenhang en sturing

De projecten en initiatieven binnen het programma zijn geclusterd rond vijf kernthema's:

- Digitaal fundament
- Dataorganisatie
- Datagedreven werken
- Informatieveiligheid
- Digitale volwassenheid

De roadmap die hierbij richting geeft, verbindt ambities aan concrete acties. Door versterkt opdrachtgeverschap, portfoliosturing en eigenaarschap brengen we samenhang aan en sturen we op resultaat.

Strategische thema's in uitvoering

In 2025 investeren we gericht in de vernieuwing en versterking van ons digitaal fundament, zodat we beter kunnen inspelen op veranderende omstandigheden en technologische kansen. Een belangrijk speerpunt vormt de aanbesteding en realisatie van een nieuw subsidie-informatiesysteem, waarbij keten- en organisatiebrede samenwerking centraal staat.

Daarnaast brengen we het eigenaarschap en de governance rond informatiewetten op orde. Dit vormt de basis voor naleving van wetten zoals de Wmebv, Wdo en de BIO. In 2025 realiseren we onder meer impactanalyses, aanwijzbesluiten en bewustwordingsactiviteiten om tijdige implementatie mogelijk te maken.

Organisatieontwikkeling en vaardigheden

Op basis van de Digiscan-resultaten zetten we in op de ontwikkeling van digitale vaardigheden. Via leerprogramma's en e-learnings vergroten we de digitale fitheid en informatiebewustheid van medewerkers. Ook worden trainingen op het gebied van informatiebeveiliging en privacy breed uitgerold.

Verantwoord innoveren

Tot slot biedt het programma ruimte voor innovatie. Zo verkennen we de inzet van AI in ondersteunende processen, verbeteren we rapportages en dashboards, en bouwen we aan een lerende organisatie die meebeweegt met maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Met deze aanpak blijven we koersvast bouwen aan een provincie die digitaal sterk, wendbaar en toekomstbestendig is. De balans tussen ambitie en realisme staat centraal, met zichtbare resultaten die bijdragen aan een betrouwbare en toegankelijke dienstverlening.

D. De Energie-neutrale organisatie

In 2025 worden de laatste stappen gezet om de provinciale organisatie energieneutraal te maken. Dit jaar richt zich op de afronding van de geplande energiebesparende maatregelen in provinciale gebouwen en het voorleggen van een besluit aan Provinciale Staten voor de ontwikkeling van eigen duurzame energiebronnen op provinciale gronden.

Afronding energiebesparing in provinciale gebouwen

In 2025 worden isolatiemaatregelen, energiezuinige gebouw installaties en het toepassen van energiezuinige Ledverlichting en slimme schakelingen en de elektrificatie van het provinciale wagenpark voltooid.

Opslag van duurzame energie

Eind 2025 wordt de realisatie van een energieopslagsysteem in combinatie met elektrische laadpunten voltooid bij het provinciaal vaarwegensteunpunt in Uitwellingergra.

Ontwikkeling provinciale energiebronnen

Een concreet voorstel wordt voorgelegd aan Provinciale Staten (eind 2025) voor de realisatie van een zonnepark op provinciale gronden, in samenwerking met marktpartijen en de lokale gemeenschap. Tevens ondersteunt de provincie de ontwikkeling van een bermgrasvergister door het sluiten van een leveringscontract voor provinciaal bermmaaisel aan dit duurzame initiatief. Hiermee verkrijgt de provincie het eerste recht op lokaal geproduceerd groen gas uit eigen bermgras, ter vervanging van fossiel aardgas in het monumentale deel van het Provinsjehûs.

Een ontwikkeling die niet volgens het opgesteld plan van aanpak en de verwachting is te realiseren, is de koppeling van het monumentale deel van het Provinsjehûs aan het warmtenet van Leeuwarden. Binnen het tijdsbestek van het project Energieneutrale Organisatie (2025) is dit niet meer niet haalbaar. De realisatie van de geothermiebron en de aanleg van het Leeuwarder warmtenet door externe marktpartijen hebben vertraging opgelopen, waardoor realisatie niet voor 2030 verwacht wordt. Om wel aan onze energieneutrale doelstelling te kunnen voldoen, is het noodzakelijk om als provinciale organisatie eigen duurzame warmtebronnen op provinciale gronden of gebouwen te ontwikkelen. Hiervoor is het initiatief voor de vergisting van onze eigen (bio)reststroom aan bermgras, afkomstig uit provinciale beheertaken opgezet. Dit project, uitgevoerd in samenwerking met marktpartijen op de Energiecampus Leeuwarden, zou vanaf 2026 groen gas kunnen produceren en dienen als vervanger van ons fossiele aardgasverbruik in het monumentale deel van het Provinsjehûs. Mocht het warmtenet na 2030 alsnog gerealiseerd worden dan kan 'ons' groengas als aanvullende warmtebron voor het Leeuwarder warmtenet dienen.

Een andere ontwikkeling is dat we hebben besloten af te zien van de geplande plaatsing van een aantal zonnepanelen op het dak van het Provinsjehûs. Dit besluit is zorgvuldig afgewogen, gezien de geïnventariseerde risico's op aanzienlijke gevolgschade door bluswater bij een eventuele brand in de zonnepanelen op het dak. Als alternatief worden nu alternatieve en pragmatische energiebesparende maatregelen geïmplementeerd om de doelstelling van een energiezuinig Provinsjehûs te realiseren.

Met bovenstaande maatregelen en besluitvorming wordt de energieneutrale ambitie gerealiseerd, waardoor de provincie kan starten met de beoogde zelflevering van duurzame energie uit eigen bronnen. Dit draagt significant bij aan het reduceren van onze CO2 uitstoot en draagt direct bij aan het versterken van onze energieonafhankelijkheid.

E. De herinrichting van het provinciehuis en het hybride werken

Op basis van het in 2024 ingevoerde organisatiemodel is voor ieder team een ‘thuisbasis’ gecreëerd in het provinciehuis. Hierdoor kunnen medewerkers elkaar gemakkelijk vinden en samenwerken. Naast een ‘thuisbasis’ is het belangrijk dat teams met elkaar samenwerken. Om dit goed te faciliteren zijn er ruimtes ingericht voor projectmatig samenwerken en om op afstand met elkaar samen te werken. Alle vergader/overleg ruimtes zijn daarom voorzien van beeldschermen en camera’s om ook op afstand elkaar goed te kunnen vinden.

F. De rechtmatige organisatie

De uitvoering van de verbijzonderde interne controles lopen volgens planning.

G. Wetgeving

In 2025 werken we planmatig verder aan de implementatie van belangrijke informatiewetgeving die bijdraagt aan een transparante, toegankelijke en digitaal vaardige provincie.

Voor de Wet open overheid (Woo) ligt de nadruk op het versterken van de organisatiecultuur richting ‘open by design’. Dit doen we onder meer via het programma Schrijven voor openbaarheid en de verdere inrichting van werkprocessen voor actieve openbaarmaking van informatiecategorieën. Daarmee maken we structurele stappen richting een open en toegankelijke provincie Fryslân.

Op het gebied van digitale toegankelijkheid zetten we in 2025 in op het structureel beleggen van verantwoordelijkheden binnen de organisatie. Tegelijkertijd richten we ons op het verbeteren en actualiseren van toegankelijkheidsverklaringen, het aanbieden van gerichte trainingen en het vergroten van het bewustzijn rondom inclusieve digitale dienstverlening. Deze inspanningen dragen bij aan naleving van de wettelijke verplichtingen onder de Wet digitale overheid (Wdo) en versterken de toegankelijkheid van onze digitale kanalen voor de Mienskip.

Daarnaast werken we aan de voorbereiding en implementatie van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet digitale overheid (Wdo) en de Single Digital Gateway (SDG). Deze wetten hebben gemeen dat ze het digitaal zakendoen met de provincie – ook in Europese context – veiliger, toegankelijker en gebruiksvriendelijker maken. In 2025 zetten we stappen op het gebied van procesinrichting, verantwoordelijkheden, tooling en bewustwording. Dit doen we in samenhang met het bredere traject waarin we het eigenaarschap en de governance rond informatiewetten versterken.

H. Fraude en onregelmatigheden

In het eerste kwartaal van 2025 hebben we een fraudeprotocol en frauderesponsplan opgesteld. In het fraudeprotocol staat hoe we fraudepreventie binnen de provincie Fryslân hebben georganiseerd. In het frauderesponsplan staat beschreven hoe te handelen bij (een vermoeden van) fraude.

Na de zomer voeren wij de jaarlijkse fraude-risicoanalyse uit op onze risicovolle processen en beoordelen we of aanvullende beheersmaatregelen wenselijk zijn.

Verder zijn we bezig met het ontwikkelen van risicomanagement, zodat risicomanagement meer en meer een sturingsinstrument wordt bij het realiseren van onze doelen.

I. Opvolging aanbevelingen

Over de opvolging van de aanbevelingen van de noordelijke rekenkamer, de accountant en de afdeling Concerncontrol wordt bij de bestuursrapportages gerapporteerd.

In onderstaande tabel is het aantal aanbevelingen weergegeven per mei 2025. Het overzicht waar uw staten verantwoordelijk voor zijn is toegevoegd in bijlage V. Wanneer u daarmee instemt dan worden deze als daadwerkelijk afgehandeld beschouwd.

Bron		Openstaand 14/05/2024	Nieuw	Tussentijds afgehandeld door directie	Aanbevelingen Noordelijke Rekenkamer voorstel afgehandeld bij jaarstukken 2024 behandeling door PS op 25 juni 2025	Voorstel afgehandeld berap 2025	Openstaand 14/05/2025
Noordelijke Rekenkamer	PS	20	8		11		17
Accountant	PS	2				1	1
Totaal		22	8		11	1	18

Paragraaf 3. Grote projecten

In deze paragraaf staan alle grote projecten in de provincie Fryslân. Provinciale Staten hebben bepaald welke

projecten zijn opgenomen. De verantwoording gebeurt aan de hand van de volgende vragen:

- Welke besluiten hebben Provinciale Staten in 2025 genomen?
- Wat heeft het gekost?
- Hebben wij bereikt wat wij wilden bereiken?
- Hoe hebben de risico's zich ontwikkeld?

Overzicht projecten

Projecten

1. Spoorprojecten
 - a. Lelylijn
 - b. ERTMS
2. Vismigratierivier
3. Bruggen/Sluis Kornwerderzand

Programma's

4. Natuurpact: uitvoering natuurontwikkelingsopgave
5. Programma Natuur
6. Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG)
7. Veenweide
 - a. Veenweideprogramma 2021-2031
 - b. Aldeboarn-De Deelen
 - c. Hegewarren
 - d. Idzegea

1. Spoorprojecten

Wat willen we bereiken?

Spoorprojecten

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
1a. Lelylijn			
1b. ERTMS			

Toelichting

1a. Geld: In de Voorjaarsnota 2025 heeft het kabinet het budget Lelylijn voor een belangrijk deel besteed aan andere infrastructurele projecten, waarmee er nog € 900 miljoen resteert voor de Lelylijn.

1b. Tijd: De implementatie van ERTMS op de noordelijke lijnen is minimaal 15 maanden vertraagd. Dit komt vanwege een door de Programmadirectie aan te leveren cruciaal onderdeel voor de ombouw van het treinmaterieel. Onduidelijk is wat de gevolgen van deze vertraging zijn. De Programmadirectie bekijkt alternatieven om de gevolgen van de vertraging te minimaliseren.

1b. Geld: Op het moment dat de Programmadirectie een keuze gemaakt heeft voor een mogelijk alternatief werkproces om de gevolgen van de vertraging te minimaliseren, en deze keuze afwijkt van de uitgangspunten in de Bestuurlijke Overeenkomst, worden de financiële consequenties besproken tussen de provincie Groningen en Fryslân en het ministerie van I&W.

1a. Lelylijn

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2025 door Provinciale Staten?

Geen.

Wat heeft het gekost?

In het hoofdlijnenakkoord van PVV, VVD, NSC en BBB is de Lelylijn opnieuw opgenomen. Het kabinet had € 3,4 miljard gereserveerd voor de realisatie van de Lelylijn. In 2023-2024 is het MIRT- en NOVEX-onderzoek voor de Lelylijn uitgevoerd. Met het Rijk is afgesproken de kosten hiervan ad € 8 miljoen te verdelen in 50% voor het Rijk en 50% voor de regio. Dit is voor het MIRT- en NOVEX-onderzoek Lelylijn (€ 6 miljoen), Deltaplan (€ 1 miljoen), onderzoek Bestaand Spoor (€ 0,5 miljoen) en onderzoek Nedersaksenlijn (€ 0,5 miljoen). Voor de provincie Fryslân betekent dit een bijdrage aan de plankosten van € 1,3 miljoen (dit bedrag zit in het budget Lelylijn, opgenomen voor de bijdrage aan de plankosten voor Lelylijn en Deltaplan). Daarnaast dragen Friese gemeenten hieraan bij.

In het Bestjoersakkoort 2023-2027, Oparbeidzje foar Fryslân is hiernaast nog € 1 miljoen gereserveerd, die zal in 2025 en 2026 worden aangesproken voor de uitvoering van de vervolgstappen op basis van de afspraken in het BO-MIRT 6 november en 20 december 2024. In november 2024 is in het BO-MIRT besloten om n.a.v. een aangenomen motie door de Tweede Kamer het MIRT-onderzoek te vervolgen met een Masterplan Lelylijn. Hiertoe worden de resterende middelen in 2025 en 2026 ingezet. In de Voorjaarsnota 2025 heeft het kabinet het budget Lelylijn voor een belangrijk deel besteed aan andere infrastructurele projecten, waarmee er nog € 900 miljoen resteert voor de Lelylijn.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

De Lelylijn is begin 2024 opgenomen in het 'extended core network' van het Trans-European Transport Network (TEN-T). Er wordt lobby gevoerd richting Europa om cofinanciering voor de aanleg van de Lelylijn te krijgen uit de budgetten achter de TEN-T verordening en andere mogelijke Europese fondsen. In november 2024 is het MIRT- en NOVEX-onderzoek voor de Lelylijn afgerond. Doel van het onderzoek was het opleveren van voldoende informatie om de Startbeslissing Verkenning Tracéwet te nemen door de minister eind 2024, als start van de formele planvoorbereiding en realisatie van de Lelylijn. Het Rijk eist dat er zicht is op 75% van de benodigde middelen, dat ontbreekt nu en daarom is de Startbeslissing tot een MIRT-verkenning door de minister niet genomen ondanks dat Rijk en Regio van mening zijn dat de resultaten van de onderzoeken wel vervolgstap rechtvaardigen. Er is in het BO-MIRT december 2024 besloten om te komen tot een Masterplan Lelylijn om te kijken hoe de lijn ingebed kan worden in de ruimtelijke structuur van Nederland. Nu de reservering voor de Lelylijn op de Rijksbegroting grotendeels is leeg gehaald is het zicht op 75% van de benodigde middelen verder weg. Over de ontstane situatie zijn Rijk en regio met elkaar in gesprek.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft het zicht op 75% van de financiering als spelregel voor het nemen van de Startbeslissing tot een MIRT-verkenning. Nu de reservering voor de Lelylijn op de Rijksbegroting grotendeels is leeg gehaald, heeft het risico zich ten aanzien van de beschikbare middelen voltrokken waarmee het zicht op 75% van de financiering en daarmee het zicht op de Startbeslissing MIRT-Verkenning verder uit beeld is.

1b. ERTMS

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2025 door Provinciale Staten?

Geen

Wat heeft het gekost?

Het totale budget voor de ombouw van de treinen bedraagt € 99,5 miljoen. Hiervoor draagt de provincie Fryslân € 10 miljoen bij en de provincie Groningen € 20 miljoen (naar rato omvang van de concessie: 1/3 Fryslân en 2/3 Groningen). De bijdrage van de provincie wordt gedekt uit de te realiseren besparing in de concessie. Via een Specifieke Uitkering (SPUK) ontvangen de provincies van het Rijk naar rato het resterende bedrag. Arriva heeft op basis van een kasstroomregeling circa € 43 miljoen ontvangen; 1/3 van Fryslân en 2/3 van Groningen. Met deze middelen wordt het contract met Stadler gefinancierd, de partij die de treinstellen gaat ombouwen voor Arriva.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

ProRail heeft een projectorganisatie in het leven geroepen om de uitrol van ERTMS in Nederland te organiseren. De werkzaamheden voor de provincie bestaan vooreerst uit het laten opstellen van ontwerpen door ingenieursdiensten voor de benodigde aanpassingen in de treinen in Fryslân en Groningen. Vanaf 2026 worden de treinstellen daadwerkelijk omgebouwd. Parallel daaraan zal ProRail de noodzakelijke aanpassingen aan de spoorinfrastructuur uitwerken. Deze zijn inmiddels aanbesteed en gegund. De regie op planning en uitvoering is belegd bij de landelijke Programmadirectie die hiervoor door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is opgericht.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

- De beide provincies zijn volledig risicodragend voor de ombouw van het treinmaterieel naar verhouding van inbreng. In het totale budget heeft Arriva circa € 9 miljoen opgenomen voor risicodekking.
- De indexering is een risico. Het Rijk indexeert hun bijdrage en deze wordt inmiddels uitbetaald. Onze eigen bijdrage wordt niet geïndexeerd.
- Omdat de noordelijke lijnen als één van de eerste worden omgebouwd naar ERTMS kunnen er onvoorziene zaken optreden. Er is op dit moment sprake van een vertraging van minimaal 15 maanden.
- Mogelijk dat door de vertraging de Programmadirectie kiest voor een andere aanpak met een aangepaste planning. Wat dit voor de provincie Fryslân en Groningen gaat betekenen is nog niet duidelijk

2. Vismigratierivier

Wat willen we bereiken?

Vismigratierivier

In 1932 is de afsluitdijk gerealiseerd. De afsluiting van de toenmalige Zuiderzee heeft ecologisch grote negatieve gevolgen gehad. Door het realiseren van de Vismigratierivier wordt de verbinding hersteld zodat trekvisen weer kunnen migreren tussen zoet en zout.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
2. Vismigratierivier			

Toelichting

2. *Tijd*: Er is vertraging als gevolg van o.a. Covid en het raakvlak met het Rijkscontract Versterking Afsluitdijk. De VMR is afhankelijk van deze planning. Oorspronkelijk zou het project in 2024 klaar zijn, dit wordt 2026. Inclusief de inregelfase (voor het verkrijgen van een optimaal functionerend ecologisch systeem) is dit 2028.

2. *Geld*: Voor de totale businesscase van de Vismigratierivier, een volledig effectieve VMR, is een budgettoevoeging van €13 miljoen nodig. Voor een toelichting verwijzen wij naar de tekst hieronder.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2025 door Provinciale Staten?

Geen.

Wat heeft het gekost?

Budget		Besteed	
Project	Totaal budget	Aandeel provinciale bijdrage in budget	Gerealiseerd t/m mei 2025
Vismigratierivier deel 1	19.000.000	2.700.000	19.000.000
Vismigratierivier deel 2	47.900.000	5.700.000	25.700.000

Provincie Fryslân is sinds 2018 opdrachtgever namens de vijf initiatiefnemers van de VMR: de Waddenvereniging, It Fryske Gea, Sportvisserij Nederland, Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk en NetVISwerk. Het project wordt grotendeels gefinancierd door subsidies vanuit o.a. het Waddenfonds, Nationale Postcode Loterij en LIFE.

Sinds de vaststelling van het budget in 2018 zijn de omstandigheden gewijzigd door raakvlakken en afhankelijkheden met het Rijksproject Versterking Afsluitdijk, hoge prijsindexatie als gevolg van Covid-19 en de oorlog in Oekraïne, de verziltingsproblematiek in het IJsselmeer en daarmee de beschikbaarheid over zand voor de bouw van de VMR alsook complexe vergunningsprocedures.

U bent eerder geïnformeerd over de gevolgen van bovengenoemde negatieve ontwikkelingen op de totale businesscase van de VMR en een tekort van € 13 mln. Dat tekort is inmiddels opgelost. De provincie en de initiatiefnemers zijn met de financierende partijen van de Vismigratierivier in gesprek gegaan over extra budget. Het Waddenfonds, de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), en de initiatiefnemers dragen samen circa 13 miljoen euro extra bij zodat volledig functionele VMR gerealiseerd kan worden.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

In 2020 is de realisatie van de VMR gestart. Het project is volop in realisatie. De VMR wordt op basis van zes deelcontracten gerealiseerd:

- Contract I = Rijkscontract – Doorlaatmiddel Afsluitdijk en inzwemopeningen (gereed)
- Contract II = Estuariëne deel Waddenzeezijde (gereed)
- Contract III = Estuariëne deel IJsselmeerzijde (gereed)
- Contract IV = Oostelijke en Zuidelijke Dam IJsselmeerzijde (gereed 2025)
- Contract V = Westflank IJsselmeerzijde (gereed)
- Contract VI = Binnenzijde VMR, afsluitmiddel, inregelfase en b&o (voorbereiding)

Vier van de zes deelgebieden zijn inmiddels afgerond, van noord naar zuid zijn dit: de Waddenzeezijde met de inzwemopeningen, het Doorlaatmiddel in de Afsluitdijk, het Estuariëne deel aan IJsselmeerzijde en de westelijke dam aan IJsselmeerzijde. In 2025 wordt het één na laatste deelgebied, de zuidelijke en oostelijke dam aan IJsselmeerzijde, aangelegd. Dit is het laatste deel van de contour van de Vismigratierivier. Het laatste deelgebied (Contract VI) bevindt zich in de voorbereidende fase.

Hoe hebben de genoemde risico's zicht ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

De raakvlakken en afhankelijkheid met het rijksproject Versterking Afsluitdijk heeft geleid tot een langere doorlooptijd met financiële consequenties (o.a. indexering, personeelslasten, en hogere bouwkosten) en maakte verlenging van de natuurwetvergunning noodzakelijk.

Generiek is er in de GWW-sector sprake van (enorme) prijsstijgingen.

Recent zijn onverwacht hoge kosten opgetreden door vergunningscomplexiteit.

In verband met verziltingsproblematiek zal er van uit moeten worden gegaan dat het benodigde zand voor het laatste deelgebied (VI) geheel aangekocht moet worden, in plaats van beschikbaar komen vanuit de verdieping vaargeulen.

3. Bruggen/Sluis Kornwerderzand

Wat willen we bereiken?

Bruggen/Sluis Kornwerderzand

Het project omvat het vervangen van de bruggen in de A7, het verruimen van de grote sluis te Kornwerderzand en het verruimen van de vaargeulen in het IJsselmeer. Daarmee wordt het IJsselmeergebied toegankelijk voor grotere schepen en levert baten op voor een brede regio. In 2019 is een bestuursovereenkomst (BOK) gesloten met Rijk over de realisatie en financiering. Sindsdien zijn omstandigheden gewijzigd en hebben ontwikkelingen plaatsgevonden die hebben geleid tot een herijking van het project en vraagt nieuwe afspraken tussen de betrokken regionale bestuurlijke partijen en het Rijk. In het kader van de voorjaarsnota 2025 wordt voorgesteld voor het project een extra bijdrage van € 375 mln. beschikbaar te stellen, daarmee lijkt de dekking voor het project rond te zijn.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
3. Bruggen/sluis Kornwerderzand			

Toelichting

3. Tijd: In de BOK zijn mijlpalen vastgelegd voor de bruggen en sluis en vervolgens herhaaldelijk bijgesteld. Vanwege diverse ontwikkelingen en herijking van het project zijn deze mijlpalen niet meer haalbaar. Nu de dekking geregeld lijkt voor de geactualiseerde raming, zullen bij nieuwe afspraken met het Rijk naast een actuele projectplanning ook nieuwe mijlpalen moeten worden bepaald.

3. Geld: Vanwege gewijzigde omstandigheden en diverse ontwikkelingen heeft een herijking van het project plaatsgevonden. De geactualiseerde projectscope en een actueel prijspeil hebben ruwweg tot een verdubbeling van de kosten geleid. Nu het Rijk in de voorjaarsnota € 375 mln. beschikbaar heeft gesteld, lijkt de dekking voor het project geregeld. De brede regio zal met het Rijk tot nieuwe afspraken moeten komen.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2025 door Provinciale Staten?

Geen

Wat heeft het gekost?

Budget		Besteed		Toelichting
Project	Totaalbudget	Aandeel provinciale bijdrage in budget	Gerealiseerd t/m mei 2025	
Sluis Kornwerderzand	80.000.000	16.000.000	3.000.000	besteding betreft voorbereidingskosten
Fase 1 Bruggen Kornwerderzand	100.000.000	3.500.000	13.000.000	

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

In 2019 is een bestuursovereenkomst (BOK) met het Rijk gesloten voor de realisatie van het project. Sindsdien hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan en zijn er risico's opgetreden die van invloed zijn op het gehele project. Dit vraagt een herijking van de afspraken zoals vastgelegd in de BOK.

In de afgelopen jaren is de verzilting van het IJsselmeer een probleem geworden. Een eventuele oplossing voor dit probleem is bepalend voor het al dan niet kunnen verruimen van de vaargeulen in het IJsselmeer en daarmee het behalen van de projectdoelstelling.

In 2024 heeft een herijking van het project plaatsgevonden. Daarbij is rekening gehouden met de diverse ontwikkelingen (waaronder geactualiseerde ontwerprichtlijnen, prijsstijgingen door o.a. Covid en de oorlog in Oekraïne en de verziltingsproblematiek).

Op basis van de diverse ontwikkelingen en de geactualiseerde scope is een nieuwe raming met prijspeil 2024 opgesteld. Door het Rijk is in de voorjaarsnota 2025 voorgesteld € 375 mln. extra beschikbaar te stellen voor het project. Het Rijk laat daarmee niet alleen zien dat zij nu het belang van dit project ziet, maar lijkt de dekking voor het project ook geregeld te zijn en kunnen nieuwe afspraken met het Rijk en de regiopartners worden gemaakt over het vervolg van het project. Deze afspraken zullen in een nieuwe bestuursovereenkomst moeten worden vastgelegd.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

Voor het project zijn risico's benoemd m.b.t. de verruiming van de sluis, de bouw van de bruggen en het verdiepen van de vaargeulen. Naar aanleiding van de herijking van het project zijn sommige risico's komen te vervallen. De belangrijkste actuele risico's voor het project zijn hieronder opgenomen.

De bruggen in de A7 bij Kornwerderzand zijn einde levensduur. Een storingsvrije afwikkeling van het weg- en vaarwegverkeer kan niet meer worden gegarandeerd. Het Rijk wil zo spoedig als mogelijk de bruggen aanpakken. De extra middelen die bij de voorjaarsnota zijn geregeld, maken het in ieder geval mogelijk op relatief korte termijn te starten met de realisatie van de bredere bruggen.

Bij het realisatie van een brede sluis, moeten maatregelen worden getroffen om de verziltingsproblematiek aan te pakken. Onderzoek uitgevoerd door het Rijk laat zien dat het verziltingsprobleem in het IJsselmeer met een aantal effectieve maatregelen kan worden opgelost. Deze kansrijke maatregelen zijn nog niet in detail uitgewerkt en kennen nu nog diverse onzekerheden en risico's.

Bij de oorspronkelijk financiële opzet van het project was ons uitgangspunt dat er over het regionale financieringsdeel BTW gecompenseerd kan worden. Tevens was de aanname dat de marktbijdrage leidt tot het kunnen verrekenen van BTW van € 4,6 mln. Bij het maken van nieuwe afspraken met het Rijk is de BTW wel een aandachtspunt en mogelijk een kans.

De oorspronkelijke voorziene werkwijze om de vaargeulen in het IJsselmeer te verdiepen en de opgave die de provincie heeft zoals beschreven in de BOK, blijkt vanuit vergunningverlening in de praktijk slechts in zeer beperkte mate mogelijk. Nu er sprake is van een nieuwe situatie, zullen er nieuwe afspraken

moeten worden gemaakt met het Rijk. Zo zal onder meer moeten worden bepaald wie trekker wordt van het project en op welke wijze risico's worden verdeeld. De verruiming van de geulen is daarbij ook onderdeel van de afspraken.

Aandachtspunt in relatie tot de sluis is de vaargeul Boontjes en de "tijdelijke" verminderde onderhoudsdiepte per 1 januari jl. In de BOK is voor de Boontjes als uitgangspunt opgenomen dat de nautische diepte onveranderd blijft (-3,80 m NAP).

4. Natuurpact: uitvoering natuurontwikkelingsopgave

Wat willen we bereiken?

Natuurpact: uitvoering natuurontwikkelingsopgave

In 2011 hebben provincies en het Rijk in het Onderhandelingsakkoord Natuur afspraken gemaakt over de decentralisatie van het natuurbeleid. Hiermee zijn wij verantwoordelijk geworden voor de uitvoering van de Natuuropgave.

De decentralisatie is verder uitgewerkt in het Natuurpact. Het Natuurpact is afgesloten voor de periode 2014 – 2027. De uitvoering van het Natuurpact is in de begroting opgenomen in hoofdstuk 3.1 Natuur. Het betreft daar de planning voor het lopende begrotingsjaar op hoofdlijnen. In deze paragraaf Grote projecten wordt een toelichting gegeven op één van de onderdelen van het Natuurpact: natuurontwikkelingsopgave.

In het kader van het Natuurpact is met het Rijk afgesproken dat in 2027 het NatuurNetwerkNederland (NNN) wordt gerealiseerd. Provinciale Staten heeft november 2022 besloten dat er maximaal wordt ingezet om het NNN te realiseren. Gelet op de beschikbaarheid van geld, menskracht en beschikbaar instrumentarium is gebleken dat niet zonder meer het gehele NNN in 2027 kan worden gerealiseerd. Vooral het verkrijgen van de benodigde grond dan wel het geïnteresseerd krijgen van grondeigenaren voor natuurbeheer is een cruciale factor voor het slagen van de ambities. En natuurlijk moeten voldoende middelen voorhanden zijn. Met Provinciale Staten is afgesproken dat we uitgaan van de realisatie van 750 ha verwerven/functiewijziging en 2.000 ha inrichting NNN in 2027. In voorjaar 2025 is middels een MidtermReview (Healweis Weromsjen NNN) de voortgang van de realisatie aan Provinciale Staten voorgelegd. Hieruit blijkt dat we inschatten dat we opgave in 2027 niet gaan halen.

De realisatie van het NNN wordt in Fryslân gedaan middels vier grote gebiedsontwikkelingsprojecten (Achtcarspelen Zuid, Alde Feanen, Beekdal Linde en Koningsdiep) en Natuer mei de Mienskip.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
4. Natuurpact: uitvoering natuurontwikkelingsopgave			

Toelichting

4: *Tijd*: De inzet is om dit jaar 100 ha functiewijziging en 200 ha inrichting NNN te realiseren. De inschatting is dat deze hectares dit jaar wel worden gehaald. Maar we zijn wel afhankelijk van derden vandaar dat we de kleur op oranje hebben gezet.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2025 door Provinciale Staten?

In april 2025 is de MidtermReview (Healweis Weromsjen NNN) in PS behandeld. Hieruit blijkt dat de gestelde opgave van 750 ha verwerven/functiewijziging en 2000 ha inrichting in 2027 waarschijnlijk niet wordt gehaald. Met name wat betreft de cruciale hectares (de hectares die op locatie gerealiseerd moeten worden, met name KRW en N2000) niet worden gerealiseerd. Met PS is afgesproken dat er een plan van aanpak wordt opgesteld met versnellingsmogelijkheden.

Vorige PS besluiten

Op 21 december 2011 hebben Provinciale Staten besloten het onderhandelingsakkoord Natuur (2011) niet te aanvaarden. Provinciale Staten hebben wel de bereidheid uitgesproken te zullen meewerken aan de uitvoering van het akkoord.

Op 27 juni 2012 hebben Provinciale Staten ingestemd met de Nota 'Natuur & Lanlik Gebiet' en gekozen voor scenario 2 plus: dit scenario betreft de realisatie van de EHS-taakstelling volgens het Onderhandelingsakkoord Natuur met als plus de prioritaire Friese natuurprojecten in Achtkarspelen Zuid, Beekdal Linde en Beekdal Koningsdiep (minimaal 200 en maximaal 500 ha).

Op 22 januari 2014 zijn Provinciale Staten akkoord gegaan met het Natuurpact tussen de Provincies en het Rijk.

Op 10 maart 2015 zijn Provinciale Staten geïnformeerd over de ontwikkelingen in het financiële kader van het program Lanlik Gebiet.

Op 10 mei 2017 zijn Provinciale Staten geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek naar de geconstateerde tekorten op de Natuuropgave door BMC.

Naar aanleiding van dit onderzoek is een aantal scenario's uitgewerkt in het rapport Natuur in Fryslân - Haalbaar en Betaalbaar. Uitgangspunten van deze scenario's waren dat het tekort op de natuuropgave opgelost moest worden, én dat de oplossing gevonden moest worden in de natuurontwikkelingsopgave (1 van de onderdelen van de natuuropgave). Naast de provinciale scenario's is vanuit de mienskip ook een scenario ingebracht. Provinciale Staten hebben op 18 juli 2018 een besluit genomen over deze scenario's. Besloten is om drie scenario's verder uit te werken (waaronder het alternatieve scenario van de mienskip, dat als voorkeursscenario is aangemerkt).

Op 10 juli 2019 zijn de uitgewerkte scenario's ter besluitvorming voorgelegd aan PS. PS hebben besloten om scenario 5b, Natuur mei de Mienskip (binnen bestaand budget) verder uit te werken door het uitvoeren van 3 pilots en in 2021 een definitieve scenariokeuze te maken. Als terugvaloptie is gekozen voor scenario 3+.

Op 25 mei 2020 heeft PS het grondbeleid vastgesteld. Dit is relevant voor de grondverwerving voor natuur.

Op 1 juli 2020 heeft PS de evaluatiecriteria pilots Natuur mei de Mienskip vastgesteld.

Op 1 december 2020 is PS geïnformeerd over de financiële voortgang Natuurpact.

Op 24 november 2021 hebben Provinciale Staten de financiële voortgang natuurontwikkelingsopgave besproken. Hierin is een doorkijk gegeven welk budget beschikbaar is voor de komende jaren voor de realisatie van het NNN. In dit stuk is aan de orde geweest dat realisatie in 2027 niet lukt, vanwege onvoldoende inzet capaciteit, te weinig middelen en instrumentarium op basis van vrijwilligheid. PS heeft besloten dat er € 10 mln. in 2022 beschikbaar wordt gesteld voor realisatiekansen prioriteit 3 en 4 NNN (betreft aankopen/functiewijziging, niet voor inzet capaciteit).

Op 23 maart 2022 hebben Provinciale Staten het aanbod van Natuur mei de Mienskip besproken. NmdM heeft najaar 2021 een aanbod gedaan om 500 ha aan functiewijziging en 1000 ha aan inrichting te doen in de periode t/m 2027 in het NNN buiten de vier gebiedsontwikkelingsprojecten Alde Feanen, Achtkarspelen Zuid, Beekdal Linde en Koningsdiep. PS heeft ingestemd met optie 2, principebesluit: GS op te dragen om m.b.t. NmdM een aantal voorwaarden uit het aanbod uit te werken, zodat dit in de uitwerking van het herziene planning van het natuurpact meegenomen kan worden.

Op 20 april 2022 hebben Provinciale Staten de strategische grondnota NNN besproken. Hierin ligt een aantal opties voor over de inzet van instrumentarium om de gronden binnen het NNN te realiseren voor natuur. PS heeft ingestemd met optie 3. Dit betekent inzetten op maximale vrijwilligheid in de periode t/m 2027 en inzet op basis van volledige schadeloosstelling vanaf 2028 voor realisatie van prioriteit 1 en 2 NNN. Dit betekent dat er meer capaciteit beschikbaar gesteld moet worden om actiever met de grondaankoop aan de slag te gaan en om meer instrumentarium in te zetten.

Op 30 november 2022 hebben Provinciale Staten de herziene planning NNN besproken. PS heeft aangegeven dat de provincie haar maximaal gaat inzetten om het NNN te realiseren. En heeft hiervoor ook meer capaciteit voor beschikbaar gesteld (zowel voor de inzet van NmdM als voor de uitvoering van de strategische grondnota) en daarnaast is de aankoopstop voor het provinciale deel van het NNN (prioriteit 3 en 4 NNN) eraf gehaald zodat we weer in het gehele NNN aan de slag kunnen. Daarnaast is afgesproken dat er in 2025 een Mid Term Review is om de voortgang van de realisatie te bespreken.

Te realiseren doelen

Met de realisatie van het NNN wordt invulling gegeven aan het vergroten van de biodiversiteit. Hiermee wordt een robuust netwerk gerealiseerd. In 2027 is een robuust en samenhangend natuurnetwerk gerealiseerd: vanaf 1-1-2022 betreft dit 750 ha verwerving/functiewijziging en 2000 ha inrichting NNN t/m 2027. Hiermee is er na 2027 nog een restanttaakstelling van ca. 850 ha verwerving/functiewijziging en 1600 ha inrichting NNN voor de realisatie van het gehele NNN.

Indicator	doelwaarde 2025	doelwaarde 2025 aangepast
Gerealiseerde ha NNN Fryslân: grondverwerving / functiewijziging (cumulatief)	400	210
Gerealiseerde ha NNN Fryslân: inrichting (cumulatief)	1.045	690

NB: bij de doelwaarde 2025 werd uitgegaan vanaf 1 januari 2022 i.p.v. 1 januari 2023. Bij de jaarstukken is dit gecorrigeerd en dit is doorgevoerd in de doelwaarde 2025 aangepast. Voor grondverwerving/functiewijziging wordt uitgegaan van 100 ha realisatie in 2025 en voor inrichting van 200 ha realisatie in 2025. We gaan er nog steeds vanuit dat dit haalbaar is. Echter voor functiewijziging zijn we hierin afhankelijk van de medewerking van grondeigenaren.

Wat heeft het gekost?

Financiële stand van zaken

Onderstaand is het overzicht opgenomen van de stand van zaken van het Natuurpact. Dit is de tabel met de programmering van de totale natuuropgave in de nieuwe indeling op basis van het scenario 750 ha verwerven/functiewijziging en 2.000 ha inrichting NNN, conform het PS besluit over de herziene planning NNN (november 2022). Betreft de periode 2014-2027. In deze tabel zijn voor de realisatiecijfers de peildatum 1/1/2025 aangehouden. En is de financiële programmering aangepast naar de stand van zaken 1 juni 2025.

Natuurpact Programmering 2014 t/m 2027 op basis van herziene planning 2022

programmering 2014 t/m 2027			
INKOMSTEN x € 1.000, -	Realisatie 2014-2024	Programmering 2025-2027	Totaal
1. Rijksmiddelen	422.100	164.000	586.100
2. Provinciale middelen	123.200	40.500	163.700
3. Europese middelen	117.500	49.000	166.500
4. pMJP middelen	20.900	0	20.900
5. Overige middelen	31.100	11.300	42.500
SUBTOTAAL	714.800	264.800	979.700
UITGAVEN x € 1.000, -	Realisatie 2014-2024	Programmering 2025-2027	Totaal
1. Ontwikkelopgave	82.300	86.200	168.500
2. Natura 2000	20.800	25.800	46.600
3. Natuurbeheer	192.300	73.200	265.500
4. Agrarisch natuurbeheer	194.400	94.700	289.100
5. Wet natuurbescherming	1.000	100	1.100
6. Soortenbeleid - weidevogels	5.900	0	5.900
7. Soortenbeleid - Ganzen	136.100	55.600	191.700
8. Soortenbeleid overige soorten	2.100	1.600	3.700
9. Diversen	40.800	12.700	53.500
SUBTOTAAL	675.700	349.900	1.025.600
TOTAAL x € 1.000, -	Realisatie 2014-2024	Programmering 2025-2027	Totaal
Subtotaal inkomsten	714.800	264.800	979.700
Subtotaal uitgaven	675.700	349.900	1.025.600
TOTAAL	39.100	-85.100	-45.900

Op basis van de huidige programmering is er berekend dat er dan een tekort is van ca. € 46 mln. Hierin is bijvoorbeeld rekening gehouden met: de verhoging van de indexatie voor het Agrarische Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb), de aanpassing standaardkostprijzen van Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL), de verhoogde kosten voor de ganzenschade, de benodigde inzet voor NmdM en uitvoering strategische grondnota NNN (totaal 18 FTE in de periode 2023 t/m 2027) en vanaf 2024 zijn de rente lasten voor het IKG (Investeringskader Grond) substantieel hoger dan in voorgaande jaren. Daarnaast is de besluitvorming in PS, maart 2024, over het ganzenbeleid dat zorgt voor hogere kosten in de programmering verwerkt. De verwachting is dat het Rijk de extra lasten voor het ANLb zal compenseren. Daarmee maakt het ANLb geen deel uit van het tekort binnen het Natuurpact. Er is geen sprake van een financieel risico omdat het beschikbare budget kaderstellend is en we de komende tijd op zoek gaan naar aanvullend budget. Hierbij kan gedacht worden aan financiering vanuit EU-subsidies of uit Programma Natuur.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

Inhoudelijk rapporteren we hier alleen over de voortgang van de natuurontwikkelingsopgave. Voor de andere onderdelen wordt verwezen naar programma 3.1 Natuur. De natuurontwikkelingsopgave wordt uitgevoerd middels Natuer mei de Mienskip en vier gebiedsontwikkelingsprojecten: Achtkarspelen Zuid, Alde Feanen, Beekdal Linde en Koningsdiep. Algemeen geldt dat we verder gaan met de uitvoering van de natuurontwikkelingsopgave conform de besluitvorming van PS. Hiervoor is een realisatiestrategie opgesteld waar uitvoering aan wordt gegeven. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan het verkopen van ingerichte provinciale grond conform het uitvoeringskader verkoop gronden NNN.

Midterm Review NNN (Healweis weromsjen NNN)

In voorjaar 2025 is Healweis Weromsjen NNN over de voortgang van de realisatie van het NNN voorgelegd aan PS. In dit rapport gaan we in op de voortgang en zijn de mogelijkheden voor realisatie van de opgave in 2027 aan u voorgelegd. Er is afgesproken dat er een vervolg wordt gegeven door een plan van aanpak m.b.t de versnellingsmogelijkheden uit te werken.

Natuer mei de Mienskip

Natuer mei de Mienskip (NmdM) is in 2018 middels een Right to Challenge (RtC) gestart omdat er op dat moment minder budget beschikbaar was voor de realisatie van het NNN waardoor er minder NNN aangelegd kon worden; NmdM kwam met een voorstel hoe het NNN grotendeels wel te kunnen realiseren. In 2019 is het een RtC in samenwerking met de provincie geworden. Middels het uitwerken van een aantal pilots heeft NmdM een aanpak/werkwijze ontwikkeld en vastgelegd in een koersdocument. PS heeft maart 2022 aangegeven verder te willen gaan met NmdM en hiervoor 13 FTE beschikbaar te stellen.

NmdM heeft een aanbod gedaan dat zij in de periode t/m 2027 500 ha functiewijziging en 1.000 ha inrichting NNN gaan realiseren. In 2023 is de organisatie vormgegeven en is gestart met verkenningen. Op basis van de verkenningen wordt meer duidelijk waar de kansen liggen en vervolgens welke werkwijze hiervoor nodig/mogelijk is. Hierbij wordt bekeken of er aangesloten kan worden bij andere projecten/gebiedsprocessen of dat dit een zelfstandig project onder NmdM wordt (zoals bijvoorbeeld Burgumermar & De Leijen). In 2024 is er verder gewerkt aan de verkenningen. In 2025 wordt gewerkt aan:

Op basis van de verkenningen wordt duidelijk in welke gebieden kansen liggen voor de realisatie. Dit wordt verder uitgewerkt in een aanpak per gebied en vervolgens wordt hier uitvoering aangegeven. In het gebiedsproject Burgumermar & De Leijen wordt gewerkt aan een inrichtingsplan voor het deelgebied 't Swartfean en een aanpak voor het gehele plangebied. Hierbij het uitzicht op de realisatie van 70 ha NNN.

Er wordt uitvoering gegeven aan Tsjoch op!. Grondeigenaren kunnen met initiatieven voor realisatie van het NNN terecht bij dit loket. Vervolgens wordt samen met de eigenaar onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor realisatie.

Ook is er inzet op fondsenwerving en het vinden van koppelkansen om extra middelen beschikbaar te maken voor het NNN.

Gebiedsontwikkelingsprojecten

In 2025 vindt in gebiedsontwikkelingsproject Beekdal Linde de uitvoering van het hermeanderingsbestek Linde plaats. Daarnaast worden module 4 (Polder Ykenverlaat en gronden Ter Schure) en module 5 (Stuttebosch) financieel afgerond. En is gestart met de voorbereiding van de uitvoering van 20 ha NNN middels module 6.

In 2025 wordt in het gebiedsontwikkelingsproject Achtkarspelen Zuid gestart met de uitvoering van de Droeghamstermieden (175 ha), gestart met de uitvoering van Reahel-East (182 ha), gestart met de uitvoering van de Surhuzumermieden (148 ha) en in z'n algemeenheid wordt verder gegaan met de uitvoering van het plan "Mieden op z'n Mooist". Er zijn diverse grondruilen waarmee er grond binnen het NNN beschikbaar komt t.b.v. de natuurontwikkeling.

In 2025 wordt in het gebiedsontwikkelingsproject Alde Feanen een vervolg gegeven aan de uitvoering van de 4e module (38 ha) en met de voorbereiding van verschillende aanvullende inrichtingswerkzaamheden. In 2025 wordt in het gebiedsontwikkelingsproject Koningsdiep op basis van de uitkomsten van de MER voor de boven- en middenloop een inrichtingsplan opgesteld (350 ha). Hiervoor wordt de 5e module opgesteld.

In 2025 wordt gewerkt aan voorbereiding van de uitvoering van het inrichtingsplan Dulf Mersken (240 ha). Hiermee wordt zowel invulling gegeven aan de Natura 2000 doelstellingen als de waterdoelen. De inzet is om in najaar 2025 gestart wordt met de uitvoering.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

Algemeen:

In deze paragraaf lichten we alleen de risico's toe van de natuurontwikkelingsopgave. Over de risico's van de rest van het Natuurpact rapporteren we in hoofdstuk 3.1 Natuur van deze begroting.

Ontwikkelopgave:

Tempo grondverwerving te laag - Indien het tempo van vrijwillige grondverwerving te laag is zullen de doelen voor de ontwikkelopgave en daarmee de KaderRichtlijn Water (KRW) en Natura 2000 niet worden gehaald. In april 2022 heeft PS op basis van de strategisch grondnota NNN een besluit genomen over het in te zetten instrumentarium. Hiermee wordt ingezet op het maximaal vrijwillig realiseren van natuur. Na 2028 kan voor prioriteit 1 en 2 NNN gerealiseerd worden op basis van volledige schadeloosstelling. Het eventueel inzetten van schadeloosstelling brengt wel hogere kosten met zich mee en voor maximaal vrijwillig kunnen realiseren is meer capaciteit nodig. Dit heeft op zichzelf weer een negatief effect op het aantal ha's dat kan worden gerealiseerd met het budget. In de Midterm Review zullen we met voorstellen voor de realisatiemogelijkheden komen.

Tempo van doorlevering van ingerichte natuurgrond te laag - Als het niet lukt om door de provincie verworven en als natuur ingerichte gronden door te verkopen aan een eindbeheerder heeft dit als gevolg dat de provincie dan kosten heeft voor het beheer maar ze kan zichzelf geen beheersubsidie toekennen. Als beheersmaatregel kunnen de beheerkosten dan worden gefinancierd uit het budget voor de ontwikkelopgave.

Onvoldoende budget voor de realisatie NNN - Op dit moment is er onvoldoende budget voor de realisatie van het NNN. Daarnaast is er nog een risico dat andere onderdelen van Natuurpact meer financiering nodig hebben en dit zou ten koste kunnen gaan van de realisatie van NNN. Als beheersing wordt ingezet op het maken van een financiële risicoanalyse, zodat er tijdig en goed beeld is van de financiële voortgang van het totale Natuurpact.

Onvoldoende beschikbare capaciteit - Voor de realisatie van het NNN is meer inzet van capaciteit nodig. Op dit moment zijn er zoveel ontwikkelingen in het landelijk gebied dat het beeld is dat er onvoldoende beschikbare capaciteit is om het NNN te realiseren. Zowel qua inzet als het vinden van personeel dat voldoende kennis en ervaring heeft. Zeker gezien de grote opgaven die aan de orde zijn in het landelijk gebied.

Invloed FPLG - De inschatting is dat de besluitvorming en het vervolg rond de aanpak stikstof en het FPLG invloed gaan hebben op de realisatie van het NNN.

5. Programma Natuur

Wat willen we bereiken?

Programma Natuur

De provincies en het Rijk hebben als onderdeel van de structurele aanpak stikstof afgesproken om een gezamenlijk Programma Natuur op te stellen, aanvullend op het Natuurpact. Belangrijke hoofdlijn van Programma Natuur is om condities te realiseren voor een gunstige staat van instandhouding (SvI) van alle soorten en habitats onder de Vogel - en Habitatrichtlijn (VHR). Hiermee wordt gestreefd, in samenhang met de andere maatregelen in de structurele aanpak stikstof, om aan de eisen te voldoen die de VHR stelt. De inzet richt zich vooral op maatregelen in en rond beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland). In de 2e fase die loopt van 2025-2032 hebben de maatregelen meer betrekking op maatregelen ter voorkoming van verslechtering en maatregelen tot herstel, hiervoor is middels een SPUK een bedrag van € 88,6 mln beschikbaar.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
5. Programma Natuur			

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2025 door Provinciale Staten?

Geen

Wat heeft het gekost?

Programma Natuur	Toegezegde bijdrage SPUK exclusief compensabele BTW	Besteed t/m mei 2025	Looptijd
1e fase	44.810.225	27.008.744	2021- 2026
2e fase	87.819.400	152.100	2024- 2032

De middelen zijn door het rijk toegezegd middels een specifieke uitkering.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

Van de uit te voeren maatregelen in fase 1 is er ca 50% afgerond. Eind volgend jaar wordt deze fase afgerond.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

Een aantal projecten zijn niet uitgevoerd, omdat deze uiteindelijk niet gerealiseerd konden worden. Daarnaast zijn de maatregelen door de inflatie in prijs gestegen. Door een combinatie van enkele maatregelen die niet gerealiseerd kunnen worden en hogere kosten van andere projecten wordt het programma binnen het gestelde budget afgerond.

6. Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG)

Wat willen we bereiken?

Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG)

Omdat het kabinet heeft besloten om niet verder te gaan met het NPLG is het programma FPLG gestopt. Het college blijft werken aan de wettelijke taken voor Natuur, Stikstof, Water en Klimaat(-mitigatie). Initiatieven van onderop worden zoveel mogelijk gestimuleerd.

Belangrijkste resultaat van het FPLG is de toekenning van € 180 miljoen uit de Regeling Provinciale Maatregelen Landelijk gebied (Rpml).

Dit onderdeel van de begroting wordt in het vervolg benoemd als Uitvoering Maatregelen Landelijk Gebied. Er zijn middelen toegekend voor maatregelen Veenweide, Natuur, Landbouw en Water.

Door het Rijk worden de eerder in 2022 toegekende middelen voor de Versnellingsagenda onder dezelfde Regeling gevoegd. De verantwoording van de uitgaven naar het Rijk worden op dezelfde manier en gelijktijdig gedaan.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
6. Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG)			

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2025 door Provinciale Staten?

Er zijn in 2025 geen besluiten genomen door PS.

Wat heeft het gekost?

Er is een start gemaakt met de uitvoering. Van de beschikbare middelen zijn eerste uitgaven gedaan met name voor verkennende onderzoeken en er is geld beschikbaar gesteld met een subsidieregeling voor Weidevogels.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

- Versnellingsagenda 2022 uitvoeren.
- Maatregelpakketten Landelijk gebied uitvoeren.

Er is een verlenging aangevraagd voor besteding van de middelen van de Versnellingsagenda. Deze is toegekend. Er wordt gewerkt aan verdere uitvoering van deze maatregelen.

Er is een start gemaakt met voorbereiding en verkenning van de uitvoering van de maatregelpakketten. Voor het pakket Veenweide wordt geïventariseerd wat de mogelijkheden zijn binnen de lopende gebiedsprocessen. Er is een verkenning gedaan naar de meest kansrijke gebieden om de Bomen en Bossenstrategie uit te voeren. De eerste subsidieregeling voor het pakket Weidevogels is opengesteld. Door de juridische uitspraken loopt de uitvoering van de Landbouw maatregelen vertraging op.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

Als gevolg van de initiële voorwaarden van de Regeling Provinciale Maatregelen Landelijk gebied leek het dat de middelen voor 1 januari 2027 uitgegeven moesten worden. De minister van LVVN heeft inmiddels besloten dat deze periode verlengd wordt met twee jaar. Dat geeft provincies meer tijd om tot uitvoering te komen.

Daarnaast zijn bij de decembercirculaire 2024 met een decentralisatie-uitkering extra middelen aan provincies toegekend voor indirecte uitvoeringskosten.

De juridische uitspraken in de Greenpeace en Rendac zaken hebben directe gevolgen voor de uitvoerbaarheid van het maatregelpakket Landbouw. De eerder succesvol uitgevoerde regeling voor stikstofreductie kan voorlopig niet worden doorgezet. In samenwerking met Groningen en Drenthe wordt onderzocht op welke wijze en wanneer dit wel mogelijk is. Ook wordt in overleg met het ministerie onderzocht of er mogelijkheden zijn om de middelen voor andere doelen in te zetten.

7. Veenweide

Wat willen we bereiken?

Veenweide

Veenweide verdelen we onder in:

7a. Veenweideprogramma 2021-2030

7b. Gebiedsontwikkeling Aldeboarn - De Deelen

7c. Gebiedsontwikkeling Hegewarren

7d. Gebiedsontwikkeling Idzegea

Wat gaan we daarvoor doen in 2025?

Gewenste resultaten uit begroting 2025	Beleid	Tijd	Geld
7a. Veenweideprogramma 2021-2030			
7b. Gebiedsontwikkeling Aldeboarn - De Deelen			
7c. Gebiedsontwikkeling Hegewarren			
7d. Gebiedsontwikkeling Idzegea			

Toelichting

7a. Geld: Voor 2025 is voldoende dekking voor het uitvoeren van de activiteiten. Voor de komende jaren zal dit nog moeten worden uitgezocht.

7b. Beleid: Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering van de concept peilscenario's dienen er nog een aantal beleidsmatige afwegingen mbt bv invulling KRW en peilbeleid worden genomen. Met name ook bij het Wetterskip. Dit kan mogelijk nog wel tot vertraging leiden

7b. Tijd: Omdat ADD als koploper vaak tegen onverwachte problemen aanloopt duurt de ontwikkeling langer dan verwacht. Naar verwachting kan in het najaar worden besloten over een concept peilscenario voor ADD Zuid. Met een scenario voor Noord is nog niet begonnen. Met het Rijk zijn we in gesprek om de tijdsduur van de verschillende SPUK uitkeringen voor ADD te verlengen tot aan de verwachte einddatum voor het project (2029 of later)

7b. Geld: Naar verwachting is er voldoende geld om in een ADD Zuid uitvoering te geven aan het concept peilscenario, Daar zal dan al het beschikbare geld voor moeten (kunnen) worden aangewend. Voor ADD Noord is dan nog onvoldoende zicht op financiering voor uitvoering.

7c. Beleid: Planvorming en uitgesteld naar 2026

7d. Tijd: Het project heeft enige vertraging opgelopen door diverse oorzaken waaronder de beschikbaarheid van voldoende personele capaciteit. De planning is dat het project nu doorloopt tot en met het eerste kwartaal van 2026.

7a. Veenweideprogramma 2021-2031

In het Klimaatakkoord van Parijs uit 2015 hebben landen afgesproken om de opwarming van de aarde te beperken tot minder dan 2 graden. Als uitvloeisel hiervan werd in Nederland op 2 juli 2019 de Klimaatwet van kracht. Het Veenweideprogramma richt zich op het realiseren van een bijdrage aan de CO2-uitstootreductie zoals vastgelegd in de Klimaatwet. In het Nationaal Klimaatakkoord maakten overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties in 2019 afspraken over de realisatie van de doelen uit de Klimaatwet. Het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet bevestigt bestaande afspraken t.a.v. klimaat en vormt daarmee een stimulans om uitvoering te blijven geven aan het Veenweideprogramma.

Onze ambitie voor de lange termijn (2050) is een blijvend evenwicht, waarin veenafbraak, bodemdaling en CO2-uitstoot nagenoeg zijn gestopt. De kwaliteit van landschap en natuur is verbeterd. Ook de leefbaarheid en vitaliteit staan op een hoog peil; de landbouw heeft zich aangepast aan de veranderde omstandigheden en recreatie en toerisme hebben zich verder ontwikkeld. Om tot deze ambitie te komen richten we ons voor 2030 op de volgende veenweidedoelen:

1. De negatieve effecten van bodemdaling zijn verminderd (gemiddeld 0,2 cm minder bodemdaling per jaar): Enerzijds door de absolute bodemdaling te beperken, anderzijds door de negatieve effecten te beperken, mitigeren of te compenseren. Dit moet ertoe leiden dat schade aan woningen, wegen en infrastructuur wordt beperkt, de stijging van kosten van waterbeheer in het gebied ook in de toekomst beperkt blijft, de verdroging van natuurgebieden is afgenomen, en het landschap en de cultuurhistorie van het veenweidegebied herkenbaar blijven.
2. De uitstoot van broeikasgassen uit de veenbodem is in 2030 met 0,4 megaton CO₂ equivalenten per jaar afgenomen.
3. De landbouw heeft een duurzaam toekomstperspectief.
4. Het watersysteem is waterrobuust en klimaatbestendig ingericht.

De uitvoering van het Veenweideprogramma vindt plaats in de gebiedsprocessen. Deze processen lopen in drie ontwikkelgebieden, Aldeboarn-De Deelen, de Hegewarren en Idzegea, terug te vinden als apart project in deze begroting. Ook zijn er drie kansrijke gebieden, Groote Veenpolder, Leechlân Grou-Warten en Akkrumer Goedland. Ontwikkelgebieden hebben prioriteit boven kansrijke gebieden en zijn verder in de uitvoering en planvorming.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2025 door Provinciale Staten?

Geen.

Wat heeft het gekost?

Kosten Veenweide algemeen	Begroot	Besteed t/m 21-5-2025	Saldo
Programmalijnen werkplannen	€ 36.466.692	€ 23.268.240	€ 13.198.451
Regiodeal NIL	€ 2.100.000	€ 356.462	€ 1.743.538
Funderingsaanpak	€ 14.453.550	€ 899.021	€ 13.554.529
NL2120	€ 19.446.325	€ 2.200.053	€ 17.246.272
Hoogwatercircuits (door Wetterskip Fryslân)	€ 4.500.000	€ 900.000	€ 3.600.000
Investerings door Wetterskip Fryslân	€ 7.500.000	€ 900.000	€ 6.600.000
Maatregelpakket ontwikkelgebieden	€ 45.744.000	€ 0	€ 45.744.000
Totalen	€ 130.210.567	€ 28.523.776	€ 101.686.791

Financiering Veenweide algemeen	Begroot	Ontvangen t/m 21-5-2025	Saldo
Provincie Fryslân	€ 39.370.424	€ 0	€ 39.370.424
Wetterskip Fryslân	€ 24.594.750	€ 1.922.509	€ 22.672.241
Gemeenten	€ 1.044.000	€ 324.834	€ 719.166
Rijk	€ 60.344.000	€ 996.338	€ 59.347.662
Overig	€ 4.857.393	€ 131.416	€ 4.725.977
Totalen	€ 130.210.567	€ 3.375.098	€ 126.835.469

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

In het kader van de Regeling Provinciale Maatregelen Landelijk gebied (Rpml) is in het najaar van 2024 ruim € 45 mln. door het Rijk beschikt voor uitvoering van de maatregelpakketten Klimaat/Veenweide. Ook wordt er gebruik gemaakt van de mogelijkheden van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (Samenwerkingsmaatregel Veenweide en de niet grondgebonden maatregelen). Beide budgetten zijn een impuls om in de gebieden een eerste stap in de uitvoering te zetten.

Naar verwachting wordt er in 2025 ingestemd door de Europese Commissie met de Compensatiesystematiek Veenweide (CSV). Dit is een belangrijk instrument om in Fryslân tot uitvoering te komen.

Op dit moment is er voldoende capaciteit. Door het vervallen van het NPLG en de financiering die daarvan in de komende jaren werd verwacht is er onvoldoende budget om de doelstellingen uit het Veenweideprogramma 2021 – 2030 te realiseren. Ook zien we dat schaarste op de arbeidsmarkt ook een steeds grotere rol gaat spelen. Bij de risico's gaan we daar verder op in.

In 2025 gaan we binnen de zeven programmalijnen de volgende werkzaamheden uitvoeren:

P1 Waterbeheer en klimaatadaptatie

Voortzetting en verdere uitrol van de pilots met flexibel peilbeheer ('Hoger Als het Kan, Lager Als het Moet');

Als onderdeel van de integrale aanpak de Kaderrichtlijn water-maatregelen voor waterkwaliteitsverbetering meenemen in de gebiedsgerichte aanpak.

Inzet op de problematiek rondom funderingsschade en het borgen van de effectiviteit van hoogwatercircuits

Ondersteuning van planvorming voor waterkwantiteit; zoet water toevoer en waterberging.

P2 Bodem en grondgebruik

Voortzetting proeftuin bodem; veenoxidatie afremmen door bodemmaatregelen zoals klei in veen, overlagen en profielkeren.

Voortzetting projecten integraal bodembeheer, draagkracht en gewas.

Volgen proeven bodem en bodemvruchtbaarheid.

Voortzetting praktijknetwerk duurzame maisteelt en biodiversiteit.

P3 It Nije Buorkjen

Voorlichting en advies geven over bedrijfseconomisch perspectief na peilverhoging.

Inzetten op goedkeuring EU, verbetering en uitrol Compensatie Systematiek Veenweide in de ontwikkelgebieden

Uitrollen GLB-samenwerkingsmaatregel voor peilverhoging, begeleiden nieuwe aanvragen en opstarten GLB-praktijkbedrijven.

Stimuleren van initiatieven die werken aan een passende ontwikkeling van de vegetatie onder natte condities en geschikt blijvend voor melkproductie en opstarten bevoeiingsproef Brekkenpolder

Voor het kennis en innovatieprogramma NL2021 staan de volgende acties gepland:

- Opzetten onderzoeksprogramma en inrichten innovatiebedrijven Hegewarren
- Exploitatie innovatiebedrijven borgen via subsidie aan st. VIP-Hegewarren
- Ontwikkelen landgoed en governance model voor Akkrumer Goedland
- Ontwikkeling en exploitatie borgen via een subsidie aan landgoedcoöperatie Akkrumer Goedland

P4 Natuur en biodiversiteit

De generieke LESA is aanbesteed en in uitvoering in samenwerking met alle veenweidepartners en experts. De andere projecten worden voorbereid en in gang gezet conform werkplan, behalve het veenmos project dat vanwege vergunningstraject naar achteren schuift, wellicht een seizoen.

P5 Integrale gebiedsaanpak

Separaat wordt nader ingegaan op de drie belangrijkste gebiedsprojecten (ontwikkelgebieden) van Veenweide, namelijk Aldeboarn de Deelen, Hegewarren en Idzegea. Daarnaast wordt vanuit Veenweide nog een aantal gebiedsprocessen actief ondersteund:

- Groote Veenpolder: In 2025 breiden we de proeftuin Bodem uit met de pilot Klei in Veen in de praktijk. Daarnaast verkennen met het gebied (agrarische ondernemers) middels woonkamerbijeenkomsten en keukentafel gesprekken naar het draagvlak, mandaat en kijken we of en hoe er gewerkt (bottom-up) kan worden aan de gebiedsopgaven.
- Leechlan Grou-Warten: we gaan verder met de verkennende fase in het Leechlân. Met inmiddels een groot draagvlak in het gebied beginnen we aan de projecten zoals genoemd in het startdocument dat in april '24 door het BOF is vastgesteld. De ervaringen en resultaten hiervan vormen de bouwstenen voor de verdere planuitwerking. Daarnaast wordt een nieuwe projectleider aangesteld die samen met het gebied verantwoordelijk wordt voor een nieuwe fasering.
- Akkrumer Goedland: we geven uitvoering aan de initiatieven om te komen tot een collectief verdienmodel vanuit de doelstellingen Veenweide. Hiervoor wordt concreet invulling gegeven aan de opgave van het landelijke Groeifonds (NL2120) en samengewerkt met Innovatiepolder Hegewarren.

P6 Onderzoek en monitoring

Op het gebied van onderzoek en monitoring gaan we het volgende doen:

- Voortzetting van deelname aan nationale onderzoeksprogramma's, onder andere op het gebied van broeikasgasmetingen en monitoring van bodemdaling en daarnaast ook eigen lopende monitoring van broeikasgassen en bodemdaling;

- Voortzetting van de monitoring van grondwaterpeilen en bodemvocht bij aangepast peilbeheer (o.a. bij Boeren Meten Water);
- Voortzetting van het vervolgonderzoek naar preventie en risico's op het ontstaan of toenemen van dierziekten bij nattere omstandigheden (met name leverbot en salmonella);
- Het actueel houden van de meetpunteninventarisatie voor grond- en oppervlaktewatermeetpunten;
- Het uitvoeren van de jaarlijkse analyse van meetgegevens van grondwaterstanden en vochtgehalten.

Daarnaast blijven wij samenwerken met landelijke initiatieven, onder meer vanuit het Nationaal Onderzoekscentrum Bodemdaling Veenweide en het onderzoeksprogramma Somers.

P7 Funderingen?

Woningeigenaren weten het Funderingsloket sinds Q1 2024 inmiddels goed te vinden voor hulp (informatie, psycho-sociaal, funderingsonderzoek en -herstel). Momenteel is het loket in staat alle melders bij te staan.

De aanvragen (een tiental) voor subsidieregeling Funderingsonderzoek, open sinds Q1 2024, zullen naar verwachting toenemen nu in Q2 2025 de subsidieregeling Funderingsherstel is opengesteld.

De beschikkingen voor 12 van de 13 Code Rood gevallen zijn afgerond. Voor het maatwerk aan de laatste en zeer complexe casus is meer tijd nodig en continueren we de begeleiding.

De verkenning Datavoorziening en Innovatieprogramma met gemeenten en Elken resp. innovatiepartners is voortgezet, dusdanig dat we aan kunnen sluiten op landelijke ontwikkelingen.

De afweging eigen garantieregeling wordt zoals bekend nu niet opgepakt vanwege de verwachte openstelling van het landelijke Fonds Duurzaam Funderingsherstel (Q3 2025).

Landelijk benutten we de lobbykansen voor de financiële verbreding van de Funderingsaanpak. Als koploper landelijk gebied in Nederland zijn we dan ook bestuurlijk en ambtelijk nauw betrokken bij het ontwerp van de Nationale Aanpak Funderingsproblematiek. We zetten in op de ontwikkeling van pilots voor Fryslân in dit landelijk kader om hiermee meer kennis, ervaring en inzicht op deze relatief nieuwe problematiek op te doen en daarmee onze funderingsaanpak verder te ontwikkelen. Naar verwachting zet het Rijk de komende jaren overigens geen budget in voor uitvoering (helpen met herstel), maar richt zich m.n. op voorwaardenscheppende activiteiten.

De Tussenevaluatie Funderingsaanpak is eind 2024 / begin 2025 uitgevoerd (gereed Q2 2025). Aan de hand van de conclusies en aanbevelingen willen we samen met de overheidspartners een verbetering en doorontwikkeling van de aanpak realiseren.?

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

Schaarste op de arbeidsmarkt: voor onder meer de gebiedsprocessen is tijd nodig om zorgvuldig met stakeholders in het gebied te komen tot een invulling van de verschillende opgaven. Hiervoor is voldoende inzet noodzakelijk. Het vinden van personeel dat voldoende kennis en ervaring heeft om deze processen met stakeholders uit het gebied te kunnen organiseren is noodzakelijk. Met een toenemend aantal gebiedsprocessen in het veenweidegebied zien wij dit als een risico.

De eerste ervaringen met het Funderingsloket zorgen voor een capaciteitsvraagstuk. Begeleiding van woningeigenaren met dergelijke problemen is intensief, blijkt ook uit de ervaring van Groningen. Tevens is Fryslân voorloper in de Funderingsaanpak, wat pionieren en dus tijd investeren betekent. We onderzoeken de mogelijkheden met de samenwerkingspartners om binnen de toegekende middelen de inzet passend te maken.

Onvoldoende budget voor de realisatie: zoals bij het opstellen van het concept-gebiedsprogramma voor het vervallen NPLG aangegeven is zo'n € 1,4 miljard nodig om het Veenweideprogramma tot uitvoering te brengen, inclusief de aanpak funderingen. Met het wegvallen van het Transitiefonds landelijk gebied wordt voor de financiering gekeken naar overige financieringsbronnen vanuit het Rijk en Europa. Het is nog onvoldoende duidelijk welke financieringsbronnen waarvoor beschikbaar komen en in hoeverre dit ingezet kan worden voor de uitvoering van het Veenweideprogramma. Duidelijk lijkt wel dat er onvoldoende budget is om de bestuurlijke taakstelling in 2030 te realiseren. Het is op dit moment niet te zeggen of de financiële verbreding van de Funderingsaanpak haalbaar is, omdat dit afhangt van de landelijke beleidsontwikkeling.

Onvoldoende tempo in de grondverwerving: Invulling van de opgaven in de gebiedsprocessen vraagt de mogelijkheid om af te kunnen waarden en te kunnen compenseren. Grond is hierin cruciaal. Tot op

heden hebben we onvoldoende grond beschikbaar in de verschillende gebieden om te kunnen afwaarderen en compenseren en kunnen wij onvoldoende snel handelen.

7b. Gebiedsontwikkeling Aldeboarn De Deelen

Aldeboarn- De Deelen is één van de ontwikkelgebieden in het Veenweideprogramma 2021-2030. Binnen deze gebieden liggen er op inhoudelijke gronden en vanuit maatschappelijke energie veel kansen, én zijn er middelen om aan de slag te gaan.

In het gebied loopt sinds 2016 een proces 'van onderop', gestart door burgers en boeren uit het gebied zelf. GS heeft in 2021 een breed samengestelde gebiedscommissie ingesteld met de opdracht om een integraal ontwerp gebiedsplan op te leveren.

Eind 2023 is, als tussenstap naar een ontwerp gebiedsprogramma, door de gebiedscommissie een lange termijnvisie (het Koersdocument) vastgesteld. Het doel daarbij is de leefbaarheid en vitaliteit van het gebied, waarbij de opgaven uit het veenweideprogramma, maar ook de ambities uit het gebied zelf integraal onderdeel zijn te bevorderen. Het Koersdocument is tevens ter kennisgeving aan de Staten toegezonden.

Op verschillende manieren wordt er gewerkt aan de toekomst van het gebied. Het meest concreet is de ontwikkeling van een peilscenario voor het gehele gebied ADD Zuid in samenwerking met Wetterskip Fryslân en de boeren uit het gebied. Koppelkansen met de veenweideopgave worden verder uitgewerkt met de beschikking van de Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw, de Erfgoeddeal en een gebiedsofferte in het kader van Aanvalsplan Grutto voor ADD Noord.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2025 door Provinciale Staten?

Geen.

Wat heeft het gekost?

Kosten Aldeboarn-De Deelen	Begroot	Besteed t/m 21-5-2025	Saldo
Gebiedsproces	€ 4.753.432	€ 2.567.950	€ 2.185.482
Vastgoed	€ 32.419.641	€ 7.357.312	€ 25.062.329
Regiodeal NIL	€ 1.392.188	€ 401.337	€ 990.851
GLB pilot (via Stichting Koningsdiep)	€ 1.816.032		€ 1.816.032
Totalen	€ 40.381.293	€ 10.326.599	€ 30.054.694

Financiering Aldeboarn-De Deelen	Begroot	Besteed t/m 21-5-2025	Saldo
Impulsgelden (SPUK)	€ 7.000.000	€ 4.602.982	€ 2.397.018
IBP-VP (SPUK)	€ 4.913.223	€ 1.769.160	€ 3.144.063
Klimaatvelop (DUK)	€ 3.150.000	€ 3.150.000	€ 0
Versnellingsagenda (SPUK)	€ 21.846.750	€ 0	€ 21.846.750
Pachtopbrengsten	€ 263.100	€ 291.954	€ -28.854
Regiodeal NIL fase 1 (SPUK)	€ 317.425	€ 240.025	€ 77.400
Regiodeal NIL fase 1 (via Stichting Koningsdiep)	€ 82.575	€ 0	€ 82.575
Regiodeal NIL fase 2 2022-2024 (SPUK)	€ 992.188	€ 103.333	€ 888.855
Beschikking RVO inzake GLB-pilot	€ 1.206.032		€ 1.206.032
Bijdrage Wetterskip aan GLB pilot	€ 182.500		€ 182.500
Bijdrage Provincie aan GLB pilot	€ 332.500		€ 332.500
Bijdrage Provincie aan verlenging GLB pilot	€ 95.000		€ 95.000
Totalen	€ 40.381.293	€ 10.157.454	€ 30.223.839

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

We willen conform de taakstelling uit het Veenweideprogramma 2021-2030 de maaivelddaling tegengaan, de CO2 uitstoot beperken, een klimaatbestendig watersysteem maken en een toekomstbestendige landbouw. Dat willen we doen door de waterpeilen te verhogen tot gemiddeld 40 cm onder maaiveld. Daarvoor willen we een integraal gebiedsplan maken waarin ook aandacht was voor andere 'rode' functies zoals natuur, wonen, recreatie en toerisme en energie.

Voor het zuidelijk gedeelte (ADD Zuid) is een concept peilscenario (met verhoogde peilen), waarin rekening wordt gehouden met zowel landbouw als natuur, bijna gereed.

Deze zal naar verwachting door de gebiedscommissie aan GS en DB worden aangeboden. Daarbij zal het het verzoek opgenomen zijn om op basis daarvan in ADD Zuid de volgende fase van het gebiedsproces op te starten. Dit betekent met behulp van de CSV een aanbod voor compensatie aan de desbetreffende grondeigenaren en – gebruikers waarbij ten behoeve van de gevraagde grondcompensatie een herverkavelingsproces opgestart zal kunnen worden. Daarmee is er nog geen sprake van een integraal gebiedsplan. Voor de ‘rode’ lijnen moet nog een ontwikkelslag gemaakt worden, samen met de gemeenten.

De Hoog-Als-het-Kan-en-Laag-Als-het-Moet (HAKLAM) pilot in ADD Noord is inmiddels afgerond. Op een deel van de HAKLAM peilvakken wordt thans, m.b.v. de subsidie vanuit het GLB project Samenwerking Veenweide, tijdelijk nog een hoog peil gevoerd. Ten behoeve van de Erfgoeddeal wordt binnenkort een subsidieregeling opengesteld. We hebben nog geen kans gezien om een verdere uitwerking van de gebiedsofferte Aanvalsplan Grutto te maken.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

De risico's die gepaard gaan met Koploperschap blijven onverkort: hoe verder we in het proces komen hoe meer vragen we tegenkomen. Zo hoort bij het eventueel ingaan van een volgende fase (toepassing CSV en herverkaveling) ook de juridische grondslagen voor zowel het peilbesluit als de herverkaveling goed geborgd te zijn. Dit is ook onder de nieuwe Omgevingswet nog redelijk onontgonnen terrein.

De financiële risico's blijven ook en worden nog pregnanter: ADD krijgt financiering vanuit 5 verschillende bronnen (SPUK's) met elk zijn eigen voorwaarden en looptijd, welke beiden niet aansluiten bij wat nodig is. De eerste SPUK's lopen eind dit jaar al af terwijl het gebiedsproces naar verwachting een looptijd heeft tot zeker 2029. In de voorwaarden van de SPUK's is ook niet voorzien dat we nog een herverkaveling met alle benodigde kosten van dien zouden moeten uitvoeren. We zijn hierover met het Rijk in gesprek. We werken onder andere nauw samen met het ministerie van LVVN aan oplossingen.

Een ander risico is het wegvallen van het draagvlak voor het project in het gebied en bij de gebiedscommissie als een aantal beleidsmatige besluiten (bv standpuntbepaling m.b.t. peilindexatie ná initiële peilverhoging en een afweging rondom KRW doeleinden) op zich laat wachten. Er wordt bij zowel de provincie als Wetterskip Fryslân aan gewerkt om de benodigde voorstellen tijdig aan de besturen voor te leggen.

7c. Gebiedsontwikkeling Hegewarren

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2025 door Provinciale Staten?

Geen.

Wat heeft het gekost?

Kosten Hege Warren	Begroot	Besteed t/m 21-5-2025	Saldo
Vastgoed	€ 28.181.234	€ 11.866.354	€ 16.314.880
Planstudie	€ 1.965.566	€ 1.500.308	€ 465.258
Regiodeal NIL	€ 450.000	€ 325.424	€ 124.576
Overgangsbeheer	€ 1.294.400	€ 596.038	€ 698.362
Innovatiepolder	€ 821.436	€ 736.929	€ 84.507
Totalen	€ 32.712.636	€ 15.025.053	€ 17.687.583

Financiering Hege Warren	Begroot	Besteed t/m 21-5-2025	Saldo
Impulsgelden (SPUK)	€ 15.000.000	€ 10.520.253	€ 4.479.747
Verkoopopbrengsten vastgoed	€ 14.452.000	€ 0	€ 14.452.000
Bijdrage Veenweide programma	€ 1.570.000	€ 1.372.890	€ 197.110
Pachtinkomsten	€ 119.200	€ 136.831	€ -17.631
Overige inkomsten	€ 0	€ 876	€ -876
Bijdrage Gemeente Smallingerland	€ 150.000	€ 150.000	€ 0
Bijdrage Wetterskip Fryslân	€ 150.000	€ 150.000	€ 0
Regiodeal NIL 2022-2024 (SPUK)	€ 150.000	€ 150.000	€ 0
Regiodeal NIL kennismiddelen (SPUK)	€ 300.000	€ 160.472	€ 139.528
NL 2120 Cofinanciering Provincie	€ 175.200	€ 175.200	€ 0
NL 2120 Subsidie	€ 646.236	€ 646.236	€ 0
Totalen	€ 32.712.636	€ 13.462.758	€ 19.249.878

Van het in november 2020 beschikbaar gestelde uitvoeringskrediet van € 30 mln. t.b.v. het aankoopproces is € 11.275.057 mln. besteed (peildatum april 2025). In september 2022 hebben de drie partijen budget (€ 150.000 per partij) en personeel beschikbaar gesteld voor het eerste deel van de planfase (tot medio 2024). Het provinciale aandeel in de tabel is inclusief de personeelscomponent.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

Op dit moment is iets meer dan de helft van het gebied aangekocht. We blijven in gesprek met de overige eigenaren in het gebied over de aankoop (of verplaatsing) van hun bedrijf en gronden. Het laat zich steeds meer uittekenen dat verplaatsen lastiger wordt en het resterende eigenaren nog te vroeg is om de bedrijfsvoering te staken. We verkennen maatwerk in de vorm van uitfasen of wellicht integreren (specifieke locaties) in het plan.

Sinds 2023 zijn we gestart met het tijdelijke beheer van de gronden die we in eigendom hebben. Dit betekent dat het Veenweideprogramma voor de periode 21-30 een deel van de gronden gebruikt voor o.a. innovatieve proeven op praktijkschaal met extensieve agrarische activiteiten op nattere veengrond, zoals andere teeltgewassen. In 2025 gaat het Veenweideprogramma verder met het telen en opschalen van lisdodde als teeltgewas, een natuurinclusief veebedrijf en een veen-waterinnovatiebedrijf. Deze projecten bieden kansen om nieuwe verdienmodellen en bedrijfsconcepten te ontwikkelen en geeft inzicht in waar mogelijk aanpassingen van bestaand beleid noodzakelijk zijn om de transitie mede mogelijk te maken. Met al deze (nieuwe) inzichten kan het ontwerp van de voorkeursvariant 'Open en Natuurlijk' verder aangescherpt worden. Belangrijk aandachtspunt is onderzoek- en ontwikkelruimte voor de innovaties die er plaatsvinden.

Begin dit jaar zijn een deel van de openstaande vacatures ingevuld. Met de invullingen en verschuivingen in het team zijn de sleutelposities en het overall projectmanagement weer geborgd zodat we verder kunnen met de verdieping van de diverse bouwstenen als onder andere Sytebuorren, recreatie en civiele inrichting. De keuzes die hieruit voortvloeien vertalen wij uiteindelijk naar verschillende scenario's inclusief een financiële onderbouwing. Zoals u van ons gewend bent betrekken we de omgeving en omwonenden bij het ontwerpproces.

Na de planuitwerking leggen wij u een go/no-go besluit voor met bovengenoemde onderdelen. Wij hopen dit eind 2026 te kunnen doen.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

Het project heeft nog steeds een minimale personele bezetting. Dit heeft o.a. te maken met de krapte op de arbeidsmarkt. Dit kan gevolgen hebben voor het tempo van het planvormingsproces en de haalbaarheid van de beoogde mijlpaal om eind 2026 een go/no-go besluit voor te leggen.

Een ander punt van aandacht is het aankoopproces. Verplaatsen van bedrijven wordt lastiger in verband met het schaarser worden van landingslocaties met een goede vergunning (met ruimte voor de toekomst), concurrentie van agrariërs uit andere provincies (waar hectareprijzen hoger zijn) en stijgende (ver)bouwkosten. Dit gegeven vraagt mogelijk om een bijstelling van de huidige aankoopstrategieplan (ASP).

Grondverwerving, planvorming, vormgeving businesscase en tijdelijk beheer zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, als het gaat om bestaansrecht van het project. Het vrijwillige karakter in combinatie met een lange doorlooptijd zijn kader stellend dan wel een vast gegeven. De integrale en vrijwillige benadering vergen daarom steeds meer maatwerk. Bijstelling in de aanpak of benadering is juridisch kwetsbaar, nu regelgeving steeds meer conflicterend is en in het 'slot' komt. Dit kan enorm vertragend werkend of een groot afbreukrisico voor het voor bestaan betekenen.

7d. Gebiedsontwikkeling Idzegea

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2025 door Provinciale Staten?

Geen.

Wat heeft het gekost?

Kosten Gebiedsproject Idzegea	Begroot	Besteed t/m 21-5-2025	Saldo
Proceskosten	€ 1.768.996	€ 746.390	€ 1.022.606
Regiodeal	€ 292.200	€ 39.752	€ 252.448
Totalen	€ 2.061.196	€ 786.142	€ 1.275.054

Financiering Gebiedsproject Idzegea	Begroot	Besteed t/m 21-5-2025	Saldo
Bijdrage uit Veenweideprogramma	€ 1.622.500	€ 590.467	€ 1.032.033
Bijdrage Wetterskip Fryslân (in kind)	€ 73.248		€ 73.248
Bijdrage Gemeente Súdwest Fryslân (in kind)	€ 73.248		€ 73.248
Regiodeal NIL 2022-2024	€ 292.200	€ 31.702	€ 260.498
Totalen	€ 2.061.196	€ 622.169	€ 1.439.027

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

De gebiedscommissie heeft eind 2023 de opdracht gekregen om een gedragen ontwerp gebiedsplan op te stellen. Er is gewerkt aan het opstellen van een gebiedsanalyse, bestaande uit een Landschapsecologische systeemanalyse (LESA) een landschapsbiografie en een Brede welvaartsanalyse. Deze is gereed om te worden vastgesteld in de gebiedscommissie. Deze gebiedsanalyse is een stevig uitgangspunt voor het vervolg: het opstellen van een gebiedsvisie met bijbehorende ambities, die uitgewerkt worden in verschillende inrichtingsscenario's uitmondend in het uiteindelijke gebiedsplan.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

Het project heeft enige vertraging opgelopen door diverse oorzaken waaronder de beschikbaarheid van voldoende personele capaciteit. De planning is dat het project nu doorloopt tot en met het eerste kwartaal van 2026. De bemensing van het projectteam is een belangrijk aandachtspunt. Er wordt alles aan gedaan om de kwantiteit en kwaliteit van het team op het benodigde niveau te brengen en te houden.

Het is nog niet gelukt om grond in of rondom het gebied Idzegea te verwerven. Voor het welslagen van het gebiedsproces is het noodzakelijk dat er grond beschikbaar is. Vanuit alle betrokkenen wordt hierom gevraagd.

De verdeling van de gelden uit het Maatregelenpakket FPLG is nog niet bekend. Voldoende middelen voor de uitvoering van het gebiedsplan blijft hoog op de agenda staan. Hiervoor zullen wij ons onder meer extra tot het Rijk wenden.

In 2025 is een belangrijke pilot over de verhoging van de waterpeilen (HAKLAM) stopgezet, wegens onvrede bij de betrokkenen over de uitvoering en schade afhandeling. Het afnemend draagvlak onder de agrariërs is een punt van zorg en heeft onze (bestuurlijke) aandacht.

Voorstel begrotingswijzigingen PS

Beleidsprogramma	Onderdeel	
1. Bestuur	I 1	Regionale samenwerking
	I 2	Instellen budget Steatekomitee Frysk
	VC 1	Verlenging tijdelijk budget Spreidingswet
	VC 2	Verlenging tijdelijk budget Bestuurlijke vernieuwing
	VC 3	Verlenging tijdelijk budget Weerbaar bestuur
2. Infrastructuur	II 1	Verkoop woning, toevoeging aan begrotingssaldo
	VC 4	Verlenging tijdelijk budget verbeteren toegankelijkheid OV
3. Natuur en Landbouw	-	-
4. Ruimte en Klimaat	IV 1	Programma Wetterwaarmte 2025
	IV 2	Kosten externe advisering Windpark Fryslân
	IV 3	Financiering project PROSIT (Tidalkite)
5. Economie en Mienskip	I 3	Bestedingsritme subsidies MIT regeling
	I 4	Bestedingsritme Ryk BFTK Taal literatuer/poadiumkeunsten
	I 5	Bestedingsritme Interreg projecten Nessie en Plastix
	I 6	Bestedingsritme Ryk BFTK Meartaligenskoordinator gemeenten
	I 7	Bestedingsritme Cofinanciering Regio Deals
	I 8	Verlenging en lastneming subsidie tijdelijk budget 2026 Netwerk mienskipsinitiatieven
	IV 4	Correctie bijdrage cofinanciering Regiodeal Wadden
	IV 5	Ophoging budget Realisatie Meer van Oudega (onderdeel van RSP investeringsagenda Drachten – Heerenveen)
	IV 6	Cofinanciering IKW-programma Wad gaat Om
	VC 5	Verlenging tijdelijke budgetten Leefbaarheid
6. Bedrijfsvoering	I 9	Bestedingsritme formatiebudget bestuursakkoord
7. Provinciefinanciën	I 10	IBOI vergoeding ten behoeve van RSP
	II 2	Toevoeging onvoorzien aan begrotingssaldo
	VA	Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie A
	VB	Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie B
	VI	Bestedingsritme reserves
	VII	Lastneming subsidiebeschikkingen

Rapportage wijzigingen onder mandaat GS

Inleiding

Op basis van de nota uitvoering begroting hebben wij de bevoegdheid om voor specifieke onderdelen de begroting te wijzigen.

Bedrijfsvoering

In de nota uitvoering begroting is opgenomen dat wij de verplichte toerekening van uren naar investeringsprojecten kunnen actualiseren in de begroting. Met onderstaande wijziging wordt een correctie verwerkt op de teamplannen 2025 die eerder in de begroting is verwerkt. Dit betreft onder andere de werkzaamheden welke wij verrichten voor het Waddenfonds en die abusievelijk ook na 2026 in de begroting zijn opgenomen.

Exploitatie x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
6	Bedrijfsvoering	-140	-85	-1.337	-1.283	-1.258
	Totaal lasten	-140	-85	-1.337	-1.283	-1.258
Baten						
6	Bedrijfsvoering	-140	-85	-1.337	-1.283	-1.258
	Totaal baten	-140	-85	-1.337	-1.283	-1.258

Bijdrage derden

In het geval dat bijdragen van derden voor een bepaald doel worden ontvangen, nemen wij deze in de begroting op. In onderstaande tabel is per beleidsprogramma aangegeven welke middelen van derden wij hebben ontvangen.

Exploitatie x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
1	Bestuur	983	33	33	33	33
2	Infrastructuur	0	408	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	-649	73	73	73	0
4	Ruimte en Klimaat	2.782	1.906	95	0	0
6	Bedrijfsvoering	1.331	190	190	-1	-1
7	Provinciefinanciën	270	345	-1.188	0	0
	Totaal lasten	4.717	2.955	-798	105	32
Baten						
1	Bestuur	983	33	33	33	33
2	Infrastructuur	0	408	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	-649	73	73	73	0
4	Ruimte en Klimaat	2.782	1.906	95	0	0
6	Bedrijfsvoering	1.331	190	190	-1	-1
7	Provinciefinanciën	270	345	-1.188	0	0
	Totaal baten	4.717	2.955	-798	105	32

Overlopende passiva x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Infrastructuur	0	408	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	92	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	2.497	1.906	95	0	0
	Totaal lasten	2.589	2.314	95	0	0
Baten						
3	Natuur en Landbouw	-553	0	0	0	0
	Totaal baten	-553	0	0	0	0

Bijdrage derden bestedingsritme

Wanneer het bestedingsritme van uitgaven die gedekt wordt door bijdragen van derden, dan wordt het bestedingsritme van de inkomsten op gelijke wijze aangepast. Het betreft hier zowel specifieke uitkeringen die via de overlopende passiva post lopen als investeringen

Exploitatie x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Infrastructuur	-414	1.447	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	-31.051	22.048	10.804	1.979	0
4	Ruimte en Klimaat	-17.200	15.200	2.000	0	0
5	Economie en Mienskip	-2.700	0	2.700	0	0
7	Provinciefinanciën	-860	860	0	0	0
	Totaal lasten	-52.225	39.555	15.504	1.979	0
Baten						
2	Infrastructuur	-414	1.447	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	-31.051	22.048	10.804	1.979	0
4	Ruimte en Klimaat	-17.200	15.200	2.000	0	0
5	Economie en Mienskip	-2.700	0	2.700	0	0
7	Provinciefinanciën	-860	860	0	0	0
	Totaal baten	-52.225	39.555	15.504	1.979	0

Investeringen x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Infrastructuur	0	-1.000	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	-8.000	6.000	2.000	0	0
	Totaal lasten	-8.000	5.000	2.000	0	0
Baten						
2	Infrastructuur	-1.000	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	-8.000	6.000	2.000	0	0
	Totaal baten	-9.000	6.000	2.000	0	0

Overlopende passiva x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Infrastructuur	-414	1.447	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	-31.051	22.048	10.804	1.979	0
4	Ruimte en Klimaat	-17.200	15.200	2.000	0	0
	Totaal lasten	-48.665	38.695	12.804	1.979	0

Financieel kader

In de nota uitvoering begroting is opgenomen dat de wijzigingen met betrekking tot onder andere dividend en rente onder het mandaat van GS vallen. Bij de actualisatie financieel kader Kadernota 2026 zijn de verwachte rentebaten vanuit financiering korte termijn abusievelijk niet meegenomen. Dit wordt met onderstaande wijziging gecorrigeerd. Daarnaast wordt € 80.000 aan advieskosten vermogensbeheer in de begroting opgenomen ten laste van het begrotingssaldo.

Exploitatie x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
7	Provinciefinanciën	80	0	0	0	0
	Begrotingssaldo	236	1.000	900	1.000	900
	Totaal lasten	316	1.000	900	1.000	900
Baten						
7	Provinciefinanciën	316	1.000	900	1.000	900
	Totaal baten	316	1.000	900	1.000	900

Investerings bestedingsritme

Met onderstaande begrotingswijzigingen wordt het bestedingsritme van een aantal investeringen aangepast. Dit betreft onder andere de Sluis Kornwerderzand, Meerjarenprogramma Kunstwerken en gebiedsproject Hege Warren.

Investerings x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Infrastructuur	-29.839	28.689	1.150	824	0
3	Natuur en Landbouw	-1.431	443	988	0	0
4	Ruimte en Klimaat	-14.000	14.000	0	0	0
	Totaal lasten	-45.270	43.132	2.138	824	0
Baten						
2	Infrastructuur	-29.839	28.689	1.150	824	0
3	Natuur en Landbouw	-1.431	443	988	0	0
4	Ruimte en Klimaat	-14.000	14.000	0	0	0
	Totaal baten	-45.270	43.132	2.138	824	0

Investerings bijdrage derden

Voor een aantal investeringen zijn bijdrage van derden ontvangen, deze worden met onderstaande wijziging in de begroting opgenomen.

Investerings x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
3	Natuur en Landbouw	593	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	1.869	0	0	0	0
	Totaal lasten	2.462	0	0	0	0
Baten						
3	Natuur en Landbouw	593	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	1.869	0	0	0	0
	Totaal baten	2.462	0	0	0	0

Investerings nieuw

Het betreft hier een aantal vervangingsinvesteringen op het gebied van beheer en onderhoud infrastructuur. De hieruit voortvloeiende afschrijvingslasten zijn beschikbaar in de begroting.

Investerings x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Infrastructuur	692	0	0	0	0
	Totaal lasten	692	0	0	0	0

Investerings overig

Op basis van de jaarovergang investeringen 2024, zijn de afschrijvingslasten opnieuw berekend van de investeringen die gedekt worden vanuit de reserve kapitaallasten. Daarnaast worden bij het Investeringskrediet Gronden (IKG) in programma 3 natuur en landbouw, het restant plafond in de begroting opgenomen en worden de kredieten aangepast aan de juiste waarden.

Exploitatie x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Infrastructuur	-1.210	-1.004	-232	-222	62
	Totaal lasten	-1.210	-1.004	-232	-222	62
Baten						
	Beschikking over reserve	-1.210	-1.004	-232	-222	62
	Totaal baten	-1.210	-1.004	-232	-222	62

Investerings x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Infrastructuur	0	-191	-474	0	0
3	Natuur en Landbouw	7.553	0	0	0	0
	Totaal lasten	7.553	-191	-474	0	0
Baten						
2	Infrastructuur	-191	-474	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	12.725	0	0	0	0
	Totaal baten	12.535	-474	0	0	0

Reserves x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
	Beschikking over reserve	-1.210	-1.004	-232	-222	62
	Totaal lasten	-1.210	-1.004	-232	-222	62
Baten						
	Totaal baten	0	0	0	0	0

Jaarovergang 2024 - 2025

In de nota uitvoering begroting en de nota reserves is opgenomen voor welke budgetten de jaarovergang gemandateerd is aan het college. Met deze wijziging wordt het saldo van de jaarrekening 2024 verrekend met de begroting 2025 en verder. Bij een onderschrijding van het budget wordt de begroting 2025 verhoogd, bij een overschrijding wordt dit ten laste van de begroting 2025 gebracht. De wijziging verloopt budgettair neutraal via de diverse reserves.

Exploitatie x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
1	Bestuur	75	0	0	0	0
2	Infrastructuur	5.383	-171	-170	0	0
3	Natuur en Landbouw	693	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	5.355	0	0	0	0
5	Economie en Mienskip	8.155	-325	0	0	0
6	Bedrijfsvoering	382	0	0	0	0
7	Provinciefinanciën	1.777	0	0	0	0
	Vorming van reserve	10.751	496	170	0	0
	Totaal lasten	32.571	0	0	0	0
Baten						
3	Natuur en Landbouw	1.421	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	98	0	0	0	0
5	Economie en Mienskip	1.225	0	0	0	0
	Beschikking over reserve	29.827	0	0	0	0
	Totaal baten	32.571	0	0	0	0

Reserves x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
	Beschikking over reserve	10.751	496	170	0	0
	Totaal lasten	10.751	496	170	0	0
Baten						
	Vorming van reserve	29.827	0	0	0	0
	Totaal baten	29.827	0	0	0	0

Lastneming subsidie bestedingsritme

Op basis van het BBV moeten wij de lastneming van subsidies boven de € 900.000 doen op basis van verrichte prestaties. Met onderstaande begrotingswijziging wordt de verwachte lastneming in de komende jaren aangepast op basis van de opgave van de subsidieontvanger bij de jaarrekening 2024. Dit verloopt budgettair neutraal via de bekleemde reserve afgegeven subsidiebeschikkingen.

Exploitatie x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Infrastructuur	-5.800	-1.700	900	2.900	4.900
4	Ruimte en Klimaat	-13	13	0	0	0
5	Economie en Mienskip	-1.257	1.257	0	0	0
	Totaal lasten	-7.070	-430	900	2.900	4.900

Baten						
	Beschikking over reserve	-7.070	-430	900	2.900	4.900
	Totaal lasten	-7.070	-430	900	2.900	4.900

Reserves x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
	Beschikking over reserve	-7.070	-430	900	2.900	4.900
	Totaal lasten	-7.070	-430	900	2.900	4.900
Baten						
	Totaal baten	0	0	0	0	0

Nominaal

Op basis van de nota uitvoering begroting kunnen wij nominaal toedelen aan posten binnen de begroting. Dekking vindt plaats vanuit de stelpost nominaal die in programma 7 is opgenomen.

De post in programma 2 infrastructuur betreft de actualisatie van de index Openbaar Vervoer.

Exploitatie x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
1	Bestuur	58	58	58	58	58
2	Infrastructuur	876	876	876	876	876
5	Economie en Mienskip	218	101	123	145	168
7	Provinciefinanciën	-1.152	-1.035	-1.057	-1.079	-1.102
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Schuiven binnen programma

Binnen de programma's zijn enkele budgetten verschoven. In onderstaande tabel zijn deze budgetten benoemd.

Exploitatie x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Onvoorzien onderzoek, aanbesteding, rechtzaken contracten	-170	-170	-170	-170	-170
2	Onderzoek, aanbesteding, rechtzaken mobiliteit	170	170	170	170	170
2	CROW onderzoek budget contracten tijdelijk	0	0	0	0	-170
2	CROW onderzoek budget mobiliteit structureel	0	0	0	0	170
3	Vismigratie LIFE	5.000	0	0	0	0
3	Vismigratie deel 2	-5.000	0	0	0	0
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Schuiven binnen reserve Breed Cofinancieringsbudget

In onderstaande tabel zijn de mutaties binnen de reserve Breed Cofinancieringsbudget per programma opgenomen.

Exploitatie x € 1.000

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
3	R. BCB P3 POP 3 SP mr 7 innovaties	-91				
3	R. BCB P3 POP 3 SP mr 8 EIP grote projecten	-2				
3	R. BCB P3 POP 3 SP mr 1 trainingen	-81				
3	R. BCB P3 POP 3 SP mr 2 fysieke investeringen	-128				
3	R. BCB P3 POP 3 Overcommitting	589				
5	R. BCB P3 POP 3 SP mr 9 Leader	-287				
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Ontwikkeling financieel kader

Financieel kader Begroting 2025

In dit hoofdstuk worden de volgende onderdelen van het financieel kader nader toegelicht:

1. Onze uitgangspunten
2. Ontwikkeling begrotingssaldo
3. Vrij Aanwendbare Reserve (VAR)

1 – Onze uitgangspunten

- De meerjarenbegroting is structureel sluitend. Dit betekent dat de begroting op een termijn van zo'n 10 jaar sluitend is.
- Om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen streven wij er naar om hiervoor structurele financiële ruimte beschikbaar te houden.
- De minimale stand van de Vrije Aanwendbare Reserve bedraagt € 10 mln..
- Structurele uitgaven dekken wij uit structurele middelen.
- Bij inzet van revolverende middelen zijn de gederfde rendementen gedekt: de rente die wij mislopen of die wij moeten betalen dekken we af.
- Geld geven we alleen uit als we alle initiële kosten en (eventuele) structurele financiële gevolgen van een activiteit kunnen betalen.
- Bij elk voorstel aan Provinciale Staten dat geld kost, maken wij duidelijk hoe wij dit op verantwoorde wijze betalen.
- Gedeputeerde Staten voeren alleen moties uit die financieel gedekt zijn. Bij amendementen verwachten wij van Provinciale Staten dezelfde discipline.
- Aan het meefinancieren van projecten van anderen stellen we voorwaarden zodat we goed zicht kunnen houden op de resultaten. De verplichting tot verantwoording moet in verhouding staan tot de inspanning die de ander levert.
- Als wij financiële afspraken maken met anderen zijn die voor ons hard. Tegenvallers of extra benodigde middelen zijn voor rekening van de partij die deze het beste had kunnen voorzien. Dat is over het algemeen de partij waarmee we die afspraken hebben gemaakt.

2 - Ontwikkeling begrotingssaldo

Het financieel kader actualiseren we periodiek. Dit gebeurt naar aanleiding van externe wijzigingen (zoals veranderingen in het provinciefonds) of door besluiten van Provinciale en Gedeputeerde Staten. Vaak stellen uw Staten deze wijzigingen vast bij de behandeling van een begroting, de jaarstukken, of een bestuursrapportage. Daarnaast heeft het college het mandaat om een aantal niet beleidsmatige wijzigingen zelf in de begroting te verwerken. Het betreft hier bijvoorbeeld wijzigingen in het provinciefonds, opbrengst motorrijtuigenbelasting, rendement vermogensbeheer of dividenduitkering. Hieronder geven we de ontwikkeling van het begrotingssaldo vanaf de begroting 2025 tot aan de berap 2025 stapsgewijs weer.

Bij de begroting 2025 hebben we de stand van het begrotingssaldo op dat moment gepresenteerd. Daarna hebben uw Staten enkele begrotingswijzigingen vastgesteld bij het autorisatiemoment december 2024 .

Daarnaast heeft u op 23 oktober 2024 besloten over het ontwerp programma erfgoed. Onder het mandaat van GS is o.a. de septembercirculaire provinciefonds 2024 verwerkt. Na het autorisatiemoment is nog de decembercirculaire provinciefonds 2024 verwerkt wat resulteert in het begrotingssaldo bij de jaarrekening 2024.

De berap heeft als peildatum 1 juni 2025 maar voor de ontwikkeling begrotingssaldo nemen we ook de volgende besluitvorming mee: In juni hebben uw Staten besloten over de resultaatbestemming bij de Jaarstukken 2024 en de Kadernota 2026. De uit dit laatste voortvloeiende mutatie betreft de verwerking van de actualisatie financieel kader en de kadernota voorstellen zelf. Ook is de meicirculaire 2025 inmiddels verwerkt, daarover bent u per brief geïnformeerd. Bij de nu voorliggende berap 2025 zijn mutaties onder GS mandaat en wijzigingen die voorgelegd worden aan PS.

Het begrotingssaldo bij de begroting 2025 is voor alle jaren positief en daarmee heeft er geen onttrekking aan de Vrij Aanwendbare Reserve plaatsgevonden*.

In de tabel hieronder staan de verschillende stappen cijfermatig weergegeven.

*) Als er een negatief begrotingssaldo is wordt dat direct verwerkt met de vrij aanwendbare reserve door daar daadwerkelijk al over te beschikken. Deze werkwijze wordt alleen bij de begroting gevolgd zodat mutaties in het jaar en de effecten daarvan zichtbaar blijven.

Ontwikkeling begrotingssaldo Bedragen x € 1 mln.	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo bij begroting 2025	4,9	8,8	9,3	10,0	8,4
GS septembercirculaire 2024 provinciefonds	-0,5	3,4	3,5	4,2	3,4
GS dividenduitkering FHW BV	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
PS 23-10-2024 ontwerp programma erfgoed 2025-2028	-0,8	0,3	0,3	0,3	0,0
GS mandaat autorisatiemoment december 2024	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
PS 18-12-2024 Autorisatiemoment december 2024	1,1	0,9	0,6	-0,2	-0,2
Begrotingssaldo bij autorisatiemoment december 2024	6,7	14,1	14,5	15,1	12,4
GS decembercirculaire 2024 provinciefonds	-0,5	0,7	0,9	1,1	1,6
Begrotingssaldo bij jaarrekening 2024	6,1	14,8	15,4	16,2	14,0
PS 25-06-2025 Kadernota 2026 actualisatie financieel kader	16,3	11,5	11,0	9,8	10,1
Begrotingssaldo bij kadernota 2026 voor kadernotavorstellen	22,5	26,3	26,4	26,0	24,1
PS 25-06-2025 Jaarstukken 2024 resultaatbestemming	-7,9	-0,4	0,0	0,0	0,0
PS 25-06-2025 Kadernota 2026 voorstellen	0,1	-9,2	-6,1	-0,3	-0,1
GS wijziging meicirculaire provinciefonds 2025	17,2	2,9	1,3	2,8	0,7
Begrotingssaldo actueel na meicirculaire 2025	31,8	19,7	21,6	28,5	24,7
GS mandaat berap 2025	0,2	1,0	0,9	1,0	0,9
PS 24-09-2025 berap 2025	-9,9	3,9	5,6	0,8	-0,0
Begrotingssaldo bij berap 2025	22,2	24,6	28,0	30,3	25,6

3 - Vrij Aanwendbare Reserve (VAR)

Hieronder staat de ontwikkeling van de VAR. Conform de afspraak met uw Staten vloeit het rekening- en begrotingssaldo aan het eind van het jaar automatisch in de VAR. Het rekeningsaldo 2024 en de verwachte begrotingssaldi 2025-2029 zijn hier in opgenomen.

In de financiële uitgangspunten is opgenomen dat de minimale stand van de VAR altijd € 10 mln. bedraagt. Aan het eind van deze bestuursperiode (2027) bedraagt het saldo, onder aftrek van een minimale stand van de VAR van € 10 mln., totaal € 217,4 mln. Dit saldo is meegenomen bij de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit. Hiermee komt de weerstandsratio uit boven de, in het bestuursakkoord afgesproken, 1,4 zijnde ruim voldoende. De vrij inzetbare ruimte binnen de VAR bedraagt daarmee eind 2027 € 115,4 mln. Dit uitgaande dat de baten en lasten zich conform de begroting ontwikkelen.

VAR	2025	2026	2027	2028	2029
Bedragen x € 1 mln.					
Beginsaldo *)	255,4	253,2	240,8	227,4	257,7
Beschikking over reserve	-24,3	-37,0	-41,4		
Begrotingssaldo	22,2	24,6	28,0	30,3	25,6
Stand ultimo	253,2	240,8	227,4	257,7	283,3
Minimale stand VAR			-10,0		
Stand VAR ná mutaties	253,2	240,8	217,4	257,7	283,3
Benodigd voor weerstandsratio 1,4			-102,0		
Vrij inzetbaar			115,4		

*) incl rekeningsaldo voorgaand jaar

Treasury: financiering en beleggingen

Treasury

Beleggingen en uitzettingen Nuon-vermogen

De opbrengst van de aandelenverkoop Nuon Energy zijn in het verleden voor een groot deel langlopend belegd in obligaties, Hybride kapitaal of uitgeleend aan decentrale overheden. Daarnaast is een deel van de middelen uitgezet als revolverende middelen, onder andere via de Friese Ontwikkelingsmaatschappij B.V. (FOM) en het Fûns Skjinne Fryske Enerzjy B.V. (FSFE). Inmiddels zijn alle obligaties afgelost of verkocht en worden er geen nieuwe langlopende beleggingen gedaan vanwege de liquiditeitsbehoefte de komende jaren. De liquide middelen worden aangehouden bij de schatkist.

Schatkistbankieren

Sinds de invoering van het schatkistbankieren kunnen de provinciale middelen bij het agentschap worden belegd in (langlopende) deposito's of op de rekening courant worden aangehouden. De rentepercentages van de schatkist zijn gekoppeld aan de Nederlandse kapitaalmarktrente en de rente van de ECB. Geruime tijd is de rentevergoeding over het rekening courant-tegoed bij de Schatkist hoger geweest dan de rentevergoeding op kort- en langlopende deposito's. Daarom heeft provincie Fryslân haar middelen voor lange tijd in rekening courant aangehouden. Het saldo van de liquide middelen en deposito's bedraagt medio juni 2025 € 385,4 mln.

Verwachte rendement Schatkistbankieren 2025: € 7,8 mln.

Hybride kapitaal

Provincie Fryslân heeft € 50 mln. Hybride kapitaal verstrekt aan de Nederlandsche Waterschapsbank (NWB). Hybride kapitaal is een achtergestelde lening die voor de bank meetelt tot het eigen vermogen. Provincie Fryslân is medeaandeelhouder van de NWB en de kapitaalverstrekking vindt plaats vanuit de publieke taak. Door het Hybride kapitaal kan de bank de functie van kapitaalverstrekkers aan decentrale overheden en semipublieke instellingen blijven uitoefenen. Het saldo van het verstrekte Hybride kapitaal bedraagt per medio juni 2025: € 50 mln.

Verwachte rendement Hybride kapitaal 2025: € 1,0 mln.

Leningen aan decentrale overheden

Naast het stallen van vermogen bij de schatkist is het onder bepaalde voorwaarden mogelijk om leningen te verstekken aan decentrale medeoverheden. Per eind juni 2024 is er in totaal € 1,2 mln. uitgeleend aan decentrale overheden.

Verwachte rendement lenen aan decentrale overheden 2025: € 10.000.

Totaal verwachte rendement Treasury vermogen 2025: € 8,8 mln.

Financieringen en rentelasten

Langlopende financieringen

Provincie Fryslân heeft eind 2021 een langlopende lening van € 76 mln. afgesloten voor de kapitaalversterking van Alliander. De lening is afgesloten tegen een rentepercentage van +/- 0,01% en daardoor zijn er geen rentelasten.

Kortlopende financieringen

De provincie heeft meer dan voldoende liquide middelen beschikbaar en worden naar verwachting geen kortlopende financieringen afgesloten. De verwachte rentelasten voor kortlopende financieringen zijn nihil.

Fûns Skjinne Fryske Enerzjy BV

Op 16 oktober 2013 heeft PS aan gegeven geen wensen en bedelingen te hebben t.a.v. het instellen van Fûns Skjinne Fryske Enerzjy besloten vennootschap (FSFE). FSFE is op 2 september 2014 opgericht voor een periode van 15 jaar en de provincie is enig aandeelhouder. Het doel van het fonds is het financieren van projecten op het gebied van duurzame energie. Hiervoor heeft het een budget van € 90 mln. Dit jaar hebben er nog geen trekkingen plaatsgevonden. Eind juni 2025 is er € 6,8 mln. aan middelen beschikbaar.

Het fonds heeft met het PS-besluit van 26 januari 2022 voor twee provinciale maatschappelijke doelen de opdracht gekregen om een substantiële bijdrage te verlenen namelijk:

- 33% duurzame energieproductie in 2030;
- In 2030, 25% energiebesparing t.o.v. 2010.

Op 26 januari 2022 heeft PS ingestemd met:

- Het FSFE als primaire opdracht mee te geven: het leveren van een significante bijdrage aan de uitvoering van het Energieprogramma 2022-2025;
- In te stemmen met de gewenste wijzigingen in het fonds zoals omschreven in de samenvatting van de bijgevoegde Strategische Uitgangspuntennotitie FSFE 2022-2025;
- GS opdracht te geven de wijzigingen zoals onder 2 benoemd te verwerken in de betreffende investeringsdocumentatie en daarover, evenals over het uiteindelijke nieuwe Meerjarenplan van het FSFE, terug te rapporteren naar PS;
- GS opdracht te geven om medio 2023 te komen met een voorstel omtrent een mogelijke verlenging van de looptijd van het fonds en hierbij ook inzicht te geven in de verwachte consequenties en extra financieringsbehoefte van het fonds, inclusief mogelijke dekkingsvoorstellen. Deze zal naar verwachting rond de zomer van 2025 aan u worden voorgelegd.

Friese Ontwikkelingsmaatschappij BV

Op 24 januari 2018 heeft PS ingestemd met de uitbreiding van de Friese Ontwikkelingsmaatschappij besloten vennootschap (FOM). De provincie is enig aandeelhouder in de FOM BV. Doel van het fonds is het verstrekken van financieringen middels garanties, (achtergestelde) leningen en/of participatie aan ondernemingen actief binnen het grondgebied van de provincie Fryslân.

De FOM heeft de beschikking over een provinciaal budget van € 30,9 mln., verdeeld over de thema's: Innovatie maximaal € 12 mln., Groei maximaal € 12 mln., Export maximaal € 3 mln., Starters maximaal € 2,5 mln. en Ondernemersimpuls € 1,4 mln. In de eerste helft van 2025 is door de FOM € 2,5 mln. bij de provincie opgevraagd. Eind juni 2025 is er € 12,2 mln. aan middelen beschikbaar.

Provincie Fryslân
Begrotingswijziging 2025
Berap 2025

Provinciale Staten
24 september 2025

De begrotingswijziging is ingedeeld in de volgende onderdelen:

I. Wijzigingsvoorstellen met gevolgen voor het begrotingssaldo

Daarnaast wordt voor 1 tijdelijk budget een verlenging van de looptijd gevraagd namelijk:

I 8 Netwerk mienshipsinitiatieven

II. Wijzigingsvoorstellen met gevolgen voor het begrotingssaldo vrijval.

III. Vrij vragen voorwaardelijke budgetten
(geen begrotingswijzigingen).

IV. Overige wijzigingsvoorstellen niet van invloed op het begrotingssaldo.

V. Voorstellen tot aanpassing bestedingsritme tijdelijke budgetten
Onderverdeeld in categorie A en B
Categorie A Overeenkomst met medeoverheden en andere partijen
Categorie B Meerjarige tijdelijke budgetten

Daarnaast wordt voor 5 tijdelijke budgetten een verlenging van de looptijd gevraagd namelijk:

C 1 Spreidingswet

C 2 Bestuurlijke vernieuwing

C 3 Weerbaar bestuur

C 4 Verbeteren toegankelijkheid OV

C 5 Leefbaarheid

VI. Voorstellen tot aanpassing van reserves.

VII. Lastneming subsidies beschikkingen.

De wijzigingen zijn bij de verschillende beleidsprogramma's opgenomen waarbij de verzamelwijzigingen bestedingsritme en lastneming subsidies benoemd staan in het programma 7 provinciefinanciën.

Voorspellend vermogen:

Hieronder is het overzicht opgenomen van de wijzigingen bestedingsritme die van invloed zijn op ons voorspellend vermogen. Deze hebben betrekking op zowel de uitgaven als inkomstenkant van de begroting. De reden van aanpassen van het bestedingsritme zijn bij de afzonderlijke begrotingswijzigingen opgenomen.

uitgaven x € 1 mln.					
Onderdeel	2025	2026	2027	2028	2029
PS mandaat:					
Reserves	-15,1	30,3	14,6	3,9	3,0
Structurele budgetten	4,5	-1,9	-2,2	-0,2	-0,1
Tijdelijke budgetten	-16,8	11,2	-3,4	6,5	2,5
GS mandaat:					
Overlopende passiva (spuk's)	-48,3	64,1	51,1	147,5	1,5
Reserves	-2,7	0,0	2,7	0,0	0,0
Lastneming subsidies	-7,1	-0,4	0,9	2,9	4,9
Tijdelijke budgetten	-0,9	0,9	0,0	0,0	0,0
<i>Subtotaal beleidsprogramma's</i>	<i>-86,3</i>	<i>104,1</i>	<i>63,6</i>	<i>160,5</i>	<i>11,8</i>
Investerings	-69,9	33,3	20,7	1,2	19,5
Totaal bestedingsritme	-156,3	137,3	84,3	161,7	31,3

inkomsten x € 1 mln.					
Onderdeel	2025	2026	2027	2028	2029
PS mandaat:					
Reserves	-7,2	8,7	0,0	0,0	0,0
Structurele budgetten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tijdelijke budgetten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GS mandaat:					
Overlopende passiva (spuk's)	-48,3	64,1	51,1	147,5	1,5
Reserves	-2,7	0,0	2,7	0,0	0,0
Lastneming subsidies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tijdelijke budgetten	-0,9	0,9	0,0	0,0	0,0
<i>Subtotaal beleidsprogramma's</i>	<i>-59,1</i>	<i>73,7</i>	<i>53,8</i>	<i>147,5</i>	<i>1,5</i>
Investerings	-47,7	44,7	3,3	0,8	0,0
Totaal bestedingsritme	-106,8	118,3	57,1	148,3	1,5

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 1 **Bestuur**
Onderwerp : I 1 **Regionale samenwerking**
Taakomschrijving: SNN
Categorie ZBB: **Kerntaak smal**

Toelichting:

De door SNN voorgelegde gewijzigde begroting laat zien dat de provincie voor het onderdeel Public Affairs (PA) onvoldoende deelnemersbijdrage in de begroting heeft opgenomen. De begroting stijgt door toenemende salariskosten in verband met externe inhuur vanwege ziekte en zwangerschap. Tevens is het flexibel budget opgehoogd om onvoorziene inhuur beter te kunnen opvangen binnen de begroting,

Events waren tot en met 2024 niet in de begroting opgenomen maar werden aanvullend op de begroting via een separate bijdrage doorbelast aan de partners. Dit zorgde op andere plaatsen in de provinciale begroting voor extra kosten. Per 2025 zijn de evenementen in de PA begroting opgenomen, wat tevens zorgt voor de toegenomen deelnemersbijdrage.

Voorstel:

Instemmen met het beschikbaar stellen van € 94.400,- in 2025 en € 86.300 vanaf 2026 voor het verhogen van de deelnemersbijdrage Public Affairs ten laste van het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
1	Bestuur	94.400	86.300	86.300	86.300	86.300
	Begrotingssaldo	-94.400	-86.300	-86.300	-86.300	-86.300
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten

Behandeling bij berap 2025

Programma: 1 **Bestuur**
Onderwerp : I 2 **Instellen budget Steatekomitee Frysk**
Taakomschrijving: **Provinciale Staten**
Categorie ZBB: **Wettelijke basis**

Toelichting:

It Steatekomitee Frysk fan Provinsjale Steaten is tige aktyf mei wurkbesiten en lobby-aktiviteiten. Dat dogge se yn de eigen provinsje, mar ek yn it bûtelân, De Haach en yn Brussel. Dat hat in 2024 ek fertúten dien, sjoen de Bestjoersôfspraak Fryske Taal en Kultuer (BFTK), wêr foar de perioade 2024-2028 wurke wurdt oan de beskerming en befoardering fan de Friese taal en kultuer.

De finansjele dekking foar alle aktiviteiten fan it Steatekomitee is spitergenôch net (mear) regele binnen de provinsjale begutting fanôf 2025. Oant 2024 waard der jierliks € 10.000,- reservearre foar it Steatekomitee, mar dat wie in tydlik budget. Fanôf 2025 is dat net mear yn 'e begutting opnaam.

Sjoen de ambysjes en aktiviteiten dy't it Steatekomitee in de kommende Steateperioade noch oppakke wol, is op 12 maart 2025 oan it Presidium foarlein om struktureel foar wurkbesiten € 10.000,- te reservearren. It Presidium hat beslúten om dit by de berap oan PS foar te lizzen.

Voorstel:

Struktureel € 10.000,- op te nemen in de begroting voor activiteiten van het Steatekomitee Frysk

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
1	Bestuur	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
	Begrotingssaldo	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : 13 **Lastneming subsidies MIT regeling**
Taakomschrijving: **Structuurversterking Economie**
Categorie ZBB: **Kerntaak breed**

Toelichting:

Het ministerie van Economische Zaken en de twaalf provincies hebben in april 2025 de MIT-regelingen weer opengesteld voor innovatieve ondernemers. De MIT 2025 wordt samen met de provincies Groningen en Drenthe voor het Noordelijk Landsdeel door het SNN uitgevoerd. De bestedingsritmes van de diverse Economie budgetten moeten worden aangepast omdat vanuit de regels rondom lastneming subsidies de budgetten in het jaar van afgeven beschikking beschikbaar moeten zijn.

Voorstel:

Volgens onderstaande tabel het bestedingsritme van de budgetten MKB Innovatie, Exportstimulering MKB en Vergroten verdienenvermogen MKB met € 1.100.000,- aan te passen. Deze wijziging verloopt via het begrotingssaldo budgettair neutraal.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
5	Economie en Mienskip	1.100.000	-500.000	-600.000		
	Begrotingssaldo	-1.100.000	500.000	600.000		
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : 14 **Bestedingsritme Ryk BFTK Taal literatuer/poadiumkeunsten**
Taakomschrijving: **Fries in de vrije tijd**
Categorie ZBB: **Kerntaak smal**

Toelichting:

Op dit budget worden voor 2025 meer projectaanvragen verwacht dan begroot voor het bedrag van in totaal € 88.200,-. Hierdoor is een verschuiving nodig van 2026 naar 2025 voor de dekking van de subsidie-aanvragen.

Voorstel:

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
5	Economie en Mienskip	88.200	-88.200	-0	-0	
	Begrotingssaldo	-88.200	88.200	0	0	
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : I 5 **Bestedingsritme Interreg projecten Nessie en Plastix**
Taakomschrijving: **Innovatie/circulaire economie**
Categorie ZBB: **Kerntaak smal**

Toelichting:

Bij de Interreg projecten Nessie en Plastix wordt de inzet van provinciale capaciteit toegerekend. Bij de meerjarenraming van deze projecten is hiermee te weinig rekening gehouden waardoor het bestedingsritme enigszins aangepast moet worden. Met de voorgestelde wijziging wordt de begroting aangepast aan het verwachte bestedingsritme van deze projecten.

Voorstel:

Volgens onderstaande tabel het bestedingsritme van de Interreg projecten Nessie en Plastix aan te passen. Deze wijziging verloopt via het begrotingssaldo budgettair neutraal.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
5	Economie en Mienskip	40.000	-34.000	-6.000		
	Begrotingssaldo	-40.000	34.000	6.000		
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : I 6 **Bestedingsritme Ryk BFTK Meartaligenskoordinator gemeenten**
Taakomschrijving: **Fries in het openbare leven**
Categorie ZBB: **Wettelijk keuze**

Toelichting:

In 2025 wordt de regeling Sichtberens opengesteld waar gemeenten voor de activiteit van de meertaligenscoördinator via de subsidieregeling een bijdrage kunnen aanvragen. De huidige verdeling van het budget is ingesteld qua verdeling voor projecten en niet voor subsidieregelingen. Om deze verdeling passend te maken voor het subsidieplafond van € 419.000,- van 2025 wordt € 279.000,- naar voren gehaald. Daarnaast wordt € 87.000,- doorgeschoven naar 2028 voor een betere verdeling voor toekomstige bestedingen in 2026-2028.

Voorstel:

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
5	Economie en Mienskip	279.000	-213.000	-153.000	87.000	
	Begrotingssaldo	-279.000	213.000	153.000	-87.000	
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 5	Economie en Mienskip
Onderwerp : 17	Bestedingsritme Cofinanciering Regio Deals
Taakomschrijving:	Regionale Samenwerking
Categorie ZBB:	Kerntaak Breed

Toelichting:

In het bestuursakkoord is € 4 mln. aan eenmalige middelen opgenomen voor cofinanciering van de Regio Deals. De provincie heeft met haar besluit d.d. 17 oktober 2023 cofinanciering toegezegd voor de drie Regio Deals Noordwest Fryslân, Zuidwest Fryslân en de Waddeneilanden.

De € 4 mln. Regio Dealmiddelen uit het Bestuursakkoord zijn in kasritme gezet over de looptijd van dit akkoord. Nu er nadere afspraken zijn gemaakt met de regio's en de Regio Deals tot uitvoering komen kan er een betere inschatting worden gemaakt van het bestedingsritme. Om deze reden wordt voorgesteld de in 2027 geraamde middelen ad € 850.000,- naar voren te halen en op te nemen in 2025.

Voorstel:

Volgens onderstaande tabel het bestedingsritme aan te passen. De wijziging verloopt budgettair neutraal via het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
5	Economie en Mienskip	850.000		-850.000		
	Begrotingssaldo	-850.000		850.000		
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : 18 **Verlenging en lastneming subsidie tijdelijk budget 2026 Netwerk mienskipsinitiatieven**
Taakomschrijving: Initiatief van onderop
Categorie ZBB: Kerntaak breed

Toelichting:

In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget 2026 Netwerk mienskipsinitiatieven met einde looptijd 2026 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2027. De reden hiervoor is het volgende:

- Het uitvoeringsproces bij of met derden vraagt meer tijd dan verwacht. Het opzetten van dit nieuwe mienskipsnetwerk wordt gedaan in samenwerking met Sport Fryslân, Doarpswurk, Keunstwurk en de gemeenten. Er is gestart met een pilot in 2 van de 5 provinciale regio's (de Wadden en Sudwest Fryslân). Binnen deze regio's wordt er samengewerkt in kernteams. Om te komen tot een provincie dekkend mienskipsnetwerk moet er uitgebreid worden naar de overige 3 provinciale regio's, hier moeten ook kern-teams opgestart worden. De verwachting is dat in 2026 alle kernteams ingericht zijn. Wanneer dit het geval is kan het digitale platform, het mienskipsloket, in 2027 gelanceerd worden. Om deze reden wordt voorgesteld om het tijdelijke budget 2026 Netwerk mienskipsinitiatieven met einde looptijd 2026 te verlengen tot en met 2027.
- En de invloed van de provincie op de procesvoortgang is beperkt, doordat we voor het opzetten van het deze kernteams afhankelijk zijn van externe partijen. Voor het succes van het Mienskipsnetwerk is het namelijk nodig dat ook de gemeenten uit deze regio's aangehaakt zijn bij het netwerk. Het goed aanhaken van de gemeenten kost tijd.
- Het (deel)project waar de verlenging voor nodig is, is van bijzonder belang voor de doelrealisatie, omdat in het bestuursakkoord 'Oparbeidzje foar Fryslân' (2024-2027) de ambitie opgenomen is om te komen tot een Mienskipsnetwerk:
"Er is al een proef hoe Doarpswurk samen met Sport Fryslân en Keunstwurk een rol kunnen spelen bij het ondersteunen van verenigingen, organisaties en vrijwilligers. Met deze organisaties bouwen wij aan een sterke ondersteuning voor initiatieven van onze mienskip. Voor de ondersteuning komt één loket dat makkelijk te vinden en bereiken is".

Daarnaast wordt voorgesteld om een bedrag van € 82.500,- naar voren te halen van 2026 naar 2025. Dit in verband met een projectsubsidie die in 2025 verleend wordt. De lastneming van de projectsubsidie dient namelijk plaatst te vinden in het jaar waarin de projectsubsidie beschikt wordt.

Voorstel:

Voorgesteld wordt het tijdelijk budget 2026 Netwerk mienshipsinitiatieven te verlengen tot en met 2027.

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
5	Economie en Mienskip	82.500	-82.500			
	Begrotingssaldo	-82.500	82.500			
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 6 **Bedrijfsvoering**
Onderwerp : 19 **Bestedingsritme formatiebudget bestuursakkoord**
Taakomschrijving: n.v.t.
Categorie ZBB: n.v.t.

Toelichting:

Bij het bestuursakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor tijdelijke formatie, deze zijn in een bestedingsritme gezet tot en met 2027. Bij de Kadernota 2026 is een voorstel opgenomen voor aanvulling op dit budget om daarmee de ambities uit het bestuursakkoord te kunnen realiseren. Dat voorstel is voor de jaren 2026 en 2027. Om het jaar 2025 te overbruggen is het noodzakelijk om de middelen uit het bestuursakkoord naar voren te halen met deze begrotingswijziging. De wijziging verloopt budgettair neutraal via het begrotingssaldo.

Voorstel:

De formatie middelen uit het bestuursakkoord naar voren te halen naar het jaar 2025. De mutatie verloopt via het begrotingssaldo budgettair neutraal.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
6	Bedrijfsvoering	3.670.000	-1.670.000	-2.000.000		
	Formatie budget tijdelijk					
	Begrotingssaldo	-3.670.000	1.670.000	2.000.000		
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 7 Provinciefinanciën
Onderwerp : I 10 IBOI vergoeding ten behoeve van RSP
Taakomschrijving: niet van toepassing
Categorie ZBB: niet van toepassing

Toelichting:

In de uitgangspunten begroting is opgenomen dat de Index Bruto Overheidsinvestering (IBOI) zoals gepubliceerd in de rapportage van het Centraal Economisch Plan van betreffend jaar toegerekend zal worden aan het Regiospecifiek Pakket (RSP) gelden. Het percentage van de indexering IBOI is in 2025 3,3%. Gelet op de verwachte RSP standen geeft dit een verwachte rentevergoeding van € 450.000,-.

Voorstel:

Volgens onderstaande tabel wordt op basis van de IBOI indexering 2025 een bedrag van € 450.000,- toegekend aan de RSP infraprojecten in programma 2. Dit loopt via de post financiering lange termijn in programma 7. Dekking vindt plaats vanuit het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Infrastructuur RSP infraprojecten	450.000				
7	Provinciefinanciën Financiering lange termijn	450.000				
	Begrotingssaldo	-450.000				
	Totaal lasten	450.000	0	0	0	0
Baten						
2	Infrastructuur RSP infraprojecten	450.000				
	Totaal baten	450.000	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 2 **Infrastructuur**
Onderwerp : II 1 **Verkoop woning, toevoeging aan begrotingssaldo**
Taakomschrijving: **niet van toepassing**
Categorie ZBB: **niet van toepassing**

Toelichting:

Door de verkoop van een provinciale woning in Tjerkwerd is € 351.700,- ontvangen.
 Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan het begrotingssaldo

Voorstel:

Volgens onderstaand overzicht € 351.700,- vrij te laten vallen naar het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
	Begrotingssaldo	351.700				
	Totaal lasten	351.700	0	0	0	0
Baten						
2	Infrastructuur	351.700				
	Totaal baten	351.700	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 7 Provinciefinanciën
Onderwerp : II 2 Toevoeging onvoorzien aan begrotingssaldo
Taakomschrijving: niet van toepassing
Categorie ZBB: niet van toepassing

Toelichting:

Via de post onvoorzien worden diverse posten geboekt die geen onderdeel meer zijn van de begroting. Dit betreft lagere vaststelling van subsidies € 758.200,-, afwikkeling crediteuren nog te betalen 2024 € 317.000,-. Via deze wijziging wordt het saldo toegevoegd aan het begrotingssaldo.

Voorstel:

Volgens onderstaand overzicht € 1.075.200,- vrij te laten vallen naar het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
7	Provinciefinanciën	-1.034.200				
	Begrotingssaldo	1.075.200				
	Totaal lasten	41.000	0	0	0	0
Baten						
7	Provinciefinanciën	41.000				
	Totaal baten	41.000	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij de berap 2025

Programma: 4 **Ruimte en Klimaat**
Onderwerp : IV 1 **Programma Wetterwaarmte 2025**
Taakomschrijving: Warmte
Categorie ZBB: Kerntaak smal

Toelichting:

Voor de ontwikkeling van aquathermie in Fryslân is samen met 6 gemeenten en het Wetterskip Fryslân, het Programma Wetterwaarmte opgesteld. De kosten van de uitvoering worden verdeeld tussen de provincie, Wetterskip Fryslân en de gemeenten. De bijdragen van de deelnemende partijen zullen conform de afgesproken jaarbegroting door de provincie in rekening worden gebracht.

Voorstel:

Instemmen met de bijdrage uit het Energieprogramma voor het Programma Wetterwaarmte van € 97.500 en de inkomsten van de deelnemende partijen ad. € 144.300 in de begroting op te nemen conform onderstaande tabel.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
4	Ruimte en Klimaat					
	R. WPF					
	Energieprogramma	-97.500				
	R. WPF Missy					
	Wetterwaarmte	241.800				
	Totaal lasten	144.300	0	0	0	0
Baten						
4	Ruimte en Klimaat	144.300				
	R. WPF Missy					
	Wetterwaarmte					
	Bijdrage derden.					
	Totaal baten	144.300	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 4 **Ruimte en Klimaat**
Onderwerp : IV 2 **Kosten externe advisering Windpark Fryslân**
Taakomschrijving: **Opwekken hernieuwbare energie**
Categorie ZBB: **Kerntaak smal**

Toelichting:

Provincie Fryslân heeft via FHW BV een belang van 15% in Windpark Fryslân Holding BV (WPFH). De komende jaren spelen er binnen het Windpark enkele financieel- en juridisch complexe zaken zoals de agio arbitrage, Cablepooling, batterijopslag en de Asset Management Agreement. Om tot een gedegen afweging en risico-inschatting te komen is externe advisering noodzakelijk.

Om de kosten verbonden aan de externe advisering te kunnen dekken zijn extra financiële middelen nodig. Uiteraard wordt zo spaarzaam mogelijk omgegaan met deze gelden en worden geen onnodige uitgaven gedaan. Alles waarover we voldoende kennis beschikken, pakken we zelf op.

De kosten worden gedekt uit het rendement van het windpark, hiervoor wordt de raming van het rendement opgehoogd.

Voorstel:

Instemmen met het beschikbaar stellen van € 525.000,- aan extra middelen voor financieel- en juridische advisering bij complexe zaken die spelen bij Windpark Fryslân waarover provincie Fryslân als 100% aandeelhouder van FHW BV geacht wordt besluiten te nemen. Dekking vindt plaats vanuit het rendement van het windpark wat met deze begrotingswijziging wordt opgehoogd.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
4	Ruimte en Klimaat	125.000	300.000	100.000		
	Totaal lasten	125.000	300.000	100.000	0	0
Baten						
7	Provinciefinanciën	125.000	300.000	100.000		
	Totaal baten	125.000	300.000	100.000	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 4	Ruimte en Klimaat
Onderwerp : IV 3	Financiering project PROSIT (Tidalkite)
Taakomschrijving:	Opwekken hernieuwbare energie
Categorie ZBB:	Kerntaak smal

Toelichting:

Er is een cofinancieringssubsidie verleend aan SeaCurrent voor het project PROSIT betreffende de opschaling van het demonstratieproject met de Tidalkite-technologie bij Ameland. Hiermee wordt energie opgewekt uit de eb- en vloedstroming in het Borndiep met een onderwatervlieger.

De cofinancieringsbijdrage voor het project PROSIT is voorgefinancierd uit de cofinancieringsmiddelen waddenfonds/IKW.

De toegezegde bijdrage van uit het Jaarplan Energieprogramma van € 100.000,- uit programma 4 Ruimte en Klimaat wordt met deze wijziging weer toegevoegd aan het cofinancieringsbudget Waddenfonds/IKW.

Voorstel:

Instemmen om € 100.000,- over te hevelen vanuit programma 4 Ruimte en Klimaat en toe te voegen aan het cofinancieringsbudget Waddenfonds/IKW in programma 7.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
4	Ruimte en Klimaat	-100.000				
7	Provinciefinanciën	100.000				
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : IV 4 **Correctie bijdrage cofinanciering Regiodeal Wadden**
Taakomschrijving: **Regionale Samenwerking**
Categorie ZBB: **Kerntaak breed**

Toelichting:

In 2024 is een bijdrage als cofinanciering regiodeal Wadden ten onrechte voor een bedrag van € 75.000 ten laste van het programma economie en mienskip gebracht. Dit had uit het programma bestuur genoemd waar dit ook begroot stond. Met onderstaande begrotingswijziging wordt dit in 2025 gecorrigeerd.

Voorstel:

Volgens onderstaande tabel € 75.000,- vanuit programma 1 Bestuur over te hevelen naar programma 5 Economie en Mienskip.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
1	Bestuur	-75.000				
5	Economie en Mienskip	75.000				
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : IV 5 **Ophoging budget Realisatie Meer van Oudega (onderdeel van RSP¹ investeringsagenda Drachten – Heerenveen)**
Taakomschrijving: **Vitale waterrecreatie**
Categorie ZBB: **Kerntaak breed**

Toelichting:

Het provinciale budget van het project 'Meer van Oudega', onderdeel van het totale project Oostelijke Poort Merengebied' is in 2013 bij de behandeling van de investeringsagenda Drachten – Heerenveen (compensatiepakket vanwege het niet doorgaan RSP spoortraject Heerenveen – Drachten) vastgesteld. Dit budget is sindsdien niet geïndexeerd. Bij de investeringsagenda was dit ook niet het gebruik omdat de middelen van de agenda via subsidies zijn uitgekeerd aan de gemeenten en deze 'investeringsagenda' subsidies werden niet geïndexeerd. Het project Meer van Oudega wordt echter in samenwerking met de gemeente uitgevoerd en de provincie zelf wordt eigenaar van het meer, van een subsidierelatie is geen sprake. De prijsstijgingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan zijn allen opgevangen binnen het projectbudget, vooral via versoberingen. Maar inmiddels is de grens daarin bereikt. Het project is op dit moment vol in uitvoering en voor een robuuste businesscase die voldoende is om het project goed ten einde te brengen (eind 2027) is een aanvulling van € 635.000,- nodig. Deze € 635.000,- wordt opgebracht door de deelnemers Gemeente Smallingerland (48%), provincie Fryslân (48%) en Waterschap (4%). De verdeling is gebaseerd op het aandeel in het project. Voor Fryslân betekent dit een bedrag van € 304.800,-. De dekking hiervan wordt gevonden uit het RSP budget IBOI indexering.

Voorstel:

Instemmen met het toevoegen van € 304.800,- aan het project Meer van Oudega in programma 5 vanuit de RSP IBOI middelen die geraamd staan in programma 2.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
5	Economie en Mienskip	304.800				
2	Infrastructuur	-304.800				
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

¹ Regio Specifiek Pakket Zuiderzeelijn

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : IV 6 **Cofinanciering IKW-programma Wad gaat Om**
Taakomschrijving: **Innovatie/circulaire economie**
Categorie ZBB: **Kerntaak smal**

Toelichting:

PS hebben het Investeringskader Waddengebied (IKW) vastgesteld om robuuste meerjarige programma's en projecten tot stand te brengen voor het versterken van de ecologie en economie in het Waddengebied.

Voor het project Wad gaat Om wordt een bijdrage van € 30.000 uit het tijdelijk budget Circulair breed beschikbaar gesteld. Met deze begrotingswijziging wordt dit bedrag toegevoegd aan het Breed cofinancieringsbudget IKW/Waddengebied.

Voorstel:

Instemmen om € 30.000,- over te hevelen vanuit programma Economie en Mienskip en toe te voegen aan het cofinancieringsbudget Waddenfonds/IKW in programma 7.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
5	Economie en Mienskip	-30.000				
7	Provinciefinanciën	30.000				
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: Diverse
Onderwerp : VA **Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie A**
Taakomschrijving: Diverse
Categorie ZBB: Diverse

Toelichting:

- VA1 RSP concrete infraprojecten: Het bestedingsritme wordt aangepast conform de verwachte bijdrage vanuit deze budgetten die aan de RSP projecten wordt gedaan waaronder de projecten ESGL en Station Werpsterhoek. Eerder was de verwachting dat het project ESGL kon worden afgerekend in 2025 maar het onderdeel Hoendiep aan de Groningse zijde is nog niet afgerond blijkens de rapportage van ProRail, de afrekening kan dan ook nog niet plaatsvinden.
- VA2 Kaderrichtlijn water: Voor 2025 staat er onder meer een cofinancieringsbijdrage van € 350.000,- op de planning om de begroting hier op aan te passen wordt voorgesteld om € 100.000,-, € 50.000,- vanuit 2026 en € 50.000,- vanuit 2027, naar 2025 te halen.
- VA3 Bestuursovereenkomst versterken Friese IJsselmeerkust: Het overgrote deel (€ 1,5 mln.) van de bestedingen van het versterken van de Friese IJsselmeerkust zullen in 2026 worden gedaan i.p.v. 2025. Dit wordt veroorzaakt door het project Tacoziyl. Vanwege wijzigingen in de scope van het project vanuit Rijkswaterstaat loopt het project vertraging op waardoor deze bestedingen met name in 2026 zullen plaatsvinden.
- VA4 Tussenstap Veenweideaanpak 2020-2029: De Funderingsaanpak is een complex dossier dat worstelt met een gebrek aan voldoende deskundige (externe) capaciteit. Hierdoor heeft de uitvoering vertraging opgelopen. Er wordt daarom € 3 mln. doorgeschoven naar de jaren 2026-2028.

Voorstel:

Volgens onderstaande tabel het bestedingsritme van diverse tijdelijke budgetten aan te passen. De wijzigingen verlopen budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Progr	Omschrijving programma en bron	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Exploitatie</i>						
Lasten						
2	Infrastructuur					
VA1	RSP concrete infraprojecten	-4.650.000	-2.050.000	-2.000.000	6.200.000	2.500.000
4	Ruimte en Klimaat					
VA2	Kaderrichtlijn water	100.000	-50.000	-50.000		
VA3	Bestuursovereenkomst versterken Friese IJsselmeerkust	-1.490.000	1.490.000			
VA4	Tussenstap Veenweideaanpak 2020-2029	-3.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	
	Reserves tijdelijke budgetten					
	Vorming van reserve	1.728.600				
	Totaal lasten	-7.311.400	390.000	-1.050.000	7.200.000	2.500.000

Progr	Omschrijving programma en bron	2025	2026	2027	2028	2029
Baten						
	Reserves tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-7.311.400	390.000	-1.050.000	7.200.000	2.500.000
	Totaal baten	-7.311.400	390.000	-1.050.000	7.200.000	2.500.000
<i>Reserves</i>						
Lasten						
	Reserves tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-7.311.400	390.000	-1.050.000	7.200.000	2.500.000
Baten						
	Reserves tijdelijke budgetten Vorming van reserve	1.728.600	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma:	Diverse
Onderwerp : VB	Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie B
Taakomschrijving:	Diverse
Categorie ZBB:	Diverse

Toelichting:

- VB1 Weerbaar bestuur: Voor de inzet van deze middelen wordt een bestedingsplan opgesteld. Na afstemming met de gemeenten zal dit plan in het vierde kwartaal van 2025 ter besluitvorming aan GS worden voorgelegd. De uitvoering vindt plaats in 2026 en de daaropvolgende jaren.
- VB2 Lelylijn onderzoek: In het Plan van Aanpak zoals vastgesteld in de stuurgroep Lelylijn is opgenomen dat er € 2 mln. geïnvesteerd zal worden. € 1 mln. is voor rekening van het Rijk en € 1 mln. is voor rekening van de provincies. Wij verwachten daarvoor een verdeelsleutel van 1/3 per provincie. Dit tezamen met de kosten voor het deltaplan maakt dat er dit jaar ca. € 400.000,- benodigd zijn om alle onderzoeken financieel gezien goed te laten verlopen. De overige gelden die nu nog gereserveerd staan voor 2025 van € 75.000,- worden in 2025 niet besteed maar zijn nodig in 2026 voor de tweede fase zoals geschetst in het plan van aanpak.
- VB3 Verduurzamen OV bus: Dit budget is beschikbaar ter ondersteuning van de opgave om het OV in Fryslân te verduurzamen. Deze opgave is omvangrijk (denk aan het realiseren van laadinfrastructuur bij de provinciale busremises, als ook de onderzoeken naar partiële elektrificatie van het spoor). Het merendeel van de uitgaven verwachten we bij nader inzien niet in, maar na 2025. Daarom stellen we voor van het beschikbare budget voor 2025 in totaal om € 950.000,- door te schuiven.
- VB4 Openbaar Vervoer: In het huidige Bestuursakkoord is € 4,0 mln gereserveerd voor een integraal plan Mobiliteit. Dit plan (Fryslân ûnderweis) heeft fasegewijs invulling gekregen. In de eerste fase is een kortingsactie in het leven geroepen om de mensen meer met de bus te laten reizen (€ 0,3 mln). De tweede fase bestond uit het opstellen van een subsidieregeling voor mobiliteitsinitiatieven, inclusief budget om meer buurtbussen en wijkauto's mogelijk te maken (in totaal € 2,0 mln). Voor de derde en laatste fase (€ 1,7 mln) stellen we momenteel een bestedingsplan op. Op grond van de huidige kennis en inzichten loopt de uitvoering van dit plan enige vertraging op, mede door de benodigde afstemming met externe partijen. De besteding in het jaar 2025 blijft daardoor achter op eerdere prognoses, daarom stellen we een verschuiving van € 50.000 voor van 2025 naar 2026. Daarentegen zetten we vol in op de uitvoering van Fryslân ûnderweis in 2026, en daarvoor stellen we voor om € 75.000 naar voren te halen (van 2027 naar 2026).

- VB5 Decentralisatieuitkeringen OV Fryslân: Zoals aangekondigd in de kadernota 2026 kan de provincie het SOV tekort in 2025 opvangen met de Bikker gelden. Om het SOV tekort in 2026 te kunnen opvangen is het noodzakelijk extra middelen in 2026 beschikbaar te maken. Beschikbaar budget in 2025 is € 7.998.700,-. Verwachte SOV bijdrage in 2025 is € 7.700.000,-. Het deel wat ten laste van dit tijdelijk budget komt bedraagt € 6.600.000. Voorgesteld wordt om het saldo ad € 1.398.700,- door te schuiven naar 2026. Boetebedragen die in 2025 worden opgelegd aan Qbuzz worden verrekend met de provinciale exploitatiesubsidie die maandelijks wordt vooruitbetaald aan Qbuzz. De resulterende besparing op de exploitatiesubsidie wordt ingezet om het SOV tekort in 2025 op te vangen. Boetebedragen blijven daarmee beschikbaar voor het OV – dat is conform de busconcessie. De beschikbare Bikkermiddelen over 2025 voor het SOV tekort kunnen vervolgens worden doorgeschoven naar 2026 om bij te dragen aan een structurele oplossing van het SOV tekort. De omvang van de door te schuiven Bikker middelen van 2025 naar 2026 is gelijk aan het boetebedrag dat maximaal in 2025 kan worden opgelegd aan Qbuzz zijnde 5% van de omzet: € 2.378.698,88 op prijspeil 2025.
- VB6 Invasieve exoten bestrijding: Provincies zijn verantwoordelijk voor de onverwijld eliminatie van zogenaamde artikel 17 soorten (o.a. Aziatische Hoornaar, wasbeer, treurmaina). Niet bekend is waar en wanneer binnen het jaar deze soorten opduiken. Dit is vaak onverwacht en plotseling. De ervaring van afgelopen jaren is echter dat de provincie Fryslân jaarlijks eliminatie acties dient uit te voeren. Om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting tot eliminatie wordt voorgesteld om € 100.000 van het budget 2025 door te schuiven naar 2026 en 2027 met elk jaar € 50.000.
- VB7 Natuur en Landschap: Voorgesteld wordt om voor het onderdeel herstelprogramma biodiversiteit € 300.000 door te schuiven naar 2026 omdat activiteiten ook dan nog zullen plaatsvinden.
- VB8 Wonen: Dit jaar wordt er € 500.000,- gereserveerd om de herbestemmingsregeling opnieuw open te stellen. Het restant bedrag van € 600.000 wordt doorgeschoven naar 2026 zodat dan bekeken kan worden hoe deze middelen het beste ingezet kunnen worden.
- VB9 Water en Bodem: Het budget is nu voor 2025 € 2,8 mln., verwachting is dit jaar nog € 1,8 mln. voor KRW maatregelen en € 200.000,- voor voucher regeling dan resteert op dit budget dan nog € 800.000,- dit door te schuiven naar 2026. Op 23 april 2025 heeft PS gekozen voor het uitvoeren van een aangepast maatregelpakket voor de KRW tot en met 2027. Het voorstel is om de middelen in het budget voor Water en Bodem onder het bestuursakkoord (GS-voorwaardelijk) worden hiervoor in te zetten. Inmiddels is globaal bekend welke maatregelen wanneer uitgevoerd gaan worden, waarvoor deze wijziging nodig is.
- VB10 Actualisatie NOVEX/POVI: Het komen tot bestuurlijke richting voor de omgevingsvisie heeft meer tijd gekost dan we vooraf hadden voorzien. Daar vind besluitvorming over de contourenschets later plaats en starten we ook later met de ontwerpfase van het vernieuwen van Omgevingsvisie. Het benodigde budget voor die fase van € 142.000 gaat daarmee over naar volgend jaar.
- VB11 Taal: In 2025 is een subsidie-aanvraag gedaan voor het kurrikulumonderdeel voor de periode 2025-2026. Deze subsidie van € 43.000 is voor 2025 als boekjaarsubsidie verleend. In 2026 zal een subsidie van € 35.000,- verleend worden. Met deze wijziging worden daarom de middelen uit 2027 naar voren gehaald om de dekking voor dit onderdeel te regelen voor zowel 2025 als 2026.
- VB12 Economie: Voorgesteld wordt om € 303.600 van de budgetten voor Water Cross en Wateractieplan door te schuiven naar 2026. Deels omdat fase 1 van het wateractieplan gefinancierd is via EFRO middelen en deze middelen nu ingezet kunnen worden voor de vervolgfase en deels omdat de speerpunten rondom de campus nog nader uitgewerkt moeten worden waarbij expliciet de samenwerking met onderwijsinstellingen worden meegenomen.

- VB13 Gastvrijheid: In het bestuursakkoord “Oparbeidzje mei Fryslân” staat dat er deze bestuursperiode op één van onze eilanden een internationaal congres rondom het vraagstuk duurzaam toerisme plaatsvindt. Het congres zal plaatsvinden in 2026, daarom wordt een bedrag van € 200.000 doorgeschoven naar 2026.
- VB14 Cultuur: Uit het budget reservering bijzondere kansen is € 30.000,- toegezegd aan Stichting Keunstwurk voor de coördinatie van Kunstbende in het jaar 2026. Door deze toezegging is het noodzakelijk dat het bestedingsritme van het budget wordt aangepast.
- VB15 Taal: De geplande bestedingen voor de boekjaarinstantellingen Taalplan Frysk en subsidieregeling FFNEL voor het Frysk in het onderwijs zijn bekend. De voorbereiding start in 2025, maar uitvoering zal in 2026 plaatsvinden. Op basis van die informatie wordt € 100.000,- doorgeschoven. Daarnaast is er in 2025 een subsidieaanvraag gedaan voor Yung Frysk. De last moet geheel in 2025 genomen worden. Daarvoor wordt budget naar voren gehaald.
- VB16 Leefbaarheid: Beleidsbrief wordt november 2025 behandeld in PS. Eerste bestedingen zullen plaatsvinden in 2026. Budget staat geheel in 2025, maar subsidie wordt van 2025 t/m 2028 jaarlijks aangevraagd en beschikt. Daarom wordt het budget gelijkmatig verdeeld over de jaren 2025 t/m 2028.
- VB17 Erfgoed: Door de financiering van het Planetarium en samenvallen van twee budgetten is er teveel budget gezet op het eerste jaar bij het omgevingsprogramma erfgoed, vandaar dat we het budget nu voor de rest van het programma in een goed kasritme zetten.
- VB18 Tsjukemar-Nanneiid: Het jaar 2025 zal nog nodig zijn voor afstemmingsoverleggen, vergunningsaanvragen, enzovoort. De uitvoering zal dan in 2026 starten. Een bedrag van € 620.000 wordt hiermee doorgeschoven.
- VB19 DOM's: Integrale afweging met betrekking tot de DOM's wordt meegenomen in de beleidsbrief Leefbaarheid, welke naar verwachting in het 4e kwartaal in PS zal worden behandeld. Als gevolg daarvan worden er in 2025 verder geen bestedingen verwacht en wordt een bedrag van € 1.080.000 doorgeschoven naar 2026.
- VB20 Ryksbydrage sichtberens: De daadwerkelijke uitvoering en besteding start in 2026. In 2025 worden de voorbereidende werkzaamheden verricht die ruim baan geven voor de bestedingen van dit budget in de periode 2025-2028 ten behoeve van de permanente meertaligheid op de verkeersborden in Fryslân. Een bedrag van € 100.000 wordt doorgeschoven naar 2028.

Voorstel:

Volgens onderstaande tabel het bestedingsritme van diverse tijdelijke budgetten aan te passen. De wijzigingen verlopen budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten en voor een klein deel via het begrotingssaldo.

Progr	Omschrijving programma en bron	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Exploitatie</i>						
Lasten						
1	Bestuur					
VB1	Weerbaar bestuur	-136.000	136.000			
2	Infrastructuur					
VB2	Lelylijn onderzoek	-75.000	75.000			
VB3	Verduurzamen OV bus	-950.000	950.000			
VB4	Openbaar Vervoer	-1.050.000	1.125.000	-75.000		
VB5	Decentralisatieuitkeringen OV Fryslân	-3.777.400	3.777.400			
3	Natuur en Landbouw					
VB6	Invasieve exoten bestrijding	-100.000	50.000	50.000		

Progr	Omschrijving programma en bron	2025	2026	2027	2028	2029
VB7	Natuur en landschap	-300.000	300.000			
4	Ruimte en Klimaat					
VB8	Wonen	-600.000	600.000			
VB9	Water en bodem	-1.470.000	720.000	750.000		
VB10	Actualisatie NOVEX/POVI	-142.000	142.000			
5	Economie en Mienskip					
VB11	Taal	43.000	35.000	-78.000		
VB12	Economie	-303.600	303.600			
VB13	Gastvrijheid	-200.000	200.000			
VB14	Cultuur	-30.000	30.000			
VB15	Taal	-35.000	135.000		-100.000	
VB16	Leefbaarheid	-404.500	381.500	11.500	11.500	
VB17	Erfgoed	-117.000	39.000	39.000	39.000	
VB18	Tsjukemar-Nanneviid	-620.000	620.000			
VB19	DOM's	-1.080.000	1.080.000			
VB20	Ryksbydrage sichtberens	-100.000		100.000		
	Begrotingssaldo	-165.000	65.000	100.000		
	Reserves tijdelijke budgetten Vorming van reserve	9.576.900				
	Totaal lasten	-2.035.600	10.764.500	897.500	-49.500	0
Baten						
	Reserves tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-2.035.600	10.764.500	897.500	-49.500	
	Totaal baten	-2.035.600	10.764.500	897.500	-49.500	0
<i>Reserves</i>						
Lasten						
	Reserves tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-2.035.600	10.764.500	897.500	-49.500	0
Baten						
	Reserves tijdelijke budgetten Vorming van reserve	9.576.900	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 1 **Bestuur**
Onderwerp: VC 1 **Verlenging tijdelijk budget Spreidingswet**
Taakomschrijving: Commissaris van de Koning
Categorie ZBB: Wettelijk basis

Toelichting:

Voor het tijdelijke budget 2025 Spreidingswet met einde looptijd 2025 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2027. De reden hiervoor is het volgende:

- Het uitvoeringsproces bij of met derden vraagt meer tijd dan verwacht, doordat de uitvoering van de Spreidingswet vooralsnog doorloopt en indien deze wordt ingetrokken de verwachting is dat de coördinatie van de asielopgave via de provinciale regietafel (PRT) of een soortgelijke structuur zal voortbestaan. De invloed van de provincie op de procesvoortgang is beperkt, doordat de PRT, onder voorzitterschap van de commissaris van de Koning als rijksorgaan, enkel de regionale afstemming voor de asielopgave coördineert in lijn met het rijksbeleid. De besluitvorming vindt aansluitend plaats bij de gemeentebesturen.

En:

- Het verlengen van het tijdelijke budget is van bijzonder belang voor de doelrealisatie, omdat de doorlooptijd van de opgave voor het realiseren van structurele opvangcapaciteit langer is dan het boekjaar 2025. De PRT mag de bijdrage, zoals vanuit de Spreidingswet beschikbaar gesteld, naar eigen inzicht uitgeven. De leidraad hiervoor is het Provinciaal Plan van de PRT en de opgave die volgt uit de Spreidingswet.

Voorstel:

Voorgesteld wordt het tijdelijke budget Spreidingswet te verlengen tot en met 2027. Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
1	DU Spreidingswet	-310.000	165.000	145.000		
	Reserve tijdelijke budgetten					
	Vorming van reserve	310.000				
	Totaal lasten	0	165.000	145.000	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten (beschikking over reserve)		165.000	145.000		
	Totaal baten	0	165.000	145.000	0	0

Reserves

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten (beschikking over reserve)		165.000	145.000		
	Totaal lasten	0	165.000	145.000	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	310.000				
	Totaal baten	310.000	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 1 **Bestuur**
Onderwerp : VC 2 **Verlenging tijdelijk budget Bestuurlijke vernieuwing**
Taakomschrijving: **Bestuurlijke vernieuwing**
Categorie ZBB: **Kerntaak breed**

Toelichting:

Voor het tijdelijke budget Bestuurlijke vernieuwing met einde looptijd 2025 wordt voorgesteld dit budget met een jaar te verlengen tot en met 2026 en het kasritme hierop aan te passen. De reden hiervoor is het volgende:

Landelijk heeft de invoering van de 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' vertraging opgelopen. De beleidsbrief participatie Fryslân is vastgesteld in Provinciale Staten op 25 januari 2023. Op dat moment was de verwachting dat de Wet versterking participatie op decentraal niveau van kracht zou worden in 2023 (zie ook pag.12 van de beleidsbrief participatie). Deze wet ging uiteindelijk pas op 1 januari 2025 in.

Door deze onvoorziene omstandigheden op rijksniveau schuift een aantal activiteiten bij de provincie Fryslân ook op, zoals het ontwikkelproces rond de provinciale participatieverordening, dit is een verplichting (voor alle overheden) die voortvloeit uit de nieuwe wet. In Fryslân wordt deze participatieverordening eind 2026 voorgelegd aan Provinciale Staten, samen met een voorstel voor het vervolg van het provinciale participatiebeleid in 2027 en verder. In 2026 loopt het huidige participatiebeleid nog door.

Voorgesteld wordt € 120.000,- van het tijdelijke budget Bestuurlijke vernieuwing door te schuiven van 2025 naar 2026, zodat deze middelen in 2026 kunnen worden ingezet voor de uitvoering van het participatiebeleid (zoals beschreven in de beleidsbrief participatie in het hoofdstuk Uitvoering) en voor activiteiten die samenhangen met het ontwikkeltraject rond de participatieverordening.

Voorstel:

Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Bestuurlijke vernieuwing te verlengen tot en met 2026. Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
1	Bestuur	-120.000	120.000			
	Totaal lasten	-120.000	120.000	0	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten					
	Beschikking over reserve	-120.000	120.000			
	Totaal baten	-120.000	120.000	0	0	0

Reserves/voorzieningen/overlopende passiva

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten					
	Beschikking over reserve	-120.000	120.000			
	Totaal lasten	-120.000	120.000	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten

Behandeling bij berap 2025

Programma: 1 **Bestuur**
Onderwerp : VC 3 **Verlenging tijdelijk budget Weerbaar bestuur**
Taakomschrijving: **Kwaliteit bestuur algemeen**
Categorie ZBB: **Wettelijke keuze**

Toelichting:

In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget Weerbaar Bestuur met einde looptijd 2029 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2030. De reden hiervoor is het volgende:

- In de brief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) van 26 februari 2025 aan de commissaris is bevestigd dat de eerder incidentele uitkeringen zijn omgezet in een meerjarige decentralisatie-uitkering. De eerste bijdrage is ontvangen via de decembercirculaire 2024. Vanaf 2025 tot en met 2029 volgen de bijdragen via de meicirculaire.
- De middelen zijn bedoeld om de komende jaren een impuls te geven aan het versterken van de weerbaarheid van gemeenten tegen ondermijnende invloeden. Het is aan de provincies om hiervoor breed gedragen bestedingsdoelen te formuleren, zodat de middelen effectief bijdragen aan het versterken van de lokale weerbaarheid.
- De laatste uitkering wordt medio 2029 verwacht. Het uitvoeringsproces, waarbij samengewerkt wordt met de Friese gemeenten, Wetterskip, RIEC NN en uitvoerende partijen, verloopt dynamisch en soms anders dan verwacht. De afstemming en uitwerking bij of met derden vergen soms meer tijd dan verwacht en er treden soms onvoorziene omstandigheden op. Die overigens niet altijd financieel nadelig uitpakken, maar er wel voor zorgen dat de besteding opnieuw uitgewerkt moet worden. De uitvoering en voortgang hangen grotendeels af van de betrokken partners en uitvoerende partijen, maar ook van tijd vragende en soms complexe procedures om gelden rechtmatig te kunnen besteden.
- Wat betreft het punt om te verlengen tot en met 2030. We vragen om verlenging van de looptijd tot en met 2030, omdat we de middelen pas kunnen uitgeven zodra deze beschikbaar zijn. In dit geval is dat op z'n vroegst in mei of juni. Daarna moeten de opdrachten nog worden uitgezet en uitgevoerd, wat binnen de resterende maanden van het jaar (bijna) niet haalbaar is. De verlenging biedt de noodzakelijke ruimte om het proces zorgvuldig en realistisch te doorlopen.
- Voorgesteld wordt € 95.000,- van het tijdelijke budget Weerbaar Bestuur over te zetten van 2025 naar 2026.

Voorstel:

Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Weerbaar bestuur te verlengen tot en met 2030. Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
1	Bestuur	-95.000	95.000			
	Reserve tijdelijke budgetten					
	Vorming van reserve	95.000				
	Totaal lasten	0	95.000	0	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten					
	Beschikking over reserve		95.000			
	Totaal baten	0	95.000	0	0	0

Reserves

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten					
	Beschikking over reserve		95.000			
	Totaal lasten	0	95.000	0	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten					
	Vorming van reserve	95.000				
	Totaal baten	95.000	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten

Behandeling bij berap 2025

Programma: 2 **Infrastructuur**
Onderwerp : VC 4 **Verlenging tijdelijk budget verbeteren toegankelijkheid OV**
Taakomschrijving: Concessie bus
Categorie ZBB: Wettelijk keuze

Toelichting:

In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget Verbeteren toegankelijkheid OV (eind 2024 beschikbaar gesteld door het Rijk) wordt voorgesteld om de uitvoering te verlengen tot en met 2027. De reden hiervoor is het volgende:

- Een bestaande subsidieregeling moet worden aangepast om het budget uit te kunnen geven..
- Dat betekent dat met ingang van 2026 subsidieaanvragen kunnen worden ingediend voor verbetering van de reisassistentie op het spoor (door Arriva) en verbetering van de toegankelijkheid van bushaltes (door gemeenten) – conform het op 18 juni 2024 door GS vastgestelde provinciale uitvoeringsprogramma toegankelijkheid
- Verwachte looptijd voor indienen subsidieaanvragen is twee jaar (2026 en 2027)

Voorstel:

Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Verbeteren toegankelijkheid OV te verlengen tot en met 2027.

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
2	Infrastructuur	-1.779.200	1.779.200			
	Reserve tijdelijke budgetten					
	Vorming van reserve	1.779.200				
	Totaal lasten	0	1.779.200	0	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten					
	Beschikking over reserve		1.779.200			
	Totaal baten	0	1.779.200	0	0	0

Reserves

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten					
	Beschikking over reserve		1.779.200			
	Totaal lasten	0	1.779.200	0	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten					
	Vorming van reserve	1.779.200				
	Totaal baten	1.779.200	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : VC 5 **Verlenging tijdelijke budget Leefbaarheid**
Taakomschrijving: **Initiatief van onderop**
Categorie ZBB: **Kerntaak breed**

Toelichting:

In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria. Voor het tijdelijke budget Leefbaarheid met einde looptijd 2027 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2030. De reden hiervoor is het volgende:

Vanuit deze middelen worden via het Iepen Mienskip Fûns (IMF) beschikkingen afgegeven. In deze regeling staat dat projecten de gesubsidieerde activiteiten binnen 24 maanden na de datum van subsidieverstrekking uit moeten voeren. Per abuis zijn voor het tijdelijk budget leefbaarheid de einddatum op het laatste jaar van de bestuursperiode gezet (2027). Terwijl ook in het laatste bestuursjaar, conform de reguliere werkwijze van het IMF, openstellingen staan gepland. Bij de vorige bestuursperiode is hier wel rekening mee gehouden, toen liep de looptijd van het tijdelijke budget langer door dan de bestuursperiode.

Omdat het onvermijdelijk is dat de looptijd langer door moet lopen wordt voorgesteld om deze omissie nu te repareren door de looptijd te verlengen t/m 2030. Dit betreft *geen* kasritmewijziging, de middelen staan uiterlijk t/m 2027 begroot. Binnen de jaren van de bestuursperiode worden deze middelen beschikt.

Voorstel:

Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Leefbaarheid te verlengen t/m 2030.

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: Diverse
Onderwerp : VI Bestedingsritme reserves
Taakomschrijving: Diverse
Categorie ZBB: Diverse

Toelichting:

- VI1 DNA De Nieuwe Afsluitdijk onderdeel Sluis Kornwerderzand: Diverse jaren geleden zijn deze budgetten met een kasritme doorgeschoven naar 2025, inmiddels zijn we 2025 en ondanks dat de Voorjaarsnota van het Kabinet hoopvol is over de realisatie van de sluis zullen deze budgetten in 2025 niet worden benut maar zal dit op zijn vroegst in 2027 zijn.
- VI2 Groot onderhoud Wegen en Water: Via bijgaande begrotingswijziging stellen we voor de programmering groot onderhoud wegen en water actualiseren voor de periode 2025 t/m 2029. Daarnaast wordt via deze wijziging het bestedingsritme geactualiseerd van diverse oever- en wegen investeringen. De oeverinvesteringen zijn vertraagd door vertraging in grondaankoop en langere vergunningstrajecten. In een aantal investeringsprojecten wordt ook groot onderhoud meegenomen in de uitvoering. De bijdragen voor dit groot onderhoud worden ook via bijgaande wijziging toegevoegd aan de investeringsprojecten.
- VI3 DNA De Nieuwe Afsluitdijk onderdeel Vismigratierivier: Het verwachte uitgaven en inkomstenritme van de Vismigratierivier deel 2 en Testfaciliteit is aangepast op basis van de stand van het project. De uitvoering vindt voornamelijk plaats in 2025 en 2026 en kent nog een doorloop tot en met 2028. Sinds de vaststelling van het budget in 2018 zijn de omstandigheden gewijzigd door raakvlakken en afhankelijkheden met het rijksproject Versterking Afsluitdijk, hoge prijsindexatie als gevolg van Covid en de oorlog in Oekraïne, de verziltingsproblematiek in het IJsselmeer en daarmee de beschikbaarheid over zand voor de bouw van de VMR als ook complexe vergunningsprocedures. Al deze omstandigheden leiden tot een herijking van het bestedingsritme.
- VI4 BCB EU EFRO/EZ Europa GS voorwaardelijk: De begrotingen van de diverse Interreg projecten lopen niet in de pas met de verwachte bestedingen. De looptijd van deze projecten is minimaal 2 jaar, maar vaak langer. Met de voorgestelde wijziging wordt de meerjarenbegroting aangepast aan het verwachte bestedingsritme van de gehonoreerde projecten.
- VI5 BCB Grutto aanvalsplan: Voor de beschikkingen agrarisch natuurbeheer (ANLb) aanvalsplan grutto is bij de Kadernota 2023 € 3,7 mln. beschikbaar gesteld. Bedoeld om de provinciale bijdrage van 17,5% beschikbaar te kunnen stellen. Via de rijksdienst voor ondernemingen (RVO) worden de beschikkingen via de collectieven verstrekt. Naast de provinciale bijdrage worden deze voor ± 65% gefinancierd uit Europese middelen GLB NSP en de andere 17,5% betaald het ministerie van LVVN via het provinciefonds. Deze wijziging is bedoeld om het bestedingsritme van de BCB GLB NSP aanvalsplan grutto aan te laten sluiten bij de afgegeven beschikking 2025.

- VI6 ANL Aankoop natuurterreinen provinciale opgave: De middelen binnen de reserve aankoop natuurterreinen zijn beschikbaar voor de verwerving en inrichting van de natuurgronden provinciale opgave. Het ten laste brengen van de herwaardering van de al in bezit zijnde gronden van de exploitatie wordt nu voorbereid. Dit betreft de opgenomen gronden in het investeringskrediet grond (IKG). Voor 2025 is dit geraamd op een last van € 4 mln. Daarnaast zijn in de afgelopen jaren middelen, circa € 3,2 mln. beschikbaar gesteld om via SKNL natuurgronden te herwaarderen. De verwachting is dat dit in 2025 nog niet tot een betaling zal leiden. Bovenstaande ontwikkelingen hebben invloed op de bestedingen van de reserve. Op basis van de geactualiseerde programmering van het Natuurpact worden met deze wijziging de middelen in het verwachte bestedingsritme opgenomen in de begroting.
- VI7 Natuurpact: Voor de uitvoering van het Natuurpact zijn in de afgelopen periode een aantal besluiten genomen waardoor een aanpassing van de dekking en/of het bestedingsritme van onderdelen van het Natuurpact nodig zijn. Daarnaast is de programmering geactualiseerd. Dit leidt tot een aantal voorstellen tot wijziging en het opnemen van dekking in de begroting vanuit de reserve voor een totaal bedrag van € 18,8 mln. in de komende jaren.
- VI8 BCB GLB/NSP: Voor de cofinanciering van diverse subsidies vanuit het GLB NSP is de Breed Cofinancieringsreserve Gemeenschappelijk Landbouw Beleid Nationaal Strategisch Programma (BCB GLB NSP) beschikbaar. Met deze wijziging wordt het bestedingsritme van de GLB NSP budgetten aangepast aan de verwachte uitbetalingen van declaraties van de cofinanciering aan de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO). Dit betreft een ambtelijke inschatting. Wij ontvangen van het RVO een verzoek tot betaling van de cofinanciering, waarbij we afhankelijk zijn van diverse factoren buiten de invloedssfeer van de provincie, zoals de voortgang van projecten door initiatiefnemers, de afhandeling van subsidieaanvragen door de subsidieverstrekkers en de uitvoering door SNN en RVO.
- VI9 WPF Algemeen: Het budget Energiecoaches Fryske MKB/verenigingen zal worden ingezet voor de Adviesvoucherregeling Fryslan 2025 - 2027. Door deze inzet is het noodzakelijk dat het bestedingsritme van het budget wordt aangepast.
- VI10 WPF Ambitieagenda IJsselmeerkust: De besluitvorming over de diverse projecten kost meer tijd waardoor de daadwerkelijke start en kosten die hiervoor gemaakt worden doorschuiven. Voorgesteld wordt om het beschikbare budget 2025 van € 2.760.000,- door te schuiven naar 2026, 2027 en 2028. De verwachting is dat er dit jaar besloten wordt om een bijdrage te geven aan diverse projecten, de uitvoering zal echter volgend jaar plaatsvinden. De looptijd van de bekende projecten zijn 1 tot 2 jaar.
- VI11 Groot onderhoud Gebouwen: Na inspectie blijkt dat het groot onderhoud van een aantal onderhoudsonderdelen kunnen worden doorgeschoven naar 2026 en later. Ook zijn er een aantal die qua prijs lager uitvallen dan eerder begroot. Hierdoor valt het totaal bedrag van de geplande werkzaamheden voor 2025 lager uit, deze middelen worden toegevoegd aan de reserve.
- VI12 BCB IKW Waddengebied/fonds, BCB EU EFRO/EZ Interreg/EFRO/Waddenfonds en BCB Algemeen cofinanciering: Op dit moment zijn er diverse subsidie-instrumenten (regelingen, tenders, calls) in het kader van de Europese projecten. De verwachting is dat veel Friese initiatiefnemers, die hiervoor een subsidieverzoek gaan indienen, ook een beroep gaan doen op het Friese cofinancieringsbudget. De looptijd van deze projecten is minimaal 2 jaar, maar vaak langer. Het huidige kasritme van het 'Breed cofinancieringsbudget' sluit hier niet goed op aan. Met de voorgestelde wijziging wordt de meerjarenbegroting aangepast aan het verwachte bestedingsritme van de gehonoreerde projecten/programma's.

Voorstel:

Volgens onderstaande tabel het bestedingsritme van diverse reserves aan te passen. De wijzigingen verlopen via de diverse reserves.

Progr	Omschrijving programma en reserve	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Exploitatie</i>						
Lasten						
2	Infrastructuur					
VI1	DNA De Nieuwe Afsluitdijk onderdeel Sluis Kornwerderzand	-13.489.200		13.489.200		
VI2	Groot onderhoud Wegen en Water	-2.107.200	1.283.400	2.522.500	570.400	-831.000
3	Natuur en Landbouw					
VI3	DNA De Nieuwe Afsluitdijk onderdeel Vismigratierivier	-8.300.000	8.300.000			
VI4	BCB EU EFRO/EZ Europa GS voorwaardelijk	20.000	-20.000			
VI5	BCB Grutto aanvalsplan	231.300	-1.271.000	800.000	431.700	
VI6	ANL Aankoop natuurterreinen provinciale opgave	1.424.100	2.285.600			
VI7	Natuurpact	12.746.300	15.168.300	3.775.700	3.775.700	3.775.700
VI8	BCB GLB/NSP	155.600	-2.233.300	2.148.200	190.000	
4	Ruimte en Klimaat					
VI4	BCB EU EFRO/EZ Europa GS voorwaardelijk	-1.040.000	1.040.000			
VI9	WPF Algemeen	350.000	-350.000			
VI10	WPF Ambitieagenda IJssel-meerkust	-2.760.000	1.000.000	1.000.000	760.000	
5	Economie en Mienskip					
VI4	BCB EU EFRO/EZ Europa GS voorwaardelijk	-265.000	265.000			
VI8	BCB GLB/NSP	113.800	440.500	982.100	-1.536.400	
6	Bedrijfsvoering					
VI11	Groot onderhoud Gebouwen	-648.800	325.000	37.500		44.500
7	Provinciefinanciën					
VI8	BCB GLB/NSP		3.996.000	-6.276.000	2.280.000	
VI12	BCB IKW Waddengebied/ fonds, BCB EU EFRO/EZ Interreg/EFRO/Wadden-fonds en BCB Algemeen cofinanciering	-1.600.000	1.400.000		200.000	
	Diverse reserves					
	Vorming van reserve	4.543.000	-1.882.000	2.704.000	-23.500	-1.433.800
	Totaal lasten	-10.626.100	29.747.500	21.183.200	6.647.900	1.555.400
Baten						
3	Natuur en Landbouw					
VI3	DNA De Nieuwe Afsluitdijk	-7.700.000	7.700.000			
VI7	Natuurpact	1.500.000				
4	Ruimte en Klimaat					
VI4	BCB EU EFRO/EZ Europa GS voorwaardelijk	-973.000	973.000			
5	Economie en Mienskip					
VI4	BCB EU EFRO/EZ Europa GS voorwaardelijk	-60.000	60.000			
	Diverse reserves					
	Beschikking over reserve	-3.393.100	21.014.500	21.183.200	6.647.900	1.555.400
	Totaal baten	-10.626.100	29.747.500	21.183.200	6.647.900	1.555.400

Progr	Omschrijving programma en reserve	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Investerings</i>						
Lasten						
2	Infrastructuur	-8.679.200	2.104.500	6.812.100	-2.847.900	4.400.000
Baten						
2	Infrastructuur	-3.494.400	4.957.900	317.000		

Reserves

Lasten						
	Diverse reserves					
	Beschikking over reserve	-3.393.100	21.014.500	21.183.200	6.647.900	1.555.400
Baten						
	Diverse reserves					
	Vorming van reserve	4.543.000	-1.882.000	2.704.000	-23.500	-1.433.800

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2025

Programma: 5	Economie en Mienskip
Onderwerp : VII	Lastneming subsidiebeschikkingen
Taakomschrijving:	Diversen
Categorie ZBB:	Diversen

Toelichting:

Volgens het onderdeel lastneming subsidies uit de Nota uitvoering begroting moeten wij het budget beschikbaar hebben in de begroting wanneer wij een beschikking voor een projectsubsidie afgeven. Dit om het bedrag gelijk uit te kunnen betalen of om het nog niet uitbetaalde bedrag als last op te nemen in de jaarrekening. Afhandeling vindt dan plaats via de balanspost crediteuren of door het budget over te hevelen naar de bekleemde reserve verstrekte subsidies. Omdat het hier om al afgegeven subsidiebeschikkingen gaat en er dus voor PS geen beleidskeuze is, worden deze mutaties in deze verzamelwijziging gepresenteerd.

Inhoudelijk betreft dit de subsidies aan:

- Regeling jonge makers: In 2025 wordt € 400.000,- verleend aan het Cultuurfonds voor het uitvoeren van een Friese Makersregeling in 2025-2028. In de cultuurnota Tosken yn in nije tiid is voor de periode 2025-2028 jaarlijks € 100.000,- gereserveerd voor deze regeling. Vanwege de regels rondom de lastneming subsidies moet het totaal bedrag in het jaar van afgeven beschikking beschikbaar zijn.
- Green Shipping: Het budget voor Green Shipping wordt gedeeltelijk als cofinanciering ingezet voor het Interreg project InnoWaTr. Vanwege de regels rondom lastneming subsidies moet het totaal bedrag beschikbaar zijn op het moment van afgeven beschikking. Het is daarom noodzakelijk dat er middelen uit 2026 naar 2025 worden geschoven om voldoende middelen beschikbaar te hebben in 2025.
- Bevorderen Friese taal/Toegankelijke cultuursector: Neffens ôfspraak yn de Bestjoersôfspraak Fryske Taal en Kultuer 2024–2028 is yn maart 2025 it Frysk Filmfûns oprjochte. Troch it oprjochtsjen fan sa'n fûns is it mooglik neist provinsjale subsydzje ek finansiering fan treden oan te lûken wêrmei't it Frysk Filmfûns operasjoneel wurde kin. Yn ferbân mei it nimmen fan de finansjele lêsten yn it jier 2025 moatte de benedige finansjele middelen fan út de jierren 2026-2028 nei foaren helle wurde.
- Circulaire bedrijventerreinen 2025-2027: Het budget circulaire bedrijventerreinen 2025 – 2027 zal worden ingezet voor de Adviesvoucherregeling Fryslan 2025 – 2027. Vanwege de regels rondom lastneming subsidies moeten de middelen beschikbaar zijn op het moment van afgeven van de beschikking. Het is daarom noodzakelijk dat er middelen uit 2026 en 2027 naar 2025 worden geschoven.
- ICD Innovatiecluster Drachten: Op 1 april 2025 is beschikking voor het ICD voor de periode 2025-2027 verstuurd. Het betreft een begrotingssubsidie (subsidiejaar 2025). Vanwege de regels rondom lastneming subsidies moet het totale bedrag in het jaar van afgeven beschikking beschikbaar zijn. Het is daarom noodzakelijk dat er middelen uit 2026 en 2027 naar 2025 worden geschoven.

- Stichting De Fryske Mole: De Stichting De Fryske Mole krijgt een projectsubsidie in plaats van een boekjaarsubsidie. Dit past echter niet goed bij de aard van de activiteiten nl. onderhoudswerkzaamheden die niet gebonden zijn aan jaargrenzen en aan het co-financieren van de Rijksbijdrage voor deze activiteit. Consequentie hiervan is dat we conform BBV de lastneming van de subsidie moeten doen in het jaar van verlenen van de projectsubsidie in plaats van jaarlijks bij een boekjaarsubsidie. Daarom moeten wij de al hiervoor begrote middelen beschikbaar hebben in 2025. Voorgesteld wordt om de bedragen die in de volgende jaren begroot staan in 2025 te begroten
- Ryk BFTK Taalbefoarding Afûk: Via de BFTK-afspraken 2024-2028 is voor het onderdeel van de taalbevordering voor de Afûk € 1 mln. euro beschikbaar gesteld. In februari 2025 is hiervoor een projectsubsidie aangevraagd voor dit bedrag. Omdat de lastneming van het gehele bedrag genomen moet worden in het jaar van start projectperiode, dient het benodigde budget hiervoor ook beschikbaar te zijn. Met deze wijziging worden de middelen naar voren gehaald om de dekking voor dit onderdeel te regelen.
- Ryk Frysk yn it ûnderwiis: Voor het Frysk in het onderwijs loopt dit budget volgens de BFTK 2024-2028 afspraken en is het bedrag ontvangen van het Rijk in 2024 en verdeeld in de begroting met de kennis van zaken van toen. Vanwege de regels rondom lastneming subsidies moet het totaal bedrag van de beschikking beschikbaar zijn in het jaar van afgegeven van de beschikking. Met deze wijziging worden de benodigde middelen naar voren gehaald om de dekking voor dit onderdeel te regelen.
- Filmhub Noord: De subsidie aan Forum Groningen voor uitvoering van het programma Filmhub Noord in Fryslân wordt in één keer verstrekt voor de schooljaren 2025-2026 en 2026-2027. In totaal gaat het om een bedrag van € 50.000,-. Dit betekent dat de begroting naar voren gehaald moet worden.
- RuG Leerstoel Fries taal- en letterkunde: In 2025 wordt verwacht dat de subsidieverlening RuG Leerstoel Friese taal- en letterkunde gedaan wordt voor praktisch het gehele bedrag dat beschikbaar is voor de periode 2025-2028. Omdat de lastneming van het gehele bedrag genomen moet worden in het jaar van start van de projectperiode, dient het benodigde budget hiervoor ook beschikbaar te zijn. Met deze wijziging worden de middelen naar voren gehaald om de dekking voor dit onderdeel te regelen.

Voorstel:

Voorgesteld wordt om de meerjarenbegroting te wijzigingen volgens onderstaande tabel in verband met de reeds afgegeven subsidiebeschikkingen. De mutatie over de jaren heen verloopt budgettair neutraal via het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
5	Economie en Mienskip	4.479.200	-1.388.000	-1.948.900	-988.900	-76.700
	Begrotingssaldo	-4.479.200	1.388.000	1.948.900	988.900	76.700
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Bijlage 2. Aansluiting tussen de jaarstukken 2024 en de bestuursrapportage 2025

In deze bijlage worden per beleidsprogramma de begrotingsmutaties weergegeven die hebben plaatsgevonden tussen de besluitvorming van de jaarstukken 2024 en de bestuursrapportage 2025.

Programma 1: Bestuur

Lasten en baten

Van jaarstukken 2024 naar berap 2025.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten begroting t/m jaarstukken 2024	23.956	22.930	12.942	12.969	12.969
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	1.051	33	33	33	33
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	75	0	0	0	0
GS nominaal	58	58	58	58	58
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>1.183</i>	<i>91</i>	<i>91</i>	<i>91</i>	<i>91</i>
Lasten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	25.140	23.021	13.033	13.060	13.060
Baten begroting t/m jaarstukken 2024	761	761	761	761	761
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	1.052	33	33	33	33
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>1.052</i>	<i>33</i>	<i>33</i>	<i>33</i>	<i>33</i>
Baten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	1.813	794	794	794	794
Lasten - Baten	23.327	22.227	12.239	12.266	12.266

Programma 2: Infrastructuur

Lasten en baten

Van jaarstukken 2024 naar berap 2025.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten begroting t/m jaarstukken 2024	157.956	131.996	127.057	129.549	121.676
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS actualisatie investeringen	-1.210	-1.004	-232	-222	62
GS bijdrage derden	9.680	3.806	5.013	1.436	1.483
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	5.383	-171	-170	0	0
GS lastneming subsidies	-5.800	-1.700	900	2.900	4.900
GS nominaal	876	876	876	876	876
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>8.929</i>	<i>1.807</i>	<i>6.387</i>	<i>4.989</i>	<i>7.320</i>
Lasten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	166.885	133.804	133.444	134.539	128.996
Baten begroting t/m jaarstukken 2024	7.644	3.656	3.656	3.656	3.226
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	9.680	3.806	5.013	1.436	1.483
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>9.680</i>	<i>3.806</i>	<i>5.013</i>	<i>1.436</i>	<i>1.483</i>
Baten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	17.324	7.463	8.669	5.092	4.709
Lasten - Baten	149.561	126.341	124.775	129.447	124.287

Programma 3: Natuur en Landbouw

Lasten en baten

Van jaarstukken 2024 naar berap 2025.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten begroting t/m jaarstukken 2024	164.884	85.195	64.413	61.952	54.281
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	-24.515	56.941	53.306	161.395	32.415
GS breed cofinancieringsbudget	2.101	611	611	611	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	693	0	0	0	0
GS nominaal	0	0	0	0	0
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>-21.721</i>	<i>57.552</i>	<i>53.917</i>	<i>162.006</i>	<i>32.415</i>
Lasten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	143.164	142.746	118.330	223.958	86.695
Baten begroting t/m jaarstukken 2024	81.003	8.329	2.871	2.792	1.263
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	-24.515	56.941	53.306	161.395	32.415
GS breed cofinancieringsbudget	546	546	546	546	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	1.421	0	0	0	0
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>-22.549</i>	<i>57.486</i>	<i>53.851</i>	<i>161.941</i>	<i>32.415</i>
Baten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	58.454	65.815	56.722	164.733	33.677
Lasten - Baten	84.709	76.931	61.608	59.225	53.018

Programma 4: Ruimte en Klimaat

Lasten en baten

Van jaarstukken 2024 naar berap 2025.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten begroting t/m jaarstukken 2024	64.740	32.858	26.252	19.427	16.698
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	-12.456	23.284	10.110	730	0
GS breed cofinancieringsbudget	625	0	0	0	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	5.355	0	0	0	0
GS lastneming subsidies	-13	13	0	0	0
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>-6.489</i>	<i>23.297</i>	<i>10.110</i>	<i>730</i>	<i>0</i>
Lasten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	58.252	56.154	36.362	20.157	16.698
Baten begroting t/m jaarstukken 2024	30.816	10.936	6.401	3.980	2.390
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	-12.456	23.284	10.110	730	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	98	0	0	0	0
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>-12.358</i>	<i>23.284</i>	<i>10.110</i>	<i>730</i>	<i>0</i>
Baten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	18.458	34.219	16.511	4.710	2.390
Lasten - Baten	39.794	21.935	19.851	15.447	14.308

Programma 5: Economie en Mienskip

Lasten en baten

Van jaarstukken 2024 naar berap 2025.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten begroting t/m jaarstukken 2024	105.099	72.305	67.453	51.383	38.488
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	-1.114	1.288	3.870	8	0
GS breed cofinancieringsbudget	3.077	1.918	1.918	0	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	8.155	-325	0	0	0
GS lastneming subsidies	-1.257	1.257	0	0	0
GS nominaal	237	419	441	464	486
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>9.098</i>	<i>4.557</i>	<i>6.228</i>	<i>471</i>	<i>486</i>
Lasten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	114.198	76.862	73.681	51.854	38.974
Baten begroting t/m jaarstukken 2024	14.690	5.956	2.046	1.535	264
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	-1.114	1.288	3.870	8	0
GS breed cofinancieringsbudget	1.830	1.830	1.830	0	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	1.225	0	0	0	0
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>1.942</i>	<i>3.118</i>	<i>5.700</i>	<i>8</i>	<i>0</i>
Baten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	16.632	9.075	7.746	1.543	264
Lasten - Baten	97.566	67.788	65.935	50.311	38.710

Programma 6: Bedrijfsvoering

Lasten en baten

Van jaarstukken 2024 naar berap 2025.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten begroting t/m jaarstukken 2024	97.794	96.915	95.075	90.206	89.951
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bedrijfsvoering	-2.086	-2.479	-2.479	-2.288	-2.288
GS bijdrage derden	1.344	190	190	-1	-1
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	382	0	0	0	0
GS nominaal	0	0	0	0	0
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>-361</i>	<i>-2.289</i>	<i>-2.289</i>	<i>-2.289</i>	<i>-2.289</i>
Lasten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	97.433	94.626	92.787	87.918	87.663
Baten begroting t/m jaarstukken 2024	791	781	781	781	781
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bedrijfsvoering	-335	-191	-191	0	0
GS bijdrage derden	1.342	190	190	-1	-1
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>1.007</i>	<i>-1</i>	<i>-1</i>	<i>-1</i>	<i>-1</i>
Baten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	1.798	780	780	780	780
Lasten - Baten	95.635	93.847	92.007	87.138	86.883

Programma 7: Provinciefinanciën

Lasten en baten

Van jaarstukken 2024 naar berap 2025.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten begroting t/m jaarstukken 2024	16.933	10.927	39.006	30.085	43.976
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bedrijfsvoering	1.751	2.288	2.288	2.288	2.288
GS bijdrage derden	-418	1.376	-920	172	0
GS breed cofinancieringsbudget	-3.431	-153	-153	-65	0
GS financieel kader	80	0	0	0	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	1.777	0	0	0	0
GS nominaal	-1.171	-1.353	-1.375	-1.398	-1.420
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>-1.412</i>	<i>2.158</i>	<i>-159</i>	<i>997</i>	<i>868</i>
Lasten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	15.521	13.085	38.847	31.082	44.843
Baten begroting t/m jaarstukken 2024	379.313	372.554	373.300	376.484	382.366
<i>Begrotingswijzigingen (BW):</i>					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	-418	1.376	-920	172	0
GS financieel kader	316	1.000	900	1.000	900
<i>Begrotingswijziging totaal</i>	<i>-101</i>	<i>2.376</i>	<i>-20</i>	<i>1.172</i>	<i>900</i>
Baten begroting t/m berap 2025 (voor besluitvorming PS)	379.212	374.929	373.281	377.656	383.266
Lasten - Baten	-363.690	-361.844	-334.434	-346.575	-338.423

Bijlage 3 - Aanvullingen op of verbeteringen van subsidiestaat begroting 2025 (volledige bedragen in €)

Artikel 4.23 lid 1 Awb schrijft voor dat een subsidie alleen verstrekt mag worden op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Op de periodieke subsidieverstrekking zijn de algemene bepalingen uit hoofdstuk 2 van de Algemene subsidieverordening provincie Fryslân 2013 of 2022 (ASV) van toepassing. Dit is echter geen wettelijk voorschrift zoals bedoelt in artikel 4.23 Awb. Artikel 4.23, derde lid, aanhef en onder c Awb biedt in deze situatie uitkomst. Indien de begroting de subsidieontvanger en het maximale subsidiebedrag vermeldt dan is er voldoende grondslag voor subsidieverstrekking. In de begroting wordt de subsidiestaat opgenomen om hieraan te voldoen. Bij de berap en het autorisatiemoment in december wordt de subsidiestaat indien nodig geactualiseerd.

Leeswijzer: de volledige subsidiestaat wordt gepresenteerd met daarin de wijzigingen ten opzichte van de voorgaande subsidiestaat geel gearceerd.

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
1	2	Stichting Veteranendag Friesland	Organisatie jaarlijkse provinciale veteranendag	37.400	
1	2	Tienskip	Jongerenparticipatie, toekomstbestendige en toegankelijke overheid	45.000	Boekjaarsubsidie meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 45.000 per jaar
2	1	C.R.O.W.	Met deze subsidie ontwikkelt CROW collectieve kennis op het gebied van mobiliteit, door middel van het programma Kennisplatform Verkeer en Vervoer (KpVV)	684.000	
2	3	C.R.O.W.	Met deze subsidie ontwikkelt CROW collectieve kennis op het gebied van mobiliteit, door middel van het programma Kennisprogramma Beheer en Bouw (KpBB)	436.040	Voor een periode van 4 jaar (2024-2027)
2	4	ROCOV	ROCOV Fryslân komt op voor de belangen van de reizigers in het openbaar vervoer in Fryslân. Iedere provincie in Nederland heeft een ROCOV. De basis voor deze overleg- en adviestaak is vastgelegd in de Wet Personenvervoer 2000. Het werk van ROCOV Fryslân bestaat uit het voeren van overleg met de provincie en met de vervoerbedrijven en het geven van adviezen aan deze partijen over allerlei kwaliteitsaspecten van het openbaar vervoer in Fryslân. ROCOV Fryslân is een onafhankelijke stichting. De stichting wordt gerund door vrijwilligers.	47.400	Boekjaarsubsidie Meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 47.400 per jaar
3	1	Bond Friese Vogelwachten	Met deze boekjaarsubsidie wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de vrijwillige bescherming en het behoudt van Weidevogelpopulaties en andere soorten vogels in Fryslân. Dit doet de BFVW door middel van bescherming, bewustwording en monitoring. Producten: Stimulering en professionalisering vrijwillige weidevogelbescherming. Opzetten/ ondersteunen jeugdvogelwachten, organiseren jaarlijkse jeugdvogelwachtdag. Deelnemen aan provinciale overlegverbanden stimuleren van voorbeeldprojecten op het gebied van soortenbescherming. Leveren van een bijdrage om op gebiedsniveau samen te werken. Het ondersteunen van bestuur en commissies BFVW en de monitoring van het aantal broedparen (nesten) en alarm-tellingen.	261.900	Boekjaarsubsidie Meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 171.900 per jaar. In 2025 € 90.000 extra voor bewustwordingscam-pagnes.
3	1	Bond Friese Vogelwachten	Voor het Stimuleringsfonds 2025. Het beschermen van weidevogelnesten -en kuikens buiten het leefgebied Open Grasland (percelen met ANLb beheer)	100.000	
3	1	BoerenNatuur	Het onderhoud en de doorontwikkeling van SCAN-ICT in de jaren 2025 tot en met 2028, zodat SCAN-ICT goed functioneert en de collectieven efficiënt ondersteund worden in hun werkzaamheden.	618.380	
3	1	Agrarisch collectief Waadrâne	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	10.715	
3	1	BoerenNatuur Westergo	Aanschaf predatiebeheermiddelen	10.715	

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
			ter bescherming van de weidevogelpopulatie		
3	1	ELAN Zuidoost Friesland	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	10.715	
3	1	Vereniging Noardlike Fryske Wâlden	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	10.715	
3	1	ANV Waddenvogels	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	10.715	
3	1	Coöperatieve Vereniging Sudwestkust U.A.	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	10.715	
3	1	Gebiedscoöperatie It Lege Midden U.A.	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	10.715	
3	1	Faunabeheereenheid budgetsubsidie	Het beheer van inheems beschermde diersoorten en het voorkomen van belangrijke schade aan landbouwgewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of schade aan de fauna. Gebiedscoördinator ganzen en opstellen gebiedsplan	439.700	Boekjaarsubsidie, waarvan € 50.000 voor gebiedscoördinator ganzen en € 50.000 voor opstellen gebiedsplan.
3	1	Friese Milieu Federatie	Het beoogde project van FMF draagt bij aan het behalen van provinciale doelen (o.a. CO2 opslag, biodiversiteitsherstel, groenblauwe dooradering, telen van natuurlijke en lokale bio-based bouwmaterialen en het creëren van alternatieve verdienmodellen voor agrariërs). Daarnaast draagt het bij aan dierenwelzijn en een meer natuur inclusieve kringlooplandbouw.	25.000	
3	1	It Fryske Gea	De rol van It Fryske Gea is het helpen vertalen van beleidsambities naar concrete kansen en projecten door inzet van eigen grond, eigen leden en eigen kennis. De werkwijze is om vanuit kennis over inhoud en beheer maatschappelijke opgaven te integreren en een plaats te geven in uitvoeringsprojecten waarmee provinciale ambities worden gerealiseerd. Dit doet It Fryske Gea voor natuur en landschap. Voor het thema landschap worden deze taken uitgevoerd in nauwe samenwerking met Landschapsbeheer Friesland. It Fryske Gea zet haar kennis en terreinen mede in om ruimte te bieden aan kennisontwikkeling en experimenten die ervaring opleveren hoe provinciaal beleid in de praktijk kan worden gebracht. It Fryske Gea zoekt hierbij enerzijds de uitwisseling met de provinciale en andere overheden, anderzijds draagt zij de resultaten uit aan de Friese Mienskip in educatieve programma's.	980.100	Boekjaarsubsidie
3	1	IVN consulentenschap Fryslân	In de transitie van natuur en milieu educatie (NME) en het uitvoering geven aan het Akkoord Fan Earnewâld, een samenwerkingsafpraak van alle natuurorganisaties en de provincie op het gebied van NME, vervult IVN een voortrekkersrol. Via bijeenkomsten, arrangementen, trainingen en workshops nodigt IVN beroepskrachten en vrijwilligers uit om mee te gaan in deze transitie, zodat NME als een deskundige organisatie ingezet wordt bij het betrekken van (school)kinderen, jongeren en volwassenen bij hun leefomgeving. IVN zet zijn kennis en ervaring in om mensen met hoofd, hart en handen de leefomgeving te laten ervaren en waarderen. Inclusief jeugdeducatie weidevogels.	246.300	Boekjaarsubsidie Waarvan € 25.000 eenjarig voor 2025 voor jeugdeducatie weidevogels.
3	1	IVN (Instituut voor Natuureducatie)	NP Lauwersmeer, Projectsubsidie voor de Decentrale Uitkering (DU) voor 2025 (1/3 van totaal). De DU wordt door het Rijk overgemaakt aan de betreffende provincie die dit bedrag aan het betreffende Nationale Park moet overmaken (grotendeels).	25.000	
3	1	Stichting Nationaal Park De Alde Feanen	Basisfinanciering NP De Alde Feanen	126.300	Boekjaarsubsidie
3	1	Beheerstichting Nationaal Park Schiermonnikoog	Basisfinanciering NP Schiermonnikoog	126.300	Boekjaarsubsidie
3	1	IVN Instituut voor Natuurbescherming	Stuurgroep Lauwersmeer: IVN Natuureducatie. IVN verbindt mens en natuur en laten volwassenen en kinderen beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Dit doet IVN in het NP Lauwersmeer met natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes waarbij zelf leren en doen centraal staan. En door communicatie zowel online als fysiek.	22.800	
3	1	Staatsbosbeheer (Groningen)	NP Lauwersmeer. Reguliere boekjaarsubsidie plus exploitatie Lauwersnest.	55.510	Boekjaarsubsidie

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
3	1	Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	Stuurgroep Lauwersmeer: Masterplan Donkerte Lauwersoog. Het project streeft een lichtreductie na van 50%, voor Lauwersoog, waardoor de kernkwaliteit 'donkerte' en daardoor de biodiversiteit versterkt wordt voor het Lauwersmeergebied en het Waddengebied	40.000	
3	1	Rijksuniversiteit Groningen (RuG)	Onderzoek naar de sleutelrol van kuikenoverleving in het lot van weidevogels. Het onderzoek zal zich focussen op de rol van grondgebruik, voedsel, predatie en de interactie daartussen met als doel het realiseren van een weidevogelbeschermingsplan gebaseerd op fundamentele kennis over het complexe samenspel van deze drie factoren.	100.000	
3	2	Stichting Living Lab Natuurinclusieve Landbouw	Stichting Living Lab Natuurinclusieve Landbouw draagt als onafhankelijke stichting bij aan de transitie van de landbouw naar natuurinclusief en circulaire landbouw in Fryslân	60.000	Cofinanciering SABE regeling.
4	1	Stichting Erfgoed Natuur en Landschap	Bevorderen van het behoud, beheer, draagvlak en bekendheid van de waarden van het Nationaal Landschap Súdwest Fryslân	58.200	Boekjaarsubsidie Meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 58.200 per jaar
4	1	Stichting Landschapsbeheer Friesland	Landschapsbeheer Friesland heeft als oogmerk het behoud en versterking van het Friese (agrarisch cultuur-)landschap in al haar facetten alsmede soortenbescherming en -monitoring. Hiervoor ontvangt Landschapsbeheer Friesland jaarlijkse een budgetsubsidie uit de provinciale middelen.	478.800	Boekjaarsubsidie Meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 478.800 per jaar
4	1	Vereniging Noardlike Fryske Wâlden	Bevorderen van het behoud, beheer, draagvlak en bekendheid van de waarden van het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden	58.200	Boekjaarsubsidie Meerjarensusidie voor 2025-2028 € 58.200 per jaar
4	2	Friese Milieu Federatie	De FMF is een netwerkorganisatie die zich begeeft op het raakvlak van klimaat, biodiversiteit en omgevingskwaliteit en fungeert als schakel tussen de provincie en de mienskip voor de uitvoering van provinciale opgaven en beleid op verschillende thema's, waaronder circulaire economie, landbouw, natuur, landschap en duurzame energie. Dit gebeurt onder andere via de ontwikkeling en coördinatie van campagnes, de ondersteuning van initiatieven van onderop, het opzetten van projecten en het agenderen van nieuwe vraagstukken. Daarnaast adviseert de FMF de provincie, gemeenten en inwoners op de verschillende bovengenoemde thema's.	456.000	Boekjaarsubsidie
4	2	Landgoedcoöperatie Akkrumer Goedland	Realisatie project NL2120 het groene verdienvermogen voor de locatie Akkrumer Goedland	4.332.133	
4	2	Stichting Veen Innovatie Polder Hegewarren (VIP-Hegewarren)	Realisatie project NL2120, exploitatie / beheer innovatiebedrijven Hegewarren	578.500	
4	4	InnovatiepactBud Fryslan (IPF)	Uitvoering SPUK BV Extra middelen voor het spoor "Ontzorgingsprogramma Verduurzaming klein en micro MKB", binnen de SPUK-regeling Verduurzaming Bedrijfsmatig Vastgoed. Uitvoering SPUK BV En we zetten een ondersteuningsstructuur voor het Friese MKB op o.a. via het bedrijvenloket IPF/Ynbusiness. We voering de landelijke SPUK regeling verduurzaming bedrijfsmatig vastgoed uit waarbij: -Het beoogd aantal van 341 mkb'ers worden ontzorgd bij het verduurzamen van hun bedrijf. -het beoogd aantal van 46 bedrijventerreinen worden begeleid bij het verbeteren van de organisatiegraad op de bedrijventerreinen	388.600	Aanvullend op 2024
5	1	InnovatieclusterOp Drachten	Bestemd voor het projectplan 2025-2027. Het Innovatiecluster Drachten (ICD) bestaat uit 23 bedrijven in Noord Nederland, met 4.300 medewerkers, die landelijk en internationaal opereren, met het zwaartepunt in Drachten. De bedrijven maken allemaal deel uit van de hoogtechnologische maakindustrie, één van de kurken van de Nederlandse economie. De bedrijven leveren een stevige bijdrage aan de regionale economie met	1.320.000	Voor de jaren 2025-2027 (€ 440.000 per jaar)

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
			(hoogwaardige) werkgelegenheid, innovatiekracht en economische en maatschappelijke waarde. Het ICD neemt een belangrijke plaats in de triple helix (overheid-ondernemers-onderwijs) door het bieden van een groot aantal stageplaatsen, onderwijs- en onderzoeksfaciliteiten voor opleidingen op mbo-, hbo- en universitair niveau. Voor de continuïteit van de programma's van het ICD is het belangrijk dat de provinciale bijdrage meerjarig wordt vastgelegd.		
5	1	Vereniging Circulair Fryslan (VCF)	Het binnen de 3 o's aanjagen van de circulaire doelstellingen in de provincie Fryslân	200.000	Boekjaarsubsidie Meerjarig 2024-2027 € 200.000 per jaar
5	1	Stichting Wetsus	Financiering van de randvoorwaarden (state of the art (onderzoeks)infrastructuur) en adequate personeelsondersteuning voor het uitvoeren van het wetenschappelijk excellente en economisch relevante onderzoeksprogramma van Wetsus in Leeuwarden. De activiteit zorgt ervoor dat Wetsus haar innovatieprogramma kan voortzetten, waardoor de in het Wetsus Businessplan 2021-2032 beschreven performance indicatoren gerealiseerd kunnen worden.	1.000.000	Boekjaarsubsidie Meerjarig voor 2025-2027 € 1.000.000 per jaar
5	1	Stichting Wetsus (penvoerder)	Impact Programma Watercampus (IPW) 2025-2027 (hiervoor bekend als Watercampus Actieplan (WAP))	611.000	
5	2	St. Merk Fryslân	Merk Fryslân is de regiomarketingorganisatie van de provincie Fryslân die invulling geeft aan een overkoepelende regiomarketingstructuur in de provincie. De stichting werkt primair aan de toeristische marketing en promotie, ondersteunt productontwikkeling en het gastheerschap van Friesland. De Waddeneilanden worden hierbij als apart merk vermarkt. Om de regiomarketing te realiseren, is samenwerking met de ondernemers, gemeenten, provincie en andere stakeholders onontbeerlijk.	2.100.000	Boekjaarsubsidie
5	2	Stichting Innovatiepact Fryslân (IPF)	Financiering IPF om ervoor te zorgen dat binnen de 3 o's de economische agenda voor Fryslan gezamenlijk wordt aangejaagd en uitgevoerd	940.000	Boekjaarsubsidie basisorganisatie € 240.000 TAF € 200.000 Ynbusiness € 350.000 Innovatiebudget € 150.000
5	2	Wandelnet	Beheren van de landelijke wandelinfrastructuur. O.a. aanbrengen van bebording, het communiceren over de routes en het beheer wanneer er onvolkomenheden optreden.	51.200	Boekjaarsubsidie
5	2	Fietsplatform	Beheren van de landelijke fietsinfrastructuur. O.a. het beheren van de LF-routes en de routedatabank, in stand houden van een meldsysteem bij problemen bij routes, communicatie rondom de routes en aanspreekpunt in internationaal verband. Daarnaast beheer van de Europese routes (EuroVelo) en het opstellen van een provinciale kennisrapportages.	25.600	Boekjaarsubsidie
5	3	Cultuurfonds (voorheen Prins Bernard Cultuurfonds)	Herbestemmen en restaureren van monumenten (via laagrenteleninglening) Storting in het revolverende Cultuurfonds voor Monumenten. Opgenomen in programma Erfgoed 2025-2028	1.000.000	Eenmalige subsidie in 2025 (storting in fonds)
5	3	Stichting Het Cultuurfonds	Uitvoeren van een regeling t.b.v. projecten van individuele jonge makers in Fryslân	400.000	Meerjarige subsidie periode 2025-2028
5	3	Stichting Fries Productiehuis Popcultuur	Ontwikkeling van Friese makers en acts in de popcultuur	166.666	
5	3	Stichting Centrum voor Film in Friesland	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	193.988	
5	3	Forum Groningen	Activiteiten van het netwerk Filmhub Noord, dat filmeducatie in het primair en voortgezet onderwijs verzorgt in de noordelijke provincies, in de schooljaren 2025-2026 en 2026-2027.	50.000	Voor de periode 2027-2029 is nogmaals € 50.000 gereserveerd.
5	3	We the North	Bijdrage aan de activiteiten van de cultuurregio We the North, waaronder financiering van talentontwikkelingsnetwerken in Noord-Nederland, en gezamenlijke lobby richting Den Haag.	110.000	Jaarlijkse bijdrage voor de periode 2025-2028, wordt conform bestuurlijke afspraken

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
					geïndexeerd en vanaf 2027 structureel verhoogd.
5	3	Stichting Explore the North	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	117.613	
5	3	St. Fries Productiehuis popcultuur / Popfabryk	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	117.613	
5	3	Stichting Fries Straatfestival	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	58.910	
5	3	Stichting. Frysk film en media platfoarm (New Nordic Wave)	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	235.122	
5	3	Stichting FryskJeugd Orkest	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	53.019	
5	3	Stichting Het Achterland	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	117.613	
5	3	Stichting Illustere Figuren	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	94.049	
5	3	Stichting Internationaal Kamermuziekfestival Schiermonnikoog	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	41.340	
5	3	Stichting Into the Great Wide Open	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	58.910	
5	3	Stichting Ivgi & Greben	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	352.631	
5	3	Stichting Jeugd Dans Opleiding Fryslân	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	144.690	
5	3	Stichting Kunsthuis SYB	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	35.450	
5	3	Stichting Media Art Friesland	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	117.613	
5	3	Stichting. Meeuw - Jonge Theatremakers	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	323.279	
5	3	Stichting Noord Nederlands Orkest	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	82.370	
5	3	Stichting Noorderlicht	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	111.825	
5	3	Stichting Nootstroom	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	47.025	
5	3	Stichting Open Stal Oldeberkoop	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	29.559	
5	3	Stichting Oranjewoud Festival	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	190.973	
5	3	Stichting Pier21	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	293.825	
5	3	Stifting Simmerdeis	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	58.910	
5	3	Stichting Spanga Verona van Weststellingwerf	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	141.177	
5	3	Stichting Terschellings Oerol Festival	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	411.333	

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
5	3	Stifting Tryater (Fryske Toaniel Stifting Tryater)	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	440.582	
5	3	Stichting VoorHeen De Gemeente	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	58.910	
5	3	CityProms	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	51.675	
5	3	Stichting Friesland Pop	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	188.924	
5	3	Stichting Dans op recept	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele kunstinfrastructuur in de provincie Fryslân.	103.350	
5	3	Museum Belvédère	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele musea in de provincie Fryslân.	235.122	
5	3	Fries Scheepvaart Museum	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele musea in de provincie Fryslân.	345.500	
5	3	Natuur museum Fryslân	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele musea in de provincie Fryslân.	742.570	
5	3	Museum Dr888	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele musea in de provincie Fryslân.	117.613	
5	3	Koninklijk Eise Eisinga Planetarium	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele musea in de provincie Fryslân.	95.496	
5	3	Museum Martena	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele musea in de provincie Fryslân.	81.027	
5	3	Fries Museum	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele musea in de provincie Fryslân.	3.524.442	
5	3	Fries Landbouwmuseum	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele musea in de provincie Fryslân.	230.264	
5	3	Stichting LF2028 (Arcadia)	Vorbereiding voor en organisatie van triënnales in 2025 en 2028	2.000.000	Boekjaarsubsidie In de periode 2024-2028 is in totaal € 5 miljoen gereserveerd voor Stichting LF2028. Eerste inschatting is dat voor 2025 € 2 miljoen nodig zal zijn.
5	3	Firda CIOS	Het betreft de activiteiten fierljeppen, zeilen/skûtsjesilen, schaatsen en opleiden buurtsportcoaches	30.600	Boekjaarsubsidie Meerjarensusidie voor 2025-2028 € 30.600 per jaar
5	3	Koninklijke Nederlandse Kaatsbond	Verhogen deelname aan het kaatsen (door jongeren) en bevordering bekendheid van het kaatsen in het algemeen.	105.000	Boekjaarsubsidie Structureel € 55.000 Tijdelijk voor de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks € 50.000 voor Us keats takomst.
5	3	Dambûn Frysk Spul	Verhogen deelname aan het Frysk damjen (door jongeren) en bevordering bekendheid van het Frysk damjen in het algemeen	25.500	Boekjaarsubsidie Structureel € 10.500. Tijdelijk voor de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks € 15.000 voor gezamenlijk positionering, digitalisering en het aantrekken van kinderen en jongeren.

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
5	3	Frysk Ljeppers Boun	Verhogen deelname aan het fierljeppen (door jongeren) en bevordering bekendheid van het fierljeppen in het algemeen.	30.500	Boekjaarsubsidie Structureel € 10.500. Tijdelijk voor de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks € 20.000 voor gezamenlijk positionering, digitalisering en het aantrekken van kinderen en jongeren.
5	3	Stichting Foar de Neiteam	Verhogen deelname aan het skûtsjesilen (door jongeren) en bevordering bekendheid van het skûtsjesilen in het algemeen.	10.500	Boekjaarsubsidie Meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 10.500 per jaar
5	3	Stichting Sport Fryslân	Expertisecentrum op het gebied van sport, ter ondersteuning van sportbonden en -verenigingen, gemeenten, onderwijs, instellingen en bedrijven in Fryslân, inclusief aangepast sporten.	893.300	Boekjaarsubsidie Structureel € 728.300. Tijdelijk voor de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks voor een breder Sportfonds € 65.000, voor Sport en bewegen bereikbaar maken € 50.000 Sportoefreprijs en mooiste sportmoment € 20.000 en Fryske sport yn dyn Klasse € 30.000. Aanvullend voor het Schoolschaatsen in 2027 en 2028 jaarlijks € 125.000.
5	3	Topsport Noord	Individuele en collectieve begeleiding en ondersteuning van Friese sporttalenten en Topsporters.	432.100	Boekjaarsubsidie Structureel € 382.100. Tijdelijk voor de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks € 50.000 voor de uitvoering van de Noordelijke Topsport Agenda.
5	3	Museumfederatie Fryslân/Museumstifting Fryslân	De instelling levert ondersteuning aan de kleine musea en oudheidskamers. Daarnaast ook projectleiding en -coördinatie van de activiteitenweek 'Help pake en beppe de vakantie door' en Museumnacht Frl.	277.500	Boekjaarsubsidie € 228.600.- regulier en aanvullend € 48.900,- per jaar tijdelijk in de jaren 2025-2028 voor in ieder geval de projecten Museumnacht FRL en Help pake en beppe de winter door.
5	3	St. Erfgoed en Publiek	Ondersteuning Erfgoedvrijwilligers.nl Vergroten Erfgoedparticipatie & publieksbereik	20.000	Meerjarensubsidie voor programmaperiode Erfgoed 2025-2026
5	3	Stichting Tsjerkepaad	Verzorgen en bekendmaken van openstelling en evenementen in honderden Friese kerkgebouwen op de zaterdagen in de zomermaanden.	17.800	Boekjaarsubsidie Meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 17.800 per jaar
5	3	Stichting Alde Fryske Tsjerken	Beheer en behoud van de bij de stichting in bezit zijnde monumentale kerken.	324.600	Boekjaarsubsidie

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
					Meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 324.600 per jaar
5	3	Stichting De Fryske Mole	Beheer en behoud van de bij de stichting in bezit zijnde monumentale molens.	135.700	Boekjaarsubsidie Meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 135.700 per jaar Rijksvolgend bedrag met € 14.000 verhoogd
5	3	Stichting Befrijdingsfestival Fryslân	Organisatie Fries Befrijdingsfestival	50.200	Structureel per jaar
5	3	Stichting Befrijdingsfestival Fryslân	Aanvullende subsidie voor organisatie Fries Befrijdingsfestival	11.500	Jaarlijks voor de periode 2025-2028
5	3	Stichting Centrum voor film in Friesland	De activiteiten van het Fries Film- en Audioarchief.	55.000	Projectsubsidie voor de periode 2025-2028.
5	3	Stichting Frysk Jeugdorkest	VERVALLEN Jonge musici (leeftijd 12-24 jaar) uit Friesland een podium te bieden om in een orkest met symfonische bezetting plezier te beleven aan samen muziek maken, streven naar professionele kwaliteit en bijzondere talenten door laten groeien naar het conservatorium.	VERVALLEN	
5	3	Stichting Het Fries Museum	Bijdrage voor de aankoop van hedendaagse Friese kunst.	180.000	Totaalbedrag voor de periode 2025-2028.
5	3	Stichting Keunstwurk – KEK PO	Voor het programma Kultuuredukaasje mei Kwaliteit; een landelijke regeling (Cultuureducatie met Kwaliteit) van het FCP. Dit programma heeft als doel om programma's op terrein van cultuureducatie in het primair onderwijs (PO) te ontwikkelen en te borgen. Het programma zet in op deskundigheidsbevordering, ondersteuning van scholen en culturele aanbieders. Daarnaast zet het in op vakoverstijgend werken (onder andere de verbinding tussen taal en cultuur) via de zogenaamde 'meimakers'.	467.000	Boekjersubsydzje Foar de jierren 2025-2028 € 467.000 it jier
5	3	Stichting Keunstwurk – Basisorganisatie	• Het stimuleren van cultuurparticipatie door ondersteuning van het amateurkunstenveld; • Het stimuleren van de verbinding tussen cultuur en het sociaal domein, waaronder zorg om tot een groter bereik van cultuurparticipatie te komen en • Het vergroten van kennis en professionalisering binnen het amateurkunstenveld onder meer vanuit de landelijke regeling gericht op cultuurparticipatie. Bij de steunfunctie legt de provincie de nadruk op drie taken: • Informatievoorziening • Deskundigheidsbevordering • Netwerkvorming en collectieve activiteiten	1.174.900	Boekjersubsydzje Foar de jierren 2025-2028 € 1.174.900 it jier
5	3	Stichting Keunstwurk	Uitvoeringskosten van het programma Kultuuredukaasje mei Kwaliteit (KEK)	200.000	Boekjersubsydzje Foar de jierren 2025-2028 € 200.000 it jier
5	3	Stichting Keunstwurk	Activiteiten op het gebied van talentontwikkeling: uitvoering programma Fulkaan en coördinatie van Kunstbende Fryslân	93.000	Boekjersubsydzje Fulkaan: Foar de jierren 2025-2028 € 63.000 it jier en Kunstbende foar de jierren 2025-2026 € 30.000 it jier.
5	3	Stichting Keunstwurk – Taalplan Frysk 2030	Utfiering jaan oan de realisasjeplannen fan alle ûnderwiissectoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellingen foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêr binnen't alle learlingen optimaal Frysk leare kinne.	75.000	Foar de jierren 2025-2028 €75.000 it jier yn totaal € 300.000,-.
5	3	Stichting Monumentenwacht Fryslân	Inspectie van de bij de Monumentenwacht aangesloten monumenten.	321.300	Boekjaarsubsidie Meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 321.300 per jaar

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
5	3	Stichting Steunpunt Monumentenzorg Fryslân	Onbetaalde dienstverlening voor gemeenten, monumentenorganisaties en particulieren op het gebied van monumentenzorg, waaronder herbestemming, archeologie en cultuurhistorie. Het bieden van een platformfunctie voor de monumentenzorg. Onder deze subsidie valt ook de € 15.300 die jaarlijks beschikbaar is voor de vrijwilligersorganisaties. St. Steunpunt Monumentenzorg stelt dit budget beschikbaar aan deze organisaties.	224.800	Boekjaarsubsidie Meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 224.800 per jaar
5	3	Stichting Restauratie OpleidingsProjecten Noord-Nederland (ROP Noord)	Stimuleren/zoeken van leerlingen voor het restauratieambacht bij monumenten (samenwerking drie Noordelijke Provincies)	10.000	2025-2028
5	3	Algemene Fryske Underrjocht Kommisje (AFUK)	It stypjen fan aktiviteiten yn de folwoeksene-edukaasje wat de Fryske taal oanbelanget. It giet hjir om it trochbeteljen fan it bedrach dat hjirfoar yn de Rykspost foar it fuortsterkjen fan de Fryske taal en kultuer opnommen is. Draachflakferbreedzjen/ fersterkjen fan de Fryske taal yn alle sektoren fan it maatskappelik libben. Ynformaasjefoarsjenning en algemiene promoasje fan 'e Fryske taal. Dêrneist Boeken fan Fryslân: (ynter)nasjonale promoasje fan de Fryske literatuer. Aktiviteiten op it mêd fan de taalstimulearring yn de foarskoalske perioade: Alden en professionals yn Fryslân dy't te krijen hawwe mei bern yn de foarskoalske perioade (VVE= Voor- en Vroegschoolse Educatie) ynformearje oer meartalich grutbringen. Professionals stimulearje om aktyf mei taalbelied dwaande te bliuwen. Brûkber en oantreklik materiaal oanbiede om in goede taalomjouwing te stimulearjen, sawol thús as op pjutteboartersplakken en bernedeiferbliuwen. Utfiering jaan oan de realisasjeplannen fan alle ûnderwiissectoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêr binnen't alle learlingen optimaal Frysk leare kinne. Subsydzje y.f.m. de kurrikulumferoaring foar it lêzen/skriuwen fan it Frysk yn it ûnderwiis en útwurking learline en keardoelen ûnderwiis wêr ûnder ek it spesjaal ûnderwiis.	2.609.900	Boekjiersubsydzje Foar it jier 2025 € 2.459.900 foar de ûnderdielen: € 675.800 basis € 227.500 BFF € 260.000 Taalbelied € 96.600 Frysk yn de skreane media € 200.000 Foarskoalsk € 100.000 MYF lisinsjes en begelieding Spoar 8 en Searje 36 € 900.000 Taalplan Frysk 2030 Foar de jierren 2026-2028 it jier € 2.611.600 foar de ûnderdielen: € 675.800 Edukaasje & stipepunt € 227.500 BFF € 260.000 Taalbelied € 48.300 Frysk yn de skreane media € 200.000 Foarskoalsk € 300.000 MYF lisinsjes en begelieding Spoar 8 en Searje 36 € 900.000 Taalplan Frysk 2030 Ryk Kurrikulum € 75.000,-
5	3	Algemene Fryske Underrjocht Kommisje (AFUK)	Subsydzje oangeande de aktiviteiten fan it taalkado.	185.400	
5	3	Algemene Fryske Underrjocht Kommisje (AFUK)	Subsydzje n.o.f. de ôfspraken út de BFTK 2024-2028 oangeande it taalfitaliteitsmodel fan UNESCO wêr't it Ryk en de provinsje it ûnderdiel taalbefoarding as prioriteit oanwiisd hawwe om geandewei dizze BFTK dizze ambysje te ferheegjen.	1.000.000	Foar de jierren 2025-2028 neffens de BFTK 2024-2028 side 78.
5	3	Algemene Fryske Underrjocht Kommisje (AFUK)	Subsydzje n.o.f. de ôfspraken út de BFTK 2024-2028 oangeande it ûnderdiel fan de meartalichheidskoördinator om de gemeenten te stypjen by it realisearjen fan de langetermyn doelstellings en it ferdjipjen en ûntjaan fan it taalbelied binnen de gemeenten.	1.700.000	Foar de jierren 2025-2028 neffens de útfiering fan de ôfspraken BFTK 2024-2028 side 55.

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
5	3	Algemiene Fryske Underrjocht Kommissje (AFUK)	Undersyk en ûntwikkeljen fan in nij Frysk foarlê- en taalstimulearringsprogramma foar bern fan 2 oant 4 jier. As doel in rike, meartalige omjouwing te kreëarjen om de taalûntwikkeling en de lêswille fan bern te fergrutsjen en te stimulearjen.	150.000	
5	3	Algemiene Fryske Underrjocht Kommissje (AFUK)	Projektsubsydzje oangeande de aktiviteiten fan it ûnderdiel Yung Frysk.	290.000	Foar de jierren 2025-2028 yn totaal 290k.
5	3	Algemiene Fryske Underrjocht Kommissje (AFUK)	Bydrage foar de kommunikaasje-aktiviteiten Taalplan Frysk 2030 sektor Mbû.	25.000	
5	3	Algemiene Fryske Underrjocht Kommissje (AFUK)	Bydrage foar it lêsplatfoarm Lêze foar de List.	50.000	Foar de jierren 2025-2028 yn totaal 50k.
5	3	Algemiene Fryske Underrjocht Kommissje (AFUK)	Projektsubsydzje foar it trochûntwikkeljen fan de taallearapp foar de Fryske taal mei û.o. útwreidingen foar oare talen foar nije sprekkers en trochsetters.	105.000	Neffens de ôfspraken BFTK 2024-2028.
5	3	CEDIN	Utfiering jaan oan de realisaasjeplannen fan alle ûnderwiissektoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêrbinnen't alle learlingen optimaal Frysk leare kinne. De aktiviteiten stypje it Frysk yn it basisûnderwiis, befoarderjen fan Fryske taal ûnder bern mei it tydskrift Tsjil en befoarderjen fan de Fryske taal ûnder jongerein mei it tydskrift LinKk.	1.280.733	Boekjiersubsydzje Taalplan Frysk 2030-ambysje útfiering realisaasjeplan. Foar it jier 2025 € 1.220.733 foar de ûnderdielen: Taalplan € 1.187.400 Taalplan MYF Tsjil & LinKk € 33.333 Foar de jierren 2026-2028 it jier € 1.287.400 foar de ûnderdielen: Taalplan € 1.187.400 Taalplan MYF Tsjil & LinKk € 100.000 Klasse Frysk € 60.000
5	3	CEDIN	Subsydzje y.f.m. de kurrikulumferoaring foar it lêzen/skriuwen fan it Frysk yn it ûnderwiis en útwurking learline en keardoelen ûnderwiis wêr ûnder ek it spesjaal ûnderwiis.	550.000	Ryksbydrage BFTK 2024-2028 & provinsjale bydrage
5	3	Cedin	Bydrage foar de kommunikaasje-aktiviteiten Taalplan Frysk 2030 sektoren Fuortset en Spesjaal.	27.500	
5	3	Explore the North - Taalproduksjehûs	Explore the North ferkent en trotsearret de grinzen fan dissiplinen mei literatuer, taal en meartaligens as gids mei de poadiumkeunsten as fêste partner en mei oare keunstfoarmen én wittenskip as goede, krityske freonen.	200.000	Boekjiersubzydzje Foar de jierren 2025-2028 € 200.000 it jier
5	3	Stichting Fers	Foarlêsfilmkes fan Fryske boeken	20.000	
5	3	Stichting Fers	Projektsubsydzje oangeande de stipe by netwurkfoarming en projekten op it mêd fan lêze en taal (Nederlânsk en Frysk) dy't bydrage oan taalfeardigens jouwe mei ynfolling oan de wetlike taken dy't de provinsje hat op it mêd fan biblioteekwurk (ûntwikkeling en behear systeem foar monitoaring / kennisbank) en Frysk taalbelied (Frysk Lêsoffensyf).	375.000	Projektsubsydzje foar de jierren 2025-2027
5	3	Stichting Fers	Via Fers, de provinciale ondersteuningsinstelling bibliotheken (POI), geeft de provincie uitvoering aan de provinciale wettelijke taak vanuit de Wet Stelsel Openbare Bibliotheek-voorzieningen (WSOB). Bibliotheken spelen een rol op het gebied van taal en lezen en dragen bij aan sociale cohesie. Fers biedt een pakket ondersteunende diensten en activiteiten aan bibliotheken. Vanuit de WSOB is Fers verantwoordelijk voor interbibliothecair leenverkeer, ondersteuning bij bedrijfsvoering, marketing en de ontwikkeling van innovaties ten behoeve van het Fries bibliotheekwerk. Ook levert Fers inzet voor de leesbevorderingsprojecten Tomke en LêsNo en het Taalplan Frysk.	3.857.800	Boekjiersubsydzje Waarvan voor: * Regulier: € 3.737.400 * Tomke: € 33.700 * LêsNo: € 26.700 * Taalplan: € 60.000
5	3	Fryske Akademy	a. Stifting, dy't har taleit op it wittenskiplik ûndersyk en ûnderwiis yn en oangeande Fryslân en synmienskip, skiednis, taal en kultuer. b. Bydrage ûnderwiiskundige taak F.A. oan de Universiteit fan Amsterdam.	3.189.200	Boekjiersubsydzje De subzydzje bestiet út:

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
					-In ryksbydrage (lumpsum) fan € 1.791.700,- dy't OCW earmerke oermakket fia it provinsjefûns. -In provinsjale eksploitaasje-subsydze fan € 1.397.500,-.
5	3	Fryske Akademy Europees Buro foar Lytse Talen	Fuortsterking fan de relaasje tusken Europeeske fûnsen & belied (ek fia NPLD) mei it belied & praktyk fan de Fryske en Nedersaksyske Taal- en Kultuer-organisaasjes.	12.300	Boekjiersubsydze Foar 2025-2028 € 12.300 it jier
5	3	Fryske Akademy - Mercator Europeesk Kennisintrum foar Meartaligens en Taallearen en EBLT	It Mercator Europeesk Kennisintrum fiert ferlykjend wittenskiplik ûndersyk yn Europa út en ferbynt dat mei maatskiplike fraachstikken yn Fryslân oangeande ûnder oare ûnderwiis (Taalplan Frysk 2030), taalbelied en taal-fitaliteit fan it Frysk. Dêrfoar wurket sy nau gear mei de provinsje en Fryske taal- en ûnderwiisorganisaasjes, ynventarisearret de ûndersyksfragen út 'e praktyk en lûkt de nedige (Europeeske) fûnsen oan.	244.400	Boekjiersubsydze Foar 2025-2028 Foar 2025 244.400 Foar de jierren 2026-2028 € 236.400 it jier.
5	3	Skriuwerboun	It besterkjen fan de Fryske literatuer en kultuer.	4.700	Boekjiersubsydze
5	3	Stichting Fierder Onderwijs (CSG Liudger)	Subsydze foar de aktiviteiten foar it ûnderdiel MFU. CSG Liudger is ponghâlder fan it mfû-netwerk. Skoallen oansletten mei it mfû-netwurk biede meartalich fuortset ûnderwiis oan. It Frysk wurdt hjir brûkt as ynstruksjetaal en omgongstaal.	111.500	
5	3	Stichting Bildts Aigene	De stifting stelt him ta doel it Bildtsk as libbene streektaal en it Bildtsk eigene te hanthavenjen en te befoarderjen.	3.200	Boekjiersubsydze
5	3	St. City of Literature (i.o)	Subsydze foar it yn stân hâlden fan it ûnderdiel UNESCO City of Literature oangeande it literêre libben yn Fryslân troch it útfieren fan plannen mei as doel om: • It hjoeddeistige literêre fjild bliuwt ferienigjen. • Gebrûk meitsje fan in besteand, profesjoneel en tige produktif ynternasjonale netwurk. • Yn gearwurking mei dat ynternasjonale netwurk op lokaal nivo in duorsume literêre ynfrastuktuer opbouwe. • In takomstperspektyf biede oan de hjoeddeiske en takomstige generaasje skriuwers. • Har kennis fan meartaligens útdrage, ek bûten Europa. • Him profilearje mei en konsintrearje op Global Goals as ynklusiviteit en erfgoed, wêryn 't Fryslân al langere tiid in foarlûkersrol hat.	388.165	Foar de jierren 2026-2028 € 300.000,- it jier. Yn totaal oer de jierren 2025-2028 € 1.288.165,-
5	3	Stichting De Moanne	In eigentiids opinyblêd dat der neistribbet in bydrage te leverjen oan it ynlibben hâlden fan kultuer en taal yn Fryslân sûnder ûndergeskikt te wezen oan in bepaalde (maatskiplike) ideologie.	88.100	Boekjiersubsydze Foar 2025-2028 € 88.100 it jier
5	3	Stifting Fryske Rie	De Fryske Rie underhâldt kontakten tusken Fryslân en Noard- en East Fryslân yn Dútslân. De Fryske Rie organisearret utwisselings en befoardert dermei ynterfryske kontakten.	5.700	Boekjiersubsydze
5	3	Stifting Frysktalige berne-opfang, Ekspertizesintrum foar Frysk yn de foarskoalske perioade	Utfiering jaan oan de realisaasjeplannen fan alle ûnderwiissectoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêr binnen alle learlingen optimaal Frysk leare kinne. Benammen rjochte op it foarkomme fan taalferlies en it rjochtdwaan oan de thústaal en it befoarderjen fan taaloerdracht troch it stimulearjen fan de taalûntwikkeling fan pjutten benammen rjochte op it Frysk en it ferbetterjen fan de oansluting op it primêr ûnderwiis.	733.445	Boekjiersubsydze Foar de jierren 2025-2028.
5	3	Stifting Frysktalige berne-opfang (SFBO)	Bydrage foar de kommunikaasje-aktiviteiten Taalplan Frysk 2030 sektor Foarskoalsk.	7.000	

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
5	3	Stichting Historisch Centrum Westergo 'De Tiid'	Fuortsterkjen fan it Frysk en meartaligens, yn it bysûnder fanwege de betsjutting fan Gysbert Japicx foar it skreaune Frysk (it taalergoed) fan hjoed-de-dei.	10.400	Boekjiersubsydzje
5	3	Stichting Hispel	Frysk literâr (ynernet)tiidskrift mei de ambysje om in (digitaal) literatuerplein te wêzen.	41.900	Boekjiersubsydzje Foar 2025-2028 € 41.900 it jier
5	3	Stichting Hispel	Projektsubsydzje foar it literatuerkollektif Ensafh, de Moanne en RIXT, mei as doel foar de ferbreiding en ferdjipping fan de Fryske literatuer nije doelgroepen te binen en it stimulearjen fan de literêre úterings.	200.000	
5	3	Tresoar	Bydrage foar in oantrún foar de Fryske literatuer mei it projekt It mei de pinne winne mei as doel it Fryske literêre fjild te fuortsterkjen.	150.000	
5	3	Stifting It Frysk Amateur Toaniel (Stichting I.F.A.T.)	Aktiviteiten op it mêd fan it Fryske Amateurtoaniel.	12.200	Boekjiersubsydzje
5	3	Stichting NHL Stenden Hogeschool	Utfiering jaan oan de realisasjeplannen fan alle ûnderwiissectoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêrbinnen't alle learlingen optimaal Frysk leare kinne.	966.100	Boekjiersugsydzje Taalplan Frysk 2030-ambysje útfiering realisasjeplan. Foar it jierren 2025-2028 € 966.100 it jier foar de ûnderdielen: 44.600 Taalkoördinatoaren 289.500 Learare-oplieding Frysk PU & FU 132.000 Lektoraat Meertaligheid & Geletterdheid 500.000 Taalplan Frysk
5	3	NHL Stenden Hegeskoalle	Subsydzje foar de útfiering fan de aktiviteiten neffens foar de ambysje fan de BFTK 2024-2028 oangeande it oanlûken, stimulearjen, oplieden, by- en nei-oplieden en begelieden fan de leararen yn it primêr en fuortset ûnderwiis.	4.800.000	Foar de jierren 2025-2028
5	3	NHL Stenden Hegeskoalle	Subsydzje, n.o.f. de útkomsten fan in ûndersyk, oangeande de PR en kommunikaasje foar de útfiering fan de aktiviteiten neffens foar de ambysje fan de BFTK 2024-2028 oangeande it oanlûken, stimulearjen, oplieden, by- en nei-oplieden en begelieden fan de leararen yn it primêr en fuortset ûnderwiis.	800.000	Foar de jierren 2025-2028
5	3	NHL Stenden Hogeschool	Bydrage foar de kommunikaasje-aktiviteiten Taalplan Frysk 2030 sektoren Primêr en Hbû.	95.000	
5	3	Stichting Omrop Fryslân	Utfiering jaan oan it konvenant "Bestuursafspraken Fries in de Media 2016", spesifyk de realisasje fan de programma's dy't mei elkoar de folsleine en alsidige Frysktalige programmearring foarmje op ferskate mediaplatoarms. Utfiering jaan oan de realisasjeplannen fan de ûnderwiissectoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêr binnen't alle learlingen optimaal Frysk leare kinne.	877.600	Boekjiersubsydzje
5	3	Stichting Omrop Fryslân	Utfiering jaan oan de realisasjeplannen fan de ûnderwiissectoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêr binnen alle learlingen optimaal Frysk leare kinne.	175.000	Boekjiersubsydzje Taalplan Frysk 2030-ambysje útfiering realisasjeplan. Foar de jierren 2025-2028 175.000 it jier
5	3	Stichting Ried fan de Fryske beweging	It bewarjen en befoarderjen fan de Fryske identiteit, taal en kultuer.	23.500	Boekjiersubsydzje

Prg	Bel. veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € begroting 2025	Toelichting
5	3	Stichting Stellingwarver Schrieversronte	It ynstânhâlden en befoarderjen fan de Stellingwarver taal en kultuer. It dwaan fan: a. taalûndersyk en b. taalkundichûndersyk	29.600	Boekjersubsydzje
5	3	Stichting Stellingwarver Schrieversronte	Fernijingsympuls yn de regio foar gearwurking, fuortsterkjen en fernijing fan de Stellingwarver taal en kultuer.	27.300	Boekjersubsydzje
5	3	Stichting Utjouwerij Frysk Toaniel (STUFT)	Fersterking fan it Frysk troch de útjefte fan Frysktalige toaniel tekstboekjes.	20.300	Boekjersubsydzje
5	3	Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	Bacheloroplieding foar it duorsum fersterkjen fan de frisistyk, wêrûnder de mooglikheden foar de realisaasje fan in folweardige, duorsume en tagonklike universitêre bacheloroplieding Fryske taal en kultuer mei ek as doel foar it lêste part fan de akademyske learline, nammentlik it oplieden fan akademyske, takomstige talinten lykas promovendy.	440.000	Bydrage provinsje neffens de ynhâldlike ôfspraken BFTK 2024-2028 foar de jierren o.e.m. 2028 €110.000,- it jier.
5	4	Planbureau Fryslân (voorheen Fries Sociaal Planbureau)	Begeleiding, kadervorming, documentatie, informatie, onderzoek en studie, verbinden van partijen, ondersteuning van gemeenten bij de ontwikkelingen rond de wet maatschappelijke ondersteuning, welzijn nieuwe stijl en aanpalende terreinen.	1.823.200	Boekjersubsydzje
5	4	Keunstwurk	In het bestuursakkoord 'Oparbeidzje foar Fryslân' (2024-2027) is de ambitie opgenomen is om te komen tot een Mienshipsnetwerk: "Er is al een proef hoe Doarpswurk samen met Sport Fryslân en Keunstwurk een rol kunnen spelen bij het ondersteunen van verenigingen, organisaties en vrijwilligers. Hier maken wij de provinciale inzet van... Met deze organisaties bouwen wij aan een sterke ondersteuning voor initiatieven van onze mienskip. Voor de ondersteuning komt één loket dat makkelijk te vinden en bereiken is". Op dit moment is netwerk operationeel in 2 van de 5 provinciale regio's. Om te voldoen aan de ambitie uit het bestuursakkoord dient het Mienshipsnetwerk verder uitgebreid te worden naar alle 5 regio's. Dit vraagt extra inzet vanuit Keunstwurk als een van deelnemende partijen in het Netwerk.	320.000	
5	4	Stichting Doarpswurk	Bevordering van de leefomstandigheden op het platteland. Het bieden van begeleiding, kadervorming, documentatie, informatie en ondersteuning t.b.v. vrijwilligers, verenigingen, dorpshuizen, plaatselijk belang en gemeenten in Fryslân.	742.500	Boekjaarsubsidie
6	2	S. Vis h.o. The House of Carrynette Kiltmakers	Winkelruimte exploiteren (Oude Oosterstraat 9)	10.000	
6	2	Maatschap Ogenblik	Winkelruimte exploiteren (Tweebaksmarkt 70)	7.000	

Bijlage 4

Overzicht investeringen

Onderhanden en opgeleverde investeringen

Hieronder is een overzicht opgenomen van de onderhanden en opgeleverde investeringen per categorie.

x € 1.000 Project	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO		
	Bestedingen	Begroot	Bestedingen	Inkomsten	Begroot	Inkomsten	aanschafwaarde		
	1-1-2025	2025	2025	1-1-2025	2025	2025	1-1-2025	2025	31-12-2025
Totaal Bedrijfsmiddelen	18.527	4.301	579	9.646	0	0	8.881	4.301	9.460
Totaal Grondbeleid	114.506	18.138	5.120	51.382	4.441	535	63.124	13.696	67.709
Totaal Projecten	1.065.634	66.434	7.420	663.900	16.913	424	401.734	49.521	408.730
Eindtotaal	1.198.667	88.873	13.119	724.927	21.355	959	473.740	67.518	485.899

In onderstaande tabellen is de stand van zaken van de lopende investeringen in 2025 per categorie weergegeven.

x € 1.000 Project	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO			Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
	Bestedingen 1-1-2025	Begroot 2025	Bestedingen 2025	Inkomsten 1-1-2025	Begroot 2025	Inkomsten 2025	aanschafwaarde 1-1-2025 2025 31-12-2025				
Doorstep 3 2024	1.173	555	80	0	0	0	1.173	555	1.254	ligt op schema	ligt op schema
Smartphones 2023	12	428	114	0	0	0	12	428	126	ligt op schema	ligt op schema
Netwerk 2024	115	85	17	0	0	0	115	85	132	ligt op schema	ligt op schema
Telefooncentrale 2024	19	181	49	0	0	0	19	181	69	ligt op schema	ligt op schema
Totaal bedrijfsmiddel ICT	1.320	1.248	260	0	0	0	1.320	1.248	1.580		
4 GPS ontvangers	0	82	0	0	0	0	0	82	0	ligt op schema	ligt op schema
2 tachymeters	0	60	0	0	0	0	0	60	0	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Bedrijfsmiddelen wegen	0	142	0	0	0	0	0	142	0		
Hekkeldepot de Bakkerij	43	1.150	0	21	0	0	21	1.150	21	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Depotbeheer	43	1.150	0	21	0	0	21	1.150	21		
Stelpost energieneutrale gebouwen programma 2	0	20	0	0	0	0	0	20	0	ligt op schema	ligt op schema
Glas vervangen monumentaal deel energie neutr geb	35	26	0	0	0	0	35	26	35	ligt op schema	ligt op schema
Aanwezigheidsdetectie energie neutrale gebouwen	41	39	20	0	0	0	41	39	61	ligt op schema	ligt op schema
PV panelen op dak energie neutrale gebouwen	4	143	0	0	0	0	4	143	4	ligt op schema	ligt op schema
Aansl warmtenet va 2027 energie neutrale gebouwen	22	63	0	0	0	0	22	63	22	ligt op schema	ligt op schema
Led verlichting energie neutrale gebouwen	354	184	102	0	0	0	354	184	457	ligt op schema	ligt op schema
Energie neutraal maken 4 steunpunten	47	90	14	0	0	0	47	90	61	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Energie neutrale provincie	502	565	137	0	0	0	502	565	638		
1 zoutmenginstallatie	0	55	0	0	0	0	0	55	0	ligt op schema	ligt op schema
4 zoutmenginstallaties	0	220	0	0	0	0	0	220	0	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Gladheidsbestrijding algemeen	0	275	0	0	0	0	0	275	0		
Vervangen vitrage PH 2024	10	30	24	0	0	0	10	30	34	ligt op schema	ligt op schema
Keukenapparatuur bedrijfsrestaurant	0	50	29	0	0	0	0	50	29	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Huisvesting	10	80	53	0	0	0	10	80	63		
Swettehus totaal	12.886	400	96	9.624	0	0	3.262	400	3.358	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Steunpunt Swettehus totaal 12 jaar	290	0	0	0	0	0	290	0	290	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Steunpunt Swettehus totaal 24 jaar	1.710	0	0	0	0	0	1.710	0	1.710	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Steunpunt Swettehus totaal 48 jaar	1.537	0	0	0	0	0	1.537	0	1.537	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Steunpunt Bolsward	127	50	0	0	0	0	127	50	127	ligt op schema	ligt op schema
Kaploods Dokkum	0	40	1	0	0	0	0	40	1	ligt op schema	ligt op schema
Rieten dak Skulherne	103	47	31	0	0	0	103	47	133	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Steunpunten	16.653	537	128	9.624	0	0	7.029	537	7.157		
Vervangen mast PW2	0	28	0	0	0	0	0	28	0	ligt op schema	ligt op schema
Vervanging kraan PW 105 2024	0	100	0	0	0	0	0	100	0	ligt op schema	ligt op schema
Vervanging kraan PW 104 2024	0	175	1	0	0	0	0	175	1	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Vaarwegen Vaartuigen algemeen	0	303	1	0	0	0	0	303	1		
Totaal Bedrijfsmiddelen	18.527	4.301	579	9.646	0	0	8.881	4.301	9.460		

x € 1.000 Project	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO			Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
	Bestedingen	Begroot	Bestedingen	Inkomsten	Begroot	Inkomsten	aanschafwaarde				
	1-1-2025	2025	2025	1-1-2025	2025	2025	1-1-2025	2025	31-12-2025		
Strategische grondvoorraad	19.150	4.398	25	197	-149	12	18.953	4.547	18.967	nvt	nvt
Totaal Grondbeleid	19.150	4.398	25	197	-149	12	18.953	4.547	18.967		
Natuurgrond tbv internationale opgave	12.849	9.364	1.008	3.603	0	0	9.245	9.364	10.254	nvt	nvt
Natuurgrond tbv provinciale opgave	12.063	0	-468	5.785	0	0	6.278	0	5.810	nvt	nvt
IKG Gronden buiten herijkte NNN	45.238	0	2.478	19.313	0	518	25.926	0	27.885	nvt	nvt
Grond in expl. Natuurgrond tbv internat. opgave	650	0	0	-111	0	0	761	0	761	nvt	nvt
Grond in expl. Natuurgrond tnv prov. opgave	1.832	0	468	505	0	0	1.327	0	1.794	nvt	nvt
Totaal Natuurpact	72.631	9.364	3.486	29.095	0	518	43.536	9.364	46.504		
Veenweidevisie grond De Welle Woudsend	172	0	0	11	160	0	160	-160	160	nvt	nvt
Gebiedsproject Aldeboarn - De Deelen	8.799	357	196	8.795	360	0	3	-3	199	nvt	nvt
Gebiedsproject Hege Warren	13.132	2.726	1.212	12.661	2.777	5	471	-51	1.678	nvt	nvt
Gebiedsproject Idzegea	622	1.293	201	622	1.293	0	0	0	201	nvt	nvt
Totaal Veenweide	22.725	4.376	1.609	22.090	4.590	5	635	-214	2.239		
Totaal Grondbeleid	114.506	18.138	5.120	51.382	4.441	535	63.124	13.696	67.709		

x € 1.000 Project	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO			Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
	Bestedingen 1-1-2025	Begroot 2025	Bestedingen 2025	Inkomsten 1-1-2025	Begroot 2025	Inkomsten 2025	Aanschafwaarde				
							1-1-2025	2025	31-12-2025		
PAB Glasvezel en programmakosten	10.566	483	50	1.546	0	0	9.020	483	9.070	ligt op schema	met risico voor mogelijke overschrijdingen
FMP Afstbed bruggen cluster Leeuwarden	2.661	881	0	2.661	1.394	0	0	-513	0	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
PAB Aansluiting bruggen op swettehus 10 jr.	720	0	0	0	0	0	720	0	720	ligt op schema	ligt op schema
PAB Aansluiting bruggen op Swettehus 25 jr.	499	0	0	0	0	0	499	0	499	ligt op schema	ligt op schema
PAB Aansluiting bruggen op Swettehus	1.376	404	9	1.218	0	0	158	404	167	ligt op schema	ligt op schema
Afstandsbediening overig	0	74	0	0	0	0	0	74	0	ligt op schema	ligt op schema
Steunpunt Swettehus totaal 100 jaar	1.197	0	0	0	0	0	1.197	0	1.197	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Steunpunt Swettehus totaal 30 jaar	171	0	0	0	0	0	171	0	171	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Totaal Afstandsbediening	17.190	1.843	59	5.425	1.394	0	11.765	449	11.823		
Aanpassing busstation Sneek	948	52	0	0	0	0	948	52	948	ligt op schema	ligt op schema
Aanpassing bus/treinhalt	337	663	3	0	0	0	337	663	341	ligt op schema	ligt op schema
Busstation Heerenveen	938	1.450	244	0	300	0	938	1.150	1.182	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Busremise Leeuwarden tijdelijk	2.220	576	265	0	0	0	2.220	576	2.486	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Dokkum grond	572	120	6	0	0	0	572	120	578	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Heerenveen grond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Sneek/Bolsward grond	0	675	0	0	0	0	0	675	0	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Terschelling grond	0	0	1	0	0	0	0	0	1	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Drachten opstallen	0	50	0	0	0	0	0	50	0	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Leeuwarden opstallen	0	50	204	0	0	0	0	50	204	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Lemmer opstallen	0	50	0	0	0	0	0	50	0	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Oosterwolde opstallen	0	1.050	1.145	0	133	0	0	917	1.145	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Sneek/Bolsward opstallen	0	50	0	0	0	0	0	50	0	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Terschelling opstallen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Vlieland opstallen	0	300	0	0	0	0	0	300	0	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Dokkum opstallen	0	50	9	0	30	0	0	20	9	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Vlieland grond	0	300	0	0	0	0	0	300	0	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Oosterwolde grond	0	650	3	0	0	0	0	650	3	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Lemmer grond	0	675	0	0	0	0	0	675	0	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Leeuwarden grond	0	2.000	71	0	0	0	0	2.000	71	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Drachten grond	0	780	0	0	0	0	0	780	0	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Busremises	5.016	9.541	1.952	0	463	0	5.016	9.078	6.968		
CA: Algemeen	400.335	1.721	334	243.717	3.500	60	156.618	-1.779	156.892	met risico voor mogelijke afwijkingen	met overschrijding
Totaal De Centrale As	400.335	1.721	334	243.717	3.500	60	156.618	-1.779	156.892		
ESGL-tunnel Hurdegaryp	8.575	43	0	0	0	0	8.575	43	8.575	ligt op schema	ligt op schema
Project ESGL Extra Sneltrain Gron Lwd	37.763	667	49	37.763	667	0	0	0	49	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Extra sneltrain Gron Lwd	46.338	710	49	37.763	667	0	8.575	43	8.625		
Hoofd fietsroutes	52	171	34	0	-822	0	52	993	86	ligt op schema	ligt op schema
Hoofd fietsroutes N358 Blauforleat - Surhuisterveen	0	40	0	0	0	0	0	40	0	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Hoofd fietsroutes Bebording	0	130	0	0	0	0	0	130	0	ligt op schema	ligt op schema
Hoofd fietsroutes ombouw F357	0	96	1	0	0	0	0	96	1	ligt op schema	ligt op schema
Hoofd fietsroutes belijning	0	24	0	0	0	0	0	24	0	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Hoofd fietsroutes	52	461	36	0	-822	0	52	1.283	87		
N359 Bolsward-A7 aansluiting noordzijde	1.256	473	302	0	0	0	1.256	473	1.558	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
N354 Tsjenzerbuorren- Dearsum	5.985	162	13	1.102	0	0	4.883	162	4.896	ligt op schema	ligt op schema
Totaal KIP	7.241	635	316	1.102	0	0	6.139	635	6.454		
Onderzoek en voorbereiding kunstwerken	31	69	12	0	0	0	31	69	43	ligt op schema	ligt op schema
Brug Hallummervaat te Hallum	87	200	0	0	0	0	87	200	87	ligt op schema	ligt op schema
Brug Dokkumer Grootdiep Engwierum	2.928	127	5	0	0	0	2.928	127	2.932	ligt op schema	ligt op schema
Brug Kiesterzijl	98	56	0	0	0	0	98	56	98	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Brug Dronrijp	15.046	285	242	55	-35	0	14.991	320	15.233	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Kunstwerken N359	20.075	149	74	14.137	687	127	5.938	-538	5.885	met risico voor mogelijke afwijkingen	met overschrijding
Vaste brug Hijum	42	332	0	0	0	0	42	332	42	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Prikkedam te Makkinga	58	0	0	0	0	0	58	0	58	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
MPK Bedrijfsvoering	50	0	0	50	0	0	0	0	0	ligt op schema	ligt op schema
Brug Rottum	135	0	2	0	0	0	135	0	137	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Jousterbrug Heerenveen	25	5	0	0	0	0	25	5	25	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Skarsterbrug	4	0	0	0	0	0	4	0	4	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Gerke Numanbrug Gorredijk	4	0	0	0	0	0	4	0	4	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Brug Zijlsterrijd Kollum	2.491	124	5	0	0	0	2.491	124	2.496	ligt op schema	ligt op schema
Oldetrijnsterbrug	14	-1	0	0	0	0	14	-1	14	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen

x € 1.000	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO				
	Bestedingen	Begroot	Bestedingen	Inkomsten	Begroot	Inkomsten	Aanschafwaarde				
Project	1-1-2025	2025	2025	1-1-2025	2025	2025	1-1-2025	2025	31-12-2025	Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
Brug Nieuweschoot	26	130	0	0	0	0	26	130	26	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Brug Mildam	4	0	0	0	0	0	4	0	4	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Brug Oldelamer Munnekeburen	4	0	0	0	0	0	4	0	4	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Brug Zijlroede Lemmer	95	0	16	0	0	0	95	0	111	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Brug Ravenswoud Appelscha	4	0	0	0	0	0	4	0	4	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Brug Noorder Oudeweg Broek	25	64	27	0	0	0	25	64	52	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Brug Linthorst Homansluis	4	0	0	0	0	0	4	0	4	ligt op schema	ligt op schema
Brug Donkerbroek	4	0	0	0	0	0	4	0	4	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Koebrug bij Metslawier	888	118	0	0	0	0	888	118	888	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Brug Willem Loresluis	61	0	3	0	0	0	61	0	64	ligt op schema	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Aquaduct Jelteloot en Galamadammen	68	2.382	203	0	450	0	68	1.932	271	ligt op schema	met overschrijding
Frisiabrug	176	36	17	0	0	0	176	36	193	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Visvliet Lauwers	173	1.857	100	0	0	0	173	1.857	273	ligt op schema	met overschrijding
Friese Sluis Zoutkamp	4	0	0	0	0	0	4	0	4	ligt op schema	ligt op schema
Johan Frisosluis	5	25	26	0	0	0	5	25	31	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Stationsbrug Franeker	16	14	17	0	0	0	16	14	33	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Tsjerk Hiddessluizen	4.271	455	37	0	0	0	4.271	455	4.308	ligt op schema	ligt op schema
Convenant Tsjerk Hiddessluizen Harlingen	18	2	7	0	0	0	18	2	25	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Totaal Kunstwerken (MPK)	92.590	8.453	2.818	59.900	3.126	2.152	78.349	7.352	79.379		
N358 Uterwei (Noordelijke deel)	6.732	6.875	60	1.765	824	0	4.967	6.051	5.027	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Reconstructie N359 Lemmer	13.052	0	0	1.333	0	0	11.719	0	11.719	ligt op schema	ligt op schema
Totaal MPI	19.784	6.875	60	3.098	824	0	16.686	6.051	16.746		
N31 Haak om Leeuwarden	162.410	178	6	150.016	0	0	12.393	178	12.399	ligt op schema	ligt op schema
Totaal N31 Haak om Leeuwarden	162.410	178	6	150.016	0	0	12.393	178	12.399		
N358 Skieding	11.717	4.930	572	8.207	158	0	3.510	4.773	4.082	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Totaal N358 Skieding	11.717	4.930	572	8.207	158	0	3.510	4.773	4.082		
N359 drie tunnels	13.100	224	0	1.700	0	0	11.400	224	11.400	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Totaal N359 3 tunnels	13.100	224	0	1.700	0	0	11.400	224	11.400		
N381	172.953	963	6	96.367	0	5	76.586	963	76.588	ligt op schema	ligt op schema
Totaal N381	172.953	963	6	96.367	0	5	76.586	963	76.588		
Oever Polder De Waard 19-14-VB	530	0	0	0	308	0	530	-308	530	ligt op schema	ligt op schema
Oever Leeuwarden-Zuid	34	1.491	0	0	0	0	34	1.491	34	ligt op schema	ligt op schema
Oever Jelteloot Heeg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ligt op schema	ligt op schema
Oever Franeker-West	78	1.083	1.146	0	0	0	78	1.083	1.224	ligt op schema	ligt op schema
Oever Franeker-Oost	13	300	7	0	0	0	13	300	20	ligt op schema	ligt op schema
Oevers VHK Dronryp en Deinum 23-09VB	606	202	157	0	0	0	606	202	763	ligt op schema	ligt op schema
Oever Depot Deinum-Skalkewiid 19-42-VB	1.344	0	0	268	269	0	1.076	-269	1.076	ligt op schema	ligt op schema
Oever Wilde Greons en optimalisatie bocht Oost	26	794	0	0	0	0	26	794	26	ligt op schema	ligt op schema
Oever vaarweg Drachten Earnewald	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ligt op schema	ligt op schema
Oever vaarweg Drachten Smelle Ie	3	102	32	0	0	0	3	102	35	ligt op schema	ligt op schema
Oever Franeker	0	0	4	0	0	0	0	0	4	ligt op schema	ligt op schema
Oever Van Harinxmakanaal verspreid	0	0	25	0	0	0	0	0	25	ligt op schema	ligt op schema
Grootschalig oeveronderhoud Leeuwarden Zuid	109	4.716	26	105	4.720	0	4	-4	30	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Oeverinvesteringen	2.743	8.687	1.398	373	5.297	0	2.370	3.390	3.768		
Duurzame Openbare Verlichting	2.479	103	12	32	0	0	2.447	103	2.459	ligt op schema	ligt op schema
Refurbishment	0	150	0	0	0	0	0	150	0		
OV plushaltes	208	242	8	0	0	0	208	242	216	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Busremise Schiermonnikoog	1.461	623	654	0	0	0	1.461	623	2.115	ligt op schema	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Dris panelen	5	565	21	0	0	0	5	565	26	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Schiermonnikoog inrichting	0	57	0	0	0	0	0	57	0	ligt op schema	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Busremise Schiermonnikoog Aanschaf grond	194	26	194	0	0	0	194	26	388	ligt op schema	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Busremise Schiermonnikoog Installaties	0	202	0	0	0	0	0	202	0	ligt op schema	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Totaal OV duurzaam	4.347	1.969	888	32	0	0	4.315	1.969	5.203		
RSP Joure	82.742	3.834	245	64.371	-48	0	18.371	3.882	18.616	ligt op schema	ligt op schema
Totaal RSP Joure	82.742	3.834	245	64.371	-48	0	18.371	3.882	18.616		
RSP Startkrediet	10.107	26	0	3.743	0	0	6.365	26	6.365	ligt op schema	ligt op schema
Totaal RSP startkrediet	10.107	26	0	3.743	0	0	6.365	26	6.365		
N369 Drachten-Kootstert: bajon. en fietsover. RYP	2.740	265	0	943	0	0	1.798	265	1.798	ligt op schema	ligt op schema
N359 Bolsward Workum RYP	7.327	1.312	31	1.563	1.591	0	5.764	-279	5.796	ligt op schema	ligt op schema
N355 Twijzel Quatrebras RYP	5.181	327	220	2.524	1.840	0	2.658	-1.513	2.878	ligt op schema	ligt op schema

x € 1.000 Project	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO			Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
	Bestedingen 1-1-2025	Begroot 2025	Bestedingen 2025	Inkomsten 1-1-2025	Begroot 2025	Inkomsten 2025	Aanschafwaarde				
							1-1-2025	2025	31-12-2025		
N351 Slijkenburg - Wolvega RYP	4.291	50	9	2.769	0	0	1.523	50	1.532	ligt op schema	ligt op schema
Bermverharding RYP	1.279	56	0	58	0	0	1.220	56	1.220	ligt op schema	ligt op schema
Totaal RYP	66.477	4.036	2.286	53.514	5.456	2.025	58.621	605	59.246		
N357 Hallum (Doniawei) RYP 2	1.253	83	0	0	0	0	1.253	83	1.253	ligt op schema	ligt op schema
N924 - Rohel - Echtenerbrug - Oosterzee RYP 2	89	205	51	0	0	0	89	205	140	ligt op schema	ligt op schema
N361 Dokkum - Aldtsjerk RYP 2	2.342	222	72	1.600	242	0	742	-21	814	ligt op schema	met overschrijding
N359 Wyckel (Vogelenzang) RYP 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ligt op schema	ligt op schema
N392 Akkrum - Aldeboarn RYP 2	90	141	17	0	156	0	90	-16	107	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
N355 kom Noardburgum RYP 2	57	70	12	0	317	0	57	-247	69	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
N355 Kruispunt Burum RYP 2	14	186	103	0	0	0	14	186	117	ligt op schema	met overschrijding
N353 kruispunt Westvierdeparten RYP 2	60	55	0	0	0	0	60	55	60	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
N369 Krp Reitsmastr nabij Harkema RYP 2	4	56	12	0	0	0	4	56	16	ligt op schema	met risico voor mogelijke overschrijdingen
N393 Oosterbierum Sexbierum	0	40	40	0	0	0	0	40	40	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
N361 Trynwalden	21	30	0	0	0	0	21	30	21	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
N359 Afslag Koudum	3	57	0	0	0	0	3	57	3	ligt op schema	ligt op schema
Bermmaatregelen	8	52	0	0	0	0	8	52	8	ligt op schema	ligt op schema
N359 Afslag Hindeloopen	3	129	0	0	0	0	3	129	3	ligt op schema	ligt op schema
Totaal RYP2	3.943	1.325	308	1.600	715	0	2.343	610	2.652		
Sluis Kornwerderzand 1e fase bruggen	11.894	1.106	65	0	0	0	11.894	1.106	11.959	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Totaal Sluis/bruggen KWZ	11.894	1.106	65	0	0	0	11.894	1.106	11.959		
Vervanging brug Burgum	23.180	0	0	23.180	0	0	0	0	0	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Vervanging brug Burgum	23.180	0	0	23.180	0	0	0	0	0		
Vervanging brug Skulenboarch en Kootstertille	1.109	233	0	1.109	233	233	0	0	-233	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Vervanging brug Skulenboarch en Kootstertille	1.109	233	0	1.109	233	233	0	0	-233		
Bochtverruiming Franeker	386	93	27	0	0	0	386	93	413	ligt op schema	ligt op schema
Bochtverruiming Leeuwarden Fonejacht	22	958	0	0	0	0	22	958	22	ligt op schema	ligt op schema
Oevers VH kanaal	500	738	0	0	0	0	500	738	500	ligt op schema	ligt op schema
Ligplaatsen/wachtvoorziening VH kanaal	742	250	55	0	0	0	742	250	797	ligt op schema	ligt op schema
Bocht Froskepolle VH kanaal	32	1.468	-10	0	0	0	32	1.468	22	ligt op schema	ligt op schema
Totaal VH-kanaal	1.682	3.507	73	0	0	0	1.682	3.507	1.755		
Totaal Projecten	1.065.634	57.204	7.420	663.900	16.913	424	401.734	40.291	408.730		
Eindtotaal	1.198.667	78.493	13.119	724.927	21.355	959	473.740	57.139	485.899		

Bijlage 5

bij Bestuursrapportage 2025

Overzicht alle openstaande moties en toezeggingen

Peildatum 13 mei 2025

Overzicht moties en toezeggingen bij berap 2025

Portfolio/Afdeling	totaal	Openstaand 13 mei 2024	Voorstel afgehandeld GS
Bestuur en directie	7	7	0
Beleid & Strategie	294	270	24
Provinciale Waterstaat	23	20	3
Provinciale Omgeving	56	46	10
Dienstverlening	1	1	0
Middelen	14	13	1
Leefbaar Fryslân	3	3	0
Statengriffie	1	1	0
HR	8	8	0
Totalen	407	369	38

Laura Feijen, 13 mei 2025

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.823	Sjenswize konsept begutting 2019 Waadfûns	23-5-2018	M. de Vries		It ferslach fan it petear mei de Noardlike Rekkenkeamer oer harren rapport 'Het Waddenfonds gemonitord' wurdt de Steaten tastjoerd.	28-7-2018	Beleid & Strategie	20/01/2020 Het verslag zou destijds door het Waddenfonds aan het college gezonden worden. Dit blijkt niet gebeurd en zo is ook het verslag niet aan PS gezonden. De dienst bekijkt hoe deze motie nog ingevuld kan worden.
1.773	Rapport Noordelijke Rekenkamers en Randstedelijke Rekenkamers 'Het Waddenfonds gemonitord'	28-3-2018	M. de Vries	PvdA; VVD; FFP	Spreken haar mening uit Dat de Werkgroep Gemeenschappelijke Regelingen weer bijeen moet komen om: - de lessen uit dit rapport van de Rekenkamers te trekken; - dit te betrekken bij haar opdracht om Provinciale Staten te adviseren over de wijze waarop Provinciale Staten beter invulling kunnen geven aan hun rol bij deelname aan een Gemeenschappelijke Regeling.	10-10-2018	Steategriffy	
1.360	Ynvestearringsramt Waadgebiet 2016-2026	26-10-2016	M. de Vries	PvdA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - te starten met het vooruitdenken over een vervolg van het Waddenfonds; - dit samen te doen met het Rijk en de andere Waddenkustprovincies; - Provinciale Staten uiterlijk in 2020 te informeren over de uitkomsten van de gesprekken met het Rijk en de andere Waddenkustprovincies over de toekomst van het fonds.	26-10-2018	Beleid & Strategie	Bij brief van 22 mei 2017, kenmerk 01421854, hebben wij u geïnformeerd over de afhandeling van deze motie. Op 28 maart 2018 boden wij u deze motie aan ter afvoering van de lijst. Via amendement nr. 1 heeft u aangegeven dat u de motie niet als afgehandeld beschouwd. U geeft aan dat in de brief onvoldoende is onderbouwd op welke wijze de motie concreet uitgevoerd gaat worden en er nagedacht wordt over het vervolg en de toekomst van het Waddenfonds. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling. 25-06-2021: In de op 13 april 2021 verzonden brief door het College aan de informateur van het Kabinet wordt aandacht gevraagd voor het Waddengebied na 2026. Het College pleit ervoor om in de aanstaande kabinetsperiode als Rijk en regio het gesprek te voeren en afspraken te maken over de periode na afloop van het huidige Waddenfonds. Ook de 'agenda voor het Waddengebied 2050' biedt kansen en ruimte om hier aandacht voor te vragen. Daarnaast zal het college dit via de lijn van het BO Waddengebied aankaarten. We houden u op de hoogte van de ontwikkelingen en de uitkomsten hiervan.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.358	Ynvestearringsramt Waadgebiet 2016-2026	26-10-2016	M. de Vries	VVD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten en de vertegenwoordigers in het AB van het Waddenfonds: - Om zich maximaal in te zetten om te voorkomen dat aanvragen worden ingediend die geen kans maken op een bijdrage van het Waddenfonds, bijvoorbeeld door: - een betere communicatie van de criteria om in aanmerking te komen van een bijdrage van het Waddenfonds; - een betere communicatie over de procedures om in aanmerking te komen voor een bijdrage van het Waddenfonds; - het minimaliseren van beperkende regelgeving bij het aanvragen van een bijdrage uit het Waddenfonds. Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - Om aanvragers uit Fryslân beter te ondersteunen in het opstellen van aanvragen; - Om duidelijk te zijn over de rol die de Provincie wel en niet heeft in de procedure van de aanvraag en de mede-financiering van de aanvraag.	26-10-2018	Beleid & Strategie	Bij brief van 22 mei 2017, kenmerk 01421854, hebben wij u geïnformeerd over de afhandeling van deze motie. Op 28 maart 2018 boden wij u deze motie aan ter afvoering van de lijst. Via amendement nr. 2 heeft u aangegeven dat u de motie niet als afgehandeld beschouwd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.340	Ynvestearringsramt Waadgebiet 2016-2026	26-10-2016	M. de Vries		Der is bysûnder omtinken foar Harns. Besjoen wurdt hoe't tegearre mei Harns, de projekten rjochte op it Waadfûns dy Harns yntsjinje wol, yn dit ynvestearringsramt ta súkses makke wurde kinne.	26-10-2018	Beleid & Strategie	"A. In nauwe samenwerking met de gemeente Harlingen is een gezamenlijk ambitieprogramma Harlingen opgesteld. Dit programma Harlingen is in 2019 zowel door B&W van Harlingen als door ons college vastgesteld. Ook Wetterskip Fryslân heeft zich aan Programma Harlingen verbonden. Vanuit Programma Harlingen worden financieringsmogelijkheden verkend waaronder de mogelijkheden van het Investeringskader Waddengebied (IKW). Voor Programma Harlingen wordt m.n. ingezet op de majeure IKW-opgave Vitale kust en Afsluitdijk. In nauwe samenwerking van de gemeente met de provincie en andere stakeholders is een ambitie/visiedocument opgesteld voor de Harlinger havens. Gezamenlijk wordt bekeken of en zo ja op welke wijze deze projecten invulling kunnen geven aan de Majeure IKW-opgave Havenontwikkeling & Natuurverbetering. Bij de verkenning naar de mogelijkheden tot medefinanciering van (clusters van) projecten binnen Programma Harlingen en de Havenvisie van Port of Harlingen vanuit het Waddenfonds (al dan niet via het IKW) worden actuele inzichten meegenomen. Die actuele inzichten betreffen in elk geval de accenten die op grond van de evaluatie van het Waddenfonds en van de midterm review IKW voor de resterende planperiode tot en met 2026 gelden. B. Een van die projecten betreft de realisatie van een innovatieve visserij steiger. De steiger draagt weliswaar bij aan de doelen van het IKW, maar voldoet in onvoldoende mate aan de criteria om voor een bijdrage van vanuit het WF in aanmerking te komen. Uw staten hebben vanuit het belang van deze steiger voor het behoud en de ontwikkeling van de visserij in Harlingen in 2018 ingestemd met ons voorstel om hiervoor maximaal € 500.000 aan cofinanciering beschikbaar te stellen. Wij hebben op 30 juni 2020 besloten een subsidie te verstrekken ter hoogte van dit bedrag aan Port of Harlingen. Uw Staten hebben begin juli hierover een brief met het nummer 01765428 ontvangen, waarin wij u hebben geïnformeerd.
1.336	Ynvestearringsramt Waadgebiet 2016-2026	26-10-2016	M. de Vries		Monitoaring oer de balâns ekology en ekonomy yn projekten wurdt fan no ôf goed organisearre en sil sa wêze dat it mear ynsjoch jout.	26-10-2018	Beleid & Strategie	Undersyk hat opsmitten dat de yn 2019 beslikke projekten gjin feroaring oanbringt yn de list fan IKW-yndikatoaren. De fêststelling fan de indikatoaren wolle wy dwaan, tagelyk mei de behandeling fan de risseltaten fan de Mid Term Review IKW yn ús kolleezje. Dizze Review is yn april fan dit jier úteinset en wy wolle de risseltaten dêrfan nei it simmerreses behannelje yn ús kolleezje. Fan it resultaat stelle wy jim op 'e hichte. Yntusken binne wy yn IKW-ferbân en yn nau oparbeidzjen mei it Waddenfonds úteinset mei in programma foar monitoaring en wêrby't ekology en ekonomy likefolle omtinken krije.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.826	Rapport NRK "Internet, en een beetje snel graag!"	23-5-2018	F. Douwstra	GrienLinks; PvdA; SP; FFP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om te zorgen voor zo laag mogelijke aansluitkosten voor snel internet.	28-11-2018	Beleid & Strategie	In motie 1826 verzochten uw Staten ons om te zorgen voor zo laag mogelijke aansluitkosten voor snel internet. In de tender voor realisatie van snel internet in het buitengebied in de provincie is ingezet op een zo hoog mogelijke kwaliteit, voor zo laag mogelijke kosten. Het lijkt er nu op dat ook de onrendabele top in het buitengebied ('super witte adressen') ook onder dezelfde voorwaarden worden aangesloten. De provincie heeft door middel van deze tender er voor gezorgd dat er voor zo laag mogelijke kosten, zoveel mogelijk aansluitingen gerealiseerd zullen worden in het buitengebied. Wij hebben uw Staten hierover in onze brief van 15 januari 2019, kenmerk 01620337 geïnformeerd. Vervolgens hebben wij u op 6 september 2022 een volgende brief gestuurd met kenmerk 02024096. Wij hebben deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 30 november 2022. U heeft via amendement 3 besloten dat deze motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
1.813	Jierstikken 2017 provinsje Fryslân en Fûns neisoarch Stortplakken	23-5-2018	F. Douwstra		As der in effekt is op de heffingen by it boaren nei waarmtebronnen, dan stelt it kolleezje de Steaten op de hichte.	28-11-2018	Beleid & Strategie	Zodra dit zich voordoet worden uw Staten op de hoogte gesteld.
1.848	Fêststelling provinsjaal ynpassingsplan Wynpark Nij Hiddum-Houw	27-6-2018	S. Knol	CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Een evaluatie uit te voeren van de Omgevingsadviesraad Nij Hiddum-Houw. - In deze evaluatie in ieder geval aandacht te besteden aan de totstandkoming, de invulling, en het functioneren van de OAR, en de eventueel te leren lessen voor vergelijkbare processen in de toekomst. - Deze evaluatie voor te leggen aan Provinciale Staten.	2-12-2018	Beleid & Strategie	(i.c.m. 1865) Wij zullen deze evaluatie uitvoeren, en betrekken het proces van het instellen van een OAR daarbij. Over de uitkomsten van de evaluatie worden PS per brief geïnformeerd.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.847	Fêststelling provinsjaal ynpassingsplan Wynpark Nij Hiddum-Houw	27-6-2018	S. Knol	FNP; SP; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - bewonersinspraak te organiseren om te horen welke zaken in de monitoring moeten worden meegenomen. - hierbij ook de mogelijkheid te bieden nieuw gepubliceerde relevante wetenschappelijke onderzoeken te betrekken. - indien dit uit de inspraak blijkt, de GGD te consulteren over de mogelijkheid van een nulmeting; - te onderzoeken of het mogelijk is om omgekeerde bewijslast toe te passen.	2-12-2018	Beleid & Strategie	(i.c.m. 1864) In 2019 zal aan PS voorstel voor invulling en financiering gezondheidsmonitor worden gedaan. Daarover zijn de eerste verkennende gesprekken met GGD en RIVM gehouden. Wij gaan uitvoering aan deze toezegging geven door aan een uitvoerend orgaan (zo mogelijk de GGD) de opdracht te geven de omgeving te horen alvorens de monitor-opzet vast te leggen. 2022-12-06 In brief 01973345, aan u verzonden op 22 maart 2022, geven wij aan invulling en uitvoering te hebben gegeven aan deze motie. Echter het punt van het onderzoeken van mogelijkheden van omgekeerde bewijslast staat nog open en zullen wij in de loop van 2023 afhandelen. Daarmee zal dan deze motie afgehandeld worden.
1.844	Jierstikken en begrutting 2019 Marrekrite	20-6-2018	M. de Vries		Der komt ûndersyk nei de mooglikheden foar dúdlike en gelikense bebuoring by farwetters lâns, nei it foarbyld fan de Dokkumer Ie, wêrby't besjoen wurdt oft dat mooglik twatalich realisearre wurde kin. Gemeenten en Marrekrite wurde derby belutsen. Ek sil yn kaart brocht wurde, hokker plakken noch net foldwaande bekend binne by wettersporters, mei de noasje dat net de hiele wrâld digitaal is. Besjoen wurdt of pleatsing en behear troch Marrekrite dien wurde kin en hokker finansjele gefolgen dat hat op koarte en lange termyn foar provinsje, gemeenten en Marrekrite. De Steaten wurde dêr mei in brief oer ynformearre, mei dêrby ek de kosten fan it fuortheljen fan âlde, roastige buorden.	26-12-2018	Provinciale Omgeving	Het draagvlak is onderzocht, de vragen zijn uitgewerkt. Een informerende brief m.b.t. de uitkomsten van dit onderzoek kunt u op korte termijn verwachten.
1.866	Fêststelling provinsjaal ynpassingsplan Wynpark Nij Hiddum-Houw	27-6-2018	S. Knol		De útslaggen fan de monitoring wurde meinaam yn de evaluaasje fan de MER.	3-1-2019	Beleid & Strategie	Dit zal tzt worden gedaan. Dit speelt niet eerder dan in 2023/2024.
1.865	Fêststelling provinsjaal ynpassingsplan Wynpark Nij Hiddum-Houw	27-6-2018	S. Knol		It kolleezje sil de misfettings yn de kommunikaasje noch ris besjen.	3-1-2019	Beleid & Strategie	(i.c.m. 1848) Wij zullen deze evaluatie uitvoeren, en betrekken het proces van het instellen van een OAR daarbij. Over de uitkomsten worden PS per brief geïnformeerd.
1.887	Fêststelling provinsjaal ynpassingsplan Wynpark Nij Hiddum-Houw	18-7-2018	S. Knol		Soenen der wol sûnensrisiko's konstatearre wurde, dan sil it kolleezje maatregels nimme.	5-3-2019	Beleid & Strategie	Indien en zodra er concrete aanwijzingen voor gezondheidsrisico's zijn zal GS hier naar bevind van zaken op reageren

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.885	Fêststelling provinsjaal ynpassingsplan Wynpark Nij Hiddum-Houw	18-7-2018	S. Knol		As der nije inisjativen op dit stik fan saken ûntwikkele wurde, dan sil dat net op 'e nij yn dit selde gebiet wêze.	5-3-2019	Beleid & Strategie	Hierop zullen wij toezien.
1.914	Koersdokumint Omjouwingsfisy	26-9-2018	S. Knol	GrienLinks; PvdD	Spreken haar mening uit tegen fracking en verzoeken het college van Gedeputeerde Staten zich actief in te zetten tegen alle mogelijke vormen van fracking in de provincie Fryslân.	2-4-2019	Beleid & Strategie	De beantwoording van deze motie is te vinden in onze brief aan PS d.d. 13 november 2018 (met kenmerk 1583705), over het winnen van geothermie en het toepassen daarbij van fracking. Deze motie is op 27 februari 2019 aangeboden aan PS ter afvoering van de lijst. Via amendement 3 heeft PS aangegeven dat deze motie nog niet van de lijst verwijderd mag worden. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
1.789	Rapport Noordelijke en Randstedelijke Rekenkamers 'Het Waddenfonds gemonitord'	28-3-2018	M. de Vries		- Nei oanlieding fan it ûndersyk fan de rekkenkeamers sil besjoen wurde oft de begelieding fanút de provinsje by nije oanfragen ferbettere wurde kin. De Steaten wurde oer de útkomst ynformearre.	16-4-2019	Beleid & Strategie	
1.795	Brief DS fan 19 desimber 2017 oer Lobby	18-4-2018	E. Folkerts		De gedeputeerde zegt toe bereid te zijn om, eventueel in samenwerking met de griffie, te zoeken naar een manier om PS periodiek te informereren over de lobby-activiteiten; dat zou via de P&C-cyclus kunnen maar er kan ook periodiek een moment ingepland worden om PS bij te praten.	19-4-2019	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.490	Definitive VVGB Ferdûbbeling N381	24-5-2017	M. de Vries	D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - de Provincie ook digitale indiening van zienswijzen en bezwaren openstelt, voor zover wettelijk mogelijk is.	24-5-2019	Middelen	01-07-2024 12/7/2021: De afhandeling is bij het team IM (afdeling IFZ) belegd. 7/4/2022: Onderwerp voor het nieuwe programma Wetgeving (Later Iepen Finster). 23/1/2024: Namens programma Iepen Finster: dit onderwerp valt onder de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Deze wet regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Daarnaast verbetert hun rechtspositie in het digitale contact met de overheid. Zienswijzen en bezwaren zijn onderdeel hiervan, het is namelijk formeel berichtenverkeer. Voor de Wmebv wordt momenteel een planning opgesteld. Per afdeling worden (werkproces) sessies ingepland. Einddatum wordt nu 1/7/24 (datum inwerking treding wet). 1/7/24: Wet is uitgesteld naar 1/1/2025 en daarmee ook de uitvoering van dit onderwerp. Afhandelingstermijn wordt 1/1/25. 16-08-2024: (iets strakkere formulering) Afhandeling van deze motie is door het Programma Iepen Finster overgedragen aan het Uitvoeringsprogramma Digitalisering. Het onderwerp valt onder de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Deze wet regelt dat burgers en bedrijven zaken met de overheid digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Daarnaast verbetert de rechtspositie van de indiener in het digitale contact met de overheid. Zienswijzen en bezwaren vallen onder ‘formeel berichtenverkeer’ en daarmee onder de Wmebv. Uitvoering is gestart. De inwerkingtreding van de wet is uitgesteld van 1/7/24 naar 1/1/2025 en daarmee ook de afhandeling van dit onderwerp. Nieuwe afhandeldatum: 1/1/25

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.480	Definitive VVGB Ferdûbeling N381	24-5-2017	M. de Vries		It kolleezje komt werop op de mooglikheid om digitaal sjenswizen en beswieren yn te tsjinjen. It kolleezje sil mei in idee komme hoe't dit it bêste út te fieren is.	24-5-2019	Middelen	02-07-2024 12/7/2021: De afhandeling is bij het team IM (afdeling IFZ) belegd. 7/4/2022: Onderwerp voor het nieuwe programma Wetgeving (Later Iepen Finster). 23/1/2024: Namens programma Iepen Finster: dit onderwerp valt onder de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Deze wet regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Daarnaast verbetert hun rechtspositie in het digitale contact met de overheid. Zienswijzen en bezwaren zijn onderdeel hiervan, het is namelijk formeel berichtenverkeer. Voor de Wmebv wordt momenteel een planning opgesteld. Per afdeling worden (werkproces) sessies ingepland. Einddatum wordt nu 1/7/24 (datum inwerkingtreding wet). 1/7/24: Wet is uitgesteld naar 1/1/2025 en daarmee ook de uitvoering van dit onderwerp. Afhandelingstermijn wordt 1/1/25 16-08-2024: (iets strakkere formulering) Afhandeling van deze motie is door het Programma Iepen Finster overgedragen aan het Uitvoeringsprogramma Digitalisering. Het onderwerp valt onder de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Deze wet regelt dat burgers en bedrijven zaken met de overheid digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Daarnaast verbetert de rechtspositie van de indiener in het digitale contact met de overheid. Zienswijzen en bezwaren vallen onder 'formeel berichtenverkeer' en daarmee onder de Wmebv. Uitvoering is gestart. De inwerkingtreding van de wet is uitgesteld van 1/7/24 naar 1/1/2025 en daarmee ook de afhandeling van dit onderwerp. Nieuwe afhandeldatum: 1/1/25
2.018	Holwert oan See	23-1-2019	S. Knol	PvdA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - (de voorbereiding van) fase drie van begin af aan nadrukkelijk mee te nemen in de verdere uitwerking; - een sterke lobby te voeren in Brussel voor aanvullende financiering van fase drie.	31-7-2019	Beleid & Strategie	Uit de verschillende uitgevoerde onderzoeken blijkt dat het plan technisch uitvoerbaar is, maar er zijn wel een aantal aandachtspunten en onzekerheden benoemd. De stuurgroep Holwerd aan Zee heeft gevraagd om naar alternatieven/ optimalisaties van het ontwerp te kijken en deze mee te nemen in de onderzoeken. Hiervoor is meer tijd nodig. Momenteel ronden de onderzoeksbureaus de onderzoeken af. De onderzoeksresultaten zijn input voor de besluitvorming en politieke afweging die we begin 2022 voorbereiden. In de voorbereiding op de samenwerkingsovereenkomst kijken de samenwerkende partijen hoe het project kan bijdragen aan de spin-off naar de hele regio. Op deze manier geven we invulling aan de motie om fase 3 mee te nemen in de uitwerking van het plan. Een verder uitgewerkt plan kan gebruikt worden om te lobbyen voor Europese middelen. Stavaza 12-10-2023: Op basis van het Amendement Fierder Mei Holwert oan See (PS 22-02-2023) wordt gewerkt aan het vervolg van Holwerd aan Zee in de natuurlijk variant. Hierbij wordt gekeken naar: eigendom, beheer en onderhoud van de verschillende objecten, het gebiedsproces rond het project, de planologische invulling en de rol van een eventuele dorpscoöperatie. De onderzoeksresultaten zijn input voor de besluitvorming en politieke afweging die we in de loop van 2024 voorbereiden. In de voorbereiding op de samenwerkingsovereenkomst kijken de samenwerkende partijen hoe het project kan bijdragen aan de spin-off naar de hele regio. Op deze manier geven we invulling aan de motie om fase 3 mee te nemen in de uitwerking van het plan. Een verder uitgewerkt plan kan gebruikt worden om te lobbyen voor Europese middelen.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.012	Stappeplan zero-emisje treinferier Fryslân 2025	23-1-2019	M. de Vries	GrienLinks; Schukking; D66; PvdA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten ervoor te zorgen dat een belangrijk onderdeel van de conceptbusinesscase voor batterijtreinen in Fryslân de keuze is voor batterijen die niet alleen duurzaam/circulair maar ook verantwoord geproduceerd zijn, zonder kinderarbeid en met respect voor mensenrechten en fatsoenlijke arbeidsomstandigheden.	31-7-2019	Beleid & Strategie	We nemen dit mee in de informatievoorziening in de businesscase naar aanleiding van uw besluit op 23-1-2019 over Zero Emissie treinvervoer. Op 7 november 2019 zijn uw Staten met een brief 01710917 geïnformeerd over de afhandeling van deze motie. Wij hebben deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering van 22 januari 2020. U heeft via amendement 3 besloten dat deze motie nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling. We zijn samen met provincie Groningen en het Rijk in gesprek geweest om te komen tot zero-emissie treinvervoer in 2035. Inmiddels is duidelijk geworden dat er op korte termijn geen inzet van batterijtreinen zal zijn op de Friese lijnen zoals ook verwoord in de beantwoording van Statenvragen met kenmerk 02230551 d.d. 11 juni 2024. In de eerste helft van 2025 zal aan u een besluit voorgelegd worden over de inzet van batterijtreinen waarin ook de planning is opgenomen is. Wij hebben u deze motie ter afvoering van de lijst aangeboden voor uw vergadering op 25 september 2024. Via amendement 2 heeft u aangegeven dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling. Het onderzoek naar de benodigde infrastructuur voor batterijtreinen loopt maar is wat vertraagd, bij verdere besluitvorming over batterijtreinen wordt deze motie meegenomen.
2.063	Rapport provinsjale rekkenkeamers 'Energie in transitie'	27-2-2019	S. Knol		Het college gaat kijken naar het gebruik van cijfers, bijvoorbeeld over elektriciteitsopwekking en energieverbruik. De cijfers moeten congruent zijn, op dezelfde manier gerapporteerd worden en eenduidig zijn.	5-9-2019	Beleid & Strategie	Dit wordt meegenomen bij de Friese energiemonitor - die opwekking en besparing weergeeft -.
2.050	Hifking Fryske Marreprojekt en fisy Wetterekreaasje	27-2-2019	F. Douwstra		Binnenkort volgt informatie aan de Staten over hoe het college op dit moment met baggeren omgaat. Dit jaar nog volgt een plan waarin alle functies worden opgenomen die het college uit wil voeren op het water. Ook zal de samenhang van deze functies terug te vinden zijn in een integraal baggerplan.	5-9-2019	Beleid & Strategie	Op 22 april 2020 is de beleidsnota Gastvrij Fryslân vastgesteld door uw Staten. Daarin staat dat bij waterrecreatie ihkv beleidsontwikkeling een integrale gebruiksvisie van de Friese wateren zal worden opgesteld (in 2021 -2022). Gezien de grote ruimtelijke opgaven de komende jaren in Fryslân (vb.wateropgave, klimaatadaptatie, woningbouw etc.) wordt eerst een onafhankelijke ruimtelijke gebruiksvisie Waterrecreatie 2050 opgesteld. In Q1 2022 is onderzoek naar scope visie gereed In Q2 heeft de aanbesteding plaatsgevonden. In Q 2, 3 en 4 en begin 2023 zal gebruiksvisie worden opgesteld. Deze integrale en ruimtelijke visie zal richting geven aan de het beleid op functies van het Friese water inclusief baggeren.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.046	Hifking Fryske Marreprojekt en fisy Wetterekreaasje	27-2-2019	F. Douwstra	GrienLinks; Statenlid Wiersma; FNP; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - In de uitwerking van het beleids- en uitvoeringsprogramma een plan te maken voor het stimuleren van elektrisch en hybride varen in Fryslân waarbij het aantal hybride boten (met toegevoegde elektrische motor) en elektrische boten samen met 4.000 toeneemt tussen 2019 en 2023. - Met de Stifting Elektrysk Farre Fryslân in overleg te treden over de mogelijkheden en benodigdheden voor onderzoek, innovatie en promotie van elektrisch en hybride varen in Fryslân.	5-9-2019	Beleid & Strategie	Op 27 juni 2023 zijn uw Staten per brief met kenmerk 02119763 geïnformeerd over de behandeling van deze motie. Wij boden u deze motie ter afvoering van de lijst aan voor uw vergadering op 27 september 2023. U heeft via amendement 1 besloten dat deze motie niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
1.672	Moasje frjemd (De Afsluitdijk als verbinding naar kennis, innovatie en arbeidsmarkt)	8-11-2017	M. de Vries	CDA; ChristenUnie; FNP; GrienLinks; PvdA; SP; VVD; 50PLUS	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten, - Te komen tot een nader verkennend onderzoek voor een integrale aanpak door middel van een Living Lab waarin projecten in het kader van ecologie, technologie, duurzaamheid, toerisme en economische ontwikkeling leiden tot borging van kennis en innovatie. - In dit verkennend onderzoek kennisinstellingen, de huidige samenwerkende projecten en bedrijven, Rijkswaterstaat en de aanpalende gemeenten te betrekken. - Dit verkennend onderzoek voor de begrotingbehandeling 2019 te hebben afgerond.	8-11-2019	Provinciale Waterstaat	Rondom Living Lab lopen structurele contacten met Campus Fryslân (Rijksuniversiteit Groningen). Studenten van Campus Fryslân hebben in 2022 diverse opdrachten uitgevoerd m.b.t de Afsluitdijk, en een bezoek gebracht aan de Afsluitdijk, als onderdeel van het curriculum. De samenwerking wordt in 2023 voortgezet. Los hiervan heeft het programmabureau DNA diverse lezingen gegeven aan scholen, (post)HBO en WO studenten. Technasia uit Fryslân en Noord-Holland zullen in 2023 ook aan de slag op de Afsluitdijk.
1.655	Moasje frjemd (De Afsluitdijk als verbinding naar kennis, innovatie en arbeidsmarkt)	8-11-2017	M. de Vries	CDA; ChristenUnie; FNP; GrienLinks; PvdA; SP; VVD; 50PLUS	De deputearre is ree om in ynventarisearjend ûndersyk te dwaan nei de mooglikheden, dêr moat lykwols wol rekken by holden wurde mei beheinde kapasiteit en finansjele middels.	8-11-2019	Provinciale Omgeving	Rondom Living Lab lopen structurele contacten met Campus Fryslân (Rijksuniversiteit Groningen). Studenten van Campus Fryslân hebben in 2022 diverse opdrachten uitgevoerd m.b.t de Afsluitdijk, en een bezoek gebracht aan de Afsluitdijk, als onderdeel van het curriculum. De samenwerking wordt in 2023 voortgezet. Los hiervan heeft het programmabureau DNA diverse lezingen gegeven aan scholen, (post)HBO en WO studenten. Technasia uit Fryslân en Noord-Holland zullen in 2023 ook aan de slag op de Afsluitdijk.
1.641	Provinsjale begrutting 2018 en fûns neisoarch stoartplakken Fryslân	8-11-2017	E. Folkerts		De ynformaasje oangeande de resultaten fan it Huis der Provincien sil dúdliker ynsichtlik makke wurde.	8-11-2019	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.069	Energijneutrale provinsjale organisaasje dy't yn eigen ferlet foarsjocht	22-5-2019	S. Knol		Het college zal het gesprek aangaan met alle betrokken coöperaties in Friesland en ze proberen te betrekken bij deze plannen.	28-11-2019	Beleid & Strategie	In het PS-stuk (22 mei 2019) is aangegeven dat het Implementatieplan medio 2020 klaar zal zijn. Deze toezegging aan PS wordt hierin betrokken. 9-10-2019 De planning is het implementatieplan voor de zomervakantie (juli 2020) aan te leveren bij GS zodat het in oktober 2020 bij PS kan worden voorgelegd ter besluitvorming. 2020-07-29. Deze toezegging is vooral gericht op het ontwikkelen van zonnevelden. Omdat er naar aanleiding van het implementatieplan nog geen keuzes voor zonnevelden gemaakt worden heeft nog geen overleg met coöperaties plaatsgevonden. Uitgangspunt voor onze plannen is uiteraard wel 50% burgerparticipatie, deze participatie zou bij voorkeur ingevuld moeten worden door de lokale coöperaties.
2.067	Energijneutrale provinsjale organisaasje dy't yn eigen ferlet foarsjocht	22-5-2019	S. Knol	GrienLinks; PvdD	- Het college zegt toe ervoor te zorgen dat de keuzes voor een energieneutrale provinciale organisatie met betrekking tot een houtpelletfabriek per saldo niet leiden tot: - een verhoging van de CO2 uitstoot; - meer bomenkap; - meer uitstoot van fijnstof. ten opzichte van de huidige situatie.	28-11-2019	Beleid & Strategie	In het PS-stuk (22 mei 2019) is aangegeven dat het Implementatieplan medio 2020 klaar zal zijn. Deze motie van PS wordt hierin betrokken. 9-10-2019 De planning is het implementatieplan voor de zomervakantie (juli 2020) aan te leveren bij GS zodat het in oktober 2020 bij PS kan worden voorgelegd ter besluitvorming. 2020-07-29. Het iimplementatieplan is aan Provinciale Staten aangeboden om in de bijeenkomst in oktober te worden behandeld. Registratienummer 01771848. Daarin is de motie als volgt verwerkt: Samen met de Vereniging Circulair Friesland hebben we een consortium van E-kwadraat, Bioclear Earth en KNN opdracht gegeven om de bedenkingen t.a.v. houtstook in kaart te brengen en factfinding te plegen. Uitkomst van dit onderzoek, maar ook dat van PBL, is dat houtstook niet hoeft te leiden tot verhoging van CO2, fijn stof e/o aantasting van bossen, houtopstanden en biodiversiteit. Deze bevindingen zijn ook aan de orde gekomen tijdens de expertsessie op 3 juni 2020. Het rapport zal t.k.n. naar Provinciale Saten gezonden worden.Daarna zal de motie (samen met de toezeggingen 2068 en 2072, zie hieronder) aan u worden aangeboden ter afvoering van de lijst. 2020-09-29. Met de brief met kenmerk 01791007 zijn de rapporten van het consortium en het PBL aan uwe staten aangeboden. Bij de uiteindelijke keuzes die worden gemaakt ten aanzien van de energieneutrale Provincie kunnen deze motie en de toezegging 2072 worden afgedaan.
2.082 1e Berap 2019		5-6-2019	F. Douwstra		De staten ontvangen een update, waarin de verwachting van het college dat de resterende 50 miljoen aan EFRO middelen in de komende 2 jaar zal worden besteed, wordt toegelicht. De toelichting wordt opgenomen in de brief die de gedeputeerde al heeft toegezegd over de stand van zaken m.b.t. de Europese fondsen.	6-12-2019	Beleid & Strategie	Op 11 juli 2019 zonden wij uwe staten de brief (01680523) inzake Fries Aandeel in Europese middelen. Hierin stellen wij dat wij na de zomer 2019 met een overzicht van gehonoreerde projecten sinds 2018 vanuit het Europese Fonds komen en hoe de resterende 50 miljoen aan EFRO middelen in de komende 2 jaar zal worden besteed. 2019-12-17 In januari 2020 zal de toegezegde informatie aan PS worden verstrekt. 2020-02-04 In maart zal de toegezegde informatie aan PS kunnen worden verstrekt.2024-02-01 Het EFRO-programma 2014-2020 waarop deze toezegging betrekking heeft, wordt eind 2024 afgesloten met een eindverslag. Dan is ook definitief aan te geven welke projecten in de periode 2018-2020 zijn gerealiseerd. We zullen u dan de gevraagde update kunnen verstrekken en daarmee deze motie afhandelen.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.086	Utstel ta fêststelling fan it koalysjeakkoart 2019-2023	26-6-2019	E. Folkerts	D66; GrienLinks; PVV	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten dat nammen betocht yn dit hûs by foarfar Frysk binne.	2-1-2020	Bestjoer en Direksje	Naar aanleiding van deze motie heeft de opgavenraad op 3 februari 2021 het volgende besloten: <i>De wurkgroep yntern taalbelied hat de moasje ta beslutfarming krigen en stelt Ot om projekten en objekten yn de provinsje Frysktalige nammen te jaan, yn alle gefallen yn de regio's art it Frysk foar in grut part de fiertaal is. Yn regio's mei streektalen kin dat yn dy streektalen.</i> <i>Yn it ProvinsjehOs hantearje wy it Frysk al as fiertaal op bygelyks paadwizers, ynformaasjebuorden en -skermen en as nammen fan romtes. Dat moat ek de wurkwize weze foar projekten, wat betsjut dat projektnammen en Frysk weze sille. Tafersjoch hjirop leit by de Opjeferied.</i> De Opgavenraad houdt hier dus het toezicht op.
2.089	Brief DS d.d. 29 maaie 2019, nr. 01615942 oer stân fan saken Minder beleid en regels	3-7-2019	F. Douwstra		De gedeputeerde geeft over half jaar per brief een update over de stand van zaken van de drie doelen en komt daarin ook terug op het verzoek van de FNP om op de regeling van SNN te memoreren.	4-1-2020	Beleid & Strategie	8/8/2019 Uitgezet binnen Vergroten Fries Ondernemerschap
2.120	Klimaataakkoart	16-10-2019	F. Douwstra		De opzet van het onderzoek van FSP gaat ter informatie naar PS. De conclusies van het onderzoek zijn te herleiden in het definitieve rapport.	30-3-2020	Beleid & Strategie	11-02-2020 Wij hebben het Fries Sociaal Planbureau inmiddels gevraagd om uw Staten van informatie te voorzien.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.122	Klimaatakkoord	30-10-2019	M. de Vries	D66; FvD; PvdD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: bij de beleidsterreinen die raken aan het klimaatakkoord een richtlijn op te nemen die omschrijft en duidelijk maakt op welke wijze en wanneer inwoners van de provincie worden betrokken bij de besluitvorming.	6-5-2020	Beleid & Strategie	2020-06-29 Voor zon- en wind initiatieven wordt er een richtlijn opgesteld op basis van de aanpassing in de betreffende verordeningen (Romte- Wind en Romte-Sinneladder, resp PS juli en november). Dit betreft echter slechts een klein deel van het klimaatakkoord. Voor overige initiatieven wordt de inhoud van deze motie in de beleidsbrief meegenomen (Q2 2021) 2021-05-20 Bij het opstellen van de RES 1.0 is met de gemeenten afgesproken dat zij verantwoordelijk zijn voor de communicatie richting de eigen inwoners. In hoofdstuk 4.2 van de RES 1.0 staat beschreven hoe inwoners van Fryslân betrokken zijn bij de RES en geïnformeerd zijn over de RES. Ten opzichte van de Concept RES is aan de bijdrage die de RES Fryslân kan leveren aan de landelijke doelstelling van 35 TWh een ambitie van gemeenten toegevoegd. Deze ambitie is nog niet vertaald in zoekgebieden of concrete locaties. Binnen de RES is afgesproken dat gemeente hun inwoners actief betrekken bij het invullen van de ambitie met locaties. Belangrijke kanttekening daarbij is dat we de RES 1.0 in Fryslân zien als een vertrekpunt in de regionale samenwerking voor de energietransitie. Wij boden u deze motie aan ter afhandeling voor uw vergadering op 30 juni 2021. U heeft via amendement 2 besloten deze motie niet af te willen voeren van de lijst. Wij nemen deze motie opnieuw in behandeling. 2024-02-08: Voor energieprojecten hebben we als provincie in onze omgevingsverordening en de bijbehorende toelichting beschreven op welke wijze inwoners betrokken moeten worden bij het planproces en ook financieel. Daarnaast hebben uw Staten in januari 2023 de beleidsbrief Participatie in Fryslân vastgesteld. Hierin staat op welke wijze we als provincie willen samenwerken met de Friese inwoner op alle beleidsterreinen. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 20 maart 2024. U heeft via amendement 3 besloten dat de motie nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.137	Provinsjale Begrutting 2020 en Begrutting 2020 fûns neisoarch	13-11-2019	M. de Vries	CDA; FvD; PVV	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten zich er richting het rijk voor in te spannen dat er voorlopig "zolang niet duidelijk is welke stikstofbeperkende maatregelen noodzakelijk zijn" in Fryslân geen nieuwe gebieden worden aangewezen/gelabeld worden als Natura 2000 gebied en er geen nieuwe habitat typen worden toegevoegd aan bestaande Friese Natura2000 gebieden.	19-5-2020	Provinciale Omgeving	De Europese Commissie heeft Nederland in 2024 op de vingers heeft getikt omdat de Nederlandse maatregelen voor de grutto onvoldoende zijn. Dit is de zgn. Inbreukprocedure, waarvan de correspondentie tussen LVVN en de EC niet openbaar is. De verwachting is dat de invulling die LVVN geeft aan deze inbreukprocedure, en de consequenties voor de voortouwnemers medio 2025 bekend worden. Over de voortgang wordt u medio 2025 ingelicht.
2.524	10. Ymplementaasjeplan enerzjyneutrale provinsje	25-11-2020	S. Knol		<i>Deputearre Fokkens docht de neikommende tasizzing:</i> - Uitgaven inzake het warmtenet worden niet eerder gedaan dan dat het warmtenet er daadwerkelijk komt.	25-5-2020	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.177	Uitwerking (besluit) vaarwegenvisie voor beroepsvaart en bereikbaarheid	27-11-2019	M. de Vries		Het college gaat onderzoeken wat de gevolgen zijn van het structureel toestaan van schepen van 10,5 meter op de vaarweg naar Heerenveen (schade aan oevers en gevolgen structureel onveilige en/of overlastsituatie in Terherne) en op welke wijze handhaving van de vaarsnelheid beter vorm kan krijgen.	4-6-2020	Beleid & Strategie	Er is onderzocht of er rechtstreeks schade is ontstaan aan oevers welke kan worden herleid aan de scheepvaart van de grotere klasse Va schepen. Uit peildata (onder water) over de jaren 2011 t/m 2018 blijkt niet dat er, waar dan ook op de vaarweg, erosie ontstaat voor de oevers, zodanig dat verband kan worden gelegd met degeneratie van de oevers anders dan door veroudering. Tussen 2019 en 2021 en 2023 is de veiligheidssituatie bij Terherne gemonitord. Hieruit blijkt dat er geen aanvaringen of bijna aanvaringen tussen beroeps-en recreatievaart zijn voor gekomen. Ook in 2024 staan er weer camera's opgesteld.
2.175	Uitwerking (besluit) vaarwegenvisie voor beroepsvaart en bereikbaarheid	27-11-2019	M. de Vries		In het ontwerp-maatregelenprogramma van het voorstel Veiligheid zal extra aandacht zijn voor de veiligheid bij het wachten voor bruggen van recreatie- en beroepsvaart.	4-6-2020	Beleid & Strategie	Dit wordt onderzocht als mogelijke maatregelen in het kader van het maatregelenpakket veiligheid dat momenteel wordt opgesteld.
2.174	Uitwerking (besluit) vaarwegenvisie voor beroepsvaart en bereikbaarheid	27-11-2019	M. de Vries		Op het tracé zijn een aantal spoorbruggen die op dit moment geen knelpunt vormen. Mocht dat veranderen, dan worden de Staten daarvan op de hoogte gesteld.	4-6-2020	Beleid & Strategie	Als dit aan de orde is, dan worden uw Staten hierover geïnformeerd.
2.173	Uitwerking (besluit) vaarwegenvisie voor beroepsvaart en bereikbaarheid	27-11-2019	M. de Vries		Bij het ontwerp-maatregelenprogramma van het voorstel Veiligheid wordt bekeken of het veiligheidspakket wellicht uitgebreid kan worden de volgende maatregelen: - het instellen van een 'begeleidingsbootdienst' op het tracé van de Wartenster Krúswetters tot de Headamsbrêge. - het plaatsen van matrixborden, die met name de recreatievaart waarschuwt dat er vrachtverkeer aankomt, op de kruispunten van Sydsdijp, de Fokkesleat, de Geau en de Headamsbrêge.	4-6-2020	Beleid & Strategie	Beide opties zijn erg kostbaar. Ze worden meegenomen als mogelijke maatregelen in het kader van het maatregelenpakket veiligheid dat momenteel wordt uitgewerkt.
2.169	Nota fan útgongspunten Buskonsesje 2022-2032	27-11-2019	M. de Vries		De hubs zullen zo goed als mogelijk worden ingericht om een en ander voor de reizigers zo comfortabel mogelijk te maken.	4-6-2020	Beleid & Strategie	Wij verwijzen in dit verband naar het beleidskader "OV ketenknooppunten en busstallingen". In uw vergadering van 27 november 2019 hebt u ingestemd met dit kader.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.168	Nota fan útgongspunten Buskonsesje 2022-2032	27-11-2019	M. de Vries		De zorg voor wat betreft de CAO zal worden meegenomen.	4-6-2020	Provinciale Waterstaat	1 april 2025: QBuzz zal om een update worden gevraagd. Deze motie is verwerkt in artikel 3.5.4 van het Programma van Eisen voor de nieuwe busconcessie (2024-2034). Zie ook bijlage ontwerp Programma van Eisen busconcessie Fryslan 2024-2034 en brief docbase nr. 02087043. Voorstel aan de staten om deze toezegging als afgehandeld te beschouwen. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 29 mei 2024. U heeft via amendement 1 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.161	Nota fan Utgongspunten buskonsesje 2022- 2032	20-11-2019	M. de Vries		Dat er oplaadpunten moeten komen bij hubs wordt meegenomen als extra passage bij beslipunt 5.	4-6-2020	Beleid & Strategie	Wij verwijzen in dit verband naar het beleidskader "OV ketenknooppunten en busstallingen". In uw vergadering van 27 november 2019 hebt u ingestemd met dit kader.
2.207	Startnotysje Gastfrij Fryslân	18-12-2019	F. Douwstra		De zorg dat er geen politie beschikbaar is voor festivals in de provincie zal worden overgebracht in het overleg met de veiligheidsregio.	7-7-2020	Leefbaar Fryslân	Als gevolg van de coronacrisis hebben wij frequent contact met de Veiligheidsregio gehad. Het betreffende onderwerp had i.v.n. de crisis geen prioriteit. In juni 2023 is een brief naar de Veiligheidsregio gestuurd met het verzoek om dit punt binnen hun overleg aan de orde te stellen. Op 5 december 2023 zijn uw staten per brief (docbasenr. 02132511) geïnformeerd over de reactie vanuit de Veiligheidsregio. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 31 januari 2024. U heeft d.m.v. amendement 2 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.186	Startdokumint Regionale Energiestrategie Fryslân	18-12-2019	F. Douwstra	GrienLinks	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Het programma met het afwegingskader voor activiteiten en opslag in de (diepe) ondergrond op te stellen en mee te nemen in de concept RES en dit voor te leggen aan PS. - De risico's van de verschillende activiteiten en de cumulatieve effecten daarbij ook in beeld te brengen via bijvoorbeeld een 3d bodem-/geologische kaart.	7-7-2020	Beleid & Strategie	11/02/2019: Dit onderwerp is ingebracht bij de werkgroep RES. 2021-05-20: Een programma met het afwegingskader voor activiteiten en opslag in de (diepe) ondergrond is in overleg met de RES-partijen niet in de RES meegenomen. Dit zal in het op te stellen Energieprogramma gebeuren. 2022-12-06: In uw vergadering van 26-01-2022 is het Energieprogramma behandeld en in bijlage 4 ook deze motie. In het Energieprogramma is geen afwegingskader voor activiteiten en opslag in de ondergrond opgenomen. De voorgenomen acties uit het Energieprogramma zijn intern besproken met verschillende programma's onder de omgevingsvisie. Daaruit is gebleken dat over activiteiten in de ondergrond met name afstemming nodig is met het Regionaal Waterprogramma (RWP). Het gaat dan om de afstemming van geothermie en aquathermie op drinkwaterwinning/ rondwaterbeschermingsgebied/ ASV. De afstemming is opgenomen in het Energieprogramma en is ook in het RWP opgenomen. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 25 januari 2023. U heeft via amendement 4 besloten dat deze motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.244	Utstel besteging opbringsten dielname yn Wynpark Fryslân Holding BV fia Fryslân Hurde Wyn BV	26-2-2020	F. Douwstra	PvdA; D66; GrienLinks	<i>Bij de uitwerking van de evaluatiecriteria de volgende aspecten, uitgesplitst per regio, mee te nemen:</i> - <i>hoeveel duurzaamheidsinitiatieven, zijn met behulp van de inkomsten uit windpark Fryslân ondersteund of gerealiseerd;</i> - <i>wat waren de effecten van de duurzaamheidsinitiatieven op het gebied van landschap en biodiversiteit;</i> - <i>wat waren de effecten van de bestedingen op het gebied van werkgelegenheid en het aantrekken van bedrijven;</i> <i>de waardering die de Friese inwoners geven voor de bestedingen van de inkomsten uit windpark Fryslân.</i>	26-8-2020	Beleid & Strategie	Dit heeft betrekking op de evaluatie van de deelname in WPFH en op dit moment is nog niet bekend wanneer dat aan de orde is.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.260	07 Beliedsnota Gastfrij Fryslân 2028	15-4-2020	F. Douwstra		Samen met Recreatieschap Marrekrite en Wandelnet zal de provincie dit jaar kijken naar de mogelijkheden voor de boerenlandpaden en de kerkpaden en PS hierover voor het eind van het jaar berichten.	15-10-2020	Leefbaar Fryslân	Deze informatie is in het Uitvoeringsprogramma opgenomen onder opgave 6: dagrecreatieve netwerken. Stavaza 22-12-2020: De Marrekrite, Wandelnet en de provincie zijn de mogelijkheden voor boerenlandpaden aan het onderzoeken. Stavaza 23-03-2021: Op 23 maart 2021 zijn uw staten per brief (docbasenr. 01848386) geïnformeerd over de laatste stand van zaken, welke stappen er tot nu toe zijn gezet en hoe hier een vervolg aan wordt gegeven. Stavaza 13-12-2022: De verkenning is in Q4 2022 opgeleverd. Op 6 december 2023 zijn PS per brief (docbasenr. 02132998) hierover geïnformeerd. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 31 januari 2024. U heeft d.m.v. amendement 3 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.324	03 Initiatiefvoorstel Partij voor de Dieren	20-5-2020	M. de Vries		Deputearre Fokkinga seit ta om by it Ryk oan te trúnen om de wet oer bistewolwêzen (Wet Dieren en de nota Dierenwelzijn uit 2001/2002) goed út te fieren en dêr oandacht foar te hawwen. (N.b. dizze tasizzing is ek dien yn de Memorie van Toelichting oer bistewolwêzen en werhelle troch de deputearre yn de gearkomste)	20-11-2020	Beleid & Strategie	Naar verwachting wordt deze in Q4 2024 aan uw Staten voorgelegd.
2.289	10 NRK Rapport Verdeling onder hoogspanning	27-5-2020	S. Knol	CDA; FNP; GrienLinks; PvdD; 50PLUS	PS verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om bij het Rijk, mogelijk in IPO-verband, aan te dringen op landelijke wetgeving waarin specifiek voor wind- en zonneparken bevoegdheden in het leven worden geroepen waarmee compensatie van en financiële participatie door omwonenden kan worden afgedwongen	27-11-2020	Beleid & Strategie	Uitgezet binnen de dienst

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.281	08 Actualisatie Grondbeleid	27-5-2020	M. de Vries	VVD	Provinciale Staten verzoeken het college van Gedeputeerde Staten zo spoedig mogelijk concept beleidsregels natuurcompensatie/mitigatie op te stellen en deze ter bespreking en ter accordering voor te leggen aan PS en bij de uitwerking tevens de balans tussen natuur en landbouw toe te lichten.	27-11-2020	Provinciale Omgeving	In de Omgevingsverordening (20/4/2022 in PS) is de natuurcompensatie opgenomen. Echter de uitwerking hiervan en hoe we dit organiseren binnen de provincie is daarmee nog niet geregeld. Deze hangt ook af van de uitkomsten van het onderzoek dat de Noordelijke Rekenkamer is gestart (april 2022) naar of de natuurcompensatie door de drie Noordelijke provincies goed wordt uitgevoerd en gerealiseerd. De Omgevingsverordening is kaderstellend. T.z.t. informeren we uw Staten middels een brief over hoe we de natuurcompensatie oppakken.
2.347	03 Ramtnota 2021	10-6-2020	F. Douwstra		- Gedeputeerde De Rouwe zegt toe dat (in het kader van anticyclisch investeren) tijdens de coronacrisis, het college daar waar het mogelijk is opdrachten en investeringen te zullen versnellen of op peil te zullen houden.	10-12-2020	Beleid & Strategie	Uitgezet binnen de dienst
2.314	08 Concept Regionale Energie Strategie (RES)	17-6-2020	E. Folkerts		It kolleezje sil PS skriftlik antwurd jaan op de fraach fan Partij voor de Dieren oer de ynset fan biomassa, dy't net oan duorsume kritearia foldocht.	17-12-2020	Beleid & Strategie	Tijdens de PS expertmeeting is toegelicht dat houtstook niet leidt tot extra CO2 uitstoot mits het gaat om hout dat vrijkomt uit duurzaam beheerd bos en afval- en reststromen. Dit is ook bevestigd in een brief aan uwe Staten (01791007) in augustus 2020. Deze toezegging is tijdens de Statenvergadering op 31 maart 2021 aangeboden ter afvoering van de lijst. Via amendement 1 heeft u laten weten dat deze toezegging nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de toezegging opnieuw in behandeling.
2.312	08 Concept Regionale Energie Strategie (RES)	17-6-2020	F. Douwstra	GrienLinks; PvdA	PS verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: ☐ Het opleiden en tewerkstellen van voldoende technici in Fryslân als aandachtspunt mee te nemen in de uitvoeringsstrategie van de RES Fryslân en in de uitwerking van de startnotitie Economie; ☐ Daarin samenwerking te zoeken met deskundigen en betrokkenen zoals Innovatiepact Fryslân, technische opleidingen en gemeenten in Fryslân.	17-12-2020	Beleid & Strategie	2020-06-29: Deze motie zal worden ingebracht als onderdeel van de uitvoeringsstrategie

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.308	08 Concept Regionale Energie Strategie (RES)	17-6-2020	S. Knol	D66; SP	PS verzoeken het college van Gedeputeerde Staten er bij de Rijksoverheid op aan te dringen om de nieuwe subsidieregeling voor energiecoöperaties en VVE's ook voor stichtingen en verenigingen beschikbaar te maken.	17-12-2020	Beleid & Strategie	2020-06-29: uitgezet binnen de dienst
2.298	06 Reddings- en werstrukturearrings-plan Thialf	17-6-2020	A.W. Kooistra	ChristenUnie; D66; FvD; GrienLinks; PVV; SP; 50PLUS; PvdD	sprekke har út: □ De Fryske leden fan de advysrie van de NRK te freegjen ûndersyksfragen op te stellen foar in ûndersyk nei de gong fan saken yn it proces dat laat hat ta it Nije Thialf, werbij oanslúten wurdt bij de yn dizze moasje opnommen konstataarrings en oerwagings; □ Nammens de Steaten bij de NRK it fersyk del te lizzen of hja ree binne der ûndersyk nei te dwaan	17-12-2020	Beleid & Strategie	
2.296	06 Reddings- en werstrukturearrings-plan Thialf	17-6-2020	A.W. Kooistra	CDA; D66; PvdA; VVD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten □ Er bij de professionele gebruikers van Thialf maximaal op aan te dringen hun verantwoordelijkheid te nemen door financieel bij te dragen aan een gezonde exploitatie van Thialf; □ Het nationaal belang van Thialf onder de aandacht te brengen bij de minister van sportzaken en vragen om een structurele bijdrage in de exploitatiekosten; □ Samen met de directie van Thialf de mogelijkheden te onderzoeken voor toetreding van meerdere aandeelhouders of sponsors die bereid zijn om een maatschappelijk aandeel te nemen wat passend is bij de positie, het imago en de doelstellingen van Thialf; □ PS in ieder geval per kwartaal te informer en indien nodig eerder of vaker;	17-12-2020	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.371	06 Earste Bestjoersrapportazje 2020	24-6-2020	E. Folkerts		Het Rijk is verantwoordelijk voor de afhandeling. Via het project - en de financiële verantwoording - worden uw Staten hierover geïnformeerd. Een hoorzitting voor de behandeling van deze zaak is nog niet ingepland.	24-12-2020	Provinciale Waterstaat	Het Rijk is verantwoordelijk voor de afhandeling. Via het project - en definciële verantwoording - worden uw Staten hierovergeïnformeerd.
2.370	06 Earste Bestjoersrapportazje 2020	24-6-2020	F. Douwstra		Inzake de financiële maatregelen corona zal Gedeputeerde Staten bij de begroting dit najaar de stresstest laten zien, waarin gevolgen en risico's van deelnemingen, scenario's waar rekening mee gehouden moet worden en gevolgen voor reserves worden aangegeven. Wanneer er een actievorm van informatieplicht is, zullen Gedeputeerde Staten sneller reageren richting de Staten.	24-12-2020	Beleid & Strategie	uitgezet binnen de dienst
1.975	Begrutting 2019 provinsje Fryslân en Fûns neisoarch	14-11-2018	M. de Vries		It kolleezje besjocht de mooglikheden om oare organisaasjes yn te passen yn it gebou.	31-12-2020	Dienstverlening	8-mei-2020: zal met de portefeuillehouder worden besproken. Gezien de coronacrisis en de onzekerheid is er geen mogelijkheid om verdere stappen te ondernemen. Gezien het huidige aantal werknemers is er op dit moment ook geen mogelijkheid tot het inpassen van andere organisaties in het Provinciehuis. 20 mei 2021: afhandeling van toezegging 1975 wordt meegenomen in de afhandeling van motie 2516. 9/8/21: De afdeling IFZ stelt als realistische einddatum voor afhandeling 1-7-2022 voor.
2.362	08 Fêststellen Oanpassing Feroardening Romte 2014 (wind)	1-7-2020	S. Knol	GrienLinks; D66;	ChristenUnie; SP; Evaluatie/paragraaf wijziging Verordening PvdD Romte wind (aangepast)	1-1-2021	Beleid & Strategie	2020-07-30 Uitgezet binnen de afdeling
2.361	08 Fêststellen Oanpassing Feroardening Romte 2014 (wind)	1-7-2020	S. Knol	50PLUS	Werkgelegenheid en (om-)scholing 50-plussers	1-1-2021	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.445	12 Beliedsbrief Grutte yntegrale maatskiplike inisjativen	16-9-2020	S. Knol		Yn de Beliedsbrief Grutte yntegrale maatskiplike inisjativen op side twa, yn alinea trije, stiet dat by de inisjativen dy't presintearre wurde oan Provinsjale Steaten ek altiid in list mei inisjativen wurdt tavoegd, mei in koarte omskriuwing en reden fan ôfwizing. Side 10.9 hat in opsomming mei alle stjoeringsopsjes. Dêr wurdt dizze list net yn meinommen. Dochs seit it kolleezje hjirby ta dat dizze stjoeringsopsjes wol meinommen sil wurde.	16-3-2021	Beleid & Strategie	Stavaza 12-10-2023: Dit sil útfierd wurde sadra't der in inisjatief komt dat oan PS foarlein wurdt. Hjir sil dan yn de wurkwize rekken mei holden wurde.
2.464	09. Startnotysje Regionaal Mobiliteit Programma (RMP)	21-10-2020	M. de Vries	CDA; VVD; PvdA; ChristenUnie; 50PLUS	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit • In het kader van de RMP t.b.v. elektrische auto's te onderzoeken hoe een snellaadnetwerk kan worden ontwikkeld bij bestaande provinciale tankstations. • In het RMP op te nemen dat gemeenten worden aangespoord dat er op elke gemeentelijke website een mogelijkheid is om een laadpaal aan te vragen.	21-4-2021	Beleid & Strategie	Afgelopen jaren heeft de markt een snellaadnetwerk uitgerold. Bij bijna alle verzorgingsplekken langs de rijkswegen zijn snelladers gerealiseerd. Volgens de definitie van een dekkende snellaadnetwerk blijkt dat er een beperkt aantal vlekken zijn die niet worden gedekt. De verwachting is dat de markt dit de komende tijd op pakt. In de huidige concessie is het niet mogelijk om als particulier een snellaadpaal aan te vragen. Voor het nieuwe contract is dit nog in onderzoek.
2.496	5. Provinsjale Begrutting 2021, Stresstest begrutting 2021 en begrutting fûns neisoarch stoartplakken Fryslân	11-11-2020	E. Folkerts	ChristenUnie; PvdA; D66	Ideeën Jeugddebate betrekken Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: Bovengenoemde ideeën te betrekken bij de verdere activiteiten van de provincie om de gevolgen van de Coronacrisis te beperken en te kijken of het zinvol is ze verder lilt te werken.	11-5-2021	Beleid & Strategie	
2.526	10. Ymplementaasjeplan enerzjyneutrale provinsje	25-11-2020	S. Knol		<i>Deputearre Fokkens docht de neikommende tasizzing:</i> Het college brengt Provinciale Staten op de hoogte over het onderzoek en de plannen naar gebruik van restwarmte.	25-5-2021	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.525	10. Ymplementaasjeplan enerzijneutrale provinsje	25-11-2020	S. Knol		<i>Deputearre Fokkens docht de neikommende tasizzing:</i> - Het college houdt Provinciale Staten op de hoogte van de ontwikkelingen van de gesprekken met Windpark Friesland over de mogelijkheden om elektriciteit van het windpark af te nemen.	25-5-2021	Beleid & Strategie	
2.523	10. Ymplementaasjeplan enerzijneutrale provinsje	25-11-2020	S. Knol		<i>Deputearre Fokkens docht de neikommende tasizzing:</i> - Het college zal een schriftelijke toelichting geven op de aanbestedingstrajecten met betrekking tot CO2 besparende standaarden en eisen die moeten worden opgenomen in de reguliere bedrijfsvoering.	25-5-2021	Beleid & Strategie	
2.516	10. Ymplementaasjeplan enerzijneutrale provinsje	25-11-2020	S. Knol	CDA; GrienLinks	Duurzaam uit en thuis verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit - De effecten van thuiswerken op het het energieverbruik binnen de provinciale organisatie te laten berekenen en meenemen in de verdere uitvoering van het Implementatieplan Energieneutrale Provincie - Een organisationeel plan op te stellen over welke plaats thuiswerken zal hebben in de provinciale organisatie en wat het effect daarvan zal zijn op de bezetting van het provinciaal vastgoed - In het eerder genoemde plan de optie te onderzoeken om aan de provincie gelieerde organisaties onder te brengen in het Provinsjehus om zo effectief gebruik te maken van de vrijgekomen ruimte en energie te besparen	25-5-2021	HR	Ook toezegging 1975 wordt in afhandeling van deze motie meegenomen. 5/8/2021: Document toegevoegd met gedeeltelijke beantwoording op vragen uit de motie. HR zal op het punt 'thuiswerkbeleid' in Q1 2025 een aanzet doen om te komen tot een kader dat uitgangspunten geeft in relatie tot thuiswerken. Daarna geldt dat voor wat betreft de andere zaken die in de motie genoemd worden, bijvoorbeeld de energieneutrale organisatie, er vanuit andere disciplines een antwoord geformuleerd zal moeten worden.
2.555	09. Beleidsnota Economie	20-1-2021	F. Douwstra		Het college zal met de initiatiefnemers van de Academie van Franeker een gesprek voeren over welke bijdrage de academie kan leveren aan dit beleid en komt in het najaar hierop terug.	20-7-2021	Beleid & Strategie	Uitgezet binnen de dienst

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.551	08. Oeverbeheer Vaarwegen	20-1-2021	M. de Vries	GrienLinks; PvdD; D66; PvdA; FNP; SP; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • Bij het uitwerken van de plannen voor het onderhouden van de oevers in de provincie Fryslân de ecologische waarden te benoemen; • Bij het in te stellen oeverfonds criteria op te nemen zodat de ecologische waarden behouden en versterkt worden.	20-7-2021	Provinciale Waterstaat	Bij de finale besluitvorming op 20 maart 2024 door uw Staten is voorgesteld om deze motie als afgehandeld te beschouwen. Daarbij is nog wel de volgende toezegging gedaan: It kolleezje hâldt yn 'e takomst by útfieringsplannen rekken mei natuerlike wâlkanten. Wij hebben u deze motie ter afvoering van de lijst aangeboden voor uw vergadering op 25 september 2024. Via amendement 3 heeft u aangegeven dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.630	07. Einevaluaasje Nota Greidefûgels 2014-2020 en Startnotysje Greidefûgels 2021-2030	21-4-2021	M. de Vries		It kolleezje sil ûndersyk dwaan nei wat wol en wat net kin binnen de mêstwet, omtrint it boppe de grûn útride, sûnder dat dit ynfloed hat op derogaasje.	21-10-2021	Beleid & Strategie	In Noordelijk verband hebben wij onderzoek laten doen naar de invloed van mesttoediening (vast mest en digistaat vs mestinjectie) op de bodem(micro)biologie. Resultaten zijn gepubliceerd in 2024. Ook de ammoniakemissies bepalen wat wel en niet kan. Daar was weinig aandacht aan besteed en zal nog verder onderzoek naar gedaan worden. Hierdoor is het op dit moment nog niet mogelijk om de uitkomsten mee te nemen in de afweging rond de mestwetgeving.
2.624	06. Utfieringsaginda Wenje 'Fryske wenningmerk yn beweging' (2021-2023)	21-4-2021	S. Knol		It ûnderwerp 'koppeling verduurzamen en levensloopbestendig maken van woningen' sil meinommen wurde yn de petearen mei de gemeenten.	21-10-2021	Beleid & Strategie	Op 6 juli 2021 zijn PS met een brief (docbasenr. 01886157) geïnformeerd over de wijze waarop deze toezegging wordt behandeld. Deze toezegging betreft de kwalitatieve invulling van de woningvoorraad, waarvan de autonome bevoegdheid ligt bij de gemeenten. De koppeling 'verduurzaming en levensloopbestendig maken van woningen' zullen wij vanuit onze agenderende rol als vast agendapunt meenemen in de gesprekken met de gemeenten. Stavaza 12 juli 2022: Op 12 juli 2022 zijn PS per brief (docbasenr. 02009829) geïnformeerd over de laatste stand van zaken van de Uitvoeringsagenda Wonen en de uitvoering van de aangenomen moties en toezeggingen.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.622	06. Utfieringsaginda Wenje 'Fryske wenningmerk yn beweging' (2021-2023)	21-4-2021	S. Knol		It ûndersyk Revolverend fonds sil meinommen wurde yn aksje 3.	21-10-2021	Beleid & Strategie	Op 6 juli 2021 zijn PS met een brief (docbase nr. 01886157) geïnformeerd over de wijze waarop de toezegging wordt behandeld. Bij het onderzoek naar de mogelijkheden om te komen tot een herstructureringsaanpak en een herstructureringsregeling/-fonds zullen wij in de opdrachtformulering meegeven tevens een onderzoek te doen naar het totale financiële instrumentarium dat hierbij kan worden ingezet. Hieronder valt tevens een onderzoek naar de mogelijkheden om in een dergelijk fonds middelen revolverend in te zetten. Stavaza 12 juli 2022: Op 12 juli 2022 zijn PS per brief (docbasenr. 02009829) geïnformeerd over de laatste stand van zaken van de Uitvoeringsagenda Wonen en de uitvoering van de aangenomen moties en toezeggingen.
2.617	06. Utfieringsaginda Wenje 'Fryske wenningmerk yn beweging' (2021-2023)	21-4-2021	S. Knol		Yn de fryske wenmonitor silspesifike oandacht wêze foar starters.	21-10-2021	Beleid & Strategie	Op 6 juli 2021 zijn PS per brief (docbase nr. 01886157) over de wijze waarop deze toezegging wordt behandeld. In de ontwikkeling van de Friese woonmonitor zal aandacht worden besteed. Stavaza 28-02-2022: Eind 2021 zijn we gestart met de planmonitor wonen. Hierin is ook de betaalbaarheid van wonen opgenomen. Daarnaast werken we samen met onder andere de Friese Woningcorporaties en de Friese makelaars aan een monitor waarin aandacht is voor verschillende doelgroepen. Als de eerste rapportages beschikbaar zijn, informeren wij PS hierover. Stavaza 12 juli 2022: Op 12 juli 2022 zijn PS per brief (docbasenr. 02009829) geïnformeerd over de stand van zaken van de Uitvoeringsagenda Wonen en de uitvoering van de aangenomen moties en toezeggingen.
2.607	08. No & Moarn pakket II	21-4-2021	F. Douwstra	CDA; FNP; PvdA; GrienLinks; 50PLUS; D66; SP; ChristenUnie	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten In het kader van de nota "No & Moarn maximaal €100.000 beschikbaar te stellen om te stimuleren om reizigers weer terug te krijgen in het openbaar vervoer, waarbij het aanvullende acties moeten zijn op hetgeen de vervoerder en/of de sector de komende tijd al gaan doen.	21-10-2021	Provinciale Waterstaat	01-04-2025: In het verlengde van hetgeen vermeld staat in de brief met kenmerk 01934270 zijn wij momenteel bezig met een uitbreiding van reisinformatie in de provincie in de vorm van extra DRIS (dynamische reisinformatie). Dit zal naar verwachting een stimulerende werking hebben op het gebruik van het openbaar vervoer in Fryslân.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.606	07. Einevaluaasje Nota Greidefûgels 2014-2020 en Startnotysje Greidefûgels 2021-2030	21-4-2021	M. de Vries	Statenlid Goudzwaard; FNP; CDA; FvD; VVD; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten in Den Haag aan te dringen om ruimte binnen de mestwet te vinden die pilots met bovengronds uitrijden van drijfmest in weidevogelkerngebieden mogelijk maken, zonder dat dit invloed heeft op de derogatie.	21-10-2021	Beleid & Strategie	Binnen Veenweide RD NIL wordt een proef/ project met ruige mest uitgevoerd. Daarnaast wordt gekeken of er verbinding is te leggen met het actiepunt Landbouwagondegronden.
2.596	06. Utfieringsaginda Wenje 'Fryske wenningmerk yn beweging' (2021-2023)	21-4-2021	S. Knol	CDA; Statenlid Goudzwaard; FNP	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten - de gemeenten – wêr noadich – de helpende hân te bieden om te kommen ta fersnelling fan de wentebou	21-10-2021	Beleid & Strategie	Op 6 juli 2021 zijn PS per brief (docbase nr. 01886157) geïnformeerd over de wijze waarop deze motie wordt behandeld. Wij zien deze motie als steun voor de Uitvoeringsagenda Wonen. In hoofdstuk 4.2 hebben we verschillende acties geformuleerd waarmee we gemeenten de helpende hand kunnen bieden om de woningbouw te versnellen. Dit moet echter wel nadrukkelijk bekeken worden in samenhang met de herstructureringsopgave en het toekomstbestendig maken van de huidige woningvoorraad. In de periode 2020 zijn er meer dan 2.000 woningen gerealiseerd in Fryslân (bron CBS). De productie in Fryslân ligt daarmee goed op koers (gemiddeld ca. 1.000 woningen per jaar nodig, eerste vijfjaar iets meer). De plancapaciteit die nodig is voor de 10.150 woningen ligt reeds besloten in harde plancapaciteit. Daar waar nog plancapaciteit nodig is zal de Flexpoolregeling (zie ook hiervoor Motie 2.591) kunnen worden ingezet ten behoeve van inhuur van expertise en kennis. De Flexpoolregeling biedt ondersteuning aan gemeenten om ruimtelijke plannen te versnellen. Stavaza 12 juli 2022: Op 12 juli 2022 zijn PS per brief (docbasenr. 02009829) geïnformeerd over de stand van zaken van de Uitvoeringsagenda Wonen en de uitvoering van de aangenomen moties en toezeggingen.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.593	06. Utfieringsaginda Wenje 'Fryske wenningmerk yn beweging' (2021-2023)	21-4-2021	S. Knol	PvdA; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten- om in samenspraak met gemeentes een extra inspanning te leveren om het bouwen van verplaatsbare woningen te stimuleren; - met een voorstel te komen op welke wijze de provincie vanuit haar rol een oplossing wil bieden bij het stimuleren van de bouw van verplaatsbare woningen	21-10-2021	Beleid & Strategie	Op 6 juli 2021 zijn PS per brief (docbase nr. 01886157) geïnformeerd over de wijze waarop deze motie wordt behandeld. In het kader van de (totstandkoming van) de Uitvoeringsagenda Wonen hebben wij vraag en aanbod ten aanzien van flexwonen in Fryslân laten onderzoeken door Adviesbureau Companen. Hier zijn de gemeenten bij betrokken geweest en zij hebben input geleverd. De uitkomsten van het onderzoek zijn met de gemeenten gedeeld. Om flexwonen te stimuleren, hebben wij in hoofdstuk 4.2 sub 6 van de Uitvoeringsagenda opgenomen dat wij gaan inzetten op een regeling 'herbestemming transformatie/sloop in combinatie met flexwonen'. Met de beschikbare middelen zullen we opnieuw de regeling voor Herbestemming en Sloop 2018 inzetten, aangevuld met mogelijkheden voor ondersteuning voor flexwonen. Wij verwachten in het eerste kwartaal van 2022 deze regeling open te kunnen stellen. In de Uitvoeringsagenda, op pagina 18, is het volgende opgenomen: "Ook planologisch tijdelijke vormen van zelfstandige huisvesting geven invulling aan de woningbehoefte die wordt gezien voor de komende jaren. In de regionale woningbouwafspraken kan experimenteel voor tijdelijke innovatieve en circulaire vormen passend qua aard en schaal bij de woningbehoefte van deze regio worden gekeken naar maatwerkafspraken binnen de regionale woningbouwafspraken. Stavaza 12 juli 2022: Op 12 juli 2022 zijn PS per brief (docbasenr. 02009829) geïnformeerd over de stand van zaken van de Uitvoeringsagenda Wonen en de uitvoering van de aangenomen moties en toezeggingen.
2.592	06. Utfieringsaginda Wenje 'Fryske wenningmerk yn beweging' (2021-2023)	21-4-2021	S. Knol	PvdA; SP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om in samenwerking met gemeenten een quickscan te maken waarbij in kaart wordt gebracht waar in de steden en dorpen in Fryslân verkrotting en langdurige leegstand is en welke panden eventueel in aanmerking kunnen komen voor een (tijdelijke) woonfunctie.	21-10-2021	Beleid & Strategie	Op 6 juli 2021 zijn PS per brief (docbase nr. 01886157) geïnformeerd over de wijze waarop deze motie wordt behandeld. In de Uitvoeringsagenda Wonen is in hoofdstuk 4.2, actie 2, aangegeven dat we kwalitatief onderzoek gaan uitvoeren naar de staat van de woningvoorraad en leefomgeving. Wij gaan dit onderzoek verbreden, waarbij we in samenwerking met de gemeenten, waar mogelijk, verkrotting en langdurige leegstand in kaart gaan brengen. Wij verwachten in het vierde kwartaal van 2021 hiertoe een opdracht te kunnen verstrekken. Stavaza 15 maart 2022: Er is opdracht verleend om onderzoek te doen naar de wijze waarop we dit in kaart kunnen brengen en ook kunnen monitoren. We verwachten in het tweede kwartaal van 2022 hierover aan PS te kunnen rapporteren. Stavaza 12 juli 2022: Op 12 juli 2022 zijn PS per brief (docbasenr. 02009829) geïnformeerd over de stand van zaken van de Uitvoeringsagenda Wonen en de uitvoering van de aangenomen moties en toezeggingen.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.589	07. Startnotysje programma Lânskip	31-3-2021	S. Knol		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzings. • Yn it gefal fan fariant fjouwer sille Deputearre Steaten mear stjoerend hannelje en wurde der goede ôfspraken makke mei de gemeente.	31-10-2021	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze toezegging wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. PS zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.
2.588	07. Startnotysje programma Lânskip	31-3-2021	S. Knol		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzings. • Boargerinisjatyven wurde by de útwurking fan de Startnotysje belutsen.	31-10-2021	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze toezegging wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. PS zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.
2.586	07. Startnotysje Programma Lânskip	31-3-2021	S. Knol	GrienLinks; SP; PvdD; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten de groen-blauwe dooradering,als uitgangspunt te nemen bij het opstellen van de notitie Landschap	31-10-2021	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze motie wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. PS zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.585	07. Startnotysje Programma Lânskip	31-3-2021	S. Knol	D66; FNP; GrienLinks; PvdA; SP; 50PLUS; PvdD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten bij de verdere uitwerking van het programma landschap: - Het advies van de PCLG samen met de stakeholders verder uit te werken, inclusief een analyse van de (structurele en incidentele) financiële consequenties en daarbij te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om door middel van budgetten in de bestaande begroting van de provincie, het Rijk en van Europese fondsen, landschapsbeheer en landschapsherstel een structureler karakter te geven en langjarig te financieren; - de uitkomsten van dit onderzoek te verwerken in het programma landschap.	31-10-2021	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze motie wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. PS zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.
2.584	07. Startnotysje Programma Lânskip	31-3-2021	S. Knol	CDA; VVD; Statenlid Goudzwaard	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit • Bij de uitwerking van de startnotitie Landschap ervoor zorg te dragen dat het programma Landschap niet onnodig belemmerend gaat werken voor Friese woningbouw opgave. Ook ingediend door Statenlid Goudzwaard.	31-10-2021	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze motie wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. PS zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.
2.668	08. Feangreideprogramma 2021-2030	26-5-2021	F. Douwstra		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzing. <i>Foar it hiele feangreidegebiet wêr noch gjin jild foar is en wêr noch net utein set wurde kin, komt de skeppe net earder yn 'e grûn dan de plannen brede stipe hawwe en mei elkoar besprutsen binne.</i>	26-11-2021	Provinciale Omgeving	Dit wordt meegenomen in de verdere uitvoering van het Veenweideprogramma, specifiek in de lopende en toekomstige gebiedsprocessen.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.667	08. Feangreideprogramma 2021-2030	26-5-2021	F. Douwstra		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzing. It kolleezje stjoerd twa kear per jier in brief oan PS mei de stân fan saken en fuortgong fan it Feangreideprogramma, ek op finansjeel mêd.	26-11-2021	Provinciale Omgeving	In het voorjaar en het najaar sturen wij uw Staten een brief over de stand van zaken en voortgang van het programma. op 19/12/2023: PS-brief met kenmerk 02160101 op 14/5/2024: PS-brief met kenmerk 02223569
2.663	12. Startnotysje Klimaataakkoart en Enerzjyprogramma	26-5-2021	S. Knol	SP; FNP; GrienLinks; CDA	Spreken als haar mening uit: • dat grote datacentra in onze provincie niet wenselijk zijn. Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • alles te doen wat in hun vermogen ligt om te voorkomen dat er in Fryslân grote datacentra worden gevestigd.	26-11-2021	Beleid & Strategie	2021 06 29: In onze brief 01890933 betreffende de vestigingsregeling circulair ondernemerschap is het volgende aangegeven over deze motie: In de regeling die wij hebben vastgesteld worden datacentra expliciet uitgesloten van subsidie. Deze expliciete weigeringsgrond is opgenomen in de relevante paragrafen, namelijk de paragrafen die zien op ondernemingen die van buiten Fryslân naar Fryslân komen.
2.657	12. Startnotysje Klimaataakkoart en Enerzjyprogramma	26-5-2021	S. Knol	GrienLinks; PvdD; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • in het Energieprogramma in samenspraak met gemeenten en overige stakeholders een plan van aanpak (inclusief meetbare doelstellingen) op te nemen voor: o de aanpak van energiebesparing in Fryslân; o het vergroten van de hoeveelheid kleinschalige (< 50 panelen) opwek van zonne-energie op daken, boven parkeerplaatsen, op industrieterreinen, boven vuilstorten en andere plaatsen die voldoen aan punt 1, 2 en 3 van de zonneladder; o mogelijkheden voor lokale opslag van schoon opgewekte energie. • deze plannen qua tijdsverloop en plaats af te stemmen met Liander, opdat de plannen niet sneuvelen vanwege beperkingen in de netcapaciteit.	26-11-2021	Beleid & Strategie	2022-12-06: Deze motie is verwerkt in het Energieprogramma en is op 26 januari 2022 in de vergadering van PS aan u voorgelegd. Voor de aanpak van energiebesparing is actie 7 Opstellen 'Plan van aanpak Energiebesparing' in het Energieprogramma opgenomen. Voor kleinschalig zon op dak is actie 14: Gemeenten faciliteren bij het oplossen van knelpunten van zon op dak in het Energieprogramma opgenomen. Voor opslag is actie 27: Verkenning mogelijkheden voor (seizoens)opslag en korte termijn oplossing voor het energienetwerk in Fryslân in het EP opgenomen. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 25 januari 2023. U heeft via amendement 3 besloten dat deze motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.655	11. Regionale Enerzjystrategy Fryslân 1.0	26-5-2021	S. Knol	Statenlid Goudzwaard	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: voortaan een integrale risico inventarisatie en evaluatie op het gebied van leefbaarheid en fysieke veiligheid van mens en milieu mee te nemen als standaard onderdeel van de RES;	26-11-2021	Beleid & Strategie	2021-06-02: uitgezet binnen de dienst
2.650	10. Nota Faunabelied Fryslân	26-5-2021	M. de Vries	GrienLinks; PvdD; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Bij BIJ12 aan te dringen op meer kennis over biologische bedrijfsvoering bij de taxateurs en deze kennis op te nemen in de meetmethode	26-11-2021	Beleid & Strategie	In reactie op de met BIJ12 gevoerde briefwisseling, hebben uw Staten aangegeven een toelichting te wensen van de taxatiemethodiek van BIJ12, tijdens een informerende bijeenkomst. Voor de organisatie hiervan koersen wij aan op het voorjaar 2025.
2.649	10. Nota Faunabelied Fryslân	26-5-2021	M. de Vries	ChristenUnie; VVD	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten / sprekke as harren miening út • De wurkwize fan de FBE tsjin it ljocht te hâlden mei yn it bysûnder omtinken foar it tiidsrek foar in advysoanfraach en de beslútfoarmingsproseduere; • Foar 1 oktober 2021 PS te kommen mei in útstel ta ferbetterjen fan de wurkwize;	26-11-2021	Beleid & Strategie	De afspraak was dat eerst het bestuur van de Faunabeheereenheid voltallig moest zijn, voordat de toekomstige werkwijze besproken zou worden (brief met kenmerk 0192669). Naar verwachting kunnen wij uw staten hierover binnen afzienbare tijd meer duidelijkheid geven. stavaza 1/4/2022: Hierover is gesproken met de FBE. Wij hebben deze motie nog in beraad.
2.648	09. Provinsjaal programma ferbettering bioferskaat	26-5-2021	M. de Vries	GrienLinks; SP; PvdD; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten in 2021 in kaart te brengen of en waar er hiaten zijn in de groen-blauwe dooradering van heel Fryslân en een plan op te stellen om deze hiaten op te lossen.	26-11-2021	Beleid & Strategie	Het is inmiddels bekend hoeveel groenblauwe dooradering (GBDA) er is in Friesland. Dit is berekend voor zowel de gehele provincie, elk FPLG-deelgebied als elke gemeente. Dit is berekend door ons GIS-afdeling in 2024. Het is een eerste inschatting en in 2025 werken wij aan een verfijning van deze cijfers. Binnen één van de FPLG-maatregelpakketten zijn middelen opgenomen voor GBDA-kennisontwikkeling. We geven momenteel uitvoering aan de FPLG-maatregelpakketten, en komen in 2025 met een publiek toegankelijk GBDA-dashboard en in 2025/2026 met een integraal GBDA-plan. De opdrachten om dit met ons verder uit te werken zijn inmiddels uitgezet.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.644	08. Feangreideprogramma 2021-2030	26-5-2021	F. Douwstra	GrienLinks; PvdD; D66; SP	Verzoeken het college - Geen sloten meer te dempen in het (hele) veenweidegebied tenzij het voor de inrichting van het gebied noodzakelijk is; - Een inventarisatie te maken van mogelijke 'knikpuntgebieden' 1 in aanloop naar het beslismoment in 2022 en onderzoek te doen naar mogelijkheden voor deze gebieden.	26-11-2021	Provinciale Omgeving	Het niet meer dempen van sloten wordt meegenomen binnen de gebiedsprocessen en in de benodigde gebiedsplannen. Hierop wordt teruggekomen bij de herijking van het Programma Veenweide 2021- 2030.
2.642	08. Feangreideprogramma 2021-2030	26-5-2021	F. Douwstra	PvdA; FNP; GrienLinks; SP; CDA	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten • mei hege prioriteit en yn de folle breedte eksterne finansjele middels binnen te heljen en dêrby alles op alles te setten om it Feangreideprogramma ûnderdiel wêze te litten fan it Europeesk Werstelpun, itsij troch dêrfoar streekrjocht by de EU te lobbyen, itsij troch der by it Ryk op oan te trunen it Feangreideprogramma op koarte termyn op te nimmen yn de Nederlânske oanfraach by it Europeeske fûns; • de resultaten mei te nimmen nei it Ijkmoment yn 2022 en de Steaten dêroer te ynformearjen.	26-11-2021	Provinciale Omgeving	Er wordt via drie sporen gezocht naar financiering voor het programma, namelijk: 1. Fondsen vanuit Europa en het Rijk; 2. Andere verdienmogelijkheden waarbij wordt gekeken naar andere doeleinden en andere waarden op gronden zoals bijvoorbeeld energie, infra, recreatie, waterberging, Valuta voor Veen; 3. Combineren van doelstellingen van andere opgaven zoals bijvoorbeeld stikstof, energietransitie, biodiversiteit en natuur, Natuer mei de Mienskip. De laatste stand van zaken wordt meegenomen bij de behandeling van de 'Herijking Veenweideprogramma 2021-2030', die 2023 als onderdeel van het NPLG aan uw Staten wordt voorgelegd.
2.640	08. Feangreideprogramma 2021-2030	26-5-2021	F. Douwstra	CDA; ChristenUnie; VVD	Sprekke as harren miening út dat jild út it hjoeddeistige feangreidebudzjet net bestege wurde mei oan plannen dy't net streekrjocht fuortkomme út de gebietsproessen of rjochte binne op it primaire doel fan it feangreideprogramma 2021-2030, te witten it ferminderjen fan feanôfbraak en boaiemdelgong en de útstjit fan CO2, in duorsum takomstperspektyf foar de lânbou en in klimaatbestindige ynrjochting fan it wettersysteem, ynklusyf de fundearringstafel.	26-11-2021	Provinciale Omgeving	Dit nemen we mee in de verdere stappen die we zetten binnen het veenweideprogramma en de uitwerking van de gebiedsprocessen.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.678	04. Rapport Noordelijke Rekenkamer 'Uit het oog, uit het hart?', Revolverende fondsen in de provincie Fryslân	2-6-2021	S. Knol		De gedeputeerde zegt toe dat in de eerstvolgende brieven, c.q. jaarverslagen en de toelichting daarop, over FSFE en FOM de maatschappelijke doelen explicieter benoemd zullen worden.	2-12-2021	Beleid & Strategie	2021-12-01: In januari zal de nieuwe opdracht van het FSFE in uwe Staten worden behandeld. Daarna kan aan deze toezegging inhoud worden gegeven
2.697	Overbruggings-concessie Fryslân	23-6-2021	M. de Vries	FvD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • om alle tijdens de overbruggingsconcessie te benutten - en/of uit te testen alternatieve vormen van openbaar busvervoer (deelfiets, deelauto, Opstapper, OV fiets etc.) samen met Arriva actief en op directe persoonlijke wijze te introduceren bij de mienskip van dorpen en buurtschappen; • de uitkomsten van dit proces van informeren, sonderen en meten van de intrinsieke reizigersbehoeften en het (potentiële) gebruik van de alternatieve OV vervoersvormen terug te koppelen naar PS; waarmee genoemde tevens een inhoudelijke bijdrage kan vormen met betrekking tot de opvolgende (lange) concessie 2024.	23-12-2021	Provinciale Waterstaat	01-04-25: Wij nemen de resultaten van de pilot mee in de jaarlijkse OV-monitor. Zoals beschreven in brief met kenmerknummer 01987513 zullen we middels een pilot gedurende de overbruggingsconcessie deze motie tot uitvoer brengen. Arriva heeft inmiddels een concept maatwerkplan opgesteld voor de volgende drie omgevingen Terherne, Gaasterland en Tjerkwerd/Parrega. Dit concept is eind december 2022 met de provincie gedeeld en voorzien van feedback namens de provincie. Arriva werkt op dit moment samen met het adviesbureau Arcadis het plan verder uit waarna het plan met gemeenten en stakeholders verder wordt besproken en gedefinieerd. Wij zullen uw Staten over de resultaten van de pilot informeren.

Id	Titel	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.689	Beliefsbrief Sport	23-6-2021	A.W. Kooistra	GrienLinks; D66; PvdA; SP; PvdD; CDA; 50PLUS	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • Dit onderwerp een prominenter plek te geven in de Beleidsbrief Sport. • De KNVB, KNSB en andere sportbonden te vragen dit een vast onderdeel te laten zijn in de opleiding tot sportcoach of trainer. • Samen met COC Fryslân en andere deskundigen, aanvullend op de voorlichting over gezondheid & inclusiviteit die gegeven wordt vanuit Sûnens en mienskip, projecten op te zetten specifiek om de bewustwording, veiligheid en acceptatie van LHBTIQ+ in sport te bevorderen en bespreekbaar te maken. • Friese sporticonen te vragen zich in een campagne openlijk uit te spreken dat je ook in sport mag zijn wie je bent en dat “homo” geen scheldwoord is. • Bij de aankomende Pride, die georganiseerd wordt in Leeuwarden, een boot aan te bieden aan Top Sport Noord, zodat zij met top(sporters) laten zien ook achter de LHBTIQ+ doelgroep te staan.	23-12-2021	Beleid & Strategie	<u>Stavaza 19-07-2021:</u> Deze motie is deels afgehandeld: veiligheid in de sport is een vast onderdeel in opleidingen van KNVB, KNSB en sportbonden. Via o.m. Sport Fryslân en Tumba zet de provincie in op bewustwording en begeleiding bij sport en LHBTQI+. Het voorstel om als provincie een boot aan te bieden aan TopSport Noord bij de PRIDE in Leeuwarden is nog in behandeling bij de dienst. Op 13 september 2022 zijn uw Staten per brief (docbasenr. 02014921) hierover nader geïnformeerd. Wij hebben deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 30 november 2022. U heeft via amendement 5 besloten dat deze motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.687	Rapport Noordelijke Rekenkamer 'Uit het oog, uit het hart?', Revolverende fondsen in de provincie Fryslân	23-6-2021	S. Knol	PvdA; GrienLinks; 50PLUS	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - bij de verdere uitwerking van de nieuwe opdracht aan het FSFE te bekijken hoe de AGVV toegepast kan worden; - de nieuwe opdracht aan het FSFE in afwijking van hetgeen in de DS brief (01878358) is geformuleerd, ter bespreking voor te leggen aan Provinciale Staten.	23-12-2021	Beleid & Strategie	2021 06 30: De nieuwe opdracht voor het FSFE is inmiddels parallel aan het Energieprogramma in januari 2022 geagendeerd (was: december 2021).

Id	Titel	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.728	Kadernota 2022	30-6-2021	M. de Vries	GrienLinks; PvdD; SP; D66; FNP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - In samenwerking met het IVN de lesprogramma's te stimuleren en het herinrichten van pleinen voor het vergroten van de biodiversiteit en waterberging bij scholen te bevorderen; - De Fryske taal in de lesprogramma's een plek te geven; - Hiervoor éénmalig een extra budget beschikbaar te stellen van € 200.000,00	30-12-2021	Beleid & Strategie	i.c.m. toezegging 2718 Over de uitvoering van deze motie hebben u geïnformeerd in onze brief dd 25/10/2022 (met kenmerk 0203436). In opdracht van de provincie werkt IVN aan de realisatie van een aantal groene schoolpleinen. Naar verwachting zijn er eind 2025 vijf schoolpleinen gerealiseerd. De tussenstand zal in Q2 2025 worden gedeeld.
2.721	Jierstikken 2020 provinsje Fryslân	30-6-2021	E. Folkerts	CDA; GrienLinks	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • PS in de bestaande cyclus van rapporteren uniform, transparant en met gebruik van eenduidige terminologie te informeren over het capaciteitsbudget; • De presentatie en rapportage van de doelstelling zo op te bouwen dat de verhouding vast, flexibel, inhuur en geprognoseerde capaciteit eenvoudig te volgen is; • Het capaciteitsbudget niet op te delen in verschillende posten en/of deelbudgetten maar te presenteren en rapporteren als totaal post inclusief de bijbehorende kostendekking; • PS bij de behandeling van de begroting 2022 te informeren over de doelstelling voor de omvang van het capaciteitsbudget voor de komende 3 jaar; • PS bij de behandeling van de heroverwegingsvoorstellen Zero Based Budgetting fase 2, te informeren over de effecten van deze voorstellen op het capaciteitsbudget; • PS bij de behandeling van de begroting 2022 te informeren over de herijking verdeelmodel provinciefonds wat dit jaar plaats gaat vinden; • PS bij de behandeling van de begroting 2022 te informeren over een benchmark tussen de 3 noordelijke provincies op basis van beschikbare CBS gegevens die betrekking hebben op de toerekening van kosten volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV); • PS proactief te informeren over capaciteit- en kosteneffecten van aangenomen moties.	30-12-2021	Middelen	Uw Staten zijn op 12 maart 2024 geïnformeerd over de motie 2721: Politiek debat voeren over keuzes. Wij wachten af wanneer uw Staten de discussie voeren.
2.740	Lânbou-aginda (2021-2030)	22-9-2021	A.W. Kooistra		It kolleezje komt nei de Steaten mei in monitoaring fan de ûntjouwingen fanút it strategysk plan.	22-3-2022	Beleid & Strategie	Binnen het Veenweideprogramma / Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw wordt een proef/ project met ruige mest uitgevoerd. Daarnaast nog verbinding te leggen met actiepunten Landbouwagondergrondgebondenheid verwaarden.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.739	Mûnlinge fragen oer Fryske tolken yn it Rjochtsferkear	22-9-2021	E. Folkerts		It kolleezje sil har ynsette foar it better beteljen fan tolken.	22-3-2022	Beleid & Strategie	Op 31 januari 2022 heeft de gedeputeerde hierover overleg gehad met de DG van het ministerie van Justitie en Veiligheid. PS wordt hierover binnenkort nog nader geïnformeerd.
2.737	Mondelinge vragen over Net op Zee en kabel Schier	22-9-2021	M. de Vries		It kolleezje sil ien en oar ûnder de oandacht fan de Twadde Keamer bringe.	22-3-2022	Beleid & Strategie	
2.736	Mondelinge vragen over Net op Zee en kabel Schier	22-9-2021	M. de Vries		It kolleezje sil Provinsjale Steaten mei in brief op de hichte hâlde en sil hjiryn in analyse fan kosten fan de ferskate farianten meinimme.	22-3-2022	Beleid & Strategie	
2.755	Invoeren ERTMS	27-10-2021	M. de Vries	PVV	Geven we het college de opdracht mee om, bij de versnelde invoering van het ERTMS- systeem, er bij de betrokken instanties (ministerie, Prorail) op aan te dringen • de beveiliging van onbewaakte overwegen in onze provincie gelijk mee te nemen; • uit te zoeken wat hiervoor (technisch) nodig is; • wat dit eventueel (extra) kost; en hiermee terug te komen naar PS.	27-4-2022	Provinciale Waterstaat	Update d.d. 05-02-2025: De openbaar toegankelijke NABO's in de provincie Fryslân zijn in de afgelopen jaren grotendeels gesaneerd, de twee die nog niet gesaneerd zijn worden uiterlijk voor 2028 opgeruimd. Daarnaast zijn er nog niet openbaar toegankelijke NABO's op particuliere eigendommen. Om deze te verwijderen dient er in minnelijke overeenstemming bereikt te worden met de eigenaar van de aanliggende percelen. Hiervoor heeft ProRail vooralsnog geen programma opgesteld en dit is ook niet meegenomen in het ERTMS programma. De vraag of het mogelijk is om met behulp van ERTMS deze overwegen veiliger te maken zijn, moet nog beantwoord worden.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.778	Provinsjale begrutting 2022, begrutting 2022 Fûns neisoarch stoartplakken Fryslân	10-11-2021	E. Folkerts	GrienLinks; PvdD; PvdA; SP; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • Als provincie uit te dragen dat het Code Rood is voor het klimaat. • Daarin actieve samenwerking te zoeken met partners, zoals Wetterskip en de VFG. • De nieuwe inzichten van het IPCC rapport en het Klimaatsignaal '21 van het KNMI en de uitkomsten van de internationale klimaatop COP26 in Glasgow zoveel mogelijk mee te nemen in de gesprekken die de gedeputeerde voert met gemeenten en overige stakeholders over de RES. • PS te informeren over deze gesprekken. • Bij alle beleidsvelden te streven naar een integrale en zo klimaatvriendelijk, klimaatadaptief en toekomstbestendig mogelijke uitvoering (bijvoorbeeld bij wonen, het waterbeleid, etc). • Inzichtelijk maken aan PS hoe dit uitgewerkt wordt. • Het Rijk te vragen om geld om de benodigde klimaatmaatregelen te realiseren; • PS te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de klimaatdoelstellingen in Fryslân (met cijfers uit o.a. het Friese energiedashboard) via een toe te voegen integraal onderdeel klimaat in de Berap.	10-5-2022	Beleid & Strategie	In 2022 is de klimaatnotitie naar uw Staten gestuurd, hierin is de urgentie van de opgave van klimaatverandering onderstreept. In het bijbehorende E&E rapport is een voortgang van de uitstootreductie te zien en tevens de uitvoering van de Klimaatafspraken. In het VFG overleg Klimaat en Energie is de opgave onderdeel van vele bestuurlijke gesprekken. In verschillende programma's acteert Fryslan zowel aan de mitigatie kant door de uitstoot van broeikasgassen te reduceren als aan de adaptatiekant door Fryslân voor te bereiden op de gevolgen van extremer weer. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 20 maart 2024. U heeft via amendement 4 besloten dat de motie nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.776	Provinsjale begrutting 2022, begrutting 2022 Fûns neisoarch stoartplakken Fryslân	10-11-2021	E. Folkerts	PvdA; CDA; SP; 50PLUS	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - in samenwerking met bij de arbeidsmarkt betrokken partijen uitvoering te geven aan het arbeidsmarktbeleid en daarbij actief in te spelen op de actuele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zodat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt makkelijker aan het werk komen en de krapte op de arbeidsmarkt verkleind wordt; - in ieder geval te voldoen aan de eigen ambities bij het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;	10-5-2022	HR	Uit 2e berap 2022: Op 1 juli 2022 hebben we 23,28 fta participatiebanen vervuld. Daarnaast zijn er 4 kandidaten aan het werk met een afstand tot de arbeidsmarkt zonder doelgroepenverklaring. Het aantal met doelgroepenverklaring participatiewet te realiseren is 28 fta (1 fta = 25.5 uur). We hebben diverse initiatieven en maatregelen genomen om kandidaten van de Banenafpraak te behouden en nieuwe kandidaten te plaatsen. Sinds het voorjaar van 2022 zijn we een samenwerking gestart met stichting Studeren en werken op maat. Deze organisatie begeleidt kandidaten vanuit de doelgroep. Zij bieden kandidaten aan waarbij gekeken wordt welke mogelijkheden binnen de organisatie zijn en zij zoeken passende kandidaten op de profielen die we zoeken. Daarnaast hebben we de contacten met diverse organisaties (o.a. Gemeenten, UWV, sociale werkvoorziening) geïntensiveerd. Er wordt geworven aan de hand van profielen maar ook gekeken of er mogelijkheden zijn die bij een kandidaat passen. Binnen de organisatie hebben we extra aandacht besteedt aan de bewustwording bij (nieuwe) leidinggevendenden binnen van het belang van het plaatsen van kandidaten uit de doelgroep. Blijvend aandachtspunt is dat het werk- en denkniveau van een grote groep vanuit de Banenafpraak. Bij de huidige arbeidsmarktkrapte is ook het aanbod van kandidaten vanuit de doelgroep lager. (Een gedeelte van de kandidaten vanuit de doelgroep is (nog) niet werkfit). Binnen onze organisatie zijn wij afhankelijk van het aanbod van kandidaten en de mogelijkheden die we hebben voor plaatsing. Wij zien dat ook andere organisaties het moeilijk hebben met het realiseren van de doelstellingen. We blijven streven naar de aantallen zoals we die in de begroting 2022 hebben opgenomen, maar we blijven afhankelijk van het aanbod van kandidaten en voldoende geschikte werkzaamheden. Wij blijven ons maximaal inspannen om te voldoen aan het aantal fta met doelgroepenverklaring dat ons vanuit de participatiewet wordt opgelegd. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 25 januari 2023. U heeft via amendement 1 besloten dat deze motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.792	Nota Greidefûgels 2021-2030	24-11-2021	M. de Vries	GrienLinks; PvdD; Statenlid Van Swol; SP; D66; 50PLUS	Provinciale Staten spreken uit dat: • Voorkomen moet worden dat er nog meer weidevogelland verloren gaat; • In de uitzonderlijke gevallen dat aantasting van weidevogelland onontkoombaar is, er daadwerkelijke compensatie plaatsvindt waardoor gelijkwaardig weidevogelland (met langdurig beheer) elders mogelijk wordt gemaakt; En verzoeken GS; deze uitspraak als richtinggevend te hanteren bij de evaluatie over de weidevogelcompensatie en de herziening van de omgevingsverordening	24-5-2022	Beleid & Strategie	Jo Steaten binne op 16 july 2024 op de hichte brocht oer de Wurkwize útfiering gredeifûgelkompensaasjefûns (skaaimerke 02270603). Yn dy brief wurde de twa moasjes neamd en wat de relaasje is tusken dy moasjes en de wurkwize. Wij hebben u deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 27 november 2024. U heeft d.m.v. amendement 5 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.724	Kadernota 2022	30-6-2021	E. Folkerts	PvdA; PvdD; SP; ChristenUnie; D66; FNP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om medewerkers in bepaalde functiegroepen die op basis van een dienstverleningscontract of uitzendcontract structureel werken voor de provincie in eigen dienst te nemen; - bij de uitvoering van het onderzoek werkgevers- en werknemersorganisaties en de provinciale ondernemingsraad te raadplegen voor advies; - Provinciale Staten voor de behandeling van de begroting 2022 te informeren over de uitkomsten van het onderzoek.	30-5-2022	HR	Onderzoek is uitgevoerd door P&O in samenspraak met de verschillende leidinggevenden. OR en bonden gevraagd om advies. GS besluit op onderzoek. In brief met kenmerk 01925477 op 2 november 2021 aan uw Staten hebben wij u nader geïnformeerd. Wij hebben u deze motie ter afvoering van de lijst aangeboden voor uw vergadering op 23 maart 2022. U heeft via amendement 1 besloten deze motie nog niet van de lijst te willen afvoeren. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling. 31 maart 2022: Vervolg op deze motie na het amendement van maart 2022 zal worden betrokken bij uitwerking vervolg aanpak Strategische personeelsplanning. Inrichting werkorganisatie is onderdeel van beleidskeuzes tussen uitvoering in eigen beheer of in samenwerking dan wel middels uitbesteding. 8 november 2022: Het gevraagde verdiepende onderzoek is inmiddels uitgevoerd. Met de brief met kenmerk 02039979 zijn uw Staten hierover op 8 november 2022 geïnformeerd. Uit die brief: "Met het doen van het door u gevraagde verdiepende onderzoek en het geven van een toelichting hierop, gaan we ervan uit dat de vragen uit de genoemde motie (nr. 2.724, 30 juni 2021), het betreffende amendement om de motie nog niet als afgehandeld te beschouwen (nr. 1, 23 maart 2022) en de genoemde toezegging van 29 juni 2022 nu voldoende zijn beantwoord. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 25 januari 2023. U heeft via amendement 1 besloten dat deze motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.813	Ontwerp Regionaal Wetterprogramma 2022- 2027	15-12-2021	F. Douwstra		It kolleezje sil, sadree't de útkomsten fan it ûndersyk fan Wetterskip Fryslân bekend binne, dit diele mei Provinsjale Steaten en yn 'e rin nei de opstelling fan it definitive stik yn petear gean mei harren oer de ynfolling fan de ferskate programma's.	15-6-2022	Beleid & Strategie	Wetterskip Fryslân is gevraagd om in de planperiode van het RWP en WBP een nieuwe toetsing voor de deelwatersystemen uit te voeren. Met betrekking tot het akkerbouwgebied is gevraagd om het verschil van de eerdere Friese norm van 1.50 i.r.t. de landelijke norm van 1:25 in beeld te brengen. Wetterskip Fryslân voerde eind 2023 de laatste afrondende analyses uit voor de toetsing. De toetsing is door WF uitgevoerd maar moet op twee onderdelen opnieuw worden bezien: 1) bij bebouwd gebied is een te laag detailniveau toegepast, en 2) in de beekdalen is de kans op wateroverlast te laat ingeschat. Het WF voert op deze twee punten aanvullend onderzoek uit. Naar verwachting kunnen wij uw Staten informeren over de resultaten hiervan in Q2 2025.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.823	Rapport Noordelijke Rekenkamer "Regionale democratie vergt energie - Een onderzoek naar de democratische legitimatie van de RES Fryslân"	19-1-2022	S. Knol		Nog voor het eind van deze zittingsperiode (maart 2023) ontvangt PS een rapportage van GS over de prestaties op het gebied van energie.	19-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: Deze toezegging wordt opgepakt in samenhang met toezegging 2926 8-4-2025 Uw Staten ontvangen jaarlijks een terugmelding op het Jaarplan. Zie onze brieven met kenmerk 02055685 en 02192312 door ons verzonden op 20 december 2022 en 5 maart 2024. Hiermee beschouwen wij deze toezegging als afgehandeld.
2.847	Uitgangspunten vervolgoopdracht voor het Fûns Skjinne Fryske Enerzjy (FSFE)	26-1-2022	S. Knol		DS komme skriftlik werom op fragen yn de moasje oer houtachtigen en biomassa.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: Deze toezegging is gerelateerd aan 2852. GS zullen PS ook informeren over de gewijzigde financieringsinstructie aan FSFE
2.845	Enerzjyprogramma Fryslân 2022-2025	26-1-2022	S. Knol	Statenlid Goudzwaard	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Het energiedashboard minimaal twee keer per jaar van een update te voorzien. Het energiedashboard uit te breiden met een indicatorenset voor de onderdelen geothermie, aquathermie, waterstof en netcapaciteit en het onderdeel aangaande banenrealisatie te verwijderen.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: We nemen dit op in het jaarplan 2022.
2.842	Enerzjyprogramma Fryslân 2022-2025	26-1-2022	S. Knol	PvdD; GrienLinks; SP; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Om aansluiting te zoeken bij de geactualiseerde landelijke CO2 reductiedoelstelling van 55% door deze als uitgangspunt mee te nemen in de vervolgprogramma's op het gebied van klimaat en energie.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: dit wordt meegenomen bij het vervolg op het energieprogramma

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.840	Enerzjyprogramma Fryslân 2022-2025	26-1-2022	S. Knol	PvdD; SP; GrienLinks	spreken haar mening uit; dat energieopslag en conversie belangrijke randvoorwaarden zijn voor het halen van de klimaatdoelen en verzoeken het college van Gedeputeerde Staten; - Bij de inventarisatie niet alleen te focussen op opslag bij grotere opweklocaties en bij onderstations van netbeheerders, maar ook te kijken naar de mogelijkheden voor thuisbatterijen, kantoorbatterijen en buurtbatterijen en andere kleinschalige opslagsystemen- Daarbij in kaart te brengen hoe de provincie maximaal kan inzetten op een snelle opkomst van energie-opslagsystemen. - Dit onderzoek nog in 2022 uit te voeren en de Staten daarover uiterlijk in het vierde kwartaal van dit jaar te informeren.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: dit wordt bekeken bij de vaststelling van het Energieprogramma
2.839	Enerzjyprogramma Fryslân 2022-2025	26-1-2022	S. Knol	FvD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - de toezegging 2.675 niet als afgehandeld te beschouwen en aan PS terug te koppelen in hoeverre de uitkomsten van de bedoelde quick scan terugkomen in het voorliggende energie programma,- en de bedoelde quick scan toe te voegen aan de bijlagen	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: dit wordt bekeken bij de vaststelling van het Energieprogramma
2.838	Enerzjyprogramma Fryslân 2022-2025	26-1-2022	S. Knol	FvD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: Motie 2.107 niet als afgehandeld te beschouwen Motie 2.676 niet als afgehandeld te beschouwen	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: onderzocht zal worden wat er gedaan kan worden om deze alsnog uit te voeren.
2.837	Enerzjyprogramma Fryslân 2022-2025	26-1-2022	S. Knol	ChristenUnie; GrienLinks	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten, om circulaire economie breder te trekken in het Energieprogramma. Hierbij de R-ladder met strategieën van circulariteit te gebruiken.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: dit wordt bekeken bij de vaststelling van het Energieprogramma

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.836	Energjyprogramma Fryslân 2022-2025	26-1-2022	S. Knol	ChristenUnie; GrienLinks; SP; 50PLUS; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten, om per actie concrete doelen op te nemen in het Energieprogramma. Provinciale Staten hierover een terugkoppeling te geven in het tweede kwartaal van 2022.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: Voorzover het mogelijk is worden doelen geconcretiseerd. Het Energieprogramma wordt er zonodig op aangepast
2.834	Energjyprogramma Fryslân 2022-2025	26-1-2022	S. Knol	SP; PvdD; FNP; GrienLinks	sprekke as harren miening út dat fêstiging fan grutte datacenters yn de provinsje Fryslân definityf net akseptearre wurde kin,	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: Er wordt een voorstel voorbereid
2.825	Energjyprogramma Fryslân 2022-2025	26-1-2022	S. Knol		Hoe't sa'n santich C-bedriuwen leverje moatte wat duorsumensmaatregels oanbelanget en hoe't it provinsjaal tafersjoch hâlden dêrop wêze sil en it fieren fan petearen mei dy bedriuwen, de deputearre sil dat mei faasje oppakke. Hoe't dat der op haadlinen útsjen sil, wurdt fatsoenlik, ofwol fia jierplan ofwol apart op in oare manier weromkeppele oan PS.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: We nemen dit op in het jaarplan 2022.
2.866	(a) Sinnepanelen Thialf en (b) Brief Deputearre Steaten oer 'Voortgang financiële situatie Thialf'	16-2-2022	A.W. Kooistra		De besparring op energjy dy't neffens rûzing € 120.000 wêze sil, wurdt oan de hân fan de neiberekkening yn mindering brocht op de bydrage fan de provinsje, sa-as ek yn it ynformearjende brief oan PS oanjûn is.	16-8-2022	Beleid & Strategie	
2.859	Fragoerke Wynpark Fryslân	16-2-2022	S. Knol	SP; 50PLUS	De deputearre sil oan deputearre Poepjes freegje it proses op papier te setten oangeande ferhâlding en ynspanning foar ferkeap fan stroom oan it Fryske MKB en ynwenners, foardat it beslút nommen is dat de stroom nei ien bedriuw bûten Fryslân gean soe.	16-8-2022	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.858	Frageoerke Wypark Fryslân	16-2-2022	S. Knol	SP; 50PLUS	Oangeande it nasjonaal gebrûk fan stroom út wynenerzjy binne eartiids ôfspraken makke. De deputearre sil besykje dy ôfspraken ynformearjend op papier te setten.	16-8-2022	Beleid & Strategie	
2.975	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	21-9-2022	M. de Vries		Dat de wurksumheden mei sa min mooglik graafwurk ta stân komme.	21-9-2022	Provinciale Omgeving	In de planfase wordt onderzocht hoe Open en Natuurlijk gerealiseerd kan worden met zo min mogelijk graafwerk. De planfase loopt nog. Na afronding van deze fase, zoals nu voorzien begin 2026, leggen wij u een vervolgbesluit voor en komen wij ook terug op deze toezegging.
2.886	Motie vreemd over onderzoek beloningsdiscriminatie	23-3-2022	E. Folkerts	PvdA; GrienLinks; SP; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - te onderzoeken: o of er sprake is van een loonkloof onder de werknemers van de provincie Fryslân o hoe groot deze eventuele loonkloof is; o welke factoren deze loonkloof verklaren; - afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek de loonkloven tussen mannelijke en vrouwelijke werknemers werkzaam binnen dezelfde functiegroep te herstellen; - in het provinciale strategisch personeelsbeleid op te nemen hoe beloningsdiscriminatie voorkomen wordt; - Provinciale Staten te informeren over de resultaten en het eventuele herstel van de loonkloven;	23-9-2022	HR	In een brief aan PS is ingegaan op de toezegging gedaan onder nr 2885. De inhoudelijke toelichting en conclusie kan daarmee als afdoening worden gezien van deze motie vreemd. 16-12 2022: brief van 10 mei aan PS als bijlage toegevoegd.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.883	Beliedsnota Fryslân Feilich Fytslân 2.0	23-3-2022	M. de Vries	GrienLinks; SP; PVV	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Substantieel meer onveilige oversteekplaatsen op provinciale wegen in Fryslân aan te passen en veilig in te richten;Hiervoorfinanciële dekking te zoeken bij provincie, het Rijk en/of Europa;	23-9-2022	Beleid & Strategie	Binnen de lopende infra-programma's werken we al aan het verbeteren van verkeersveilige oversteken. Om nog meer oversteken aan te kunnen pakken, is aanvullende financiering nodig. Hiervoor wordt richting het Rijk meer aandacht gevraagd, onder andere vanuit het Nationaal Toekomstbeeld Fiets en de rijkssubsidie vanuit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid. Dit is een continue punt waar we aandacht voor hebben gevraagd en aandacht voor blijven hebben.Wij hebben u deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 31 mei 2023. U heeft via amendement 1 besloten dat deze motie niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling. Het is ons streven om begin 2025 te komen met een overzicht rondom de (on)veiligheid van fietsoversteken over provinciale wegen in Fryslân.
2.878	Startnotysje Boaiembelied	23-3-2022	F. Douwstra	GrienLinks; PvdD; PvdA; SP; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten : Alle bekende bedreigingen van de Fryske bodem systematisch in de beleidsnotitie Bodem in beeld te brengen; In de nota Bodembeleid duidelijk aan te geven welke maatregelen noodzakelijk zijn om deze bedreigingen tegen te gaan en hoe de bodem verbeterd kan worden.	23-9-2022	Beleid & Strategie	Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de bodemtaken. Eind 2023 heeft provincie Fryslân de gemeenten geïnformeerd over de overdracht van de bodemtaken en daarbij per gemeente expliciet aangegeven welke dossiers worden overgedragen en welke bij de provincie blijven. Deze informatie is ook bij de FUMO bekend. Wij stellen jaarlijks het VTH-uitvoeringsprogramma van de FUMO vast. Hiernaast werkt de provincie aan de 'Bodemagenda' als bouwsteen voor de POVI. De uitvoering van de motie wordt hierin betrokken. De behandeling van de Bodemagenda staat gepland voor de PS-vergadering van 18 juni 2025.
2.876	Startnotysje Boaiembelied	23-3-2022	F. Douwstra	GrienLinks; PvdD; SP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Bij de uitwerking van de nota Bodembeleid het uitgangspunt te hanteren dat de kwaliteit van de Fryske bodem niet verder mag verslechteren ten opzichte van de situatie bij de nulmeting	23-9-2022	Beleid & Strategie	Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de bodemtaken. Eind 2023 heeft provincie Fryslân de gemeenten geïnformeerd over de overdracht van de bodemtaken en daarbij per gemeente expliciet aangegeven welke dossiers worden overgedragen en welke bij de provincie blijven. Deze informatie is ook bij de FUMO bekend. Wij stellen jaarlijks het VTH-uitvoeringsprogramma van de FUMO vast (juni 2024). Hiernaast werkt de provincie aan de 'Bodemagenda' als bouwsteen voor de POVI. De uitvoering van de motie wordt hierin betrokken. De behandeling van de Bodemagenda staat gepland voor de PS-vergadering van 18 juni 2025.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.875	Startnotysje Boaiembelied	23-3-2022	F. Douwstra	PvdD; GrienLinks; SP; PvdA; D66	Spreken haar mening uit: Dat de bodem door koolstofvastlegging een belangrijke klimaatmitigatiefunctie heeft en verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om de mogelijkheden van koolstofvastlegging in de bodem en de kennisontwikkeling daaromtrent expliciet mee te nemen bij de studie bodemvitaliteit, het transitieprogramma, en de uitwerking van het toekomstige Fries bodembeleid	23-9-2022	Beleid & Strategie	Er wordt gewerkt aan de 'Bodemagenda' als bouwsteen voor de POVI. De uitvoering van de motie wordt hierin betrokken. Er wordt in de Bodemagenda beschreven hoe invulling wordt gegeven aan de klimaatdoelen op het gebied van koolstofvastlegging in de bodem. De behandeling van de Bodemagenda staat gepland voor de PS-vergadering van 18 juni 2025.
2.894	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	20-4-2022	M. de Vries	D66; SP; FNP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om in samenwerking met de gemeente Smallingerland en it Wetterskip in de planfase uit te werken: - Hoe en waar het verlies aan weidevogelland gecompenseerd kan worden; - Hoe de predatiedruk vanuit het nieuwe moerasland in de Hegewarren invloed zal hebben op de weidevogelgebieden; - Hoe we de nadelige gevolgen kunnen voorkomen of beperken;	20-10-2022	Provinciale Omgeving	Dit wordt meegenomen in de planfase deel 1 en daarmee onderdeel van de besluitvorming bij het go-nogo moment in 2024.
2.893	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	20-4-2022	M. de Vries	CDA; VVD; FvD; ChristenUnie	Sprekke as harren miening út dat it gebiet De Hege Warren net by it N2000 gebiet De âlde Feanen oanlutsen wurde mei c.q. net as nij N2000 gebiet oanwiisd wurde mei.	20-10-2022	Provinciale Omgeving	De provincie gaat over de begrenzing van het NNN en eventuele saldering. Wanneer de Hegewarren onderdeel wordt van het NNN, gaat dit dus ten koste van andere gebieden die in potentie meer kunnen bijdragen aan natuurontwikkeling binnen de provincie.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.892	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	20-4-2022	M. de Vries	PvdA; 50PLUS	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - bij de verdere uitwerking van de planfase en de financiële onderbouwing daarvan, niet alleen recreatiewoningen te onderzoeken maar ook permanente bewoning te onderzoeken; - in samenwerking met de omgeving en dorpsbelangen in gesprek te gaan over type, verhouding recreatie en permanent en het aantal woningen die passen bij de aard en de schaal van het gebied.	20-10-2022	Provinciale Omgeving	In de planfase deel 1 zijn we voornemens een recreatievisie voor het gebied op te stellen. Daarnaast onderzoeken we ook de mogelijkheden voor permanente bewoning. Belangrijke voorwaarde is dat de aantallen passen bij de schaal en kwaliteiten van het gebied. Dit alles doen we samen met de omgeving. Deze verkenningen worden onderdeel van het besluitvormingsmoment in 2024.
2.891	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	20-4-2022	M. de Vries		It kolleezje sil har uterste bêst dwaan om by de útwurking fan de plannen yn oparbeidzjen mei it Wetterskip en de gemeente te soargjen foar it behâld fan de blaugerslannen yn de Hegewarren en mei in nije útwurking weromkomme nei PS yn 2024.	20-10-2022	Provinciale Omgeving	We onderzoeken in de planfase deel 1 hoe we het Blauwgrasland kunnen behouden op een kosteneffectieve manier.
2.890	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	20-4-2022	M. de Vries		It kolleezje makket in kosten-batenanalyse foar de rekreaasjewenten.	20-10-2022	Provinciale Omgeving	Dit wordt meegenomen in het eerste deel van de planfase en zo ook onderdeel van de besluitvorming in 2024

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.920	Utfieringsprogramma Stikstof	25-5-2022	A.W. Kooistra	CDA; D66; GrienLinks	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit om de positie van de deelnemers in de gebiedsprocessen dusdanig te borgen dat zij zowel praktisch als met gebruikmaking van de juiste ondersteuning kunnen deelnemen aan de gebiedsprocessen en Provinciale Staten hierover te informeren bij de voortgang van de gebiedsprocessen.	25-11-2022	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG- handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
2.916	Utfieringsprogramma Stikstof	25-5-2022	A.W. Kooistra	CDA; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten zo spoedig mogelijk (uiterlijk september 2022) te komen met een concreet aanvullend procesplan rondom de aanpak van het Uitvoeringsprogramma Stikstof, waarin is opgenomen: de organisatiestructuur met alle betrokken actoren, inclusief de borging van de overheden en de sector, o helderheid over de inhoudelijke koers en rollen van de betrokken provinciale besturen voor de (natuur)gebieden die grensoverstijgend zijn, o de werkwijze rondom informatie en communicatie en, o een werk-/ activiteitenplanning voor het komend jaar (zij het op hoofdlijnen). De Staten elk kwartaal (of indien er eerder noodzaak is) met een brief/ mededeling te informeren over de voortgang van de aanpak van het Uitvoeringsplan Stikstof;	25-11-2022	Provinciale Omgeving	Het UPS is opgenomen in het FPLG en zal ook in volgende versies van dit gebiedsprogramma opgenomen blijven. Dit gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
2.911	Inisjatyfútstel D66 en PvdA: “De provincie waar iedereen mee kan doen”	25-5-2022	E. Folkerts		It kolleezje pakt it op om in oanfraach by Geldmaat te dwaan foar it oanbieden fan it Frysk op de jildautomaten.	25-11-2022	Beleid & Strategie	Stavaza 5-10-2023: Der is oerlis west mei Geldmaat. De weromkeppeling fan Geldmaat ha wy op dit stuit noch net krigen. Sa gau as Geldmaat útslútsel jout wurdt PS hjiroer ynformearre.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.910	Ynterpellaasjefragen (FNP, PvdA, ChristenUnie en CDA) oer driigjende ferskraling iepenbier ferfier yn Fryslân	25-5-2022	M. de Vries	PvdA; ChristenUnie; FNP; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten een Friese invulling uit te werken van een minimale bereikbaarheid van basisvoorzieningen in gebieden met een lage bevolkingsdichtheid en dit te delen met het Rijk. in gebieden met een lage bevolkingsdichtheid en dit te delen methet rijk.bereikbaarheid van basisvoorzieningenin gebieden met een lage bevolkingsdichtheid en dit te delen methet rijk.	25-11-2022	Beleid & Strategie	Bij het interpellatiedebat van PS over de dreigende verschraling van het openbaar vervoer (25 mei 2022) is een motie (2910) aangenomen, waarin uw college wordt verzocht een Friese invulling uit te werken van een minimale bereikbaarheid van basisvoorzieningen in gebieden met een lage bevolkingsdichtheid en dit te delen met het Rijk. Met het RMP, het onderzoek van PBL 'Toegang voor iedereen?' en de rapportage 'Ferfiersearmoe dyn Fryslân' is hiervoor een belangrijke basis gelegd. De verdere uitwerking vindt plaats in overleg met verschillende beleidsvelden en partners. Het resultaat van deze verdere uitwerking krijgt een plaats in het RMP 2.0.
2.955	Geen uitbreiding N2000 (motie vreemd)	22-6-2022	M. de Vries	CDA; VVD; ChristenUnie	Provinsjale Steaten sprekke as harren miening út: <i>- Het niet wenselijk te vinden dat er extra N2000 gebieden worden aangewezen in Fryslân</i> Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>- Alles in het werk te stellen bij de Europese Unie en het Rijk om te voorkomen dat er extra N2000 gebied wordt aangewezen.</i>	22-12-2022	Provinciale Omgeving	De Europese Commissie heeft Nederland in 2024 op de vingers getikt omdat de Nederlandse maatregelen voor de grutto onvoldoende zijn. Dit is de zgn. inbreukprocedure, waarvan de correspondentie tussen LVVN en de EC niet openbaar is. De verwachting is dat de invulling die LVVN geeft aan deze inbreukprocedure, en de consequenties voor de voortouwnemers medio 2025 bekend worden. Over de voortgang wordt u medio 2025 ingelicht.
2.932	Regionaal Wetterprogramma 2022- 2027	22-6-2022	F. Douwstra		It kolleezje ûndersyket it slykprobleem yn it fargebied fan Fryslân om te kommen ta in duorsume oplossing nei de takomst ta en belûkt bedriuwen by it meitsjen fan ôfspraken dy't direkt ôfhinklik binne fan it op djipte hâlden fan ús "blauwe goud".	22-12-2022	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.931	Regionaal Wetterprogramma 2022-2027	22-6-2022	F. Douwstra	GrienLinks; D66; PvdD; SP; Statenlid Van Swol	Provinsjale Steaten sprekke harren miening út: <i>De urgentie te onderkennen van de waterproblematiek en een versnelling te willen inzetten op de maatregelen in het Regionaal Water Programma.</i> <i>Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. Waar mogelijk een versnelling aan te brengen in de plannen en de uitvoering van de plannen (met name over vernatting, verdroging, verzilting en de afhankelijkheid van het IJsselmeerwater)PS hier gedurende het proces van op de hoogte te houden.</i>	22-12-2022	Beleid & Strategie	Het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 (RWP) maakt deel uit van de omgevingsprogramma's. Door de urgentie van de waterproblematiek (waaronder droogte, piekbuien, verzilting en de afhankelijkheid van IJsselmeerwater) is parallel aan de uitvoering van het RWP gewerkt aan de toekomstvisie 'Fryslân Klimaatbestendig 2050+' (FK2050), dat door Wetterskip en provincie gezamenlijk is opgesteld in 2022/2023. De doorvertaling van deze visie in beleid en te treffen maatregelen vindt zijn beslag in het POVI. Medio 2026 zal de vernieuwde POVI voorliggen in PS. De POVI zal richting geven aan de nieuwe omgevingsprogramma's, w.o. een geactualiseerd RWP na 2027. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering van 26 maart 2025. U heeft via amendement 2 besloten dat deze motie nog niet is afgehandeld. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.930	1ste bestjoersrapportaaazje (berap) 2022	22-6-2022	M. de Vries		It kolleezje sil yn eltse Berap in update oer de klimaatnotysje opnimme.	22-12-2022	Beleid & Strategie	04-10-2022 Het team energie binnen de provinciale dienst zal erop toezien dat dit gebeurt
2.928	Jierstikken 2021 provinsje Fryslân	22-6-2022	F. Douwstra		It kolleezje siket út hoe 't se op de koarte termyn in stappeplan meitsje kinne as tarieding op in nije koroanalockdown.	22-12-2022	Beleid & Strategie	
2.926	Jierstikken 2021 provinsje Fryslân	22-6-2022	M. de Vries	ChristenUnie; CDA; VVD	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Te komen met een kort en krachtig contourenplan waarin het college uiteenzet wat het gaat doen bij terugkeer van Corona of een vergelijkbare pandemie. Te beschrijven wat de provinciale verantwoordelijkheden en kaders zijn van de provincie in het geval van een pandemie. Om bij het opstellen van het plan de (tussen)evaluatie van No en Moarn I&II te betrekken.</i>	22-12-2022	Beleid & Strategie	2024-04-16 Er wordt gewerkt aan een brief aan de Staten waarin deze motie ter afhandeling zal worden aan geboden.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.950	Ramtnota 2023	29-6-2022	E. Folkerts	PvdA	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Op basis van de verkenning te starten met de uitvoering van een traineeprogramma voor Statushouders en hiervoor gedurende twee jaar €750.000 per jaar beschikbaar te stellen uit de VAR en dit te verwerken in de nieuwe begroting.</i>	29-12-2022	HR	Uitvoering programma zal starten vanaf januari 2023. Een projectleider om hieraan invulling te geven wordt geworven.
2.945	Ramtnota 2023	29-6-2022	A.W. Kooistra	PvdD; FNP	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. 1. Te onderzoeken: • Hoe plantaardige eiwit een rol kan spelen bij het behalen van de doelstellingen van Dairy Valley voor een stevige economische positie van de agrofoodsector en het vervullen van de ambities voor regionale duurzaamheid die Dairy Valley stelt. • Hoe Dairy Valley binnen dit thema kan aansluiten bij het werk van de NOM. • Kansen voor Europese cofinanciering in kaart te brengen, bijvoorbeeld doorkoppeling te zoeken bij de Farm to Fork Strategy. 2. De uitkomsten van dit onderzoek te betrekken bij de evaluatie van Dairy Valley waarover PS later dit jaar zullen worden geïnformeerd.	29-12-2022	Beleid & Strategie	
2.944	Ramtnota 2023	29-6-2022	E. Folkerts	D66; GrienLinks; PvdD; SP	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Er zorg voor te dragen dat stukken over de visie op provinciale beleidsthema's waar mogelijk eerder aan PS worden voorgelegd dan stukken met betrekking tot uitvoering en financiering van daaruit voortvloeiend provinciaal beleid.</i>	29-12-2022	Bestjoer en Direksje	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.941	Ramtnota 2023	29-6-2022	E. Folkerts	GrienLinks; PvdD; SP; D66; Statenlid Van Swol; 50PLUS	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Op korte termijn PS een onderbouwing te sturen voor de selectie die het college wil maken uit de uitgaven waarop bezuinigd zou kunnen worden;Daarbij ook de maatschappelijke effecten toe te lichten van (alle) andere uitgaven die ter discussie staan in het Zero Based Budgeting;In het ZZB document eveneens inzichtelijk te maken welke taken en uitgaven hun basis/onderbouwing vinden in provinciaal beleid;Vervolgens een provinciaal kerntakendebat in de Staten te faciliteren over welke verschillende politieke keuzes de Staten willen maken op grond van de maatschappelijk effecten. Die keuzes kunnen leiden tot structurele wijzigingen in de begroting, op basis van het ZBB document;Zich in te spannen dit vóór de begrotingsbehandeling op 9 november 2022 uit te voeren</i>	29-12-2022	Middelen	Op 12 maart 2024 zijn de Staten per brief met kenmerk 02202670 geïnformeerd over de afdoening van de motie. Wij hebben u deze motie ter afvoering van de lijst aangeboden voor uw vergadering op 25 september 2024. Via amendement 1 heeft u aangegeven dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd omdat uw Staten zelf het debat over de keuzes nog moeten voeren. Uw Staten zijn op 12 maart 2024 geïnformeerd over de motie 2941: Politiek debat voeren over keuzes. Wij wachten af wanneer u de discussie voert.
2.939	Ramtnota 2023	29-6-2022	S. Knol	FNP; CDA; PvdA; VVD; 50PLUS	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Dat de subsidyzjerelaasje mei Doarpswurk pas ôfboud wurde kin neidat de funksjes dy't Doarpswurk no hat, boarge binne yn de nije organisaasjestruktuer.</i>	29-12-2022	Beleid & Strategie	Stavaza 22-11-2022: Er wordt een kwartiermaker geworven om de nieuwe netwerkstructuur uit te rollen. Er wordt per 1 december 2022 gestart met een pilot in de regio Súdwest en de Wadden. Samen met alle partners, waaronder Doarpswurk. Stavaza 12-10-2023 Samen met een onafhankelijke kwartiermaker wordt in de regio's Zuidwest en De Wadden met de gemeenten, provincie, Doarpswurk, Keunstwurk en Sport Fryslân gewerkt aan het nieuwe netwerk voor de ondersteuning van initiatieven. Er wordt nog gewerkt aan een digitale voordeur. Na succes wordt gekeken naar uitbreiding van de werkwijze naar andere regio's.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.938	Ramtnota 2023	29-6-2022	E. Folkerts	FNP	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Ut de VAR €700.000 beskikber te stellen foar Sichtberens Frysk en befoarderingsstreektaal yn Fryslân yn 2023 en 2024, wêrfan €100.000 foar it Stellingwarfs, €100.000 foar it Bildtsk en €100.000 foar de oare streektaal, ta te heakjen by de besteande provinsjale regelingen en dit te ferwurkjen yn de begrutting foar 2023.</i>	29-12-2022	Leefbaar Fryslân	Op 21 novimber binne PS mei in brief (docbasenr. 02164539) hjiroer ynformearre. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 31 januari 2024. U heeft d.m.v. amendement 1 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.937	Ramtnota 2023	29-6-2022	F. Douwstra	VVD	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Bij de begroting 2023 750.000 euro vrij te maken en deze ter beschikking te stellen aan Merk Fryslân en in samenwerking met het Friese bedrijfsleven bezoekerscentra en educatieve rondgangen binnen bedrijven te organiseren om hiermee een waardevolle cross-over te realiseren in relatie met de verschillende beleidsdoelen; Eenmalig bij te dragen aan de ontwikkeling van beleefcentra, waarbij deze bijdrage maximaal 40% van de projectkosten is en nooit meer dan 50.000 Euro. Hiermee een impuls te geven aan het Friese aanbod binnen de kaders toerisme en recreatie; Voor de Friese bevolking nieuwe mogelijkheden te maken om te recreëren in haar eigen provincie, om nog meer dan nu al het geval is, de veelzijdigheid van Fryslân te ervaren.</i>	29-12-2022	Beleid & Strategie	Stavaza 20-12-2022: De uitvoering van deze motie vindt plaats in twee fasen. De eerste fase betreft een inventarisatie. De tweede fase de uitvoering. Fase 1 start in het 1e kwartaal 2023. Provinciale Staten worden hierover eind 2023 nader geïnformeerd.
2.936	Ramtnota 2023	29-6-2022	M. de Vries	PvdA	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Bij de begroting 2023 €150.000 vrij te maken voor de duurzame en economische ontwikkelingen van het waddengebied en dit te dekken uit de VAR.</i>	29-12-2022	Beleid & Strategie	12-08-2022 Wadden afdeling is gevraagd dit uit te voeren.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.934	Ramtnota 2023	29-6-2022	S. Knol	CDA; FNP; 50PLUS; SP; GrienLinks; D66; PvdA; ChristenUnie; VVD	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Om samen met gemeenten en het bedrijfsleven een inventarisatie te maken óf en waar er behoefte is aan aftappunten van waterstof in Fryslân, zodat er goed van de backbone door Fryslân kan worden geprofiteerd. Deze inventarisatie nog voor het einde van het kalenderjaar 2022 af te ronden en te presenteren aan PS.</i>	29-12-2022	Beleid & Strategie	
2.986	Fryske beamme- en boskestrategy	21-9-2022	M. de Vries		It kolleezje sil besjen oft troch it ynstellen fan subsidydzjes de buorkerijen it nedige grien kin ferkrije foar it fersterkjen fan harren beammewaal.	21-3-2023	Beleid & Strategie	Naar verwachting kunnen wij uw Staten hierover nader informeren in Q2, 2025. Mogelijk worden hiervoor middelen ingezet vanuit het FPLG-maatregelpakket Natuur, onderdeel bomen en bos.
2.984	Fryske beamme- en boskestrategy	21-9-2022	M. de Vries		It kolleezje sil rekken hâlde mei 't behâld fan sûne beammen yn it programma Lânskip, dy takom jier oan 'e oarder komt.	21-3-2023	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze toezegging wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. Uw Staten zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.
2.982	Fryske beamme- en boskestrategy	21-9-2022	M. de Vries		It kolleezje hâldt PS fia brieven op de hichte fan de fuortgong fan de boskestrategy. Dizze fuortgong wurdt ek lanlik monitoard en it kolleezje hâldt PS op de hichte fan dizze monitoring.	21-3-2023	Beleid & Strategie	Naar verwachting kunnen wij uw Staten hier nader over informeren in Q2, 2025. We wachten het Rijksoordeel over de maatregelpakketten FPLG af en informeren PS daarna over de stand van zaken.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.981	Fryske beamme- en boskestrategie	21-9-2022	M. de Vries		Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>It ûnderhâld fan lânskipseleminten en bosk fuort mei te nimmen yn de strategy.Neidruklik by it Ryk oan te dringen op budzjet foar behear (lykas SNL en ANLb) by de strategy.</i>	21-3-2023	Beleid & Strategie	i.c.m. 2980 In het kader van het NPLG/ RLN (en doorkijk ANLb en SNL) en de landelijke bossenstrategie, worden gesprekken gevoerd over beheer en onderhoud. De behandeling van de uitwerking van de Friese bomen- en bossenstrategie, afhankelijk van de hiervoor beschikbaar gestelde middelen vanuit voornoemd instrumentarium, wordt verwacht in Q2, 2025.
2.980	Fryske beamme- en boskestrategie	21-9-2022	M. de Vries		Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Om het beheer en onderhoud van nieuwe bomen en bossen langdurig te borgen.Of bomen- en bossenaanplant beter beschermd kan worden met behulp van planologische instrumenten.PS hierover te informeren in 2024.</i>	21-3-2023	Beleid & Strategie	In het kader van het NPLG/ RLN (en doorkijk ANLb en SNL) en de landelijke bossenstrategie, worden gesprekken gevoerd over beheer en onderhoud. De behandeling van de uitwerking van de Friese bomen- en bossenstrategie, afhankelijk van de hiervoor beschikbaar gestelde middelen vanuit voornoemd instrumentarium, wordt verwacht in Q2, 2025.
2.979	Fryske beamme- en boskestrategie	21-9-2022	M. de Vries	PvdA; GrienLinks; ChristenUnie; SP; Statenlid Goudzwaard; D66	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Met de gemeenten in gesprek te gaan, over de wenselijkheid en de mogelijkheden van vergroening in de stedelijke of andere bebouwde omgeving, om hittestress tegen te gaan en te kijken wat de provincie daaraan kan bijdragen;hierbij te kijken welke mogelijkheden er zijn om synergievoordeel te halen uit de vergroening van de stedelijke- of andere bebouwde omgeving en de aanpak vanuit de Fryske bomen- en bossenstrategie.</i>	21-3-2023	Beleid & Strategie	Wij verwachten uw Staten hierover nader te kunnen informeren in Q2 2025. We gaan met de gemeenten in gesprek over de uitvoering van het maatregelpakket Natuur, onderdeel bomen en bos, en nemen daarin deze motie mee.
2.973	Gebiedsûntwikkeling Hegewarren	21-9-2022	M. de Vries		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzings. DS belûkt PS op tiid by de planfaze en sil PS op de hichte hâlde.	21-3-2023	Provinciale Omgeving	De statenleden worden tussentijds meegenomen in de voortgang van het project d.m.v. informatiebijeenkomsten en de halfjaarlijkse (nieuws)brief.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.972	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	21-9-2022	M. de Vries		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzings.De pontsjerûte krekt as de fytspaden wurde yn stân hâlden / bliuwe berikber, sadat de rekreaasje / ynfrastuktuer der ek sa lang mooglik gebrûk fan meitsje kin en fan genietsje kin.	21-3-2023	Provinciale Omgeving	We spannen ons ervoor in dat er een alternatief is voor de pontjesroute tijdens de uitvoering.
2.971	Omjouwings-feroardering	21-9-2022	S. Knol	GrienLinks; SP; PvdD; Statenlid Wiersma; D66	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Bij de uitwerking van de gebiedsontwikkeling in de Hegewarren de genoemde omgevingskwaliteiten (rust, stilte en donkerte) als zwaarwegend criterium te gebruiken.</i>	21-3-2023	Provinciale Omgeving	Op 10 oktober 2022 uitgezet in de dienst.
2.970	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	21-9-2022	M. de Vries	ChristenUnie; GrienLinks; VVD; D66	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Om in de planfase, als alternatief voor zonnepanelen, te onderzoeken wat de andere mogelijkheden zijn om met het opwekken van energie te komen tot een sluitende businesscase.</i>	21-3-2023	Provinciale Omgeving	Dit onderdeel wordt meegenomen in de planfase deel 1. Daarmee wordt het onderdeel van de besluitvorming bij het go-nogo moment in 2024.
2.969	Farwei Drachten	21-9-2022	M. de Vries	ChristenUnie; VVD; Statenlid Goudzwaard; FvD; D66; Statenlid Wiersma; CDA	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Om met de gemeente Smallingerland en andere gemeenten met havens in gesprek te blijven over de ontwikkeling van de haven economie en wat dit betekent voor de bereikbaarheid van de havens in de toekomst. Dit in de context van de regionale haven economie. Met alle belanghebbenden een integrale visie "Havennetwerk Fryslân" op te stellen. Hierin mee te nemen hoe in de toekomst duurzaam vervoer over water in Fryslân vorm wordt gegeven en hoe vervoer over water het wegennetwerk kan ontlasten.</i>	21-3-2023	Beleid & Strategie	Er wordt toegewerkt naar een startnotitie voor de Havenvisie waarmee invulling gegeven wordt aan deze motie alsook aan de regel in het bestuursakkoord. Deze startnotitie zal in Q2 2025 in GS worden behandeld waarna deze aan PS zal worden voorgelegd en is het vertrekpunt voor gesprekken met gemeenten en andere belanghebbenden over genoemde thema's en context. Update 02/04/2025: De startnotitie is opgesteld en GS heeft er op 11 maart 2025 mee ingestemd. Deze is nu richting PS ter vaststelling en om hun inzichten mee te nemen richting de integrale visie.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.967	Omjouwings-feroordering	21-9-2022	S. Knol		Deputearre Fokkinga docht de neikommende tasizzing.It kolleezje keppelet fia de berap de metodyk en ûnderfiningen fan de omjouwingsstafels rjochting PS werom.	21-3-2023	Beleid & Strategie	Stavaza 12-10-2023: Der wurdt op dit stuit ûnderfining opdien mei de Omjouwingsstafels. Under de nije Omjouwingswet yn 2024 wurdt dit ferplicht. Sadra't dit wurket sil hjiroer fia de Berap weromkeppele wurde. Dit sil yn de Berap fan 2025 dien wurde.
2.966	Omjouwings-feroordering	21-9-2022	S. Knol	ChristenUnie	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Te onderzoeken of het gewenst is een regeling in de volgende actualisatie van de Omgevingsverordening op te nemen voor bedrijven die niet onder de definitie van agrarisch hulpbedrijf vallen, maar door de aard van de werkzaamheden wel in overwegende mate gelieerd zijn aan het landelijk gebied.Te onderzoeken in hoeverre het wenselijk is om de uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische hulpbedrijven te verruimen.Provinciale Staten te informeren voor 1 maart 2023 over de resultaten van deze onderzoeken.</i>	21-3-2023	Beleid & Strategie	Op 21 maart 2023 zijn PS per brief (docbasenr. 02096145) op de hoogte gebracht van de voortgang van deze motie. De verwachting is dat PS in het vierde kwartaal van 2023 nader geïnformeerd zal worden.
2.964	Omjouwings-feroordering	21-9-2022	S. Knol	PvdD; SP; GrienLinks	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>Om in lijn met Noord-Brabant en Noord-Holland zo snel mogelijk, maar uiterlijk bij de volgende partiele herziening van de Omgevingsverordening, in de Omgevingsverordening te borgen dat bij windenergieprojecten preventieve maatregelen om faunaslachtoffers te voorkomen moeten worden getroffen, inclusief de daaraan gekoppelde onderzoek- en monitoringplicht.</i>	21-3-2023	Beleid & Strategie	Op 21 maart 2023 zijn PS per brief (docbasenr. 02096145) hierover nader geïnformeerd. Wij hebben u deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 31 mei 2023. U heeft via amendement 2 besloten dat deze motie niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling. Stavaza 12-10-2023: Dit wordt in 2024 meegenomen in de volgende wijziging van de Omgevingsverordening. Zodra dit proces van start gaat worden uw Staten hierover per brief nader geïnformeerd.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.963	Omjouwings-feroarding	21-9-2022	S. Knol	D66; SP; PvdD	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>De Omgevingsverordening en -visie zo aan te passen dat Omgevingsplannen die voorzien in nieuwe functies of uitbreiding van bestaande functies buiten het bestaand stedelijk gebied moeten bijdragen aan de doelstelling voor klimaatneutraliteit én aan een van de andere opgaven van de leefomgeving.</i>	21-3-2023	Beleid & Strategie	Op 21 maart 2023 is PS per brief (docbasenr. 02096145) geïnformeerd over de voortgang van deze motie. Deze motie wordt in een van de volgende wijzigingen van de Omgevingsverordening meegenomen. Stavaza 12-10-2023: Dit wordt toegevoegd aan artikel 2.4 van de Omgevingsverordening.
2.960	Omjouwings-feroarding	21-9-2022	S. Knol	GrienLinks; PvdD; SP; D66; PvdA	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. <i>De bijgewerkte definitie van grondgebonden landbouw via- een eerstvolgende herziening van de omgevingsverordening voor te leggen aan PS.</i>	21-3-2023	Beleid & Strategie	Op 21 maart 2023 zijn PS per brief (docbasenr. 02096145) op de hoogte gebracht van de voortgang van deze motie. Stavaza 12-10-2023: De uitvoering van deze motie vergt eerst een brede discussie in het kader van de Landbouwagonde, de FPLG en de aanpassing van de POVI. Daarna kan er pas een definitief besluit worden genomen over de definitieve aanpassing van het begrip 'grondgebonden landbouw'.
2.957	Moasjes frjemd oer enerzjy	28-9-2022	S. Knol		GS zullen op korte termijn terugkoppelen welke afspraken hierover met de gemeenten worden gemaakt, en wat de resultaten en de verdere verwachtingen zijn.	28-3-2023	Beleid & Strategie	
3.012	Provinsjale begrutting 2023, begrutting 2023 Fûns neisoarch Stoartplakken Fryslân en aktualisaasje leezjesferoarding	9-11-2022	E. Folkerts		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzing. It kolleezje ynformearret de Steaten sa gau as mooglik (yn 2023) wat it resultaat is fan de 0-mjitting fan de sirkulêre ekonomy yn 2022.	9-5-2023	Beleid & Strategie	2023-10-18: We zullen u hierover informeren per brief, eind 2023.
3.011	Provinsjale begrutting 2023, begrutting 2023 Fûns neisoarch Stoartplakken Fryslân en aktualisaasje leezjesferoarding	9-11-2022	E. Folkerts		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzing.It kolleezje ûndersiket oft it mkb fûns, sa't Oerisel en Drinte dit hat, fertaald wurde kin nei Fryslân en ynformearret de Steaten oer de resultaten foar maart 2023.	9-5-2023	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.003	Notysje Utfiering Klimaataakkoart Fryslân	16-11-2022	S. Knol		Deputearre Poepjes docht de neikommende tasizzing.It kolleezje seit ta kontakt op te nimmen mei Vermilion om te besjen oft harren systeem geskikt is foar it ferfier fan wetterstof.	16-5-2023	Beleid & Strategie	
3.030	Fernijde Fryske Stikstofanpak	23-11-2022	A.W. Kooistra		PS sa gau as mooglik te ynformearjen oer de impact fan it setten fan in streek troch de boufrijstelling op bouwprojekten yn Fryslân.	23-5-2023	Provinciale Omgeving	Het is gebleken dat deze inventarisatie niet op voorhand kan worden gedaan omdat pas gedurende het project blijkt of sprake is van een groot effect door deze bouwvrijstelling. Indien hier sprake van blijkt te zijn zullen de gevolgen op het desbetreffende project, per individueel geval, worden voorgelegd.
3.023	Moasje frjemd oer Energjytransysje Fryslân op eigen krêft	30-11-2022	S. Knol	CDA; GrienLinks; SP; Statenlid Wiersma; D66; PvdA; PvdD; VVD; ChristenUnie	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uitDe mogelijkheden voor het produceren van betaalbare, duurzame en hernieuwbare energie met lokale Friese partijen te onderzoeken, samen met de partijen die de propositie hebben ondertekend;In dit onderzoek helderheid te bieden over haalbaarheid en aanvaardbaarheid van de propositie, met specifieke aandacht voor financiële stromen, vormgeving energiehubs, planning, draagvlak en landschappelijke inpassing.De resultaten van dit onderzoek in Q4 van 2023 naar PS te sturen.	30-5-2023	Beleid & Strategie	
3.022	Oanpaste plenning realisaasje Fryske part fan it Nederlânsk Natuer Netwurk	30-11-2022	M. de Vries		It kolleezje hâldt him oan de hjoeddeiske ôfspraken fan de grûnnota, dêr't de Steaten oer besletten hawwe, en dêrmei wurdt it ekstra ynstrumint pas yn 2027 ynset.	30-5-2023	Provinciale Omgeving	We volgen het besluit van PS m.b.t. de behandeling van de strategische grondnota NNN. In 2025 is er een Midterm Review dan wordt de stand van zaken en voortgang van de realisatie van het NNN aan PS voorgelegd.
3.021	Oanpaste plenning realisaasje Fryske part fan it Nederlânsk Natuer Netwurk	30-11-2022	M. de Vries		It kolleezje pakt de fersnelling oant 2027 maksimaal op.	30-5-2023	Provinciale Omgeving	We volgen het besluit van PS m.b.t. de behandeling van de strategische grondnota NNN. In 2025 is er eenMidterm Review dan wordt de stand van zaken en voortgang van de realisatie van het NNN aan PS voorgelegd.
3.020	Oanpaste plenning realisaasje Fryske part fan it Nederlânsk Natuer Netwurk	30-11-2022	M. de Vries		It kolleezje siket om mooglikheden foar in tuskenoarm wêrby 't de lânboubestimming bliuwt mei in dûbele funksje.	30-5-2023	Provinciale Omgeving	We volgen het besluit van PS m.b.t. de behandeling van de strategische grondnota NNN. In 2025 is er eenMidterm Review dan wordt de stand van zaken en voortgang van de realisatie van het NNN aan PS voorgelegd.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.019	Beliedsnota Ynvasieve Exoten	30-11-2022	M. de Vries	PVV	Verzoeken het college: Opnieuw en met meer druk en urgentie in gesprek te gaan met het Rijk over het beschikbaar stellen van middelen, voor de dekking van de te maken kosten die door de provincie worden gemaakt voor het bestrijden van invasieve exoten.	30-5-2023	Beleid & Strategie	Deze toezegging wordt betrokken in de verdere uitwerking van het beleid binnen de komende 1,5 jaar; d.w.z. dat u naar verwachting in Q2, 2025 een reactie tegemoet kunt zijn.
3.018	Beliedsnota Ynvasieve Exoten	30-11-2022	M. de Vries		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzing.It kolleezje hâldt it Ryk ferantwurdlik foar de lanlike oanpak om ynvasive eksoaten te bestriden. Mei it Wetterskip en it IPO wurdt dêr skerp op tasjoen.	30-5-2023	Beleid & Strategie	Deze toezegging wordt betrokken in de verdere uitwerking van het beleid binnen de komende 1,5 jaar; d.w.z. dat u naar verwachting in Q2, 2025 onze reactie kunt tegemoet zien.
3.027	Merkbydrageregeling Slûs KoarnwerTERSân	7-12-2022	M. de Vries		Het college komt met het antwoord op de vraag wat de afmetingen van de sluis bij Enkhuizen zijn en of deze sluis te gebruiken is door grote (zee)schepen.	7-6-2023	Provinciale Waterstaat	
3.040	Regionaal Mobiliteitsprogramma 1.0	21-12-2022	M. de Vries	SP; Statenlid Wiersma	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten onderzoek te (laten) doen naar de wensen en behoeften van jongeren in de leeftijd van 12 t/m 21 jaar met betrekking tot het openbaar vervoer;aanbevelingen op basis van dit onderzoek mee te nemen in de eerstvolgende Programma van Eisen voor het busvervoer en het RMP 2.0	21-6-2023	Beleid & Strategie	25-07-2023: Wij verstuurd u over dit onderwerp op 19 juli 2023 een informerende brief met kenmerk 02128657 . De verdere uitwerking van deze motie komt terug in het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) 2.0 dat wij voornemens zijn u in 2026 aan te bieden ter besluitvorming.
3.038	Regionaal Mobiliteitsprogramma 1.0	21-12-2022	M. de Vries	GrienLinks; D66; PvdD	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenIn de uitwerking van het RMP 1.0 richting het RMP 2.0 concrete maatregelen en acties op te nemen om meer lopen te stimuleren;In te zetten op goede en comfortabele loopverbindingen binnen de bebouwde kom, naar en van OV-haltes en tussen de bebouwde kom en het buitengebied (groene verbindingen).Bij de uitbreiding van het fietsnetwerk ook deskundige partijen op het gebied van wandelen te betrekken of consulteren.	21-6-2023	Beleid & Strategie	De uitwerking van deze motie komt terug in het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) 2.0 in 2024.

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.036	Regionaal Mobiliteitsprogramma 1.0	21-12-2022	M. de Vries	VVD; PvdA; ChristenUnie; GrienLinks; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - In de uitwerking van het RMP 2.0 in te zetten op de aanleg van voldoende fietsfaciliteiten (fietsenstallingen, -kluizen en -laadpunten) bij Hubs en grotere OV knooppunten en hierbij in te spelen op het toekomstige toegenomen gebruik van deze plekken; - Bij hubs waar dit past ruimte te maken voor deelfietsen om bereikbaarheid te vergroten. - Bij de aanleg van deze faciliteiten rekening te houden met minder mobiele personen.	21-6-2023	Beleid & Strategie	Er wordt op dit moment gewerkt aan een routekaart Mobiliteitshubs. Mobiliteitshubs vormen een belangrijke schakel in de mobiliteitstransitie. In deze routekaart beschrijven we o.a. wat we willen bereiken met een hubnetwerk en hoe we tot een dekkend netwerk komen. Het streven is om de routekaart in de loop van 2025 op te leveren. Bij de uitwerking van deze routekaart wordt er invulling gegeven aan deze motie.
3.035	Regionaal Mobiliteitsprogramma 1.0	21-12-2022	M. de Vries	VVD; PvdA; ChristenUnie; GrienLinks; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - In de uitwerking van het RMP 2.0 de koers te zetten op de aanleg van ruim voldoende laadpunten inspelend op de toekomstige vraag van de elektrische scheepsvaart. - Bij de aanleg van deze infrastructuur laadpalen op krachtstroom waar mogelijk als uitgangspunt te nemen, zodat een snellere doorstroom van schepen mogelijk is.	21-6-2023	Beleid & Strategie	De uitwerking van deze motie komt terug in het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) 2.0 in 2024.
3.034	Regionaal Mobiliteitsprogramma 1.0	21-12-2022	M. de Vries	PvdA; VVD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten met gemeentes om tafel te gaan om te kijken of het parkeren van een vervoersmiddel bij een mobiliteitshub de eerste 24 uur gratis kan wanneer de reiziger overstapt op het ov;	21-6-2023	Beleid & Strategie	Er wordt op dit moment gewerkt aan een routekaart Mobiliteitshubs. Mobiliteitshubs vormen een belangrijke schakel in de mobiliteitstransitie. In deze routekaart beschrijven we o.a. wat we willen bereiken met een hubnetwerk en hoe we tot een dekkend netwerk komen. Het streven is om de routekaart in de loop van 2025 op te leveren. Bij de uitwerking van deze routekaart wordt er invulling gegeven aan deze motie.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.056	Moasje Frjemd over nieuwe buslijn Kollum - Buitenpost - Surhuisterveen - Drachten	25-1-2023	M. de Vries	SP; FNP; Statenlid Wiersma	de buslijn Kollum - Drachten samen met de gemeenten Achtkarspelen, Noardeast Fryslân, Dantumadiel, Smallingerland, Tytsjerksteradiel, Westerkwartier, de ondernemingsvereniging Handel & Industrie Surhuisterveen en de plaatselijke belangen uit te werken en met verdere oplossingen te komen voor de bereikbaarheid van het platteland in de busconcessie 2024-2034,	25-7-2023	Provinciale Waterstaat	01-04-25: De afgelopen tijd hebben er meerdere ambtenarenoverleggen plaatsgevonden tussen provincie en gemeenten over de verkenning van genoemde buslijn. Op dit moment wordt er door QBuzz een uitwerking gemaakt voor de buurtbus. Daarna vindt vervolgoverleg plaats.
3.054	Initiatief natuurinclusieve landbouw en zonnepark Haskerveenpolder (n.a.v. motie vreemd)	25-1-2023	A.W. Kooistra		It kolleezje sil útsykje wat hjir de stân fan saken is en komt der op werom.	25-7-2023	Beleid & Strategie	
3.053	Beliedsbrief partisipaasje	25-1-2023	E. Folkerts	PvdA; VVD; D66; FNP; SP; CDA; GrienLinks	voor de periode 2023-2024 een bedrag van €100.000 beschikbaar te stellen voor initiatieven vanuit de mienskip t.b.v. jongerenparticipatie en dit te dekken uit de VAR. een evaluatie van deze regeling voor te leggen aan Provinciale Staten in het eerste kwartaal van 2025; een kamer in het provinciehuis beschikbaar te stellen als 'kamer voor de toekomst' voor de inwoners van Fryslân en bij een succes dit te verlengen; de uitnodigingen voor vergaderingen van Provinciale Staten breder uit te zetten op verschillende media, bijv. social media aansluitend bij de doelgroep; in beleidstukken een kader op te nemen waarin wordt beschreven wat het effect is van het beleid op jongeren en toekomstige generaties.	25-7-2023	Bestjoer en Direksje	In 2023 en 2024 krijgt jongerenparticipatie onder meer invulling via projecten van jongerenorganisatie Tienskip op het terrein van participatie, burgerschap en lokale democratie. De provincie Fryslân is medefinancier van Tienskip, gemeenten leveren ook een financiële bijdrage per schooljaar. Daarnaast lopen er diverse pilotprojecten op het terrein van jongerenparticipatie van andere initiatiefnemers zoals bibliotheken. De activiteiten op het terrein van jongerenparticipatie worden gedekt uit het bestaande tijdelijke budget voor bestuurlijke vernieuwing (voor 2023/2024), er is geen aanspraak gemaakt op de VAR. De evaluatie van de inzet van Tienskip wordt in 2024 uitgewerkt, met mogelijk een voorstel voor het vervolg.De provincie/griffie heeft het aanbod gedaan aan NHL Stenden/Thorbecke om een dag(deel) per week de Kommisjeseal te gebruiken. Dit aanbod wordt nog door NHL Stenden overwogen.Daarnaast is in 2023 samen met de gemeente Leeuwarden een verkenning uitgevoerd naar een meer permanent gebruik van een ruimte in het Stadskantoor of het Provinciehuis door de gezamenlijke Friese jongerenorganisaties. Deze verkenning leidde tot de conclusie dat de jongerenorganisaties niet voldoende belangstelling hebben voor gezamenlijk gebruik van een vaste ruimte in een van deze twee overheidsgebouwen. Zij geven de voorkeur aan ieder een eigen ruimte met eigen faciliteiten en in eigen beheer. Hierover praten zij door met de gemeente Leeuwarden. De provincie/griffie communiceert de Statenvergaderingen via zowel kranten als de sociale media kanalen. Effecten voor toekomstige generaties zichtbaar maken in beleid: in 2023 is een 'brede welvaart lab' opgezet bij de provincie Fryslân, dit lab wordt in de eerste helft van 2024 geëvalueerd. Op basis van de evaluatie wordt bekeken hoe in 2024 het concept brede welvaart, waarbij het effect van beleid op toekomstige generaties centraal staat, verder kan worden geborgd in de ontwikkeling en uitvoering van beleid. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 20 maart 2024. U heeft via amendement 1 besloten dat de motie nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.051	Beliedsbrief partisipaasje	25-1-2023	E. Folkerts		De kommissaris fan de Kening docht de neikommende tasizzing. De kommissaris fan de Kening sjocht nei de mooglikheden oft der in app komme kin foar de Stim fan Fryslân.	25-7-2023	Bestjoer en Direksje	Een app behorende bij participatiewebsite Stim fan Fryslân kan een goed middel zijn. De concrete mogelijkheden hiervoor zijn nog niet onderzocht omdat de focus in 2023 lag op het vergroten van de bekendheid van Stim fan Fryslân en het testen van verschillende functionaliteiten van het digitaal platform. In 2024 wordt de participatiewebsite geëvalueerd (zie ook de PS-brief 8 januari 2024 over de voortgang van Stim fan Fryslân). Als op langere termijn het participeren via het platform succesvol bijdraagt aan provinciale doelen en burgerbetrokkenheid, dan is het zeker zinvol om een ander middel, zoals een app te koppelen aan de participatiewebsite. Zodat er nog meer mensen bereikt kunnen worden en gemakkelijk kunnen meedoen. Wij boden u deze toezegging aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 20 maart 2024. U heeft via amendement 1 besloten dat de toezegging nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de toezegging opnieuw in behandeling.
3.050	Beliedsbrief partisipaasje	25-1-2023	E. Folkerts		De kommissaris fan de Kening docht de neikommende tasizzing.De kommissaris fan de Kening nimt jongereinpartisipaasje mei yn de útwurking fan it provinsjaal belied.	25-7-2023	Bestjoer en Direksje	Het betrekken van jongeren bij de (voorbereiding van) provinciaal beleid is geborgd via het werken met de participatiehandreiking en het concept 'brede welvaart' (impact op toekomstige generaties) bij de ontwikkeling en uitvoering van provinciaal beleid. Concreet krijgt dit vorm via sessies en gesprekken met jongeren (vaak via scholen en/of jongerenorganisaties zoals Tienskip, tijdens projectdagen voor scholieren in heel Fryslân) over beleidsthema's. Recent voorbeeld hiervan is het manifest van jongeren over wonen (opgeleverd in december 2023). De inbreng van jongeren krijgt een plek in beleid van de provincie en betrokken medeoverheden. Wij boden u deze toezegging aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 20 maart 2024. U heeft via amendement 1 besloten dat de toezegging nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de toezegging opnieuw in behandeling.
3.049	Boargerpartisipaasje Wynpark Fryslân	25-1-2023	S. Knol		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzing.Het college neemt het onderwerp 'de Friese visserijvloot (Ijsselmeer en Waddenzee)' mee in de analyse van de nog op te stellen regeling 'verduurzaming MKB'.	25-7-2023	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.064	Compensatie vooraf van weidevogelland	22-2-2023	M. de Vries	GrienLinks; PvdD; SP; PvdA; D66; FNP; Statenlid Wiersma; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: Op korte termijn (voor eind september 2023) te komen met voorstellen over de volgende zaken: dat als aantasting van weidevogelland uiteindelijk onontkoombaar is, bij de compensatie te borgen dat vóórdat de ingreep/de ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt, er concrete plannen en afspraken zijn over het tijdig inrichten van het vervangende weidevogelland, vóórdat het oude gebied verloren gaat; Beter te borgen dat compensatiegebied langdurig beschikbaar is voor weidevogels (langer dan 12 jaar). Hierbij de mogelijkheden voor langdurig beheer in het ANLb optimaal te benutten ³ Deze compensatie geconcentreerd plaatsvindt in of aansluitend bij bestaand of toekomstig weidevogelland (grote samenhangende gebieden).	22-8-2023	Beleid & Strategie	De Steateleden binnen op 16 july 2024 op de hichte brocht oer de Wurkwize útfiering gredeifûgelkompensaasjefûns (skaaimerke 02270603). Yn dy brief wurde de twa moasjes neamd en wat de relaasje is tusken dy moasjes en de wurkwize. Wij hebben u deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 27 november 2024. U heeft d.m.v. amendement 5 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
3.063	Een eerlijk prijs voor de toekomst!	22-2-2023	A.W. Kooistra	D66; GrienLinks; SP; PvdD; PvdA	Na te gaan hoe een eerlijke CO2-prijs met een gelijke weging van het welzijn van zowel de huidige als toekomstige generaties zorgvuldig geborgd kan worden binnen provinciale beleidsafwegingen; PS eind 2023 te informeren over de gevolgen hiervan;	22-8-2023	Beleid & Strategie	Diverse opgaven zijn over deze motie met elkaar in gesprek om PS te informeren over mogelijke gevolgen. Eind 2024 komt er een nieuwe Klimaat-notitie van Fryslân. Hierin staat beschreven hoe het staat met de uitstoot van de broeikasgassen in Fryslân, en op basis daarvan monitoren we de voortgang van de afspraken uit het Klimaatakkoord. In het opstellen van de notitie zullen we ook deze motie vreemd meenemen over de CO2-beprijzing bij beleidsafwegingen.
3.062	Bij12 flora & fauna database openbaar maken	22-2-2023	M. de Vries	Statenlid Goudzwaard; CDA; VVD; ChristenUnie	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten zich ervoor in te spannen dat de door de uitvoerings-organisatie Bij12 beheerde database over de status van flora en fauna en de database vegetatie en habitats zsm publiekelijk integraal, gratis en in een transparant (digitaal) formaat beschikbaar komen.	22-8-2023	Beleid & Strategie	Eind maart worden uw Staten per brief geïnformeerd over de afhandeling van deze motie, met daarin informatie over de gelopen processen en ook de vervolgstappen inclusief planning van het proces rond het opstellen van de Gemeenschappelijke Regeling voor de NDFF.
3.067	Utwurking amendeminten ynset ekstra dividint Wynpark Fryslân	19-4-2023	S. Knol		Deputearre Poepjes docht de neikommende tasizzing. It kolleezje fiert it oannommen amendemint út sa as frou Kuipers freget: “Het gaat om maximaal €2.500 per huishouden voor tenminste 2000 woningen”.	19-10-2023	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.085	Konsept gebiedsprogramma FPLG	31-5-2023	A.W. Kooistra		It kolleezje nimt it tema bistewolwêzen mei yn de fierdere útfiering fan it FPLG.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.084	Konsept gebiedsprogramma FPLG	31-5-2023	A.W. Kooistra		It kolleezje nimt it grûnbelied mei yn de fierdere útfiering fan it FPLG.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.083	Konsept gebiedsprogramma FPLG	31-5-2023	A.W. Kooistra		It kolleezje komt werom op it foarkarsrjocht yn it FPLG sadree 't dat oan 'e oarder is en sil in weromkeppeling jaan oer de status fan 'e oannommen moasje fan jannewaris 2023.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.079	Konsept gebiedsprogramma FPLG	31-5-2023	A.W. Kooistra	JA21; CDA; BBB; VVD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten de gevraagde Friese FPLG budgetten op voorhand te ontschotten, opdat die beschikbare budgetten zo beleids-effectief kunnen worden ingezet als mogelijk	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.078	Konsept gebiedsprogramma FPLG	31-5-2023	A.W. Kooistra	D66	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenConsistent de financiële en inhoudelijke koppeling met bestaand beleid te maken in het concept-gebiedsprogramma FPLG;Slechts bedragen te begroten die zijn gebaseerd op kosten voor specifieke onderliggende maatregelen en anders een PM-post op te nemen en aan te geven wanneer voldoende informatie wordt verwacht om een realistische schatting te maken;	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.077	Konsept gebiedsprogramma FPLG	31-5-2023	A.W. Kooistra	FvD; PVV	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uitmet een duidelijke omschrijving te komen wat de optimale stand van de natuur voor Fryslân is (doelstelling);deze doelstelling te overwegen tegen de genoemde rationale (heldere definities, haalbare doelstellingen, prioriteiten, kosten baten afwegingen en risico analyses);aan te geven hoe de kosten en baten zich verhouden tot inspanningen op andere beleidsterreinen, belangen en prioriteiten en de financiële gevolgen voor de provinciale en gemeentelijke overheden;de voorgestelde werkwijze te toetsen op doelmatigheid en onderzoeken hoe je deze optimale vorm kunt realiseren;de omschrijving en de uitkomst van het onderzoek af te wachten voordat er ingestemd kan worden met het definitieve FPLG.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.073	Konsept gebiedsprogramma FPLG	31-5-2023	A.W. Kooistra	CDA; ChristenUnie; JA21	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit In de definitieve versie van het FPLG een uitgebreide risicoparagraaf op te nemen met aandacht voor de factoren die invloed hebben op het behalen van de wettelijke doelen;In de risico paragraaf de Staten tevens te informeren over de doelmatigheid van de verschillende maatregelen en de bijdrage aan de wettelijke doelen;In de risicoparagraaf ook in te gaan op de gevolgen voor de provincie Fryslan wanneer wettelijke doelen niet worden gehaald.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	In de vernieuwde Handreiking Gebiedsprogramma's is hier ook veel aandacht voor en ook bij de aanvragen Maatregelpakketten is een verplicht onderdeel Risicomanagement opgenomen. Echter, de verdere uitwerking van het FPLG staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG- handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.072	Konsept gebiedsprogramma FPLG	31-5-2023	A.W. Kooistra	CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit: In de definitieve uitwerking van het FPLG invulling te geven aan de faciliterende en coördinerende rol die de provincie kan spelen in het verbeteren van grondmobiliteit. Bij de uitwerking hiervan voldoende oog te hebben voor de positie van de Friese landbouw die geconfronteerd wordt met een opeenstapeling van Europees en landelijk beleid en ruimte nodig heeft om te kunnen blijven ondernemen. Bij grondmobiliteit vooral in te zetten op de rol die de provincie kan spelen als bemiddelaar/mediator tussen vraag en aanbod met als onderliggend doel het verbeteren van de bedrijfsstructuur van landbouwbedrijven. En rol als tijdelijke eigenaar van de grond is hierbij niet uitgesloten maar moet in balans zijn met de doelstellingen van het FPLG, en gericht zijn op het behalen van wettelijke doelen.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG- handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.071	Konsept gebiedsprogramma FPLG	31-5-2023	A.W. Kooistra	PvdA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit - Bij de aanbieding van het FPLG in plaats van de verschillende sectorale financiële regelingen met kracht te pleiten voor een integrale planfinanciering gekoppeld aan de doelen die in de gebiedsplannen worden afgesproken; - Gezamenlijk met de overige provincies in IPO verband bovenstaand pleidooi richting het Rijk uit te dragen	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG- handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.088	Jierstikken 2022 provinsje Fryslân	14-6-2023	E. Folkerts		It kolleezje seit ta om te ûnderbouwen wêrom it budzjet foar het útfieren fan de digitalisearringsstratgy yn de takomst ferdûbelje sil en in útsplitsing te meitsjen fan de kosten dy't hjirmei gearhingje op postnivo.	14-12-2023	Middelen	23-01-2024: wordt nog uitgezocht. Einddatum wordt op 01-09-2024 gezet.01-09-2024: Einddatum is niet gehaald, dit omdat het programma digitalisering voor subsidiezaken 'on hold' is gezet en het daarmee ook niet meer duidelijk is wat exact de vervolgstappen zullen zijn en de gevraagde uitwerking ook niet meer geleverd kan worden. De planning over wanneer het exact gevraagde geleverd kan worden is daarmee ook onduidelijk. Via de BERAP cyclus zal PS echter meegenomen worden over actuele ontwikkelingen en we verwachten eind van dit jaar een specifiek plan wat ook aan moet geven wanneer invulling gegeven kan worden aan de Motie.
3.090	Jierstikken 2022 provinsje Fryslân	28-6-2023	M. de Vries	JA21; VVD; PBF; CDA; D66; BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten;De risico's zoals benoemd bij het hoofdstuk grote projecten in de provinciale jaarrekening 2022 – in het bijzonder Kornwerderzand en de vismigratierivier - verder financieel te kwantificeren en deze bij de Berap 2023 aan PS te doen toekomen	28-12-2023	Provinciale Waterstaat	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.048	Moasje frjemd oer sinneparken	27-9-2023	S. Knol	CDA; BBB; JA21; VVD; FNP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit 1. zo snel mogelijk het zonnevelden beleid aan te passen op basis van het bestuursakkoord en aan de Staten voor te leggen ter besluitvorming ("Wij plaatsen geen zonnepanelen op landbouwgrond. Opwekken van zonne-energie kan wel op braakliggend terrein"- p.20 oparbeidzje foar Fryden); 1a. Hierbij slechts kleinschalige lokale initiatieven ontstaan vanuit de Mienskip zelf, ruimte te gunnen, conform de Zonneladder. 2. Participatie van omwonenden bij overige zonneparken in het nieuwe beleid zoveel mogelijk te verankeren; 3. reeds vooruitlopend op de ontwikkelingen van nieuw vast te stellen beleid de gemeenten actief te informeren over het voorgenomen beleid; 4. passend bij de bevoegdheden van de provincie alvast rekening te houden met het voorgenomen nieuwe beleid hieromtrent.	27-3-2024	Beleid & Strategie	
4.003	Moasje frjemd oer Ziekenhuizen Sneek en Heerenveen	27-9-2023	A.W. Kooistra	SP; PvdA; GrienLinks; PBF	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten zich maximaal in te zetten voor zeggenschap vanuit de regio (gemeenten, provincie en inwoners) wanneer het over de ziekenhuizen gaat, zoals nu in Sneek en Heerenveen;nadrukkelijk het initiatief te nemen om met de zorgverzekeraars, de ziekenhuisbesturen en de betrokken gemeenten te overleggen welke scenario's bekeken en uitgevoerd kunnen gaan worden;de Staten op de hoogte te houden van de gesprekken en de uitkomsten hiervan binnen de mogelijkheden die er zijn;	27-3-2024	Beleid & Strategie	Stavaza 22-01-2024: We hebben gesprekken gevoerd met de zorgverzekeraars, ziekenhuisbesturen en betrokken gemeenten. De provincie zal actief betrokken blijven bij de verdere planvorming. Op 8 mei 2024 zijn uw Staten per brief (docbasenr. 02205647) geïnformeerd over de wijze waarop deze motie is behandeld. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering van 17 juli 2024. U heeft via amendement 3 besloten dat deze motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.001	Moasje frjemd oer Voorkomen bodemvervuiling door staalslakken	27-9-2023	M. de Vries	GrienLinks; FNP; PvdA; PvdD; SP; D66	verzoeken het college van Gedepeerde Staten in beeld te brengen waar staalslakken in de Friese bodem zitten (binnen de mogelijkheden van de bevoegdheden van provincie, gemeenten en het Wetterskip)een inventarisatie te maken van wat we als provincie kunnen doen om te voorkomen dat er nog meer staalslakken in en op de Friese bodem gebruikt worden;de resultaten aan PS voor te leggen	27-3-2024	Provinciale Waterstaat	
4.000	Moasje frjemd oer Voorkomen bodemvervuiling door staalslakken	27-9-2023	M. de Vries		It kolleezje freget in list op wêr stielslakken brûkt binne yn de provinsje Fryslân en ynformearret de Steaten hjiroer.	27-3-2024	Provinciale Waterstaat	
3.099	Moasje frjemd oer hier is dat feestje	27-9-2023	M. de Vries	VVD; D66; PvdA; JA21; PBF; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit Voor het tweede kwartaal van 2024 het initiatief te nemen om in samenwerking ,met gemeenten tot een voorstel te komen voor een gepaste oplossing bijvoorbeeld een dorpsfeest- en evenementenloket* waar de Provincie, lokale overheden en hulpdiensten samenwerken om organisatoren van dorpsfeesten/evenementen te ondersteunen op het gebied van kennisdeling en om het proces rond aanvragen beter te stroomlijnen. Hierbij de gesprekken met de gemeenten en het onderzoeksrapport van de TAF als inspiratie te gebruikenHiermee het beleid in lijn te brengen met de ambitie 'verminderen regeldruk' uit het bestuursakkoordIn het voorstel een specifiekere planbegroting voor de opstartfase op te nemen zodat Provinciale Staten een keuze kan maken over de financiële consequenties. Toelichting: - Met een evenementenloket wordt geen fysieke plaats bedoeld, maar wel een gezamenlijke ingang, zoals een website, voor Friese evenementenorganisatoren waarmee ze persoonlijk begeleid worden om verder te komen in het proces.	27-3-2024	Beleid & Strategie	Op 13 februari 2024 is PS per brief (docbase nr. 02195713) geïnformeerd over de wijze waarop deze motie is uitgevoerd.Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 29 mei 2024. u heeft via amendement 4 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.096	Terugblikonderzoek Noordelijke Rekenkamer 'Zoektocht naar duurzaamheid in het landbouwbeleid'	27-9-2023	A.W. Kooistra		It kolleezje stelt ynkoarten foar Provinsjale Steaten in list op fan it beskikbere ynstrumintarium, sa't dat no bekend is en yn ûntwikkeling is. Wêr't en hokker ynstrumintarium brûkt wurdt, slút oan by de ûntwikkelingen fan de gebietsprosessen.	27-3-2024	Beleid & Strategie	Voor de zomer van 2025 kunnen wij een update naar uw Staten sturen, als er relevante toevoegingen zijn.
4.020	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	8-11-2023		JA21; VVD; BBB; PVV	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten, - SMR's op te nemen als mogelijke opwekkingsbron binnen de Friese energietransitie 2050; - bij het Rijk een deel van de daar beschikbare middelen aan te vragen om de kosten van locatie onderzoek voor SMR's en/of vergunningen te dekken; - daarbij te onderzoeken waar binnen Fryslân locaties geschikt zijn voor het eventueel plaatsen van een SMR	8-5-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.019	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	8-11-2023		SP; GrienLinks; PvdD; PvdA; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - In overleg met Doarpswurk en energiehuis de overgangsfase van het overnemen van taken NDD goed in te richten en over te dragen - Een voorstel aan PS voor te leggen hoe de overige activiteiten van het NDD in 2025 goed te beleggen, ofwel via het laten bestaan van het netwerk met bijbehorend voorstel voor 2025 en verder, dan wel een alternatief uiteen te zetten ter beoordeling aan de staten	8-5-2024	Beleid & Strategie	
4.017	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	8-11-2023		CDA; GrienLinks; BBB; FNP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: Om in de verdere uitwerking van de besteding van gebiedsbudgetten de volgende aandachtpunten te verwerken: - Uitgangspunt is dat bestedingen, klein of groot, bijdragen aan de brede Friese welvaart; - Bestedingen zijn gericht op initiatieven die niet in aanmerking komen voor andere financiële ondersteuning vanuit de overheid; - Bestedingen zijn bedoeld om de Friese mienskip snel en verantwoord verder te helpen bij het realiseren van breed toegankelijke initiatieven/impulsen, - Het verlagen van de drempel tussen PS/GS en inwoners van Fryslan door ook PS een rol te geven in het aandragen van initiatieven die in aanmerking komen voor de gebiedsbudgetten; - Transparante informatievoorziening en verantwoording richting PS is onderdeel van de verdere uitwerking. GS maakt hierin een logische afweging op basis van omvang, impact en vooraf of achteraf informeren;	8-5-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.016	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	8-11-2023	S. Knol	PvdA; BBB; D66; SP; GrienLinks; ChristenUnie; VVD; FNP; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - In samenwerking met de Friese gemeenten uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025 een Fries Woonplan op te stellen en dit plan aan de Staten voor besluitvorming voor te leggen, - Met daarin heldere en tijdsgebonden doelstellingen met betrekking tot het realiseren van aantallen: betaalbare woningen, woningen in kleinere kernen, sociale huurwoningen en woningen voor andere specifieke doelgroepen, - Duidelijke richtlijnen met betrekking tot het geven van voorrang aan mensen met sociale, maatschappelijke of economische binding met een streek, dorp, wijk of eiland. - De Staten op regelmatige basis te informeren over en te betrekken bij de voortgang van het Fries Woonplan.	8-5-2024	Beleid & Strategie	Op 27 november 2023 uitgezet in de dienst.
4.014	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	8-11-2023	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzing. • Het college informeert de Staten in januari 2024 over de sluiting van de begroting inzake het project Kornwerderzand/Vismigratierivier.	8-5-2024	Provinciale Waterstaat	
4.012	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	8-11-2023	S. Knol		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzing.It kolleezje jout oan dat der fan 1 jannewaris 2024 ôf in enerzjyloket foar de mienskip is.	8-5-2024	Beleid & Strategie	
4.011	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	8-11-2023	S. Knol		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzing.It kolleezje seit ta dat it revolvearjend fûns foar werstrukturearring de oandacht kriget binnen it wenplan.	8-5-2024	Beleid & Strategie	Op 27 november 2023 uitgezet in de dienst.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.023	Gearkomstefersyk 'Brief DS Startdokumint Yntegraal Programmearje Fryslân'	15-11-2023	S. Knol		De deputearre seit ta dat hy by de Fryske Enerzjytafel oankundigje sil dat de Steaten in moasje oer in ûndersyk nei de mooglikheden fan in SMR (Small Modular Reactor) oannommen hawwe, sadat binnen de skope fan de enerzjyfyzje dizze foarm fan opwekking net útsletten wurdt.	15-5-2024	Beleid & Strategie	
4.021	Gearkomstefersyk 'Brief DS Startdokumint Yntegraal Programmearje Fryslân'	15-11-2023	S. Knol		De deputearre seit ta dat as de Fryske Enerzjytafel de Enerzjyfyzje oan DS foarleit (mooglik healwei 2024), dizze ek oan de Steaten tastjoerd wurde sil foar winsken en betingsten.	15-5-2024	Beleid & Strategie	
4.031	Moasje frjemd oer Aanpak wolf	20-12-2023	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzing. It kolleezje sil PS elk fearnsjier ynformearre oer de fuortgong fan it belied dat hja mei-inoar opsette yn IPO-ferbân.	20-6-2024	Beleid & Strategie	Wy hâlde PS allegedurend oer aktuele ûntjouwingen op de hichte, en komme by gelegenheid werom op de fuortgong fan it belied.
4.030	Moasje frjemd oer Aanpak wolf	20-12-2023	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzing. It kolleezje wol yn 2024 yn IPO-ferbân mei in ynterprovinsjaal wolvebelied komme en der sil ek de Gelderse fyzje yn weromkomme.	20-6-2024	Beleid & Strategie	In IPO-verband is in december 2024 gesproken over een voorstel voor een geactualiseerd wolvenplan. Onder andere de portefeuillehouder van Fryslân, konden niet alle provincies zich vinden in de voorgelegde versie. Provincies hebben ervoor gekozen om in ieder geval tot voorjaar 2025 de tijd te nemen om met een versie te komen waarover wel consensus wordt bereikt. Uw Staten worden daarover in Q2 van 2025 nader geïnformeerd.
4.029	Moasje frjemd oer Aanpak wolf	20-12-2023	M. de Vries	BBB; JA21; VVD; CDA; PVV; ChristenUnie; PBF; FvD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: Om uiterlijk in het derde kwartaal van 2024 in navolging van de provincie Gelderland met een wolvenbeleid naar de Staten te komen waarin in ieder geval maatregelen rondom preventie, populatiebeheer en de aanpak van probleemwolven staan. Zich in te zetten om resultaten van DNA-onderzoek veel sneller te delen via het IPO/Bijl2 of door inzet van lokale veeartsen.	20-6-2024	Beleid & Strategie	In onze brief dd 25 september 2024 (met kenmerk 02289007) hebben wij u over de afhandeling van deze motie geïnformeerd. Wij hebben u deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 27 november 2024. U heeft d.m.v. amendement 3 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.028	Moasje frjemd oer Zorgen afbouw derogatie	20-12-2023		BBB; JA21; VVD; CDA; PVV; ChristenUnie	Spreken haar mening uit: Ernstig bezorgd te zijn over de gevolgen van de afbouw van mestderogatie voor de Friese agrarische sector en de bredere economie.Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: Actief bezwaar te maken tegen de voorgestelde afbouw van mestderogatie op nationaal en Europees niveau.De Provinciale Staten te informeren over de voortgang en ontwikkelingen in deze kwestie.	20-6-2024	Beleid & Strategie	Plannen voor een gebiedsderogatie en lobbytraject worden nu opgesteld met Groningen en Drenthe. Voor de zomer zullen wij uw Staten informeren over de uitvoering hiervan. Wij zijn als provincie niet in de positie om bij de EU bezwaar te maken tegen een besluit dat het nationale mestbeleid betreft.
4.027	Brief Steatekomitee Frysk	20-12-2023	E. Folkerts	CDA; BBB; ChristenUnie; D66; FNP; FvD; GrienLinks; JA21; PBF; PvdA; PvdD; PVV; SP; VVD	PS: nimme kennis fan de brief fan it Steatekomitee Frysk; jouwe it Steatekomitee Frysk de opdracht om yn gearwurking mei de mienskip mei in útwurke inisjatyfútstel 'Langetermyndoelen Fryske taal en kultuer' te kommen	20-6-2024	Beleid & Strategie	Op 16 jannewaris 2024 útset yn de tsjinst.
4.044	Motie vreemd over Geen zonneparken op landbouwgrond tenzij	31-1-2024		JA21; VVD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten; niet eerder tot het vergunnen van een zonnepark over te gaan, dan nadat de rand voorwaardelijke 50% participatie binnen het project op voorhand feitelijk is gerealiseerd; of de voorwaarden waaronder er achteraf geparticipeerd kan worden van tevoren volstrekt duidelijk zijn, waarbij de risico's voor het niet realiseren van die participatie bij de ontwikkelaar liggen.	31-7-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.042	Motie vreemd over geld voor een beter bereikbaar platteland	31-1-2024		CDA; PVV; BBB; FNP	Voor de avonduren te komen met een dienstregeling met eventueel kleine bussen zonder reservering, zodat het platteland ook na 18.00 uur bereikbaar blijft voor de inwoners van de kleine kernen in Fryslân;Dit minimaal voor een periode van vier jaar met een tussenevaluatie na twee jaar te faciliteren,Hierbij ook de nodige stakeholders (zoals gemeenten en ROCOV) te betrekken;Hiervoor maximaal de 3 miljoen uit de financiële steun van het Rijk te gebruiken voor de dekking;In juli 2024 met een voorstel te komen, zodat het per december 2024 in kan gaan;Deze motie mee te nemen in de gesprekken die de gedeputeerde gaat voeren in de dorpen.	31-7-2024	Provinciale Waterstaat	
4.038	Iepen Mienskipsfûns 2024-2027	31-1-2024	S. Knol	PvdA; FNP; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten; De huidige werkwijze van de streekkantoren in de vijf regio's door te zetten in het nieuwe IMF;De instandhouding van de Streekwurkkantoren te prioriteren bij de uitwerking van het capaciteitsbudget uitvoering bestuursakkoord;Uit te dragen dat Gedeputeerde Staten met de werkwijze van het IMF goud in handen heeft;	31-7-2024	Beleid & Strategie	Op 13 febrewaris 2024 útset yn de tsjinst.
4.047	Rapport Noardlike Rekkenkeamer 'Achter de coulissen – een onderzoek naar cultuurbeleid'	7-2-2024	S. Knol		Deputearre Knol seit ta yn opmaat nei it nije kultuerbelied ynsichtelik te meitsjen wat de ynflaasje/priisstiging west hat, wat de tapaste yndeksearring west hat en hokker gat tusken beide sit.	7-8-2024	Beleid & Strategie	Op 14 maart 2024 uitgezet in de dienst.
4.046	Rapport Noardlike Rekkenkeamer 'Achter de coulissen – een onderzoek naar cultuurbeleid'	7-2-2024	S. Knol		Deputeare Knol seit ta it rapport fan de Raad van Cultuur (Advies toegang tot cultuur op weg naar een nieuw bestel in 2029) mei Provinsjale Steaten te dielen;	7-8-2024	Beleid & Strategie	Op 14 maart 2024 uitgezet in de dienst.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.049	Moasje frjemd oer onderzoek ondersteuning sportclubs en verenigingen	28-2-2024	A.W. Kooistra	PvdA; GrienLinks; CDA; SP	verzoekt het college van Gedeputeerde Staten - Samen met de organisaties, zoals genoemd in hoofdstuk 6 van het Bestuursakkoord, de verenigingen en de gemeenten te onderzoeken hoe Sport Fryslân verenigingsbestuurders kan ondersteunen om te zorgen voor een optimaal verenigingsklimaat; - Provinciale Staten te informeren over de resultaten van dit onderzoek.	28-8-2024	Beleid & Strategie	Op 18 maart 2024 uitgezet in de dienst.
4.066	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	20-3-2024	M. de Vries	JA21; CDA; VVD; ChristenUnie; BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten; - te komen tot de implementatie van een jaarrond digitaal schadedossier, toegespitst op ganzen en andere schadeveroorzakende diersoorten; - als incentive voor het gebruik van een digitaal jaarrond schadedossier die schade die daaruit blijkt en gemeld wordt, prioritair af te wikkelen en de concrete uitwerking van dit initiatief voor het eind van 2024 aan PS voor te leggen	20-9-2024	Beleid & Strategie	In onze brief aan uw Staten dd 24 juli 2024 (met kenmerk 02274970) hebben we aangegeven dat overleg plaatsvindt met FBE, BIJ12 en SNN (eigenaar van het huidige registratiesysteem) over de invoering, uitvoering beheer en kosten. Er is in hoofdlijnen duidelijk dat aanpassing van het registratiesysteem mogelijk is en hoe het systeem verbeterd kan worden. Uitvoering van de aanpassingen in het registratiesysteem heeft al grotendeels plaatsgevonden en wordt nu in nauw overleg met BIJ12 en SNN verder opgepakt. Zoals eerder gemeld is in de beleidsregel Natuur Fryslân geregeld dat schadeverzoeken in beginsel digitaal worden ingediend. En zoals ook in de brief van juli is aangegeven moeten alle schadeverzoeken op gelijkwaardige wijze worden afgehandeld, onafhankelijk van hoe ze worden ingediend. Dit biedt juridisch geen ruimte om specifieke schadedossiers prioritair af te handelen, en daarmee uitvoering te geven aan onderdeel b van de motie. Naar aanleiding van het bovenstaande is er overleg geweest met de indiener en één van de mede-indieners, en in overleg met de indiener(s) zal deze motie bij de eerstvolgende mogelijkheid ter afdoening worden voorgelegd.
4.062	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	20-3-2024	M. de Vries	CDA; GrienLinks; ChristenUnie; FNP; D66; BBB	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten om 2 jier nei yngong fan it belied in evaluaasje te hâlden mei Provinsjale Steaten en de nije rezjygroep dêr neidruklik by te beheljen	20-9-2024	Beleid & Strategie	Deze motie over een evaluatie over twee jaar, na inwerkingtreding per 01-10-2024, blijft tot die tijd openstaan (01-10-2026).

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.061	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	20-3-2024	M. de Vries	PvdA; FNP; D66; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Passende mogelijkheden te inventariseren voor het tegemoetkomen van partijen die in opdracht van de provincie actief uitvoering geven aan bejaging en/of prikken van ganzeneieren als dit aantoonbaar bijdraagt aan de vermindering van ganzenschade, - de uitkomsten ter kennisname aan PS voor te leggen. - De resultaten van deze inventarisatie in te passen in het Ganzenbeleid en ter besluitvorming aan PS voor te leggen.	20-9-2024	Beleid & Strategie	Deze motie gaat over de uitvoering van het FaunabeheerPlan. Dit is bij de FBE belegd. Het verzoek om deze inventarisatie uit te voeren is informeel al met de FBE gedeeld. In Q2 zal de Faunabeheereenheid Fryslân nog formeel opdracht worden gegeven met deze inventarisatie aan de slag te gaan.
4.060	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	20-3-2024	M. de Vries	BBB; CDA; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten 1 Te onderzoeken hoe vanuit de provincie een bijdrage kan worden geleverd om te voorkomen dat ganzen na afschot in de klike verdwijnen maar zoveel mogelijk worden geconsumeerd, bijv via het reguliere circuit of voedselbanken;	20-9-2024	Beleid & Strategie	Naar aanleiding van deze motie is een onderzoek uitgevoerd door de Toerisme Alliantie Fryslân (TAF). De eindrapportage van dit onderzoek is opgeleverd en met de provincie besproken. Om vervolg aan dit onderzoek te geven is ervoor gekozen om dit vraagstuk bij Challengebase.nl (uitgevoerd door NOM en Founded in the North, IPF) in te dienen. Challengebase.nl is de opvolger van het Startup in Residence-programma. In Q2 2025 worden de volgende stappen in het proces (het organiseren van een workshop met verschillende stakeholders om de probleemstelling scherp op te stellen) besproken en verder opgepakt.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.059	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	20-3-2024	M. de Vries	BBB; VVD; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Te komen tot maximale aantallen standganzen gebaseerd op de draagkracht van de natura2000 gebieden, met een overkoepelend maximum zoals bepaald in de habitatrichtlijn en beleid om populaties actief beheren op basis van deze aantallen waarbij alle wettelijk toegestane middelen worden benut. - Terrein beherende organisaties en grondgebruikers de opdracht te geven om preventieve maatregelen te nemen, waaronder nestbehandeling en het doelgericht beheren van koppelvormers om verdere groei van de populatie standganzen te voorkomen.	20-9-2024	Beleid & Strategie	In de brief van 24 juli 2024 (met kenmerk 02274970) is richting PS aangegeven dat de systematiek zo niet werkt: er is geen maximum aantal standganzen, en zoals wordt uitgelegd is dan sprake van populatiebeheer, wat vergunningplichtig is, en in opdracht plaatsvindt. Uit de externe juridische toets bleek dat deze motie niet kan worden uitgevoerd omdat deze strijdig is met de wet. Vervolgens is er bij wijze van second opinion opnieuw extern juridisch getoetst. Over de uitkomsten van deze toets is PS in september 2024 geïnformeerd. Ook uit deze externe juridische toets bleek dat deze motie niet kan worden uitgevoerd omdat deze strijdig is met de wet. De afhandeling van deze motie wordt besproken met de initiatiefnemers hiervan.
4.058	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	20-3-2024	M. de Vries	BBB; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Bij het aan het eind van het winterseizoen (na 1 april) beëindigen van de foerageergebieden maximaal in te zetten op verjaging van en beheren met alle toegestane middelen en binnen de op dat moment geldende wetgeving, om een spoedig vertrek naar de broedgebieden te stimuleren.	20-9-2024	Beleid & Strategie	Intensief verjagen van trekganzen na afloop van de foerageergebieden is staand beleid en dit wordt niet gewijzigd. Wel wordt, conform het vastgestelde beleid en in lijn met deze motie, een pilot opgezet om te onderzoeken of het mogelijk is om ganzen door grootschalig, intensief verjagen eerder naar de broedgebieden te laten vertrekken en wat de impact hier van is. Eind januari 2025 is uitvraag gedaan (via een meervoudig Europese aanbesteding) voor het uitvoeren van deze pilot opengesteld. Naar verwachting zal er in de komende maanden een keuze gemaakt worden. De pilot zelf wordt uitgevoerd in 2026 en 2027.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.057	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	20-3-2024	M. de Vries	BBB; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten 1. Een vervolg te geven aan de regiegroep in de vorm van een begeleidingscommissie waar (wederom) grondgebruikers zoals vertegenwoordigers van de terrein beherende organisaties, ganzencollectieven, landbouworganisaties en jacht in vertegenwoordigd zi.in. 2. Zorg te dragen voor een goede governance structuur waarbij de commissie zich zelfstandig kan laten adviseren op bívoorbeeld juridisch en ecologisch gebied en onafhankelijk gevraagd en ongevraagd kan adviseren op de uitvoering van het ganzenbeleid. 3. De begeleidingscom missie actief te betrekken bij het opstellen van uitvoeringsplannen en de coördinerende rol voor het ganzenbeleid binnen deze commissie onder te brengen. 4. WBE's te ondersteunen in hun professionalisering zodat ze goed uitvoering kunnen geven aan de gebiedsgerichte ganzenaanpak in hun gebied.	20-9-2024	Beleid & Strategie	Op dit moment wordt gewerkt aan een voorstel om een commissie conform artikel 82 van de Provinciewet ('Frysk Ofstimmingsoerlis Guozzen') in te stellen. Hierin zullen – naast een onafhankelijk voorzitter, een secretaris, en als agendaleden een gedeputeerde en de ganzencoördinator van de provincie – een afvaardiging namens de TBO's, de landbouwsector, de uitvoerende partijen (WBE's) en het Ganzen-collectief zitting hebben. De beoogde leden en het concept-reglement worden afgestemd met de verschillende partijen. De benoemingen vinden naar verwachting in Q2 2025 plaats. Het ondersteunen in het professionaliseren van de WBE's (punt d) ligt in principe bij de Faunabeheer-eenheid Fryslân (Fbe), als uitvoeringsorganisatie van het Faunabeheerplan. Vanuit deze rol inventariseert de Fbe naar verwachting in Q2 2025 hoe de WBE's het beste ondersteund kunnen worden.
4.055	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	20-3-2024	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzing. • It kolleezje sjocht nei mooglike opsjes om yn 'e takomst mear gebrûk te meitsjen fanfisualisatie by programma's dy't nei de Steaten komme.	20-9-2024	Beleid & Strategie	Dit is een algemene toezegging die niet is gekoppeld aan het ganzenbeleid. Wij stellen u voor deze toezegging over te dragen aan de griffie.
4.054	Wâlbehear farwegen – finale beslút	20-3-2024	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzing. • It kolleezje hâldt yn 'e takomst by útfieringsplannen rekken mei natuerlike wâlkanten.	20-9-2024	Provinciale Waterstaat	25-02-2025: We werken nog aan de afhandeling van deze motie, waarbij het ons streven is om u in Q2 van 2025 van een reactie te voorzien.
4.070	Oanfraachproseduere Fryslân Ferbynt-dei	10-4-2024	S. Knol		De deputearre seit ta temjitte te kommen oan de winsk fan de Steaten en ek in analoge wize fan yntsjinjen mooglik te meitsjen.	9-10-2024	Beleid & Strategie	
4.069	Agindearringfersyk JA21, VVD en PVV - Holwert oan See	10-4-2024	S. Knol		De deputearre seit ta de útkomsten fan it ûndersyk nei wer't it jild oan útjûn is yn haadlinen mei de Steaten te dielen wannear't dit beskikber is.	9-10-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.075	Motie vreemd over 'Betrek eilanders bij hun veerverbinding'.	24-4-2024	M. de Vries	PvdA; VVD; SP; D66; BBB; Steatelid Jonker; JA21; GrienLinks; PBF; FNP	Samen met de eilandbesturen op te trekken richting het ministerie van I&W om de urgentie van dit belangrijke proces voor de eilanders te benadrukken;In gesprek te gaan met het ministerie van I&W en de volgende aandachtspunten daarin mee te nemen:In de periode tot 27 mei een nieuw en uitgebreid participatieproces op te zetten en uit te voeren, waarin de eilanders en de gemeentebesturen van de eilanden een sterke rol en stem hebben;de staatssecretaris op te roepen de Nota van Uitgangspunten en het Programma van Eisen op te stellen voornamelijk vanuit het perspectief van eilandbewoners en hun afhankelijkheid van de veerdienst;na het doorlopen van het participatieproces, een nieuw concept van de Nota van Uitgangspunten Waddenveren te agenderen en ter inzage te leggen;in de Nota van Uitgangspunten juridisch te verankeren dat de eilandbesturen een zwaarwegende stem hebben in het programma van Eisen en gedurende de looptijd van de concessie in tussentijdse aanpassingen en/of veranderingen;ook een inspraakronde en mogelijkheid tot zienswijze te organiseren en vast te leggen in het proces voorafgaande aan het vaststellen van een Programma van Eisen.	23-10-2024	Beleid & Strategie	
4.074	Motie vreemd over FPLG en NDA's	24-4-2024	A.W. Kooistra	BBB; FvD	Bij het tot stand komen van de september versie van het FPLG in ieder geval een breed scenario mee te nemen waarin prioriteit ligt op maatregelen die het meest kosteneffectief en doelmatig zijn richting Nationale wettelijke opgaves en maatregelen, overeenkomend met het bestuursakkoord en dit scenario in september voor te leggen ter discussie aan de Staten.Een leefbaar platteland en een vitale landbouwsector, waarbij perspectief voor alle vormen van landbouw geborgd is, als (leidend) uitgangspunten op te nemen in de nadere uitwerkingDe zorg over de NDA's en de oproep naar een betere en eenduidige natuurmonitoring mee te nemen in het vervolgproces van het FPLG.De Provinciale Staten op de hoogte te houden over de ontwikkeling in deze kwestie.	23-10-2024	Provinciale Omgeving	Het opleveren van een gebiedsprogramma is niet langer aan de orde. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.073	Motie vreemd over Kaders Holwerd aan Zee	24-4-2024	S. Knol	JA21; PVV	In de aankomende besluitvorming over HaZ en de gesprekken met de stuurgroep als kader en niet onderhandelbaar uitgangspunt op te nemen dat de provincie Fryslân geen structurele financiële bijdrage zal leveren aan de onderhoud- en beheerskosten van HaZ; PS uiterlijk 1 oktober 2024 te informeren over een besluit inzake de definitieve invulling van het project HaZ en de rol en verantwoordelijkheid van de provincie; vanuit rolzuiverheid en vanwege de verschillende bestuurlijke rollen geen lobby te voeren voor aanvullende financiële middelen vanuit het Waddenfonds.	23-10-2024	Beleid & Strategie	
4.072	Mondelinge vragen over 'derogaasje dongferfanger'	24-4-2024	A.W. Kooistra		Deputearre Wiersma seit ta dat it kolleezje oan de slach giet mei de pilot yn Fryslân foar RENURE	23-10-2024	Provinciale Omgeving	Toelating van Renure leek in een stroomversnelling te komen en eind '24 rond te kunnen zijn. Dit is later toch weer vertraagd en onzeker geworden. Deze onduidelijkheid heeft de voorbereiding van de pilot vertraagd. De pilot is nog steeds in de voorbereidende fase. Er worden gesprekken gevoerd met mogelijke pilotbedrijven.
4.082	Ramtnota 2025	15-5-2024	E. Folkerts		De deputearre seit ta in neiere útwurking te op te stellen fan scenario's om te kommen ta in 'weerstandsratio' fan 1,4.	14-11-2024	Beleid & Strategie	
4.081	Ramtnota 2025	15-5-2024	E. Folkerts		Der sil in oerlis komme mei GrienLinks om harren fragen rûnom de Temabudzjetten (wêr stean we, wêr gean we hinne) goed formulearje te kinnen; de antwurden komme yn in Memoarje fan Taljochting	14-11-2024	Beleid & Strategie	
4.080	Ramtnota 2025	15-5-2024	E. Folkerts		De plenning OV folget noch en sil sa gau sa mooglik opnommen wurde yn de tabel by 'Stand van zaken themabudgetten bestuursakkoord'	14-11-2024	Beleid & Strategie	In juni, september en oktober 2024 is de provincie zes keer de regio in geweest om de Mienskip te informeren over o.a. de nieuwe vervoerplannen van Qbuzz en de eerste kaders van het programma van Fryslân ûnderweis. Daarnaast stonden de regiobijeenkomsten in het teken van ideeën ophalen en in gesprek gaan met de Mienskip. Op basis daarvan wordt begin 2025 een programma gemaakt, waarmee wij uitvoering willen geven aan het themabudget.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.079	Ramtnota 2025	15-5-2024	E. Folkerts		Yn de Ramtnota fan 2026 sil ek in ynhâldlike útlis jûn wurde oer (de basis fan) de finansjele karren dy't makke binne, bygelyks yn in ynleiding of hoe't it dan ek mar passend is	14-11-2024	Middelen	
4.078	Ramtnota 2025	15-5-2024	E. Folkerts		De deputearre seit ta dat DS (en dus ek de tsjinst) de Steaten fasilitearje wol by it sykjen nei dekking foar ideeën fanút de Steaten	14-11-2024	Middelen	
4.098	Startnotysje Fryske Beliedsbrieff Europa/Dútslân aginda 2024-2027	29-5-2024	F. Douwstra	BBB; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Succesvolle onderdelen uit vorige beleidsbrief in kaart brengen, zoals Interregprogramma(s), EFRO, etc en zo mogelijk doorzetten;In beeld te brengen hoe de regio's in het gebied van Vlieland tot Esbjerg de samenwerking met de EU hebben ingericht;Onderzoeken hoe deze regio's samen kunnen optrekken binnen de EU op overeenkomstige thema's zoals verzilting+drinkwaterzekerheid, landbouw, energieopgave, economie en/of innovatie;Houd de beleidsbrief concreet.	28-11-2024	Beleid & Strategie	
4.096	Startnotysje Provinsjale Omjouwingsfisy	29-5-2024	S. Knol	BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Zeer terughoudend te zijn om visieschetsen met mogelijke ontwikkelrichtingen en zoekgebieden, onderdeel te laten zijn van de omgevingsvisie maar het te beperken tot inhoudelijke principes, uitgangspunten en juridisch noodzakelijke kaarten.	28-11-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.095	Startnotysje Provinsjale Omjouwingsfisy	29-5-2024	S. Knol	BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Te zorgen voor een omgevingsvisie die vanuit een positieve grondhouding initiatieven van burgers en bedrijven mogelijk wil maken;Daarbij naast de overleggen in sprintgroepen, burgers en bedrijven actief te betrekken bij het vormgeven van nieuwe omgevingsvisie;De Staten (tussentijds) te informeren over hoe dit gebeurt, wat het heeft opgeleverd en op welke manier dat vertaald wordt naar de POVI.	28-11-2024	Beleid & Strategie	
4.094	Startnotysje Provinsjale Omjouwingsfisy	29-5-2024	S. Knol	D66; BBB; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten;In de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) op te nemen dat inbreiding, herstructurering, het splitsen en delen van woningen en bouwen in de hoogte binnen bestaande kernen maximaal moeten worden gestimuleerd, voordat landbouwgrond en natuur gebruikt worden voor woningbouw;In de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) op te nemen dat samen met gemeenten gezien wordt hoe meer ruimte gecreëerd kan worden voor stedelijke ontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied.	28-11-2024	Beleid & Strategie	
4.093	Startnotysje Provinsjale Omjouwingsfisy	29-5-2024	S. Knol	JA21; FNP; BBB; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten;de contourenschets provinciale omgevingsvisie (POVI) niet alleen voor te leggen aan het college (april 2025), maar aansluitend ook tussentijds aan PS.	28-11-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.092	Startnotysje Provinsjale Omjouwingsfisy	29-5-2024	E. Folkerts	JA21; BBB; PVV; FvD; VVD	Dragen het college van Gedeputeerde Staten op:kernenergie in de vorm van SMR's alsnog op te nemen binnen de energie visie voordat die wordt aangeboden aan de Staten van Fryslân voor zienswijzen;in de Provinciale omgevingsvisie (POVI) expliciet op te nemen dat er binnen de Provinciale Staten van Fryslân bestuurlijke ruimte en bestuurlijk draagvlak is voor SMR's;Uiterlijk voor deze zomer bij het Rijk aan te geven dat ook Fryslân beschikbaar is voor de pilot SMR en daar binnen het gevraagde locatie onderzoek rekening mee te houden.	28-11-2024	Beleid & Strategie	
4.091	Ramtnota 2025	29-5-2024	E. Folkerts	SP; PvdD; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Dezelfde overzichten te gebruiken bij een nieuw beleidsstuk als in de vorige periode (zoals Nij Podium naar Tosken yn in nije tiid);Bij het toesturen van de nieuwe cijfers ook de 4 voorgaande jaren meenemen;Toelichten wat er veranderd is en waarom;Dit per direct toe te passen over de hele bestuursperiode.	28-11-2024	Beleid & Strategie	
4.090	Ramtnota 2025	29-5-2024	F. Douwstra	GrienLinks; D66; PvdD; SP; PvdA; Steatelid Jonker	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Met een voorstel te komen hoe na 2025 een vervolg kan worden gegeven aan de uitvoering van het programma "Naar een schone en gezonde leefomgeving" voor de afbouw van het gebruik van biociden en gewasbeschermingsmiddelen (verzamelnaam "pesticiden") in Fryslân door de provincie, overheden, particulieren, bedrijven en landbouw. Met onder meer een vervolg aan:(lopende) voorlichtingscampagnes voor particulieren en bedrijven;Test- en experimenteerruimte voor de landbouw;hiervoor een voorstel op te nemen bij de tussenevaluatie in 2025.	28-11-2024	Beleid & Strategie	In onze brief dd 31 januari 2024 (met kenmerk 02189192) hebben wij u geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van de Nota. In 2025 worden de eerste anderhalf á twee jaar geëvalueerd, op basis waarvan er een voorstel zal worden opgesteld. De uitkomst van de evaluatie kunt u verwachten rond medio 2025.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.089	Ramtnota 2025	29-5-2024	F. Douwstra	PvdA; Steatelid Jonker; SP; GrienLinks; D66; FNP; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Nadrukkelijk vertrouwen uit te spreken naar de gebiedscommissies en deze te faciliteren met optimale ondersteuning door medewerkers/adviseurs met ruime ervaring in gebiedsprocessen.Integrale voorfinanciering van grondaankopen van de gebiedscommissies Aldeboarn-De Deelen, Groote Veenpolder, De Hegewarren, Leechlân Grou-Warten, Idzegea, Brekkenpolder ter realisering van gebiedsplannen mogelijk te maken. zodat de gebiedscommissies slagvaardig kunnen opereren.Verrekening naar verschillende provinciale verwervings- en inrichtingsbudgetten, en hiermee de gebiedscommissies te ontzorgen.	28-11-2024	Provinciale Omgeving	
4.088	Ramtnota 2025	29-5-2024	S. Knol		DS komt mei in brief mei in oersjoch hokker regelingen der binne op it mêd fan ferduorsuming en isolearring yn de provinsje Fryslân.	28-11-2024	Beleid & Strategie	
4.086	Jierstikken 2023	5-6-2024	M. de Vries		<u>Deputearre De Vries seit ta</u> : It fersyk oan de hear Keuning (BBB) is om de folsleine fraach (oer in finansjeel oersjoch/skema oangeande de ambysjes en realisaasjes op it mêd fan grutte ynfrastrukturele projekten) per mail ta te stjoeren, dan sil de amtlike tsjinst dit útwurkje. De tiid dy't foar de beantwurdig nedich is, is ôfhinklik fan hoe grut oft de fraach is. It is sadwaande ûnwis oft dit skema ree wêze kin by it besprekken fan de jierstikken. Der wurdt oan wurke en dit skema sil dêrnei oan PS beskikber steld wurde.	4-12-2024	Provinciale Waterstaat	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.085	Jierstikken 2023	5-6-2024	S. Knol		<u>Deputearre Douwstra seit oangeande de portefúlje fan deputearre Knol ta</u> : Der wurdt skriftlik weromkommen op de fragen fan frou Bos-Jonkman (VVD) oangeande de ambysjes fan krimp- nei kânsregio: Is der neffens it kolleezje ynhâld jûn oan de ambysje oangeande it begryp kânsregio, wannear is der sprake fan in kânsregio en hoe wurdt dit beoardiele?	4-12-2024	Beleid & Strategie	
4.084	Jierstikken 2023	5-6-2024	E. Folkerts		It oanleverjen fan in trochrekkening fan de maaiesirkulêre (ek mei it each op de behanneling fan de kultuer-en taalnota) soe nei in beslút dêroer troch DS op 18 juny, op syn betiidst op 18 juny nei PS takomme kinne.	4-12-2024	Beleid & Strategie	
4.083	Jierstikken 2023	5-6-2024	E. Folkerts		It oan de SP taseine plan fan oanpak by de behanneling fan de Ramtnota (rûnom oanfollingen op de VAR) wurdt yn Q3 by PS oanlevere. (It giet hjirby om de folgjende tasizzing fan 15 maaie 2024: "De deputearre seit ta in neiere útwurking op te stellen fan scenario's om te kommen ta in 'weerstandsratio' fan 1,4")	4-12-2024	Beleid & Strategie	
4.077	Kultuerbelied 2025-2028	5-6-2024	S. Knol		De deputearre seit ta it ferslach fan de enquête, dy't breed útset wie, te dielen mei de Steaten.	4-12-2024	Beleid & Strategie	
4.076	Kultuerbelied 2025-2028	5-6-2024	S. Knol		De deputearre seit ta dat de Steaten in oersjoch krije mei wer't de ûnderwerpen út Nij Poadium (taal, kultuer en erfgoed) yn de separate nota's telânne kommen binne, mei ek in dúdlik finansjeel oersjoch sadat de Steaten sels sjen kinne: wêr is it jild hinne gien, wat is mear wurden, wat minder en werom.	4-12-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.118	Voorstel financiële verdeling Waddenfonds en Investeringskader Wadden	19-6-2024	M. de Vries	GrienLinks; SP; D66; PvdA; ChristenUnie; PvdD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Er bij de regering nadrukkelijk op aan te dringen dat vanaf 1 januari 2028 voldoende beschikbare middelen beschikbaar komen voor het wegwerken van achterstallig onderhoud en het herstel van de natuurwaarden en andere waarden in het Werelderfgoed Waddenzee;Hiervan de Staten op de hoogte te stellen.	18-12-2024	Beleid & Strategie	
4.117	Fansels Frysk – beliedsnota Fryske taal 2025-2028	19-6-2024	E. Folkerts	Steatelid Van Dijk	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:Yn oerlis te gean mei de ûnderwiisynspeksje en oare belutsen partijen om te ûndersykjen wat de mooglikheden binne om it tafersjoch op it Fryske ûnderwiis nei Fryslân te heljen; en te ûndersykjen nei de mooglikheid foar it opsetten fan in ûnôfhinklike ûnderwiisynspeksje dy 't út Fryslân wei operearret;PS oer de útkomsten te ynformearjen.	18-12-2024	Beleid & Strategie	
4.114	Fansels Frysk – beliedsnota Fryske taal 2025-2028	19-6-2024	E. Folkerts	CDA; D66; Steatelid Jonker; PvdD; SP; PvdA; GrienLinks; BBB; ChristenUnie	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:By DINGtiid en it Ryksregear yn te bringen dat de provinsje Fryslân it tige winslik en fan belang fynt dat der in ûnôfhinklike lanlike kommisje komt dy't in advys útbringt oer de wetlike soarchplicht en ferantwurdlikheid foar de Fryske taal en kultuer dy't de provinsje Fryslân en it Ryk diele.	18-12-2024	Beleid & Strategie	
4.112	Fansels Frysk – beliedsnota Fryske taal 2025-2028	19-6-2024	E. Folkerts	D66; SP; BBB	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:Yn oerlis mei de Feriening Fryske Gemeenten pakketten te meitsjen mei gemeentlike bebuording yn meartalige foarm (Frysk, Nederlânsk en streektaal) en dizze oan te bieden oan de gemeenten.	18-12-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.110	Fansels Frysk – beliedsnota Fryske taal 2025-2028	19-6-2024	E. Folkerts		It kolleezje sjocht mei de NHL nei de problemen dêr't studinten tsjinoan rinne by de oplieding Frysk lykas de wize fan toetsing. Ek wurdt sjoen nei mear mooglikheden om Frysk op ferskate nivo's te folgjen.	18-12-2024	Beleid & Strategie	
4.109	Kultuerbelied 2025-2028	19-6-2024	S. Knol	JA21; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:in overleg te treden met de gemeente Leeuwarden om eventuele koppelkansen te onderzoeken tussen bijvoorbeeld cultuur, historisch erfgoed, het Fries Natuurmuseum en de Joodse school;Provinciale Staten voor 1 januari 2025 te informeren over de uitkomsten van het overleg.	18-12-2024	Beleid & Strategie	
4.108	Kultuerbelied 2025-2028	19-6-2024	S. Knol	ChristenUnie; BBB; CDA; FNP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit:Roepen het college op bij het uitvoeren van het cultuurbeleid alert te zijn op slimme koppelkansen en deze te stimuleren.	18-12-2024	Beleid & Strategie	
4.107	Kultuerbelied 2025-2028	19-6-2024	S. Knol	BBB; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:In de externe adviescommissie ook een doorsnee van de Fryske mienskip een stem te geven, door naast experts op cultureel vlak ook betrokken burgers plaats te laten nemen in de adviescommissie;Deze burgers zodanig te selecteren dat er sprake is van voldoende diversiteit, zoals verschillende maatschappelijke achtergronden en afkomstig uit verschillende delen van de provincie.	18-12-2024	Beleid & Strategie	
4.106	Kultuerbelied 2025-2028	19-6-2024	S. Knol	SP; PvdA; FNP; BBB; ChristenUnie; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Te zorgen voor het voortbestaan van Kunstbende in Fryslân en daarbij passende middelen te vinden binnen de boekjaarsubsidie;Met Keunstwurk in Fryslân afspraken te maken over het borgen van de Fryske Kunstbende-activiteiten.	18-12-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.646	09. Provinsjaal programma ferbettering bioferskaat	26-5-2021	M. de Vries	GrienLinks;#SP;# PvdD;#Statenlid Goudzwaard	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten een tweede graadmeter/indicator toe te voegen om het herstel van biodiversiteit in Fryslân te meten, waarin regenwormen, sluipwespen en belangrijke bestuivende insecten, waaronder wilde bijen, worden meegenomen.	26-11-2021	Beleid & Strategie	Over de afhandeling van deze motie hebben wij u geïnformeerd middels onze brief met kenmerk 02356187, dd 8 april 2025. Hiermee beschouwen wij deze motie als afgedaan.
4.105	Kultuerbelied 2025-2028	19-6-2024	S. Knol		Op moasje 14 'koppelkans Natuurmuseum en Joodse school' seit de deputearre ta yn oerlis te gean mei de gemeente Ljouwert om eft. koppelkânsen te ûndersykjen tusken bygelyks kultuer, histoarysk erfgoed, it Frysk Natuermuseum en de Joadske skoalle en PS foar 1 jannewaris 2025 te ynformearjen oer de útkomsten fan it oerlis.	18-12-2024	Beleid & Strategie	
4.104	Kultuerbelied 2025-2028	19-6-2024	S. Knol		Moasje 6 'Langdurige Subsidie' (BBB) wurdt oernaam troch it kolleezje, dit past yn it kultuerakkoard en stiet diels ek beskreaun op side 30. Yn it dictum fan de moasje stiet: <i>Onderzoeken of in aansluiting op het advies van de raad van cultuur structurele subsidie aan musea (deels) voor langere periodes dan 4 jaar kan worden toegekend met goede tussentijdse monitoring;daarbij na te gaan welke verschillende opties er zijn om een langer durende subsidieregeling vorm te geven en wat de gevolgen daarvan zijn voor de musea en de provincie;Provinciale Staten te informeren over de uitkomsten</i>	18-12-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.103	Kultuerbelied 2025-2028	19-6-2024	S. Knol		De earste twa punten fan moasje 1, 'collectiecentrum', wurde oernaam troch it kolleezje. Yn it diktum fan de moasje stiet:1. <i>Met de musea in gesprek te gaan over wat consequenties kunnen zijn voor het collectiecentrum als er musea of subsidies wegvallen binnen deze samenwerking.</i> 2.Daarbij te inventariseren wat nodig is om het collectiecentrum overeind te houden als dat gebeurt.	18-12-2024	Beleid & Strategie	
4.102	Kultuerbelied 2025-2028	19-6-2024	S. Knol		By it ryk is in kanjer renovaasjefûns foar de âlde tsjerken. DS wol de lobby rjochting Den Haag fiere om hjir jild út te heljen, dit rint diels ek fia it IPO.	18-12-2024	Beleid & Strategie	
4.125	Beleidsbrief Prioritering uitgifte stikstofruimte	26-6-2024	M. de Vries	PVV; BBB; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Actief te pleiten bij de Tweede Kamer en het ministerie van LNVN voor een generaal pardon voor PAS-melders in Fryslân, in samenwerking met andere provincies en specifiek aan te sluiten bij de inspanningen van Zeeland;Proactief naar alternatieve oplossingen te zoeken om de legalisatie van PAS-melders in Fryslân te versnellen, met inachtneming van mogelijke oplossingen die momenteel in andere provincies, zoals Gelderland, worden onderzocht;Provinciale Staten consequent en frequent terug te koppelen over de voortgang en resultaten van deze inspanningen.	25-12-2024	Provinciale Omgeving	Wij hebben u hierover geïnformeerd in onze brief dd 24 september 2024 (met kenmerk 02290434). Daarin delen wij met u het advies van TRIP advocaten en de bevindingen in het rapport TNO rekenkundige ondergrens. Wij hebben u deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 27 november 2024. U heeft d.m.v. amendement 2 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
4.123	Beleidsbrief Prioritering uitgifte stikstofruimte	26-6-2024	M. de Vries		It kolleezje sil mei in technyske briefing komme om de Steaten mei te nimmen yn wat it kolleezje allegear al docht op it mêd fan herstel fan de natoer.	25-12-2024	Provinciale Omgeving	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.122	Jaarstukken 2023	26-6-2024	E. Folkerts	JA21	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:de jaarlijkse verantwoording (jaarwerk) beter te laten aansluiten bij de per jaar te formuleren doel- en resultaat indicatoren.	25-12-2024	Middelen	
4.121	Jaarstukken 2023	26-6-2024	E. Folkerts	PvdA; D66; CDA; GrienLinks; VVD; SP; FNP; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:De manier van risicobeoordeling en inkomsten prognosticeren te analyseren, met het oog op een meerjarig constructief financieel beleid;Op basis van deze analyse een voorstel aan PS voor te leggen over de risicobeoordeling en inkomstenprognose en de benodigde reservepositie.	25-12-2024	Middelen	16-10-2024: bespreking eerst in de auditcommissie van 16 oktober 2024 waarna PS hierover geïnformeerd zal worden.
4.120	Jaarstukken 2023	26-6-2024	E. Folkerts	PvdA; D66; CDA; GrienLinks; VVD; SP; FNP; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Een plan van aanpak te maken met concrete maatregelen ter verbetering van het voorspellend vermogen van de Provincie Fryslân te verbeteren, en dit aan PS voor te leggen bij de begroting 2025;De Staten periodiek met de P&C-cyclus op de hoogte te houden bij de voortgang van dit plan van aanpak.	25-12-2024	Middelen	16-10-2024: bespreking eerst in de auditcommissie van 16 oktober 2024 waarna PS hierover geïnformeerd zal worden.
4.119	Jaarstukken 2023	26-6-2024	E. Folkerts		It kolleezje organisearret in wurdfierdersoerlis oer it underwerp Kornwerderzand nei it simmerreses.	25-12-2024	Provinciale Omgeving	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.136	Startnotyzje Ekonomy 2030	17-7-2024	F. Douwstra	JA21	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten bij het opstellen van de beleidsbrief ekonomie 2030 uit te werken hoe het Friese mkb voorzien kan worden bij laagdrempelige voorlichtingen en mogelijkheden ten aanzien van de implementatie van Artificial Intelligence; Een visie op het gebruik van Artificial Intelligence binnen de eigen organisatie te ontwikkelen, en daarbij de impact in de volle breedte te adresseren.	16-1-2025	Beleid & Strategie	Deze motie is als volgt opgenomen in de Beleidsbrief Economie: Artificiële Intelligentie is een thema dat we steeds vaker in ons beleidsveld tegenkomen, vooral rondom innovatie. Het IPF verzorgt bijeenkomsten om de digitale kennis van het MKB te verbeteren. Het ontwikkelen van een provinciale visie op AI rijkt verder dan de beleidsbrief Economie. De organisatie zal dit oppakken en daarbij de ontwikkelingen ook nauwkeurig volgen. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering van 26 maart 2025. U heeft via amendement 1 besloten dat deze motie nog niet is afgehandeld. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
4.134	Startnotysje ekonomy 2030	17-7-2024	F. Douwstra	PvdA; JA21; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Een visie te ontwikkelen over de toekomst van de maakindustrie in Fryslân en deze aan te laten sluiten op de ontwikkelingen van de Friese arbeidsmarkt; - Europese en nationale programma's op het gebied van maakindustrie en arbeidsmarkt in kaart te brengen en eventuele Friese programma's redelijkerwijs hierop aan te laten sluiten; - Zich in te zetten voor voldoende toekomstbestendige banen in de Friese maakindustrie;	16-1-2025	Beleid & Strategie	
4.131	Startnotysje Ekonomy 2030	17-7-2024	F. Douwstra	BBB; ChristenUnie	Fersykje it kolleezje fan deputearre Steaten Om yn de nije beliedsbrieff ekonomy foldwaande each te hawwen foar de groei – en ûntwikkelmooglikheden fan Fryske (famylje)bedriuwen as kearn fan de brede wolfeart. Derby te sjen nei de regeljouwing, fergunningsferliening, de kosten die dit foar bedriuwen mei sich meibringt en hoe de provinsje dit sa leechdrompelig mooglik foarm jaan kin.	16-1-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.130	Startnotysje Ekonomy 2030	17-7-2024	F. Douwstra	BBB; JA21	Fersykje it kolleezje fan deputearre Steaten:By it opstellen fan de beliedsbrieff ekonomy tegearre mei gemeenten en lytsskalige rekreaasje ûndernimmers te besjen oft de provinsjale regels oangeande lytsskalige rekreaasje oeral passend binne of (regionaal) oanpast wurde moatte.	16-1-2025	Beleid & Strategie	
4.127	Beliedsbrieff Sport 2025-2028 'Fryslân yn beweging	17-7-2024	A.W. Kooistra		Deputearre Kooistra docht de neikommende tasizzings:De fraach oer de kollektive risikofersikering wurdt meinommen yn it undersyk wat útfiert wurdt.	16-1-2025	Beleid & Strategie	
4.126	Beliedsbrieff Sport 2025-2028 'Fryslân yn beweging	17-7-2024	A.W. Kooistra		Deputearre Kooistra docht de neikommende tasizzings:It kolleezje sil de Steaten ynformearre oer de stân fan saken fan earder yntsjinne moasjes op it mêd fan Sport dy't al diels útfiert binne.	16-1-2025	Beleid & Strategie	
4.143	Bestjoersrapportazje 2024	4-9-2024	M. de Vries		Deputearre De Vries seit ta dat it kolleezje sa gau as mooglik skriftlik werom komme sil op de tredde fraach fan de hear Keuning om een taljochting oer hoe it kin dat in bedrach fan € 2.218.525 foar de Stichting VIP-Hegewarren yn de subsysjestaat by de Berap opnommen is en wat der fierder mei dit bedrach barre sil.	3-3-2025	Provinciale Omgeving	Yn in o.s. brieff jouwe wy in neiere taljochting; Q2, 2025.
4.142	Bestjoersrapportazje 2024	4-9-2024	E. Folkerts		Deputearre Folkerts seit ta de yntsjinne technyske fragen dy't noch in skriftlik antwurd freegje, foar de behanneling yn 'e Steaten skriftlik te beantwurdzjen.	3-3-2025	Middelen	16-10-2024: Afgehandeld, de beantwoording van de vragen is op 20 september 2024 met de griffie gedeeld. Daarmee stellen wij voor om deze toezegging als afgehandeld te beschouwen.
4.145	Konsept Fryske Enerzjyfyzje	18-9-2024	S. Knol		Deputearre Knol seit ta skriftelijk werom te kommen op de fraach wannear 't de earste resultaten fan de sûnensmonitor Nij Hiddum-Houw ferwachte wurde kinne.	17-3-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.162	Konsept Fryske Enerzjyfisy	25-9-2024		PvdA; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Samen met de Waddengemeenten de beleidsmatige knelpunten die de provincie Fryslân oplegt voor de realisatie van 'eilander energiehubs' en mogelijke oplossingsrichtingen in kaart te brengen; deze knelpunten en oplossingsrichtingen voor de behandeling van de POVI aan PS te overleggen.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.161	Konsept Fryske Enerzjyfisy	25-9-2024		PvdA; GrienLinks; PvdD; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om zo snel mogelijk uitvoering te geven aan de inventarisatie naar de behoefte van dorpsmolens, zoals staat omschreven in het Bestuursakkoord, en hierbij o.a. de (financiële) haalbaarheid, het maatschappelijk draagvlak en de landschappelijke inpassing van deze dorpsmolens op bestaande locaties mee te nemen; bij deze inventarisatie de dorpen en de lokale energiecoöperaties te betrekken; Provinciale Staten uiterlijk in Q2 2025 te informeren over de resultaten van deze inventarisatie.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.160	Konsept Fryske Enerzjyfisy	25-9-2024		SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Met de Fryske gemeenten in gesprek te gaan om te inventariseren hoeveel parkeerlocaties geschikt zijn voor zonnepanelen; de gemeenten aan te sporen om de parkeerplaatsen in te zetten als locatie voor zonnepanelen.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.159	Konsept Fryske Enerzjyfisy	25-9-2024		CDA; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Zich aan de Friese Energietafel in te zetten voor het maximaal benutten van braakliggende terreinen voor zonnepanelen en het plaatsen van zonnepanelen langs (snel)wegen, sporen en op dijken.	24-3-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.156	Konsept Fryske Enerzjyfisy	25-9-2024		BBB; CDA; JA21; PvdD; PvdA; ChristenUnie; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Na te gaan in hoeverre invulling kan worden gegeven aan het plan van Hallum voor een duurzame energie-hub en hierbij zowel het bestuursakkoord als de concept-Friese Energievisie te betrekken. Gebruik te maken van het Stimuleringsprogramma Energiehubs voor pilots in de regio; De staten te informeren voor Q2-2025 over de voortgang.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.154	Konsept Fryske Enerzjyfisy	25-9-2024		JA21	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: te onderzoeken of - en zo ja hoe - de Rijks vergunningssystematiek voor offshore windparken, ook door de provincie Fryslân (in samenwerking met de gemeentes) vorm gegeven kan worden voor bio- & groengas vergassing/vergistingsinstallaties.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.153	Konsept Fryske Enerzjyfisy	25-9-2024		FNP; PBF; SP	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten; In list op te stellen fan alternative enerzjy-boarnen, opslach, besparingen, ensfh. wêrby't it folgjende útsocht wurdt: in ynventarisasje fan op it stuit tapaste of yn de ûntwikkelingsfaze befinende alternative metoaden; op hokker wize dy tapast kinne wurde yn Fryslân; wat dêr foar nedich is. Dizze list by de tiid te hâlden en regelmjittich op de nijste stân te bringen.	24-3-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.151	Konsept Fryske Enerzjyfisy	25-9-2024	S. Knol		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzings.De oanrekommandaasjes dy't ynbrocht binne troch GrienLinks wurde meinaam yn de fierdere útwurking fan de enerzjyfisy en it opnij besjen fan de provinsjale omjouwingsferoardening.By moasje 1 (Meer aandacht voor netcongestie) ljochtet de deputearre ta drok dwaande te wêzen mei de netcongestie, hjiroer yn petear te wêzen mei Liander en in aksjeplan te meitsjen. As hjir mear dúdlikens oer is komt der in brief nei de Steaten ta.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.150	Wizigingsferoardering Omjouwingsferoardering Fryslân 2022	25-9-2024		BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Om direct aan de slag te gaan met het extern uitzetten van opdrachten voor ecologische rapporten waarmee meer juridische mogelijkheden voor het bestrijden van ganzenschade ontstaan;Daarbij ook te kijken naar de schade die ganzen aanrichten in natura2000 gebieden, om daarop in te kunnen grijpen op basis van de habitatrichtlijn;De uitkomsten hiervan direct met de Staten te delen, inclusief een voorstel hoe die ruimte kan worden benut;Waar mogelijk deze ruimte ook al mee te nemen in de nog lopende onderdelen van het ganzenbeleid, zonder deze te vertragen;Zich te blijven inzetten bij de minister voor meer wettelijke mogelijkheden voor populatiebeheer en bestrijding van ganzenschade.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.149	Wizigingsferoardering Omjouwingsferoardering Fryslân 2022	25-9-2024		CDA; BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Een definitie uit te werken van wat een kleinschalig zonnepark precies inhoudt;In deze definitie rekening te houden met aantal hectares en percentage lokaal eigenaarschap.	24-3-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.148	Wizigingsferoarding Omjouwingsferoarding Fryslân 2022	25-9-2024	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzings.It kolleezje stjoert oer 4-6 moannen in brief oan Provinsjale Steaten wêryn de útkomst stiet oer de juridyske útfierberens fan it ekologysk rapport.	24-3-2025	Beleid & Strategie	Ter voortgang is op 8 april 2025 de rapportage 'Ecologische effectanalyse verruiming regels uitvoering ganzenbeheer' aan uw Staten aangeboden middels onze brief met kenmerk 02358218. Eveneens is aan de Agendacommissie de brief met kenmerk 02357573 verzonden m.b.t. de organisatie van een informerende bijeenkomst. Op woensdag 14 mei is deze informerende bijeenkomst gepland, waarin Sweco de rapportage toelicht en er ruimte is voor vragen.
4.147	Bestjoersrapportaaazje 2024	25-9-2024		VVD; PvdA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:De functie-eisen voor startersposities binnen de provinciale organisatie waar mogelijk te heroverwegen, met meer nadruk op het potentieel en de vaardigheden van de kandidaat;Binnen de capaciteit van de organisatie het aanbod van traineeships zoveel mogelijk uit te breiden en te bevorderen, zodat nieuw talent de kans krijgt zich binnen de provinciale organisatie te ontwikkelen;Proactief bij te dragen aan het tegengaan van de braindrain in de regio, door in de toekomst meer startersfuncties en traineeships te creëren, en actief samen te werken met regionale opleidingsinstituten zoals de Thorbecke Academie, Campus Fryslân, en de Rijksuniversiteit Groningen.	24-3-2025	HR	
4.146	Bestjoersrapportaaazje 2024	25-9-2024	M. de Vries		Deputearre de Vries docht de neikommende tasizzings.Nei oanlieding fan moasje 1 (Evaluaasje Ofsprakenramt Greidefûgels Fryslân) leit de deputearre út dat hja twa kear in petear fierd hat mei de lânbou-partijen. Hja binne no dwaande om saken út te wurkjen, dat is yn novimber klear. De deputearre seit ta mei in brief rjochting PS te kommen oer de evaluaasje fan Ofsprakenramt Greidefûgels en it ferfolch.	24-3-2025	Provinciale Omgeving	De landbouwpartijen werken nog aan de uitwerking van het vervolg van het Afsprakenkader Weidevogels. De verwachting is dat dit voor eind maart klaar zal zijn. We zullen vervolgens in Q2 2025 met een brief richting PS komen.

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.165	Fryske Beliedsbrief Europa en Dútslân 2024- 2030	16-10-2024	F. Douwstra		Deputearre Douwstra seit oan mefr. Kosse ta om werom te kommen op de fraach oft yn de beliedsnota foar it begryp duorsumens deselde definysje hantearre wurd as de Ryksoerheid brûktde deputearre seit ta om it position paper oer de 'strategic dialogue on the future of agro culture' (wer't yn Brussel oer sprutsen is) ta te stjoeren.	15-4-2025	Beleid & Strategie	
4.164	NRK-rapport 'Ga toch fietsen!'	16-10-2024	M. de Vries		Deputearre De Vries seit ta dat de útwurking fan oanbefelling 3 yn de Fietsbrief, dy mids 2025 útkomt, meinommen wurde sil. De oare oanbefellings sille in plak krije yn de aktualisaasje fan it Regionaal Mobiliteits Programma (RMP) (ein 2025/begjin 2026).	15-4-2025	Beleid & Strategie	Hier werken we nog aan.
4.173	Ûndersyk fan ûndergrûnske wetterstreamen	23-10-2024	F. Douwstra		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzing: It antwurd fan de hear Knol (GrienLinks) oer it ûndersyk fan ûndergrûnske wetterstreamen stjoert DS skriftlik nei de Steaten.	22-4-2025	Provinciale Omgeving	Streven is deze toezegging < PS-vergadering 22/4/2025 af te handelen.
4.172	Gefolgen fan pikelwetter yn it binnenwetter	23-10-2024	F. Douwstra		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzing:Op de fraach fan frou Goede (SP) oer de gefolgen fan pikelwetter yn it binnenwetter komt de deputearre middels in DS-brief op werom.	22-4-2025	Beleid & Strategie	Streven is deze toezegging < PS-vergadering 22/4/2025 af te handelen.
4.171	Ontwerp programma Erfgoed	23-10-2024		BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: Om in het programma erfgoed bij de achtergronden van het Friese erfgoed op te nemen dat gebiedseigen geuren en geluiden die cultuurhistorisch zijn verbonden met het Friese cultuurlandschap en monumenten, onderdeel zijn van de belevingswaarde van ons erfgoed in de fysieke leefomgeving.	22-4-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.169	Ontwerp programma Erfgoed	23-10-2024		ChristenUnie; BBB; Steatelid Van Dijk; CDA; JA21; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: Gemeenten te stimuleren om de staat, bereikbaarheid en informatievoorziening van oorlogsmonumenten te verbeteren, voor zover dit niet op peil is. Daarnaast gemeenten die nog geen beleid op dit gebied hebben, te stimuleren dit op korte termijn te ontwikkelen.	22-4-2025	Beleid & Strategie	
4.168	Fryske Beliedsbrief Europa en Dútslân	23-10-2024		PvdA; D66; SP; GrienLinks	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:in de periode van deze beleidsbrief samen te werken met de arbeidsmarktregio, lokale overheden en onderwijsinstellingen om zoveel mogelijk subsidies binnen te halen voor projecten die de arbeidsparticipatie en digitale vaardigheden van inwoners verhogen;	22-4-2025	Beleid & Strategie	
4.167	Fryske Beliedsbrief Europa en Dútslân	23-10-2024		FNP; BBB	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:Provinsjale Steaten regelmjittich op de hichte te hâlden fan de aktuele ontwikkelingen yn it Komitee en it Kongres en de Steaten te ynformearjen oer de ynset fan de Fryske fertsjintwurdigers;lepen te steane foar de ynbring fan de Steaten, bygelyks fia it Platfoarm Europa.	22-4-2025	Beleid & Strategie	
4.166	Fryske Beliedsbrief Europa en Dútslân	23-10-2024		FNP; PvdA; BBB; ChristenUnie; GrienLinks; CDA	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten: him yn oparbeidzjen mei de Fryske eilannen en mei oare regio's yn Europa krêftich yn te setten om de kânsen dy't der no binne te gripen en de nije eilannestrategy fan de Europeeske Uny mei stal te jaan.	22-4-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.202	Strategysk Ramt NOM 2025 – 2028	4-12-2024	F. Douwstra		De deputearre seit ta uterlik yn it earste fearnsjier fan 2025 te kommen mei in koarte brief der't it kolleezje yn punten oanjouwt hokker foarderingen makke binne om oan de oernommen oanbefellingen út is rapport fan de NRK (Rapport Noardelijke Rekenkamer: 'Op zoek naar de maatschappelijke effecten van de NOM – Een onderzoek naar de kwaliteit van de door Gedeputeerde Staten verstrekte informatie over de NOM') ynfolling te jaan.	4-5-2025	Beleid & Strategie	
4.174	Nijs út it IPO	6-11-2024	A.W. Kooistra		Deputearre Kooistra seit ta yn in nije memo oer de stân fan saken yn de BAC's fan it IPO ek mei te nimmen wat de posysje fan Fryslân oangeande de ûnderskieden ûnderwerpen is.	6-5-2025	Bestjoer en Direksje	
4.187	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	13-11-2024		PVV; BBB; CDA; D66; PvdA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:in de komende jaren het hoogst haalbare ambitieniveau na te streven door zoveel mogelijk toegankelijkheidsknelpunten binnen het openbaar vervoer, zoals ontoegankelijke bushaltes, aan te pakken en daarmee de mobiliteit voor reizigers met een beperking in Fryslân aanzienlijk te verbeteren;volledige toegankelijkheid structureel te verankeren in het OV-beleid van de provincie Fryslân en dit in toekomstige beleidsplannen en concessievoorwaarden vast te leggen, waar dit nog ontbreekt;actief samen te werken met gemeenten en OV-partners om aanvullende financiering vanuit het Rijk te verkrijgen voor het verbeteren van de toegankelijkheid binnen het OV voor mensen met een beperking;Provinciale Staten jaarlijks te informeren over de voortgang van de verbeteringen in de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, met specifieke aandacht voor de toegankelijkheid van bushaltes.	13-5-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.186	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	13-11-2024		PvdD; SP; GrienLinks	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:voor eind 2024 de mening van Provinciale Staten, te weten tegen het Mercosurverdrag te zijn als ook de landbouw daar onderdeel van is, kenbaar te maken aan de Tweede Kamer en het Kabinet;zoveel mogelijk actief steun te vergaren voor deze mening bij contacten met het Kabinet respectievelijk de verantwoordelijke ministeries;verslag uit te brengen van de verrichte inspanningen.	13-5-2025	Beleid & Strategie	
4.185	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	13-11-2024		GrienLinks; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Per infrastructureel project duidelijk te maken welke opgaven nog resteren;Te verduidelijken of binnen de projecten voldoende financiële middelen beschikbaar en toereikend zijn;De planning van deze maatregelen inzichtelijk te maken;Provinciale Staten hierover in het eerste kwartaal van 2025 te rapporteren.	13-5-2025	Provinciale Waterstaat	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.184	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	13-11-2024		GrienLinks; PvdA; FNP; SP; CDA; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Een brandbrief op te stellen waarin Gedeputeerde Staten het Rijk met klem wijst op de één-overheidsgedachte, haar wettelijke taak als fondsbeheerder en de daarbij behorende (financiële) verantwoordelijkheden, zodat de Fryske lokale overheden niet in het ravijn vallen. Deze brandbrief door te zenden naar alle gemeenten van Fryslân, VFG, VNG en IPO;Alsmede op korte termijn in de rol van toezichthouder in gesprek te gaan met het Rijk, IPO en de Fryske gemeenten, waarbij voorop staat dat de Fryske gemeenten voldoende financiële middelen én zekerheid moeten hebben om hun (wettelijke) taken naar behoren uit te kunnen voeren;PS op de hoogte te houden van de reactie van de brandbrief en de uitkomsten van de gesprekken	13-5-2025	Bestjoer en Direksje	Op 12 maart 2025 is een brief aan de minister van Binnenlandse zaken verzonden met als boodschap dat door stijgende kosten binnen de jeugdzorg en de fors teruglopende algemene uitkering gemeentefonds, het begrotingssaldo 2026 voor alle Friese gemeenten fors lager is dan de jaarschijf 2025. Gemeenten gaan er miljoenen euro's op achteruit. Als provincie en toezichthouder op gemeenten roepen we de minister op om snel duidelijkheid te scheppen en gemeenten meer structurele middelen te geven. Deze brief is ook in afschrift verzonden aan de Friese gemeenten, de VFG (Vereniging van Friese gemeenten), de VNG (Vereniging van Nederlandse gemeenten) en het IPO (Interprovinciaal overleg). Deze brief is ook ondersteund door de VFG, waarmee ook duidelijk wordt dat samen met de Friese gemeenten een duidelijk signaal richting het Rijk wordt afgegeven dat de gemeenten meer structurele middelen nodig hebben om een balans te vinden tussen taken en financiën. Ook in IPO verband wordt de financiële positie van de gemeenten regelmatig besproken. Hierin komt ook enerzijds de rol van de toezichthouder die de begroting op wet- en regelgeving toetst naar voren, maar anderzijds staan de provincies ook naast de gemeenten in hun noodkreet richting het Kabinet om meer structurele middelen beschikbaar te stellen.Meerdere provincies hebben inmiddels brandbrieven gestuurd.De boodschap hierin is duidelijk dat niet de regels opgerekt dienen te worden, maar dat het Rijk met meerstructurelemiddelen over de brug moet komen.Tot op heden hebben we geen reactie van de minister ontvangen op onze brandbrief. In de voorjaarsnota heeft het kabinet aanvullende structurele middelen beschikbaar gesteld voor gemeenten. Concluderend kan gesteld worden dat vanuit meerdere richtingen de roep om meer structurele financiële middelen is ingebracht bij het kabinet. Wij beschouwen de toezegging hiermee als afgedaan.
4.183	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân			CDA; BBB; ChristenUnie; FNP	verzoeken het college van Gedeputeerde Statenhet resterende deel van de Bikker gelden 2024 vooralsnog alleen wordt ingezet naar de bereikbaarheid van het platteland en niet te gebruiken voor mogelijke korting SOV;In gesprek te treden met het Ministerie van OCW en I&W om een SOV korting te voorkomen in het belang van het openbaar vervoer (bus en trein) in Fryslân;De Bikker gelden 2025 vooralsnog even op de plank te laten liggen.	13-5-2025	Provinciale Waterstaat	
4.182	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	13-11-2024		PvdA; SP; ChristenUnie; BBB; D66; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenOm ervoor te zorgen dat de provincie in 2025 aan de wettelijke doelwaarde van 30,5 fte voldoet, om zo ook een goed voorbeeld te stellen voor alle werkgevers in Fryslân.	13-5-2025	HR	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.181	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	13-11-2024		BBB; VVD; CDA; Steatelid Van Dijk	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenYn in belied yntegraal te foarsjen wat siedzjen en útwreiding fan Jabikskrûd tsjin giet.Hjirynt mei te nimmen metoades as heatweed.Dit binnen de besteande finansjele ramten út te fieren.Terreinbehearders en belanghawwenden hjirynt te belûken.Yn Q'12025 Ps op'e hichte te bringen oer de stân fan saken.	13-5-2025	Provinciale Omgeving	
4.180	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	13-11-2024		BBB; CDA; FNP; ChristenUnie; PVV; Steatelid Van Dijk	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenOm in de aanloop naar de kadernota 2026 een debat, over de taken van de provincie en welke financiële keuzes daarbij horen, in Provinciale Staten te faciliteren door de volgende informatie aan te leveren:Een overzicht van taakvelden van de provincie met daarbij aangegeven om welke ZBB categorie (kerntaak breed, kerntaak smal, wettelijk keuze of wettelijk basis) het gaat en wat er in de .jaren 2025 t/m 2028 voor is begroot.	13-5-2025	Middelen	
4.178	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	13-11-2024	E. Folkerts		Deputearre Folkerts docht de neikommende tasizzings: De moasje fan GrienLinks oer 'grondaankoop compensatieverplichtingen' wurd útfiert en yn Q1 2025 weromkeppele oan de Steaten	13-5-2025	Provinciale Omgeving	
4.177	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	13-11-2024	E. Folkerts		Deputearre Folkerts docht de neikommende tasizzings:Nei oanlieding fan de moasje dy 't yntsjinne is by de behanneling fan de jierstikken troch û.o. de PvdA, komt it kolleezje mei in plan fan oanpak om it foarspellend fermogen fan de provinsje te ferbetterjen.	13-5-2025	Middelen	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.189	Projekt Holwert oan See – Einbeslút	20-11-2024	S. Knol		Deputearre Knol seit ta dat oanfoljen op de tasizzing de ynformaasje oer de ferdieling fan de regiodealmiddels tusken it projekt Holwert oan See en de fersnellingsaginda út de middels fan it ministearje fan lânbou, natuer en fiskerij wei ek nei de Steaten komt foar it wykein en oars uterlik tiisdei.	20-5-2025	Beleid & Strategie	
4.188	Rapport van de NRK 'Verlangen naar zee', een onderzoek naar de haalbaarheid van en informatievoorziening over Holwerd aan Zee	20-11-2024	S. Knol		Deputearre Knol seit ta dat der in útsplitst oersjoch komt fan wêr't de útjeften (3,6 miljoen dy't ynvestearre is en de 4 ton dy't deklarearre is oan oeren) oan bestege binne en wat dêrmei barre sil. It kolleezje besiket dit oersjoch foar it wykein by de Steaten oan te leverjen. Slagget dat net dan komt it oankommende tiisdei 26 novimber 2024.	20-5-2025	Beleid & Strategie	
4.200	Moasje fremd - Elke regio telt!	27-11-2024		ChristenUnie; VVD; SP; PvdA; BBB; FNP; CDA; GrienLinks; JA21; PvdD; PBF; Steatelid Jonker; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Om de zorgen en ongenoegen van PS over het uitblijven van concrete stappen, onderzoeken dan wel investeringen in de genoemde infrastructuur projecten kenbaar te maken aan het Rijk.In alle dossiers waarin het Rijk betrokken is in Fryslân, aan te geven dat daar serieuze en doorlopende compensatie in de vorm van middelen of investeringen tegenover hoort te staan, om zo recht te doen aan de belofte dat 'elke regio telt'.	27-5-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.199	Beliefsbrief Ekonomy 2025-2030	27-11-2024		GrienLinks; PvdD; SP; CDA; D66; FNP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Bij de uitvoering van de acties in de beleidsbrief Economie en de uitwerking van de provinciale omgevingsvisie bedrijven die bijdragen aan hoogwaardige circulariteit actief te stimuleren;Bij de werving van nieuwe bedrijven de bijdrage aan een circulair Fryslân mee te laten wegen en hiervoor criteria op te stellen;Provinciale Staten via de planning en control cyclus (P&C-cyclus) op de hoogte te houden van de voortgang van de acties uit de beleidsbrief Economie, waarbij de Bleu Delta-monitor actief wordt betrokken.	27-5-2025	Beleid & Strategie	
4.198	Beliefsbrief Ekonomy 2025-2030	27-11-2024		GrienLinks; PvdA; PvdD; SP; CDA; D66; ChristenUnie	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Bij de uitwerking van de provinciale omgevingsvisie in te zetten op bedrijven die een grote toegevoegde (circulaire) waarde hebben en bijdragen aan een toekomstbestendige en gezonde regionale economie, die passen binnen de schaarse ruimte en de ruimtelijke kwaliteit van het Fryske landschap.	27-5-2025	Beleid & Strategie	
4.197	Beliefsbrief Ekonomy 2025-2030	27-11-2024		PvdA; CDA; D66; GrienLinks	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Te monitoren hoeveel onbenut arbeidspotentieel Fryslân heeft en hoeveel werkgevers in Fryslân mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst hebben;in samenwerking met Fryslân Werk werkgevers te stimuleren en waar nodig te ondersteunen om te investeren in mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij volwaardig mee kunnen doen op de Friese arbeidsmarkt.	27-5-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.196	Beliefsbrief Ekonomy 2025-2030	27-11-2024			verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:innen het kader van de op te stellen retail-agenda er bij de Friese gemeentes met klem aan te dringen op het afzien van zogenaamde Zero-Emissie zones, tenminste totdat 's Rijk's wetgeving daaromtrent duidelijkheid schept over uitstel- of afstel daarvan.	27-5-2025	Beleid & Strategie	Het kabinet heeft verzet gestaakt tegen de invoering van de ZE zones. per 1 januari 2025 worden deze al ingevoerd bij een aantal Nederlandse steden. Het is een gemeentelijke aangelegenheid om deze zones wel of niet in te voeren. Om toch tegemoet te komen aan deze motie kunnen wij door middel van een brief aan de gemeenten aandacht vragen voor de bereikbaarheid van de ondernemers in de Friese centrumgebieden. Zoals het nu lijkt geldt dit voor de grotere plaatsen zoals Leeuwarden, Drachten, Sneek, Dokkum, Heerenveen. Deze brief kan in Q1 verzonden worden, waarna deze motie ter afhandeling aangeboden zal worden.
4.195	Beliefsbrief Ekonomy 2025-2030	27-11-2024		JA21; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:het voorliggende koopstromen onderzoek periodiek (bijvoorbeeld elke vier of vijf jaar) te actualiseren;(tijdelijk) beperkte capaciteit vrij te maken om te onderzoeken hoe de aanbevelingen uit dat koopstromen onderzoek - in overleg met de stakeholders (Friese gemeentes, retail, TAF etc.) - concreet geëffectueerd kunnen worden.	27-5-2025	Beleid & Strategie	Ten aanzien van het eerste punt: Uitvoering van een nieuw Koopstromenonderzoek in 2028/2029. Budget hiervoor moet voor die tijd nog wel geregeld worden en vraagt nog aandacht van de indieners van de motie/PS en GS. Ten aanzien van het tweede punt: de Dienst heeft hiervoor inmiddels, in een coördinerende en aanjagende rol zoals ook benoemd in de Beleidsbrief, een proces opgestart in nauwe samenwerking met vertegenwoordigers van de belangrijkste stakeholders. Een eerste bijeenkomst heeft op 10 december plaatsgevonden. In 2025 zal in nauwe samenwerking verder gewerkt worden aan een nieuwe Friese aanpak voor winkelgebieden. Deze motie kan in z'n totaliteit in 2028/ 2029 worden afgehandeld, mits er een toereikend budget wordt geregeld voor een nieuw koopstroomonderzoek.
4.194	Beliefsbrief Ekonomy 2025-2030	27-11-2024		JA21; CDA; FNP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: de bestaande MKB voucherregeling bij Ynbusiness ook expliciet open te stellen voor digitalisering en 1e lijns advisering over de (on)mogelijkheden van AI en deelname aan de AI-Hub Noord-Nederland.	27-5-2025	Beleid & Strategie	
4.193	Projekt Holwert oan See - einbeslút	27-11-2024		JA21; VVD; BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: in overleg te treden met de betrokken Regiodealpartners, waarna bij verdere planvorming de "Stichting Holwerd aan Zee" nadrukkelijk geen preferente positie krijgt.	27-5-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.192	NRK rapport Holwerd aan Zee	27-11-2024		JA21; VVD; BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: bij toekomstige (M)KBA's voorafgaand aan de besluitvorming door Provinciale Staten, tijdig de Staten expliciet te attenderen op de mogelijkheid daar een second opinion op uit te (laten) voeren.	27-5-2025	Beleid & Strategie	
4.222	Friese ruimte voor Defensie	18-12-2024	S. Knol	BBB; ChristenUnie; JA21; Steatelid Jonker; PBF	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenDe mening van Provinciale Staten over te brengen bij de verantwoordelijk staatssecretaris en het kabinet;Zich maximaal te blijven inspannen voor goede communicatie en afspraken met omwonenden vanuit Defensie.	17-6-2025	Beleid & Strategie	22-4-2025: Met brief 02342144 d.d. 5 maart zijn de zorgen van PS over de mening van PS over te brengen bij de verantwoordelijk staatssecretaris en het kabinet; zich maximaal te blijven inspannen voor goede communicatie en afspraken met omwonenden vanuit Defensie. aan de verantwoordelijk minister ter kennis gebracht, zoals in motie 4.222 wordt gevraagd. Hiermee beschouwen wij de motie als afgehandeld.
4.205	Strategisch Kader NOM 2025-2028	18-12-2024	F. Douwstra	JA21	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Jaarlijks een moment te organiseren waarbij ondernemers worden uitgenodigd om ervaringen met de NOM en mogelijke knel- en verbeterpunten binnen het Friese (Noordelijk) ondernemersklimaat te delen met de Staten.	17-6-2025	Beleid & Strategie	
4.204	Strategysk Ramt NOM 2025 – 2028	18-12-2024	F. Douwstra	GrienLinks; ChristenUnie; PvdA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Om in aanvulling op het Strategisch Kader NOM 2025-2028 de NOM te verzoeken ieder van de drie Provinciale Staten op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen en resultaten;Bij de rapportage de toetsing aan het door Provinciale Staten vastgestelde beleid nadrukkelijk mee te nemen;De rapportage, desgewenst gecombineerd met de P&C cyclus van GS, aan de Staten aan te bieden.	17-6-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.203	Strategysk Ramt NOM 2025 – 2028	18-12-2024	F. Douwstra		In het strategisch kader NOM wordt aandacht gevraagd voor het onderwijs en het inzetten van talent. De relatie met het beroepsonderwijs moet hier ook gelegd worden. De gedeputeerde zegt toe dat dit in de tekst verder verduidelijkt wordt.	17-6-2025	Beleid & Strategie	
4.221	Moasje frjemd oer "IKB inzetten Voor Studieschuld"	29-1-2025	E. Folkerts	VVD; PvdA; D66; CDA; BBB; ChristenUnie; GrienLinks	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Te onderzoeken wat momenteel de mogelijkheden zijn voor belastingvrije aflossing van de studieschuld via het IKB en/of PBDI, en of deze regeling geïmplementeerd kan worden voor provincieambtenaren;indien dit (nog) niet mogelijk is conform de provinciale CAO, dit uitgangspunt mee te nemen richting het IPO voor de voorbereiding van de Cao-onderhandelingen die starten op 20 maart 2025;PS te informeren over de stand van zaken en implementatie van deze motie.	28-7-2025	HR	In de onderhandelingen destijds van de huidige cao is aflossing studieschuld al onderwerp van gesprek geweest, maar hebben de partijen hierover geen overeenstemming kunnen bereiken. Op interprovinciaal niveau is vervolgens afgesproken dat binnen de huidige cao vooralsnog geen lokale instellingsregelingen of afspraken dienaangaande worden gemaakt. Vanuit de AAV-werkgeverszaken hebben wij, vooruitlopend op de komende onderhandelingen voor de nieuwe cao, de AAC-werkgeverszaken geadviseerd het onderwerp opnieuw te agenderen. In het concept onderhandelingskader is het punt uitruil studieschuld binnen IKB opgenomen. De verwachting is dat er in de nieuwe cao een afspraak zal worden opgenomen over het aflossen van de studieschuld binnen het IKB. Mocht er in de nieuwe cao geen afspraak opgenomen worden dan wel een afspraak opgenomen worden dat de provincies op lokaal niveau een regeling mogen treffen, dan zal de provincie in overleg met het Lokaal Overleg en/of Ondernemingsraad treden om te onderzoeken of een lokale afspraak zoals bijvoorbeeld uitruil binnen IKB of onderbrengen PBDI, aan de orde kan zijn. Vanzelfsprekend zullen wij in voorkomend geval PS informeren over de uitkomst van dat overleg.
4.220	Moasje frjemd oer "Concessie Qbuzz"	29-1-2025	M. de Vries	CDA; SP; JA21; PvdA; GrienLinks; PBF; D66; PvdD; PVV	Alle eisen maar specifiek de hierboven genoemde eisen te controleren op de gestelde eisen (kaders), zoals opgenomen in het PvE en aan de aangeboden offerte van Qbuzz;Van Qbuzz het totaaloverzicht, geclusterd per onderwerp, op te vragen betreffende alle (!) meldingen, klachten etc. etc. m.b.t. uitvoering van de dienstregeling 15 december 2024 - 15 januari 2025 en daarbij de inhoudelijke reactie van de gedeputeerde;Hier PS eind april2025 over te informeren;Indien Qbuzz in de periode van 15 december - 14 maart2025 niet voldoet aan de gestelde eisen en eigen offerte hen formeel in gebreke te stellen en een boete op te leggen zoals gesteld in de aanbestedingstukken.	28-7-2025	Provinciale Waterstaat	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.219	Moasje frjemd oer "Flessehals Spoar Meppel"	29-1-2025	M. de Vries	FNP; JA21; PvdA; SP; VVD; GrienLinks	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:dit boadskip mei klam oer te bringen oan de steatssekretaris en oan Prorail.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.218	Moasje frjemd oer "Provinciale investeringen duurzaamheidssector"	29-1-2025	E. Folkerts	PVV; Steatelid Van Dijk	It kolleezje pakt de evaluaasje fan de lieningen op dy't útset binne troch it FSFE.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.217	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	29-1-2025	A.W. Kooistra	JA21; PvdA; PvdD; FNP; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:de mogelijkheden voor een laagdrempelige regeling voor de aanleg van voederhagen te onderzoeken en de bevindingen mee te nemen in de uitvoeringsagenda landbouw.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.216	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	29-1-2025	A.W. Kooistra	PvdD; GrienLinks; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:het brede netwerk van de Friese Voedselbeweging betrekken bij het opstellen van de uitvoeringsagenda landbouw.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.215	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	29-1-2025	A.W. Kooistra	ChristenUnie; GrienLinks	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:Medio 2027 een Midterm review in te stellen voor de uitvoeringsagenda van de beleidsbrief Landbouw Fryslân 2025-2030.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.214	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	29-1-2025	A.W. Kooistra	FNP; CDA; BBB; ChristenUnie; PVV	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:dat de rekken fan de gefolgen fan it ferleegjen fan de grûn te neidiele fan ús ynwenners en ús bedriuwen, wêrby't yn it bysûnder de lânbousektor te lijen hat, dellein wurde moat by dy partijen en mynbou bedriuwen dy't dy skea feroarsaakje, sawol no as op de lange termyn.	28-7-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.213	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	29-1-2025	A.W. Kooistra	FNP	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:yn oparbeidzjen mei it regear en oare partijen fierder ûndersyk te dwaan nei de foardielen fan boppegrûnsk dongjen en de konsekwinsjes dêrfan;der by it regear op oan te trunen dat boppegrûnsk dongjen foar alle boeren tastien wurdt as dat geunstich is foar it boaiem libben;by it regear oan te jaan dat ús boeren ferlet hawwe fan betroubere wetjouwing en regels mei weromwurkjende krêft safolle mooglik foarkommen wurde moatte.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.212	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	29-1-2025	A.W. Kooistra	CDA; ChristenUnie; GrienLinks; PvdA; FNP; SP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Regie te pakken met actief provinciaal grondbeleid;Bij de uitvoeringsagenda van de beleidsbrief landbouw met een provinciaal aankoopplan te komen die gekoppeld is aan wettelijke doelstellingen en PS daarover te informeren;Bij de uitvoeringsagenda met een voorstel te komen welke instrumentaria moeten worden ingezet voor het uitvoeren van een provinciaal aankoopplan. Hierbij de koppeling te maken met lopende gebiedsprocessen en bijbehorende grondcommissies;Te onderzoeken wat de mogelijke rol van de in 2022 ingestelde grondtafel of grondbank zou kunnen zijn inclusief de inzet van bijbehorende middelen.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.211	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	29-1-2025	A.W. Kooistra	BBB; VVD; Steatelid Van Dijk; PVV	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Te stimuleren dat de regionale landbouwvisies opgesteld worden vanuit de agrarische sector zelf;Bij regionale gebiedsvisies aan te dringen op een evenredige vertegenwoordiging van de agrarische sector;In beide gevallen ook boeren uit de gebieden te betrekken naast georganiseerde landbouworganisaties.	28-7-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.210	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	29-1-2025	A.W. Kooistra	BBB; VVD; CDA; JA21; PVV	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Inzake het verpachten van natuurgronden het standpunt te hanteren dat de uitvoerder van het beheer ook zoveel mogelijk de beheersvergoeding zou moeten ontvangen.Dit mee te nemen in de uitvoering van de beleidsbrief en de contacten met relevante stakeholders, met als doel dit uitgangspunt onderdeel te laten zijn van (toekomstig) beleid.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.209	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	29-1-2025	A.W. Kooistra		It kolleezje besteget fan no ôf oan ek oandacht oan ynterimmers en oare knipegefallen as it oer de legalisaasje fan stikstoffergunningen fan PAS-melders giet.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.208	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	29-1-2025	A.W. Kooistra		It kolleezje bringt PS op'e hichte oer de útwurking fan de lanboubrief nei de lânbou- aginda ynklusyf de yntegraasje fan ryksmiddels foar u.o. ANLB en Feanweide en ynformearret PS oer de meast effektive manier om rezjy te fieren op de lânbou- aginda.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.207	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	29-1-2025	A.W. Kooistra		It kolleezje aktualisearret it útfieringsprogramma stikstof Fryslân 2035 sadree 't der dúdlikheid is fanút it Ryk en leit it programma en de mooglike gefolgen hjirfan yn Q2 foar oan de Steaten.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.206	Thialf NS-station	29-1-2025	M. de Vries	PvdA	It kolleezje docht in ûndersyk nei de mooglikheden fan it op 'e nij yn gebrûk nimmen fan stasjon Thialf en stjoert de útkomst hjirfan nei PS en giet yn petear mei it kabinet en Prorail oer de útkomsten fan it ûndersyk	28-7-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.223	Moasje fremd Werkbaar alternatief brug Uitwellingerga	26-3-2025	M. de Vries	BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Zich maximaal in te zetten richting Rijkswaterstaat en de verantwoordelijk minister, om zo snel mogelijk een tunnelbuis van de Prinses Margrietunnel beschikbaar te stellen voor lokaalverkeer, landbouwverkeer en OV, en voor fietsers en voetgangers een verbinding met een pont te realiseren.	25-9-2025	Provinciale Waterstaat	
4.225	Healweis weromsjen Natuurnetwerk Nederland	9-4-2025	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzings, om skriftik werom te kommen op: Hoe sjocht it kolleezje oan tsjin de konklúzjes út de 'Factsheet Opgave Natuurnetwerk Fryslân'? (dit stik fan de fjouwer gearwurkjende natuerorganisaasjes is op de Steatemark fan 2 april 2025 útdield)It oanleverjen fan in tabel mei yn hektares de restopjefte per provinsje.In útlis wêrom't de linen yn it figuer op side 30 fan it rapport 'Healweis Weromsjen' ek omheech gean kinne.De fraach oft it bedrach dat foar de oankeap fan 1 hektare grûn stiet (€ 59.200, priispeil 2024) yndeksearre is.Yn hoefier't wy in Fryslân oankomme sjogge dat bou- en ynfratrúktuerprojekten stil komme te lizzen om't der gjin fergunnings ferliend wurde kinne, lykas dat ek fan oare Provinsjes bekend is.De fraach nei it brief fan it ministearje fan LVVN oer de ôfrûning fan it NNN.	8-10-2025	Beleid & Strategie	
4.224	Tuskentiidske evaluaasje KRW-nota Fryslân	9-4-2025	F. Douwstra		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzing, om skriftik werom te kommen op: de mooglikheden foar it ferfalle litten fan de begrinzing fan KRW-Waterlichaam op de Waadeilannen.	8-10-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Datum	Portefeuille- houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Einddatum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.685	03. Bouwstenen voor het Deltaplan Noordelijk Nederland		S. Knol		Gedeputeerde Fokkinga zegt toe dat GS de statenleden regelmatig, en ook nog voor het einde van dit jaar, bij zullen praten over de stand van zaken met betrekking tot de Nota Vitaal en Leefbaar (Wonen).		Beleid & Strategie	Op 4 april 2023 zijn uw Staten geïnformeerd over de voortgang van het programma Vitaal en leefbaar (brief 02070747 programma Novex). Hierin is aangegeven dat nu eerst prioriteit werd gegeven aan het programma Novex en het programma Vitaal en leefbaar in de loop van 2024 zou worden opgesteld. Dit programma komt echter te vervallen en wordt voor Wonen vervangen door het provinciale volkshuisvestingsprogramma: het Fries Woonplan.

Onderwerp	Id.	Bron	Datum	Korte aanbeveling	Afhandeling
Invoering rechtmatigheidsverantwoording 2022		772 Accountant	26-4-2022	Met ingang van 2022 moeten Gedeputeerde Staten zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven bij de jaarrekening. Dit heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de provinciale organisatie. Ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Wij concluderen dat een aantal belangrijke randvoorwaarden bij de provincie reeds aanwezig zijn. Het opstellen en implementeren van een concreet plan van aanpak is nog onderhanden.	In de jaarrekening 2023 is de Rechtmatigheidsverantwoording opgenomen met een toelichting in de bedrijfsvoeringparagraaf. Daarmee is deze aanbeveling opgevolgd en dus afgehandeld.